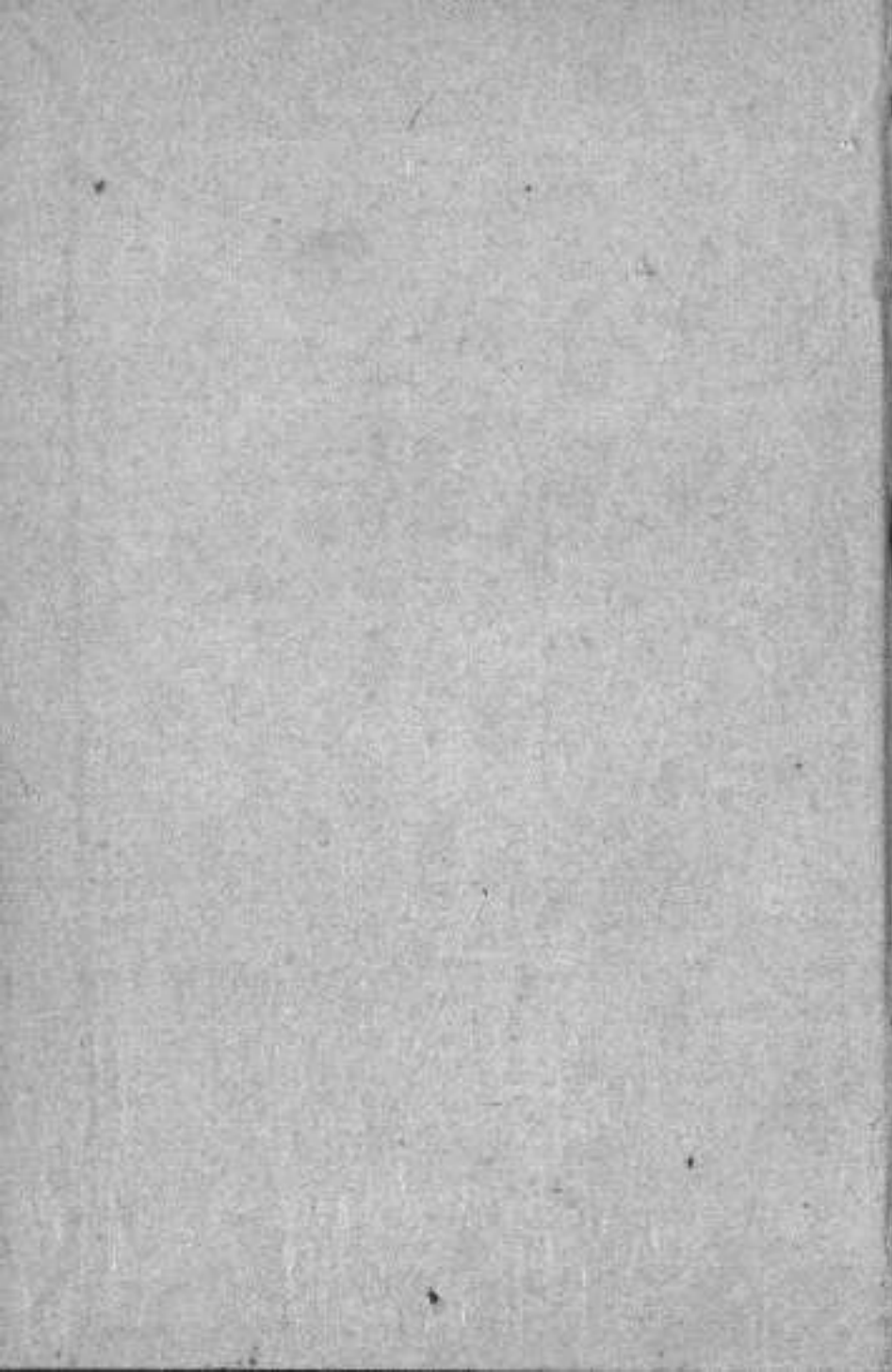
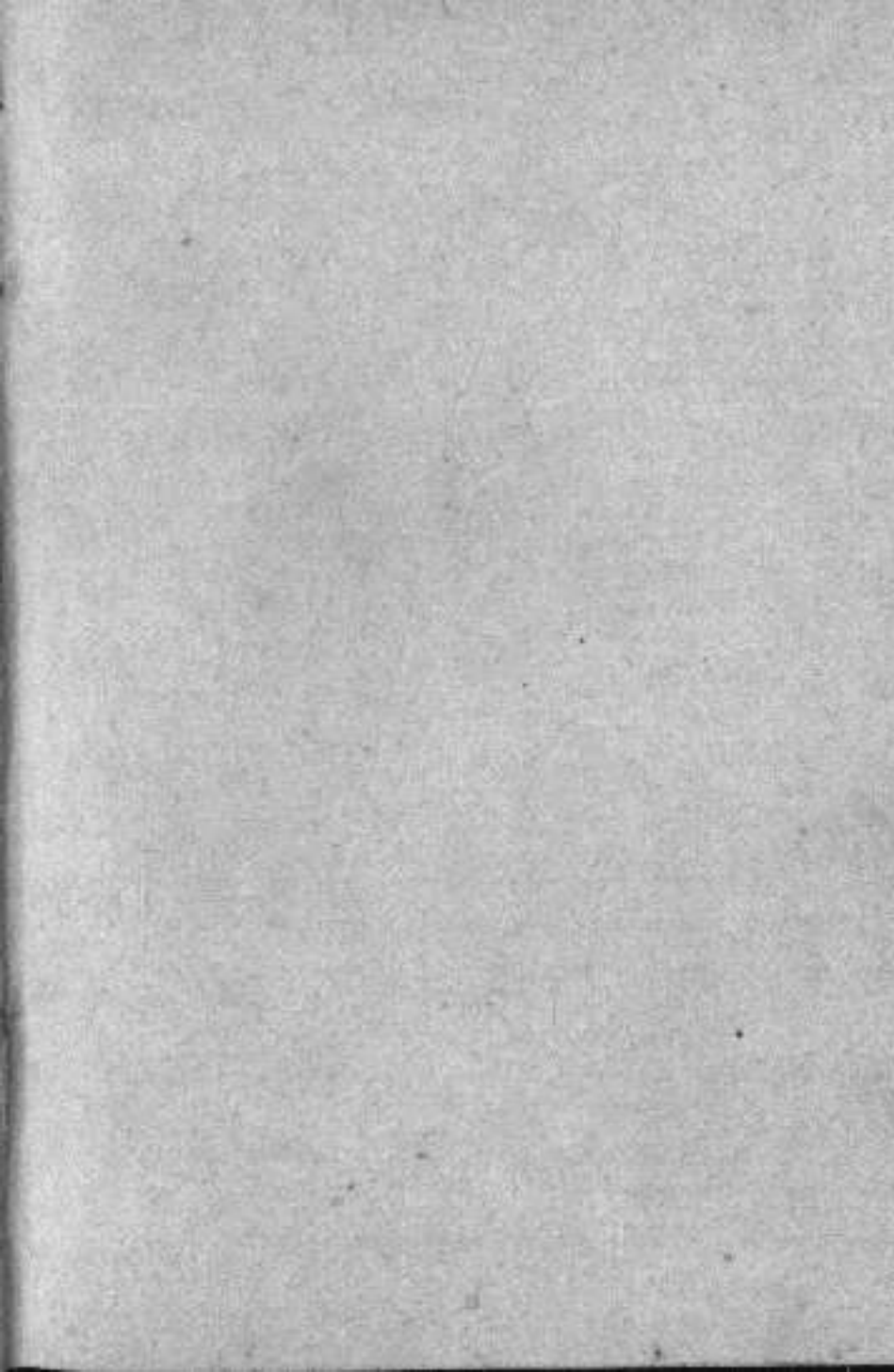
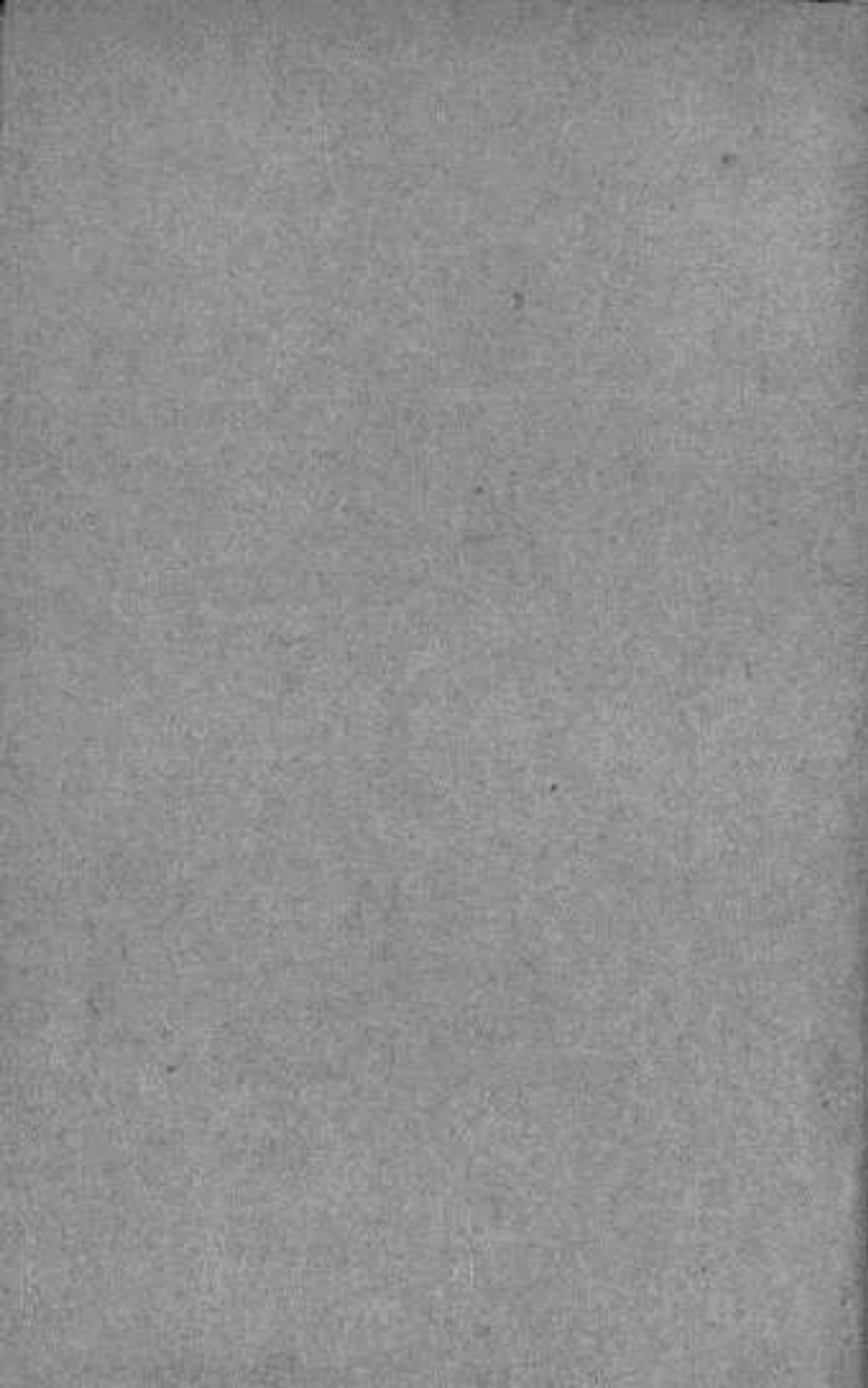

IMPRESARIA
ETA
FOTODUPLICAZIONE
E AMPLIFICAZIONE
FOTOCOPIA
JACOBI & CO.

ATU
38906

CONFESIOCO ETA COMUNIOCO
SACRAMENTUEN GAÑEAN
ERACUSALDIAC.

LICENCIA.

Habiendo sido examinada de Nuestra orden la obrita del finado rector de Asteasu D. Juan Bautista Aguirre, titulada CONFESIOCO ETA COMUNIOCO SACHAMENTUEN GAÑEAN ERACUSALDIAC, concedemos Nuestra licencia para su reimpresión y publicación.

Dios guarde á Ud. muchos años.-Vitoria 5 de Enero de 1899

El Obispo de Vitoria.

Sr. D. Luis de Echeverría.

TOLOSA.

11-8528
R-36245

ATU
18906

†

CONFESIOCO

ETA

COMUNIOCO

SACRAMENTUEN GAÑEAN

ERACUSALDIAC

lenbico Comunioraco
prestatu bear diran Aurrentzat
eta bidez
Cristau acientzat-ere bai.

ESQUEINTZEN DIRXTE EUSCALDONAI

D. Juan Bautista Aguirre, Asteasuco Beneficiadu, eta Guipuzcoaco Arciprestazco nagusian Diputadu generalac.

TOLOSAN

Iruñeco gure Apaiznagusiaren eta emengo
Corregidorearen haimenarequin
D. Francisco Lalamaren moldizteguian
1803 eta 1834-can

ETA

Francisco Muguerzaren moldizteguian
1890-can

LAU PARTE EDO PUSCA DITU.

Lenengoan eracusten dira, Confesioco Sacramentuari dagozan gauzak. Bigarrenean, Comuniari dagozanak. Irugarrenean, nola obraz eguiten dan lenengo bietan itzez adiraci dana. Laugarrenean, eracusten zayo, alá lenbico Communioa eguiten duan aurrari, nola, edo cein Cristauri, betico bietza doatsuaren bide eder-garbia.

JABEA BADU.

PROLOGO.

Fin á que se dirigen estas Instrucciones y método que para ponerlas en práctica con los Niños y Adultos adoptaria el Autor.

La ignorancia de muchos cristianos acerca del modo práctico de prepararse para recibir los Sacramentos de la Confesión y Comunión, es un mal contra el cual claman los predicadores, y escritores celosos, y que no obstante subsiste en muchas partes. ¿Cuál será la causa de esto? Apenas podrá encontrarse otra tan poderosa como es la facilidad con que en muchas Parroquias se admiten los niños á la primera Comunión. En algunas no se les obliga á aprender las cuatro partes del catecismo; en otras se contentan con que sepan estas, especialmente si responden con puntualidad á lo siguiente: ¿Qué es lo que se requiere para una buena

confesión? ¿Qué cosa es examen? ¿Qué el dolor? ¿De cuántas maneras es el dolor? ¿Qué cosa es contrición? ¿Qué la atrición? ¿Para qué fué instituido el Sacramento del altar? ¿Cuántas cosas se requieren para una buena comunión? *De aquí resulta el que los niños comiencen á participar de los Divinos Misterios, sin saber qué es lo que deben, y cómo deben practicar para recibirlos dignamente. De aquí el perseverar regularmente en la misma ignorancia hasta la muerte. De aquí el tropezar los confesores con penitentes tan mal guisados, y desprevenidos, que se vea precisados á disponerlos en el mismo confesonario, si las circunstancias lo permiten. De aquí finalmente un número inmenso de confesiones, y comuniones sacrílegas, ó á lo menos infructuosas. Yo confieso que es empeño arduo el desterrar del todo esta ignorancia en muchos pueblos derramados en barrios distantes de la iglesia; pero al mismo tiempo creo, que se remediará en gran parte, si con tesón y método se procura la instrucción de los niños antes de la primera comunión; si además al Pueblo se le explica el modo práctico de disponerse para la Confesion y Comunión en Misas mayores ú otros*

tiempos oportunos, no una ú otra vez, sino una gran temporada. Y para que el calequista tenga algun alivio en un exercicio tan importante, le presento estas pequeñas Instrucciones distribuidas en cuatro partes. En la primera parte se instruye al niño sobre la Confesion: En la segunda sobre la Comunión: En la tercera se le hace poner en práctica lo que en las dos primeras se le ha enseñado especulativamente. Y en la cuarta se han recogido las instrucciones más importantes, y oportunas, para que un bascongado viva según la Ley de Jesu-Cristo.

El método que convendrá adoptarse en cada pueblo, dejo con gusto á la prudencia, y discrecion de los señores Párrocos; y solo añadiré que, si me viese en la necesidad de haber de emprender una ocupacion tan delicada, procuraría valermé, en cuanto fuese posible, de las reglas siguientes. I. A ningun niño colocaria en la clase de los que han comenzado las instrucciones para la primera Comunión, si no sabe las cuatro partes del Catecismo. Esta es la práctica de los Obispados, donde esta disciplina de la primera Comunión ha estado más floreciente, y se conforma con el sentir de los Autores, que

para la primera Comunión piden que el niño sepa la Doctrina, cuyo compendio son las cuatro partes del Astete. Estoy viendo que algunos me dirán que no es necesario que se sepan las cuatro partes á la letra, si se saben en cuanto á la sustancia. Es así. ¿Pero cómo podrán saber los niños é idiotas la sustancia de las cuatro partes; y cómo darán razon suficiente de ellas, si jamás las han aprendido, ni con las expresiones con que las explica el Catecismo, ni con otras? II. Donde hay maestro, y maestra de primeras letras, debe procurarse, que los padres envíen á tiempo los niños, y niñas á la escuela respectiva, para que desde la edad tierna comiencen con la Doctrina. III. Aunque no haya este auxilio, la experiencia enseña, que no suelen faltar personas que con amor y caridad sacrifiquen algun tiempo para instruir á los niños y niñas. He conocido un hombre y una muchacha que en las Parroquias donde vivian se divertian en este exercicio, y hacian, segun me aseguraron, un bien imponderable á la juventud. IV. En muchas Parroquias de este pais hay barrios tan distantes de la iglesia que los niños y niñas no pueden asistir á la escuela, ni otra casa de la

proximidad de la Parroquia á no hacer sus padres un empeño extraordinario. Para instruir á los niños de semejantes barrios, dos medios oportunos se practican en algunos Lugares: el primero es instruir algunos niños y niñas de los mismos barrios, para que estos enseñen á los demás; y el segundo el enviar alguna persona juiciosa, para que durante el invierno los instruya. ¡Ojalá se estableciesen en nuestras Parroquias las Cofradías de la Doctrina Cristiana tan recomendadas de la Silla Apostólica. Entonces no habria estas angustias, y en cada barrio los Cofrades cuidarían de la enseñanza de los niños é ignorantes en la doctrina. V. Cuando el niño ha aprendido las cuatro partes del Astele, se le pasa á la clase de los que están instruyéndose para la primera Comunión. Se le enseña el primer año lo perteneciente al Sacramento de la Confesión; en el segundo lo respectivo á la Comunión; y finalmente se le detiene el tiempo necesario en el modo práctico de prepararse, y recibir ambos Sacramentos. Algunos reputarán esto casi imposible para practicarse con los niños; pero si consultan con la experiencia de varios Obispos, se desengañarán. VI. A los que se

muestran más aplicados se les debe dar algun premio. Así se practica en muchas partes; y con extraordinario esmero en Italia. El dia de la primera Comunión, á cada niño se le dará un exemplar nuevo de estas Instrucciones, para que les sirva de Devocionario. VII. Segun la Disciplina actual de la Iglesia parece más verosímil, que la discreción suficiente para la Confesion no basta para la primera Comunión, exceptuando el peligro de la muerte. Para la debida inteligencia de esta regla debe tenerse presente, primero: Que en los primeros tiempos de la Iglesia no se esperaba á los años de la discrecion, ó uso de la razon para dar á los niños la primera Comunión, sino que se les administraba á una con el Bautismo bajo las especies de vino. Esta disciplina dura todavia en la Iglesia Griega, y duró en la Latina hasta el Siglo XII, á lo menos en algunas partes; y Martene, escritor del siglo que acaba de espirar, asegura que él mismo la vió practicarse en Basilea. 2. Que en la primitiva Iglesia los que asistian á Misa comulgaban, y solo se excluía á los cecúmenos, y penitentes: de donde se puede inferir que los niños que llegaron al uso de la razon, y asistian al Sacrificio.

no serian excluidos. 3. Que el Concilio Lateranense IV, celebrado el año 1215, en el Canon 21 mandó que todos los Fieles que hubiesen llegado á los años de discrecion, se confesasen á lo menos una vez al año, y se comulgasen por Pascua. Hay alguna duda sobre si este Concilio se contentó para la primera Comunión con la misma discrecion que basta para la Confesion; pero mirando al contesto del canon, y á la disciplina que hasta entonces se observó en este punto, parece muy creíble con San Antonino, que los Padres del citado concilio no quisieron exigir mayor discrecion para el uno que para el otro Sacramento. 4. Ultimamente opinaron insignes Teólogos que para la primera Comunión no basta que el niño tenga discrecion para conocer el bien y mal, sino que además se requiere que discierna el manjar celestial de la Eucaristia, conozca sus efectos, y pueda gustar de ellos, y la Iglesia en el Ritual nos dió la regla siguiente: *Iis, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hujus Sacramenti cognitionem, et gustum habent, administrari non debet.* VIII. La edad en que regularmente llegan los niños á este conocimiento, y gusto de que habla el Ritual,

suele ser la que media entre los diez y catorce años, como nos dice el *Manual impreso en Salamanca el año de 1591* *Communiter ætas huic rei apta (ut pueris ministretur Eucharistia) esse solet ab anno decimo usque ad decimum quartum. Esto mismo nos dice Francisco Suarez. Mas esto no quita el que pueda haber niños en quienes se anticipe la discrecion que se requiere para la primera Comunión, ya por el clima, y claridad de entendimiento, ya por una diligente educación. De esta regla se puede colegir, que si los niños empiezan á instruirse á tiempo, hasta los catorce años se les podrá enseñar cuanto se requiere, para que reciban la primera Comunión con el debido respeto y discreción. IX. En cuanto al pueblo, particularmente si hay muchos que ignoren el modo de disponerse para recibir los Sacramentos, procuraría explicarle en Misas mayores, y otros tiempos oportunos por espacio de dos ó tres años, las Instrucciones, que aquí ofrezco á mis paisanos, ú otras que se escriban mejor, siguiendo el orden con que están puestas. Haria decir al chico destinado para este fin una Instrucción oyéndole el pueblo; y ella me serviria de asunto para*

una, ó más pláticas; y para este fin puede servir mucho la apreciable obra que en dialecto guipuzcoano acaba de dar á luz mi caro amigo Don Juan Antonio de Moguel. Es muy bueno exponer el Eucangelio del día; pero nosotros vivimos en pueblos donde los feligreses no pueden acudir á la Parroquia con la comodidad que en Navarra, Aragon y Castilla; y es necesario que primero se atienda á lo más urgente en aquellas horas, en que el pueblo puede asistir, y esto parece muy conforme al concilio Tridentino Sess. 5. cap. 2. de reformat. X. Las cédulas de aprobación en doctrina cristiana deben ser muy caras, para que el pueblo se mueva á acudir á la Doctrina; y si en esto se dá lugar á contemplaciones, si no se les examina sino de pura ceremonia, todas las instrucciones que el Párroco diese en los dias festivos, no alcanzarán para la gente más necesitada, porque no acudirá á ellas. XI. Con los jóvenes que aspiran al matrimonio debe observarse con puntualidad lo mandado por el Ilustrisimo Irigoyen, examinándolos seriamente en la Doctrina antes de las proclamas. Si algunas de estas reglas no agradaren á los catequistas acostumbra-

*dos á otro método de menos fatiga, no riñamos por esto, y concluyo con lo que se-
gun escriben, Sidronio dijo á Drossullo
Satyra I.^a*

Quod justum est scribo, nec multum,
Drossule, curo sive huic, sive illi displiceat,
placeat.

Advertencia I.

Este prólogo se ha puesto en castellano, temiendo que muchos catequistas no lo leerían de otra suerte.

Advertencia II.

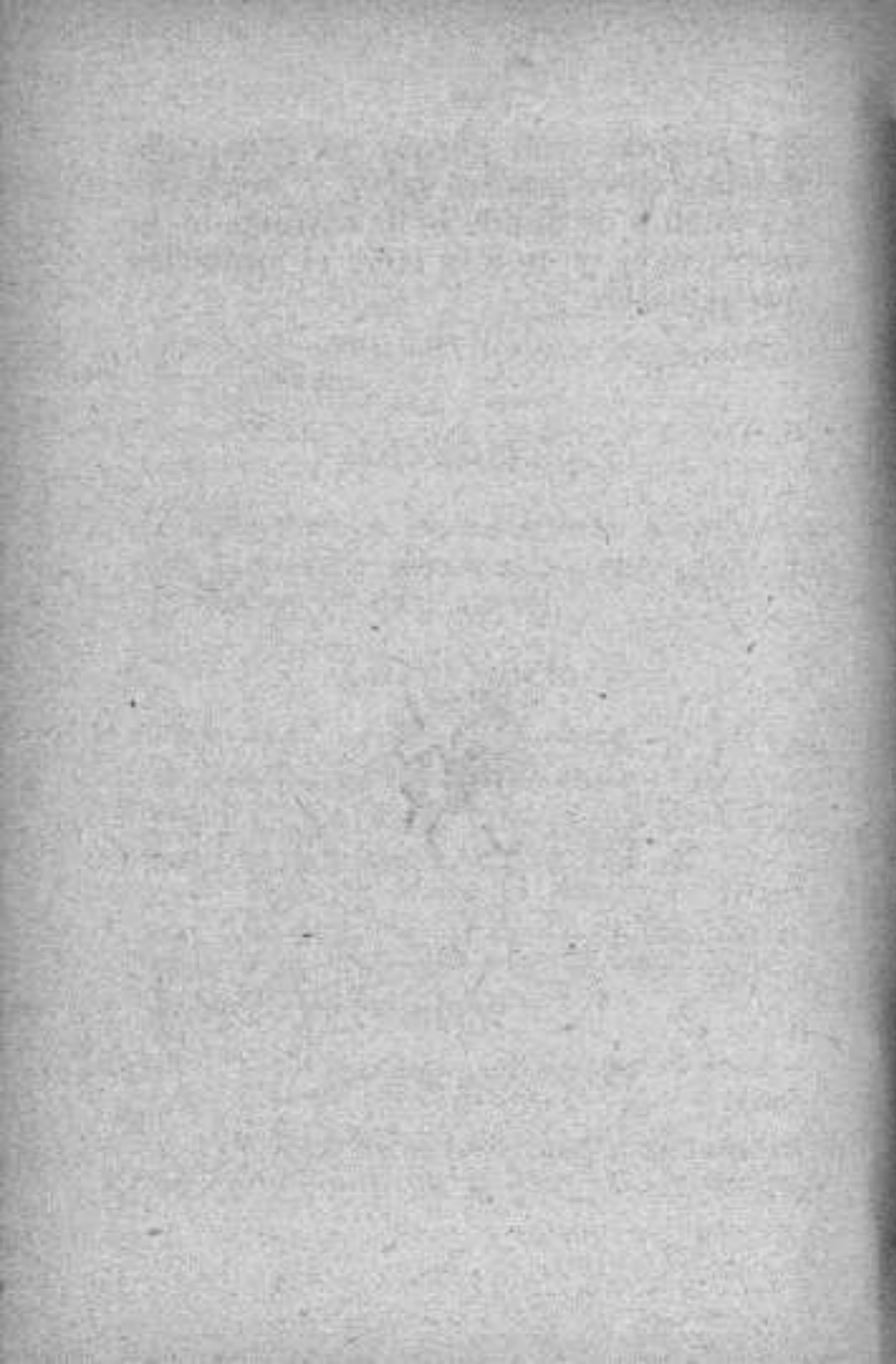
El dialecto en que se escriben las instrucciones, es un medio entre el de Beterri, y Goyerri. Se diferencia del de Hernani, y San Sebastian v. g. en *dezute, dute, duenac, dutenac dituzute, dituzte.* etc. que es segun el modo de San Sebastian; y en el nuestro: *dezue, due, duamac, duenac, dituzue, ditue.*

Advertencia III.

Al pié de cada instrucción se pondrán varias veces citas, no porque sirvan pa-

ra los niños; sino porque el catequista muchas veces deseará saber, y registrar las fuentes de donde se ha extractado la instrucción; y es más fácil el quitarlas que ponerlas.

LENENGO PARTEA

CONFESIOCO SACRAMENTUARI
dagozean Eracusaldia.

LENBICICO ERACUSALDIA.

*Cer dan, eta norc Eliz Ama Santari
utzi cion Penitenciaco, edo
Confesioco Sacramentua.*

Eracusteac. A aurra, icasi dezu Aste-
teren Doctrinaco liburuchoa? Icasi bear
dituzu bada orain Penitenciaco, edo Con-
fesioco Sacramentuari dagozean gauzac.
Esadazu.

G. Eliz Ama Santaren Sacramentuen ar-
tean irugarrena cein da?

- E. Penitencico, edo Confesioco Sacramentua.
- G. Cer da Penitencico, edo Confesioco Sacramentua?
- E. Becatariaren aldetie biotzeco damua ontzeco asmo osoarequin; aozco Confesioa, eta obrazco satisfaccioa: Eta Confesorearen aldetie absolueioa.
- G. Norc utzi cion Eliz Ama Santari Sacramentu aú?
- E. Jesu-Cristo gure Jaunac. (a)
- G. Jesu-Cristoren etorrera baño len ez ote zan Confesioric?
- E. Moysesí Jaunac letraz ezarririe Legue zarra eman cion artean, etzan izan Confesioric, ez eta gueroz ere Legue zarraren azpian bici etziranen artean.
- G. Moysesen Leguean ote zan Confesioric.?
- E. Omen zan, Jauna, Confesioa (b), baña Sacramentu etzana; eta becatuac barcatzeco indarric eta quemenic etzua-na.
- G. Beraz Jesu-Cristo etorri zan artean etzan izan becatarientzat barcaioric?

(a) Joanis 20. vide Tridentin. Ses. 14. cap. 1, et Canone etiam I. (b) Vide Benedictum XIV. de festis Lib. 1. cap. 2. á num. 25. Tirinum, Calmet etc.

- E. Bai, Jauna, Fede, Esperanza, ta onez-
co damu, edo Contricio osoarequin
biurtzen baieran Jaunagana. (a)
- G. Nori utzi cion Jesu-Cristoc becatuac
barcatzeco escua?
- E. Ez edoceñi, baicie Apostoluai, Obispo
Jaunai, eta, oec confesioac aditzeco bi-
daltzen dituen Apaizai. (b)

BIGARREN
ERACUSALDIA.

*Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc
Confesioco Sacramentua,
eta cer ondasunac
dacartzian.*

- G. Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc Con-
fesioco Sacramentua?
- E. Batayoa ezquero eguindaco becatuac
barcatzeco (*)
- G. Cer ondasun dacartzi barcacio one-
quin batean?

(a) Vide Concilium Tridentinum Ses. 14. Cap. 4.

(b) Vide tridentinum Ses. 14. cap. 6. et Canon.
10. ut Benedictum XIV. de Synod. Dioceses. Lib. 7
cap. 16. (*) Concilium Tridentinum Ses. 14. cap. 1

E. Ondasun andiac, eta asco.

G. Cein dira?

E. *Lenbici*, barcatzen du becatuai cegoten betico pena, eta aldatzen du, emen, edo Purgatorioan, demboraz bucatuco dan penan. (a) *Bigarren*, biurtzen dio animari, becatuarequin galdu zuan, graziaren apaingura ta soñeco ederra, virtute, ta doai ascorequin. (b) *Irugarren*, berriro eguiten du Jaincoaren ume, ta adisquide, (c) *Jesu-Cristoren* senide, Espiritu Santuaren bicilecu, edo Eliza, (d) eta Ceruaren jabegai. *Laugarren*, ematen ditu becatutic aldeguiteco, eta bicitzonean irauteco Ceruco laguntzac. (e) *Bostgarren*, ematen [du ascotan animaco paquea, ta sosegu gozo bat. (f) *Seigarren*, piztutzen ditu, becatuarequin illac gueratu ciran obra on, edo Ceruraco irabaciac. (g)

(a) *Trident. Ses. 6. de Justificatione cap. 14.*
 (b) *Ezechiel 18. Joel. 2 ad Hebr. 6. Trident. Ses. 6. cap. 16. de Justific. (c) I. Joan. c. 3. ad Roman. c. 8. Trident. Ses. 14. cap. 3. de penit. (d) Ad Roman. c. 8. ad Rom. c. 5. 1a. ad Corint. c. 3. et 6. (e) Vide Theologos. (f) *Trident. Ses. 14. cap. 3. de Penit et Catechism. Rom. (g) Vide Trident. Ses. 6. cap. 16. et Theologos de reviviscencia meritorum.**

- G. Confesatzen diran becatari guciac ar-
tzen ote ditue ondasun oec?
E. Ez, Jauna, baicic confesio ona egui-
ten duenac.

IRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Confesio en batec escatzen dituan
gauzac.*

- G. Cenbat gauza bear dira Confesio on
bat eguiteco?
E. Bost gauza.
G. Cein dira?
E. *Lenengoa* examiña; (a) *Bigarrena*, do-
lorea, edo eguindaco utseguiteen da-
mua. (b) *Irugarrena*, ontzeco, edo au-
rrera becatuic ez eguiteco asmoa (c)
Laugarrena, confesioa. (d) *Bostgarre-
na*, satisfacioa (e).
G. Cenbat gauzatara biurtzen dira esan
dituzun bost oec?
E. Irutara.
G. Cein dira?

(a) *Trident. Ses. 14. cap. 5.* (b) *Trident. Ses. 14. cap. 4.* (c) *Trident. ibidem.* (d) *Trid. Ses. 14. cap. 5. et Cun. 6.* (e) *Trid. Ses. 14. cap. 8.*

- E. Biotzeco damua, aozco Confesioa, ta obrazco satisfacioa (a).
- G. Cergatic bost gauza aec biurtzen dira iru oetara?
- E. Ceren examina biurtzen dan Confesio onera; eta ontzeco asmoa eguizco damura.
- G. Cer icen eman oi zate biotzeco damuari, aozco confesioari, eta obrazco satisfacioari?
- E. *Penitenciaren iru parteen icena. (b)*
- G. Cergatic ori?
- E. Ceren iru gauz oec chit bearrac diran Penitencico Sacramentua osatzeco, eta becatuen bareacioa osotoro iristeco (c).

LAUGARREN
ERACUSALDIA.

*Cer dan eta nola eguin dilequean
examina.*

Esan dituzu, Confesio on bat eguizeco bear diran bost gauzac. Orain esadazu:

G. Cer da examina?

(a) *Trident, Ses. 14, cap. 3.* (b) *Trident, Ses. 14, cap. 3.* (c) *Trident, ibidem.*

E. Eguindaco utseguite, edo becatuen contuac ateratzea.

G. Cer eguingo dezu onetaraco?

E. Bost gauza.

G. Cein dira?

E. *Lenbici*, jarrico naiz Jaunaren aurrean lecu egoquiren batean, ta adoratuco det umiltasun, eta errespeto guciarequin, goiceco jaieran eracusten dan bezala. *Bigarren*, emango diozcat esquerac eguin dizquidan mesede guciac gatic, baña batezere, ceren oraindaño ichedon didan becatutic irteteco, eta beragana biurtzeco. *Irugarren*, escatuco diot Espiritu Santuari arguia, ta lagunza nere utseguiteac ezagutzeco, ongui damutzeco, ta confesatzeco. *Laugarren*, beguiratuco det, azqueneco confesioan becatu larriren bat aztu ote citzatan, eta emandaco penitencia eguin nuan, edo ez. *Bostgarren*, animaren beguien aurrean ipiñico ditut Jaincoaren Legueco amar Aguinteac, Eliz Ama Santaren bostac, nere estadu, bicimodu, eta carguac dituan eguinbideac, eta contu ateraco det, nola, eta cenbat bider utseguin dedan bacoitzaren contra.

Eracustec. Ongui esan dezu: eta cer dan Jaunaren aurrean jartzea, eta nola gauz

oec eguiten diran batzuetan labursheago, eracutsico zatzu irugarren partean.

BOSTGARREN ERACUSALDIA.

Confesio gaiztoac berritzeco nola eguin ditequean examina.

Eracusteac. Esan dezu, nola eguin bear dan azqueneco Confesiotie oraindañoco examina. Demagun, aurtasunetic, edo gueroz, eguin dituzula confesio gaiztoren batzuec: ¿nola eguingo dezu oec berritzeco bear dan examina?

E. *Lenbici*, jarrico naiz Jaunaren aurrean, eta adoratuco det umiltasun, eta errespeto guciarequin. *Bigarren*, eman go diozcat esquerrac, eguin dizquidan mesede guciacgatic, baña batezere ceren oraindaño ichedon didan becatutic irte-teco, ta beregana biurtzeco. *Irugarren*, escatuco diot Espiritu Santuari arguia, eta lagunza nere utseguiteac eza-gutzeco, ongui damutzeco, eta confesatzeco. *Laugarren*, beguiratuco det, cenbat dembora, edo urte dan, gaizqui confesatzen asi nintzala, bataz beste urtean

cenbat confesio, eta comunio eguin ditudan bitarte orretan. *Bostgarren*, confesatzen nintzanean, oroitzen ote nintzan leneco confesio, ta comunio gaiztoaz. *Seigarrena*, animaren beguien aurrean ipiñico ditut Jaincoaren Legueco amar aguinteac, Eliz Ama Santaren bostac, nere estadu, bicimodu, ta carguac dituan eguinbideac, eta contu ateraco det, nola, ta cenbat bider utseguin dedan bacoitzaren contra. *Zazpigarrena*, cenbat bider utseguin dedan oroitu ecin banaiz, alie onguiena contu ateraco det, cer oitura gaizto izan dedan Mandamentu bacoitzean, astean, edo illean cenbat bider erortzen nintzan pensamentuz, itzez, eta obraz guchi gorabera.

SEIGARREN
ERACUSALDIA

*Cer dan Confesio onac escatzen
duan bigarren gauza, ta
onec bear dituan
doñiac.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan,
bigarren gauza cein da?

E. Dolorea, edo eguindaco utseguiteen damua.

G. Cer doai, edo condicio escatzen ditu damu onee?

E. Lau doai; edo condicio.

G. Cein dira?

E. Lenengoa, *Ceruticacoa*, edo sobrenaturala izatea. *Bigarrena*, barrendic, edo biotzetic jayoa izatea. *Irugarrena*, becatu larri, edo mortal gucietara zabaltzen dana. *Laugarrena*, calte, eta gaitz gucien gañeticacoa izatea (a).

G. Cer aditzen dezu *Ceruticaco damuaren* icenez?

E. Aditzen det, damu au dala Espiritu Santuaren laguntza, eta graciarequin sortzen dana. Aditzen det gañera, damu au sortzen dala Fedea eracusten duan damu-bide, edo motiboren bategatic.

G. Cer aditzen dezu *barrendic*, edo *biotzetic* jayotzen dan damuaren icenez?

E. Aditzen det, ez dala asco auaz esatea

(a) Vide Epistol. 1.^{am} ad Corint. c. 12. 2.^{am} ad Corin. c. 3 Trident. Ses. 6. cap. 6. et Can. 3. de Justific. Prop. 57. damnatam ab Inocent. XI. Joel. 2. Trident. Ses. 14. cap. 4. Ezechiel. 18. Catechism. Roman. Part. 2.^{am}. cap. 5. n. 27. et 31. Matth. 10.

damu del Jauna. ez eta bularrari golpe andia ematea ere, baicic bear dala biotzetie eguiaz eta benaz sortzen dan damua.

G. Cer aditzen dezu becatu larri gucietarra zabaltzen dan damuarequin?

E. Aditzen det, ez dala asco becatu larri batzuen damua, baicic bear dala guciena.

G. Cer aditzen dezu calte, eta gaitz gucien gañetitaco damuaren icenez?

E. Alaco eran, eta añ biotzetie damutu bear zaiola becatariari, non naigo luquean beste edocein calte, eta gaitz guertatu balitzaio ecen ez becatuan erortzea.

ZAZPIGARREN

ERACUSALDIA.

Cenbat guisatara dan damu ceruticacoa, edo sobrenaturala:

Cer dan atricioa.

G. Cenbat guisatara da damu ceruticacoa edo sobrenaturala?

E. Bitara.

G. Cein dira?

E. Bata da beldurrezcoa, ta berecoia, eta deritza *Atricioa*; bestea onezcoa, eta deritza *Contricioa*.

G. Cer da *Atricioa*?

E. Damu bat biotzean sortzen dana, *Lenbici*, ceren gauza guciz itsusia dan, *Ceruraco* eguin, eta bere Semearen odol preciotsuaren costuz erosi guinduan. Jaunaren contra alchatzea, eta becatu eguitea (a). *Bigarren*, ceren becatu larria eguitean, galdu degun Jaunaren gracia, eta *Ceruraco* escu, ta derecha gucia. *Irugarren*, ceren becatu larri bacoitzarequin irabaci ditugun betico su eta garrac, edo infernuco penac, (b) *Laugarren*, ceren Jaunac guganaco urriquitmentuz deitzen digun bucatutic irteteco, eta esqueitzen digun gure esquergabequeri gucien barcacioa. Jesusen Eriotza eta merccimentuac bitarteco dirala. (c)

G. Cergatic deitzen zaio *Atricioari beldurrezco damua*?

E. Ceren sortu oi dan betico bicitza galtezco, eta betico su, eta garretan erortzeco beldurrez.

G. Cergatic deitu diozu *berecoia*?

(a) *Trident. Ses. 14. Cap. 4. de Punit.*

(b) *Ibidem.* (c) *Ses. 6. cap. 6. de Justificat.*

- E. Ceren biotzac atriciozco damua sortzen duanean, bere on, eta eguitecoari bacarric beguiratzen dion.
- G. Asco ote da atricioa Confesio ona eguiteco?
- E. Bera utsic ez da asco becatariari graziaren apaindura ederra emateco, baina prestatzen du au iristeco confesioco Sacramentuarequin batean (a); eta onena da bein zayatzea Atriciora, ta guero onezco damu, edo Contriciora.

ZORTZIGARREN ERACUSALDIA.

*Onezco damu, edo Contriciouren
gañean.*

- G. Cer da onezco damu, edo contricioa?
- E. Damu bat biotzean sortzen dana, ceren ontasun, eta maitagarritasun baztergabea dan Jaunaren contra becatu eguin degun.
- G. Cergatic damu oni deitu diozu *onezcoa*?

(a) *Ses. 14. cap. 4. de. Penit.*

- E. Ceren damu au sortzeco bidea dan, ez beldurra, baicie Jaunaren ontasun, eta maitagarritasun bazterric eta neurric ez duana.
- G. Atricioa, edo Contricioa da ohea?
- E. Biac dira onac, baña ascoz prestua-goa, ta ohea da onezco damua, edo Contricioa.
- G. Cergatic?
- E. Ceren, len esan dan bezala, Atricioa bera utsic ez dan asco becatariari graciaren apaindura ederra emateco; baña Contricioa da damu añ indartsua, añ miragarri ta prestua, non biotzean sortzen dan une, edo puntuan bertan ayenatzen dituan becatu larri guciac, eguzquiac gauaren illuntasunac ayenatzen dituan eran.
- G. Beraz onezco damu, edo Contricioarequin confesatzeco prestatzen bada bat eta Elizara dijoala bidean iltzen bada confesiogabe, Cerura joango da?
- E. Bai, Jauna, ceren Jaunaren gracion ilco dan.
- G. Eta beldurrezco damu, edo Atricioarequin prestatzen dana confesatzeco, elizaraco bidean iltzen bada confesiogabe, nora joango da?

G. *Infernura*, *ceren becatuan ileo dan.* (a)

Eracusleac: Ongui diozu; orregatic sarritan, eta biotz osoz eguin biar lituque cristabac Fede, Esperanza, Caridateta Contriciozco afectoac, eta oee eguiteco balia diteque, Dotriñaco liburuchoac dacarren, goiceco jaieraz.

BEDERATZIGARREN

ERACUSALDIA.

*Cer dan Confesio onac
escatzen duan irugarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan irugarren gauza cein da?

E. Ontzeco, edo aurrera becaturie ez eguiteco asmoa. (b)

G. Nolaco asmoa ote da asmo au?

E. *Lenbicia*, asmo oso eta sendoa. *Bigarrena*, becatu gucietara, larrietara be-

(a) *Pecatu larriren bat edo gueyago daramaz-quiyanaz diyo au Aguire jaunac, ondo aguri dnu beccla.*

(b) *Concilium Trident. Ses. 14. cap. 4. de Pœnitentia.*

intzat, zabaltzen dana. *Irugarrena, asmo eraguillea.*

G. Cer aditzen dezu diozunean: *asmo oso eta sendoa?*

E. Aditzen det asmo biotz gucitic jayoa, eta alaco sasoiari ipintzen duana becataria, non prest jartzen dan ecergatic ere aurrera becatuic ez eguiteco, ez eta bicitzagatic, edo eriotzagatic ere.

G. Cer aditzen dezu diozuncan: *becatu gucielara, larrietara beintzat, zabaltzen dana?*

E. Aditzen det, confesio ona eguiteco ez dala asco becatu au edo ura ez eguiteco asmoa, baicic bear dala, becatu larriric beintzat, batere beinere ez eguitecoa.

G. Asco ote da becatu larriric beinere ez eguiteco asmoa, becatu benialic baicic eguiñ ez duana confesatzen danean?

E. Ez, Jauna.

G. Cer eguiñ bear du bada onelaco becatariac, Confesioco Sacramentuaren ondasunac ez galtzeco?

E. Artu bear du asmo osoa becatu larriric ez eguiteco beinere, ezeta confesatu dituan benialac ere, batez ere au edo ura. Orregatic onena da guchitan

eguindaco becatu benial andiscoren bat aitortzea, larririe ez danean.

G. Cergatic ori?

E. Ceren errazago sortzen dan guchitan eguin oi dan becatuan ez erortzeco asmoa.

G. Cer aditzen dezu diozunean: *asmo eraguillea?*

E. Aditzen det asmo bat, becataria esnatzen eta azcartzen duana, aurrera becaturie ez eguiteco neurri egoquiac artzera.

AMARGARREN ERACUSALDIA.

*Asmo eraguilleac escatzen dituan
neurri egoquien gañean.*

Eracusleac. Esan dezu, *asmo eraguillea* dala asmo bat, becataria esnatzen eta azcartzen duana, aurrera becaturie ez eguiteco neurri egoquiac artzera. Esadazu orain:

G. Cer neurri dira oec?

E. Bearrenac sei.

G. Cein dira?

E. *Lenengoa* beaturaco bide, eta perill urcoac beti-betico utzitzea. *Rigarrena*, utzitzea era berean, besteri beaturaco bidea ematen dioen izqueta eta modu gaisto guciac. *Irugarrena*, lagun urcoari bere onran, icen onean, odo beste ondasunetan eguindaco calteac deseguitea, eta gauza bere jabeari biurtzea lenbaitlen. *Laugarrena*, beaturen batean erortzeco oitura izan bada, au escuratzeco eta eci-tzeco bonaz sayatzea; eta argaltasunez irristatzea guertatzen bada, lenbaitlen alchatzeco aleguiña eguitea Sacramentuen sendagaiac artuaz. *Bostgarrena*, bacoitzaren estadu, bicimodu eta carguari dagozcan eguinbideai arretaz erantzutzea. *Seigarrena*, ezagutzea ez guerala gauza edo gai guereñez, eta Jaunaren gracia ta laguntzagabe, neurri oec artzeco, ezeta *Jesus bat* esateco ere; eta graci au contuz billatzea, dala Jaun berari umilqui escatuaz, eta sarritan Sacramentuae artuaz, dala Virgiña chit santa becatarien Ama gozoa bitarteco ipiñiaz.

G. Confesatzera datocen guciac ote dcarte esan dezun bezalaco asmoa?

E. Ez, Jauna; omen dira alabaña becatari asco asmoaren iduri utsarequin datocenac.

AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

Ontzeco asmo-iduri utsarequin confesatu oi diran becatarien gañean.

G. Nor edo ceñ ote dira ontzeco asmo eguiazco gabe, edo asmo-iduri utsarequin confesatzen diranac?

E. Asco bide dira, baña ezagutuenac oec: *Lenbicia*, Dotriña eta ongui confesatzeco prestaera icasteco arretarie artu nai ez duenac. *Bigarrena*, becaturaco bide ta perill urcoac uzteco biotzie ez duenac. *Irugarrena*, besteri becaturaco bidea ematen dioen, itz loi eta modu gaistoac laja nai ez dituenac. *Langarrena*, lagun urcoari onran, icen onean, eta beste ondasumetan eguindaco calteac deseguiteco, edo jabeari bere gauza biurtzeco arretarie ez duenac. *Bostgarrena*, becaturaco oiturac garaitzera benaz sayatu nai ez duenac. *Seigarrena*, bere estadu, bicimodu, eta carguaren eguinbidez ardurarie gabe bici diranac. *Zaz-*

pigarrena, lagun urcoaganaco gorrotoa edo gorrotoaren señaleac utzi nai ez di-tuenac.

AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Cer dan Confesio onac escatzen
duan langarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan langarren gauza cein da?

E. Confesioa.

G. Cer aditzen dezu confesioaren icenez?

E. Aditzen det eguindaco becatuac aitortzea edo esatea barcatzeco escua duan Apaizari.

G. Aitortu edo confesatu bear ote dira becatu benialac ere?

E. Ona da, baña ez da premiazeo gauza: eta nola confesatu ditequean becatu benialac baicic ez duana, esan da berderatzigarren Eracusaldian.

G. Cer doai edo condicio bear ditu Confesioac?

E. Irutara biur ditezque guciac.

G. Cein dira?

E. *Umilla*, eguiazcoa eta osoa izatea.

- G. Cer da confesio *umilla*?
- E. Umiltasun eta lotsa eder batequin becatuac aitortzea.
- G. Cer da confesio *eguiazcoa*?
- E. Aitortzea becatuac examiñan arquitu diran eran, eta adiña.
- G. Cer da confesio *osoa*?
- E. Becatu larri confesatu gabeac osotero aitortzea.
- G. Confesatu gabe utzitzen badezu becatu larriren bat; ceren examiñan gogora etzatzun, edo ceren guero aztutzun, ¿gaiztoa izango ote da zure confesioa?
- E. Ez Jauna; ori nere culpaz guertatzen ezpada, baña gueratuco naiz aztutaco becatu ura guero confesatu bearrean.
- G. Lotsaz edo gaiztaqueriaz becatu larriac edertzen, edo ishillac gordetzen badira confesioan, ¿cer becatu eguiten da?
- E. *Sacrilegioa* deritzan becatu izugarri bat.
- G. Cer eguin bear du onelaco becatariac?
- E. Berritu bear ditu gaizqui confesatzen asi zanetic eguindaco confesio guciac.

- G. Beraz confesatu gabe utzi zuan becatua ezecic, confesatuac ere berriró aitortu edo esan bearco ditu?
- E. Bai Jauna, ceren confesio onarequin bacarrie quantzen eta bucatzen dan becatu larrien confesatu-bearra.
- G. Eta confesatu gabe utzi cituan becatuac aitortzeaz gañera, esan bearco ote ditu nola lotsaz edo gaiztaqueriaz utzi cituan?
- E. Bai, Jauna, ceren onetan dagoan Sacrilegioa deritzan becatua orain diogun trancean.
- Eracusleac.* Ongui diozu: eta confesio gaiztoac berritzeco nola eguin ditequean examiña, esan zan bostgarren Eracusaldian.

AMAIRUGARREN

ERACUSALDIA.

Cer dan Confesio onac escatzen duan bostgarren gauza.

- G. Confesio on bat eguiteco bear dan bostgarren gauza cein da?
- E. Satisfacioa.

- G. Cer aditzen dezu Satisfacioaren icenez?
- E. Confesoreac emandaco penitencia leyalqui eguitea.
- G. Confesoreac ematen dion penitencia eguiteco asmo gabe confesatzen danac, cer becatu eguiten du?
- E. Becatu larria.
- G. Emandaco penitencia autsitzen edo eguin gabe uzten duanac, cer becatu eguiten du?
- E. Autsitzen badu penitencia larria, eta aintzacotzat emana, becatua izango da larria; baña autsitzen duan penitencia chiquia bada, chiquia edo beniala izango da alde onetatic eguiten dan becatua ere.
- G. Confesoreac aguintzen dizun penitencia, ecin ongui eguin dezaquezuna bada, cer eguingo dezu?
- E. Umilqui escatuco edo erregutuco diot, alda deguidala beste penitencia batera, alda baditeque.
- G. Confesoreac ematen diezten penitenciaz gañera, cer eguin oi due cristau onac?
- E. Ontzat, edo Jaunaren icenean, artzen ditue emengo gurutze ta samintasunac; esqueintzen diozquee Jaun bera-

ri beren obra guciac, eta eguiten due
aleguña indulgenciac edo barcacioac
irabazteco.

AMALAU GARREN
ERACUSALDIA.

*Cristau gucioc confesatzeco degun
equinbidearen gañean.*

- G. Cristau guciac beartuac ote daude
confesatzera?
- E. Bai, Jauna, gaitzarequin onaren eza-
güeran sartu ezquero. (a)
- G. Urtean cenbat bider?
- E. Urtean bein bederie.
- G. Urtearen cer demboraz eguin bear
du cristauac, Eliz Ama Santac aguin-
tzen duan Confesio au?
- E. Ez du Elizac señalatu dembora au,
baña Iruñeco Apaiznagusiaren mende-
co errietan, ala loguez nola usanzaz,
garizuman eguin oi da. (b)
- G. Urtean bein ezecic beste cenbait al-

(a) *Concilium Lateranen. IV. Canon. 24.*

(b) *Vide Constit. Synod. hujus Diocesis.*
Lib. 5. tit. de Pœnil. et remis. Cap. 1.

diz ere confesatzera beartua ez ote dago Cristauna?

E. Bai, Jauna. *Lenbicia*, iltzeco perillean dagoanean. *Bigarrena*, Comulgatu bear badu, eta becatuan arkitzen bada. *Irugarrena*, sarritan edo noicean bein confesatu gabe ecin becatuaren berrizaturac utzi baditu. (a)

G. Urtean bein bederie confesatzeco aguinte au gordetzen ez duenai, cer castigu sinalatzen die Eliz Ama Santae?

E. Aguintzen du, bicitzan ez daquiela utzi Elizan sartzen, eta iltzen diranean, ucatu daquiela Eliz lurra. (b)

AMABOSTGARREN ERACUSALDIA.

*Confesatzeco prelatzen ezranean,
acusatzen asi baño len equin
bear dezuna.*

G. Confesatzera zoacenean, nola jarrico cera?

E. Jarrico naiz belaunico umiltasun

(a) Vide T. T. (b) Concilium Lateran. ubi sup.

- andiarequin, eta ciñatueo naiz. (a)
- G. Beraz jancian ta egoeran, umiltasun eta modestia andi bat aguertu bear dezu?
- E. Bai, Jauna; orregatic guizonac ez due jarri bear ezpatarequin, ez eta emacumeac ere soñeco arroaquin. (b)
- G. Ongui da besteri bere chanda quendu naiez ibiltzea?
- E. Ez Jauna, eta beragatic ichedon bear dio bacoitzac bere chanda edo aldiari.
- Eracustac.* Ongui diozu, baña zarrai eta ericho daudenai lecu eguitea, leubaitlen confesa ditecen, ederqui dirudian gauza da.
- G. Besteren becatua aditzen badezu, ura confesio eguiten ari dala, esan ote dezaquezu lagun artean?
- E. Ez, Jauna, baicic ishilic iduqui bear del, confesoreac iduqui bear duan eran.
- G. Ongui da jaquin naiez, confesioco gauzac aditzeco moduan jartzea?
- E. Ez, Jauna, ta ongui izan ordean da becatu andi bat.
- G. Acusatzen asi baño len, cer esango dezu?

(a) *Rituale Roman* (b) *S. Carolus Borromæus, Colatoynd.*

- E. *Ni becataria*, edo gucia, anciñatic Españan esaten dan bezala, (a) edo beintzat erdiraño; (b) edo *Ni becatariaren* lecuán esango det *Nere Jesucristo Jauna*, (c)
- E. Acusatzen asitzeco aurrean ongui da egun onac confesoreari ematea?
- E. Ez, Jauna: absolucioa artu artean ez da itzeguin bear confesioari dagozcan gauzac baicic.
- G. Asieran esan badezu *Ni becataria* erdiraño, edo itz oetaraño: *Nere culpaz*, *nere culpa chit andiaz*, gañeracoa, noiz esango dezu?
- E. Absolucioaren aurretic.

AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Acusatzen edo cere burua salatzen
asitzen ceranean, nola au ongui
eguingo dezun.*

- G. Acusatzen asi baño len esan eta eguin bear dezuna aditu degu: esazu

(a) *Rituale Rom. et Manualia Hispanu.*

(b) *S. Carolus Borromæus* (c) *Galatayud in Catechismo.*

orain nola acusatuco ceran?

- E. Umilqui, eguiaz eta osotero aitorzen dituala nere utseguite ta becatuac, ta au eracusten da irugarren partean.
- G. Aditu det, acusatzeo denboran contuz utzi bear dirala Confesioco Sacramentuari ongui ez dagozean itzac: ¿cein dira oec?
- E. *Lenbicia*, itz eta ipui alferrac. *Bigarrrena*, itz loiac. *Irugarrena*, besteren icen ona edo fama guchitzen eta bezutzen duenac.
- G. Cer itz dira *alferren* icena eman diezun oriec?
- E. Itz alferrac dira esatea: *Acusatzen naiz nere Jaungoicoa bear bezala ez amatuaz; acusatzen naiz erioztaco orduan etsaiac acusatuco nauan guciac; alferrac dira becatua esateco nastutzen diran ipui edo contuac, baldin luzagarri oec gabe adiraci baditeque eguindaco utseguitea. (a)*
- G. Cer itz dira loien edo ciquiñen icena eman diezunac?
- E. Itz loiac edo ciquiñac dira, araguien

(a) Vide S. Franciscum Salesium in sua Introductione ad vitam devotam.

icenac, eta beragatic seigarren Mandamentuaren contraco becatuac airtortu bear dira al dan onestidade guciarequin, becatua ezagutzeco diña baicic esaten ez dala.

- G. Cer itz dira besteren icen ona, edo fama guchitzen eta beztutzen duenac?
E. Onelacoac izan ditezque, baldin becatariac acusatzen danean, icendatzen badu becatuan lagun izan duana, edo senarrac emaztearen, eta emazteac senarraren becatuac contatzen badi-tu. (a)

(a) *Si pœnitens nequeat peccatum suum integre confiteri, quin Confesarius suus veniat in cognitionem socij, seu complicitis in peccato, ut soepe contingere potest conjugalis, disputant T. T. an teneatur adire Confesarium. cui ignotus sit complexus? Affirmant Suarezius, Lugo, Antoine, et alij; sed id pro mero consilio habent Tournelius, et alij cum Gersone. Vide Ligorium, et Auctorem additionum ad Antoine.*

BIGARREN PARTEA

COMUNIOCO SACRAMENTUARI
dagozcan Eracusaldia.

LENENGO
ERACUSALDIA.

*Cer dan Comunioco edo Aldareco
Sacramentua.*

Eracusteac: Ieasi dituzu Confesioco Sacramentuari dagozcan gauzac. Asi gaitocen Comunioco, edo Aldareco Sacramentuari dagozquionac uquitzen. Esazu;

G. Eliz Ama Santaren Sacramentuen artean laugarrena cein da?

E. Comunioco, edo Aldareco Sacramentua.

- G. Cer da Aldareco Sacramentua?
- E. Da, oguiaren eta ardoaren anz, eta idurién azpian Jesucristo bera Jainco ta guizon eguiazcoa berequin daucan Sacramentu guciz miragarria.
- G. Cergatic deitzen zaio *Comunioa, edo Comunioco Sacramentua*?
- E. Ceren cristau fededun gucien animaco janaria ta edaria dan, ta ala andiac, nola chiquiac, ala aberatsac nola beartsuac, berdin duen janari ta edari au artzeco escua. Ceren gañera janari au ongui artzen duenac, bat eguiten diran Jesu-Cristorequin, eta elcarrequin (a).
- G. Cergatic deitzen zaio *Aldareco Sacramentua*?
- E. Ceren Aldarean eguitan esqueintzen eta artzen dan. (b)
- G. Cergatic icendatzen da *miragarria, eta ascotan, guciz miragarria*?
- E. Ceren mirari gucien artean andiena, gucien oroipena eta gucien miragarritasuna berequin duana dan. (c)

(a) Vide S. Paulum i ad Corint. cap. 10 (b) Ad Hebr. c. 13 (c) Vide. D. Thom. in festo de Corpore Christi, psalm. 110. et Concilium Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia.

BIGARREN
ERACUSALDIA

*Comunioco Sacramentuari eman oi
zaizcan, beste zenbait icenen
gañean.*

G. Esan dituzunaz gañera, Comunioco
Sacramentuac ote du beste icenic?

E. Bai, Jauna, ta ez bat bacarra.

G. Cein dira oec?

E. *Eucaristia, Jaunaren afaria, Aingue-
ruen oguia, bideraco janari ta edaria,
edo Viatico, eta guciz Santua.*

G. Cergatic deitzen zaio *Eucaristia*?

E. *Le nbicia*, ceren Eucaristiac esan nai
duan *gracia ona*, eta Comunioco Sa-
cramentuan dagoan gracia ona ezecic,
gracia guciaren iturburua eta Ema-
llea. *Bigarrena*, ceren Eucaristiaren
icena esan nai duan gañera *esquerrac
ematea*, eta Comunioco Sacramentua
esquintzea da *esquerrie andienac ema-
tea*. (a)

G. Cergatic deitzen zaio *Jaunaren afaria*?

(a) *Vide Catechismum Rom, Part. 2 cap. 4.*

- E. Ceren, azqueneco afarian, eta afal-
ondoan, Jesusec eguin cituan gauza
miragarrien oroipena dan. (a)
- G. Cergatic deitzen zaio *Aingueruen
Oguia*?
- E. Ceren Jesu-Cristo dan Aingueruen
atseguin-contentua; eta Jesu-Cristo be-
ra Comunioco Sacramentuan jartzen
dan gure animen janari ta edari izate-
co. (b)
- G. Cergatic deitzen zaio *bideraco janari
ta edaria*, edo Viaticoa?
- E. Ceren Ceruraco bidean ongui ibiltze-
co, eta betico bicitza doatsua iristeco
janaria ta edaria dan. (c)
- G. Beraz noiz nai ar-dezazula Comuni-
co Sacramentua, beti artzen dezu bi-
deraco janaria ta edaria, edo Viaticoa?
- E. Bai, Jauna.
- G. Nola bada iltzeco dagoanari ema-
ten zaionean bacarric deitzen zaio
Viaticoa?
- E. Ceren Cristauac beti, baña batezere
iltzeco dagoenean artzen duan beti-
co bicitzaren bidea.
- G. Cergatic icendatzen da *Guciz Santua*?

(a) S. Paul 1. ad Corint. cap. 11. hymn. Sacris
Solemnis. (b) Hym. Sacris Solemn. et. S. Joan,
c. 6. (c) Joan. c. 6.

E. Ceren Sacramentuen artean Comuniocoa bacarric dan, Santutasun guciaren Iturburua, eta emallea bera (a) beregan daucana.

IRUGARREN
ERACUSALDIA.

Nore, eta noiz utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentua.

G. Nore utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentu miragarria?

E. Jesu-Cristoc berac.

G. Noiz?

E. Ostegun Santu arratsean.

G. Esazu nola guertatu zan misterio izugarri au.

E. Ostegun Santu arratsean, bucaturic Legue zarrac aguintzen zuan afaria, alcha zan mayetic Jesus: artu zuan guerrian escu zapi bat, eta pertzean ura. (b) Garbitu ciezten. Apostoluai oñac, eta biurtu zan mayera. (c) Artu

(a) Trident, Ses. 13. cap. 3. et. 5. de Eucharistia. (b) Joan 13. (c) Ibidem.

zuan oguia, eta Consagracioco itzac esanic, eman cien Apostoluai. (a) Artu zuan Caliza ere ardoarequin, eta Consagracioco itzac esanic, eman cien Apostolu berai. (b) Au eguiñ ondoan esan cien: Nic oraiñ zuequin eguin dedana, eguizue zuec ere guero, Nere, eta gaur arratsean eguiñ, ta bigar eguingo ditudan gaucen oroipena berritzen dezuela. (c)

G. Beraz arrats onetan eman cien Jesu-Cristoc Comunioco Sacramentua eguitemo escua Apostoluai, eta oetatic datocen Apaiz guciai?

E. Bai, Jauna; aguindu cien alabaña eguin ceceela berac arrats artan eguin zuana. (d)

G. Noiz eguiten du Apaizac Sacramentu miragarri au?

E. Mezan Consagracioco itzac ostiaren ta ardoaren gañean esatean.

(a) *Marc. 14. et Luc. 22.* (b) *Ibidem.* (c) *Luc. 22 et 1.º ad Corint. c. 11.* (d) *Vide Trident. Ses. 22 Can. 2, de Sacrificio Misæ.*

LAUGARREN
ERACUSALDIA.

*Cer dagoan Ostian Consagratioco
itzac Apaizac esan ditzan
artean, eta esan
ezquero.*

G. Ostian cer dago?

E. Consagratioco itzac Apaizac esan ditzan artean ogui pisca bat, eta esan ezquero Jesu-Cristoren gorputza. (a)

G. Jesu-Cristoren gorputza bacarric ote dago ostia consagratuan?

E. Ez Jauna, baicic Jesu-Cristo Jainco ta guizon eguiazco gucia. (b)

G. Beraz ostia consagratuan Jesu-Cristoren gorputzarequin batean arquitzen dira beraren odola, anima ta Jaungoicotasuna?

E. Bai, Jauna.

G. Nola ori?

E. Ceren Consagratioco itzen indarrez jartzen dan ostian Jesu-ristoren gor-

(a) *Trident. Ses. 13. cap. 3 de Eucharistia*

(b) *Ibidem.*

putza biciari dicheozcanac diran odola eta anima. Ceren gañera Jesu-Cristoren Jaincotasuna guizon eguiñ zanelic bat eguiña, edo unitua dagoan beraren gorputz eta animarequin. (a)

BOSTGARREN

ERACUSALDIA.

Cer dagoan Calizan, Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero.

- G. Calizan cer dago?
- E. Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, ardo ta ur pisca bat, (b) eta esan ezquero Jesu-Cristoren odola. (c)
- G. Jesu-Cristoren odola bacarric ote dago Calizan, consagracioa ezquero?

(a) *Ibidem.*

(b) *Concil. Florent. in instructione Armeniorum; Trident. Ses. 22. cap. 7. de Sacrif. Mixæ.*

(c) *Trident. Ses. 13. cap. 3. de Eucharistia; Ses. 21. cap. 3. de Communione.*

- E. Ez, baicie Jesucristo Jainco eta guizon eguiazco gucia.
- G. Beraz Calizan Jesu-Cristoren odola-requin batean arquitzen dira beraren gorputza, anima eta Jaincotasuna?
- E. Bai, Jauna.
- G. Beraz Jesu-Cristo gucia dago ostia Consagratuan, eta gucia Calizan?
- E. Bai, Jauna, baña ostian oguiaren, eta Calizan ardoaren antz ta idurien azpian.
- G. Ostia Consagratu utsarequin comulgatzen danac, artzen ote du ostia ta ardo Consagratua artzen dituanac adiña?
- E. Bai, Jauna; artzen du alabaña, ala batac, nola besteac, Jesu-Cristo Jainco eta guizon eguiazco gucia. (a)
- G. Cergatic cristau guciac ez dira comulgatzen ostia ta ardo consagratuarequin, Apaizac bezala?
- E. Enzun det, asco lecutan onela Comulgatzen cirala cristau guciac anciñaco demboran: baña quendu zuala Eliz Ama Santac usanza au, ceren guertatzen zan Jesu-Cristoren odola Comunioco demboran ishurtzea, eta ga-

(a) *Ses. 13. c. 3. et Ses. 21. c. 3. citatis.*

ñera, ceren, premiazco gauza ez dan era onetan cristau guciac Comulgatzea. (a)

SEIGARREN
ERACUSALDIA.

Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero, Jesu-Cristoc eguiten dituan gauza miragarriac.

Eracusleac. Esan dezu len Comunioco Sacramentuari deitzen zaiola *guciz miragarria*, ceren mirari gucien artean andiena, gucien oroipena, eta gucien miragarritasuna berequin duana dan. Esazu:

G. Cer gauza miragarri eguiten ditu Jesu-Cristoc Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero?

E. Asco, eta oen artean zortzi chit arri-garriac.

G. Cein dira?

(a) *Vide Cabasutium in sua Notia Eccl. Sæc. 2. Dissert. 5. et Bertendis: Concil. Constantien. Ses. 43. Trident. Ses. 21. cap. 2 et can. 1 et 2.*

E. *Lenengoa*, Consagracioco itzac esaten diran une, edo puntuan bertan, jartzea Sacramentuan Jesus, Jainco eta guizon eguiazcoa, naiz izan Apaiza ona, naiz ez, naiz Catolicoa, naiz herejea. (a) *Bigarrena*, ecin conta al adiña Elizetan egun oro jartzea, eta egotea Jesu-Cristo, ceruco bere jar-lecua utzi gabe. (b) *Iruyarrrena*, Consagracioco itzac esatean bertan biurtzea len ogui zana Jesu-Cristoren gorputz eta len ardoa zana Jesu-Cristoren odol. (c) *Laugarrena*, Consagracioco itzac esan ondoan oguirie eta ardoric batere Sacramentuan ez gueratzea, baña bai ogui-ardoan antza ta iduriac, nola diran usaia, colorea, gustoa ta indarra. (d) *Bostgarrena*, oguiaren eta ardoaren antz eta iduri oec artzen dituanari ematea oguiac, eta ardoac adiña indar. *Seigarrena*, ostia batec duan becin toqui chiquian jartzea eta egotea Jesu-Cristo Jainco ta guizon eguiazcoa. (e) *Zazpigarrena*, ostia erdiratzen edo puscetzen danean ez puzcatzea Jesu-Cristoren gor-

(a) *Trident. Ses. 7. Canon. 12. De Sacrament. in genere.* (b) *Tridentin. Ses. 13 cap. 1. Et Can. 1.* (c) *Trident. Ses. 13. cap. 4. de Eucharistia.* (d) *Trident ibidem, et an. 2.* (e) *Ses. 13. de Eucharistia Canon. 13.*

putza, eta puscatu-ordean osoric arqui-
tzea ostiaren puscaric chiquienezan ere.
(a) *Zortzigarrena*, bicirie, eta Ceruan di-
tuan doai, eta edertasun guciarequin jar-
tzen bada ere, illaren eran egotea Sa-
cramentuan. (b)

G. Nola guerta ditezque gauz aih mir-
garriac?

E. Jaincoac nai izate utsarequin, ceren
dan gucialduma edo omnipotentea.

G. Sacramentua aguertzen, edo saga-
rao demboran goratzen duenean, cer
ceusten dezu?

E. Ez oguiric, ceren ez dagoan; ez Jesu-
Cristo, ceren escutatua dagoan, baieic
oguiaren antza ta iduria.

ZAZPIGARREN ERACUSALDIA

Comunioco Sacramentuac dacartzian ondasunac.

G. Cer ondasun ote dacartzi Comunioco
Sacramentuac?

(a) *Vide Missam de festo Corporis Christi.* (b) *Vi-
de Trident. Ses. 13. cap. 3. et Joan. in Apocal.
cap. 5.*

E. Chit andi, ta miragarriac, eta asco,

G. Esaitzu andienac bederie?

E. *Lenengoa*, animaco janaria eta edaria dan bezala, animari graciaren bicitza ugaritzea (a) *Bigarrena*, ongui prestatu-ric artzen duanari becatu benialae bar-
catzea (b) *Irujarrena*, becatu larrian ez erortzeko sendagai chit andia izatea. (c) *Laugarrena*, animaren etsaiac garaitzeko Ceruco indarrae ematea (d). *Bostgarrena* becatuac animan utzi oi dituan zauriac, nola diran oneraco gogoaren gabea, eta gaitzeraco macurtasuna sendatzea (e) *Seigarrena*, becatu-raco oiturac, eta erraz-
tasunac deseguitea, eta birtuteac iristen laguntzea. (f) *Zazpigarrena*, prestaera ederrarequin artzen duanaren biotzean isurtzea, ascotan beintzat, bere gozota-
sun miragarriac; animaco paquea eta atseguin contentu garbiac (g) *Zortzigu-
rrena*, betico bicitza doatsuaren prenda-
ztat gure biotzean gueratzea. (h)

(e) *Joan. c. 6. Concilium Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia.* (b) *concil. Trint. ib idem.* (c) *Trident. Ibidem.* (d) *S. Cyrillus Alexandrinus.* (e) *Idem.* (f) *Idem.* (g) *S. Thom's opusc. 57. de Sa-
cram. Altaris.* (h) *Trident. Ses. 13. cap. 2. de
Eucharistia: Ecclesia, in Antiphona: O Sacrum
convivium.*

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Cein becatu izugarria dan Comunion
gaiztoa, eta cer bear dan becatu
onetan ez erortzeco.*

Esan dituzu Comunioco Sacramentuac
dacartzian ondasun miragarriac; esan-
guidazu:

G. Guclac artzen ditue, comulgatzen di-
ranean, ondasun ooc?

E. Ez, Jauna, ceren asco diran Comunion
gaiztoac eguiten dituenac.

G. Cer becatu da Comunion gaiztoa?

E. Sacrilegio gucliz izugarria.

G. Cergatic ori?

E. Ceren Judasen eran saltzen duan
Jesus Jainco biciaren Semea, eta be-
regan danez berriro ipintzen duan
gurutzeco neque-oñaceen artean; orre-
gatic jaten eta edaten du, San Pauloc
dionez, bere betico galera. (a)

G. Comunion gaiztoa ez eguñteco, cer
bear da?

(a) *L. ad Corint. cap. 11.*

- E. Iru gauza: *Lenengoa*, cer eta nola-
 co prestaerarequin artu bear dan ja-
 quitea. *Bigarrena*, Jaunaren gracion
 egotea. *Irugarrena*, barau *naturalean*
 edo gau erdia ezquero ecer ere jan eta
 edangabe egotea. (a)
- G. Onezco damu edo contricioarequin
 Jaunaren gracion jartzen bada beca-
 taria, comulgatu ote diteque?
- G. Confesio gabe, ez Jauna.
- G. Itzeco perillean Sacramentu au ar-
 tzen duanac Viaticuaren eran, artu
 ote dezaque barauric egon ez arren?
- E. Bai, Jauna.
- G. Esan dituzun iru gauz oec asco ote
 dira Comunioco Sacramentuaren on-
 dasunac artzeco?
- E. Asco dira, guizon jaquintsuen iri-
 tzian, Sacramentuaren ondasunetatic
 cerbait artzeco, baña ez ugari artze-
 co. (b)

(a) *Vide Rituale Rom. et Catechism. Benedicti. XIII. de puerorum Confes. et Commun.*

(b) *Idem Catechismus. Vide T. T. quorum, com-
 munion, et valde recepta sententia tenet, ad aug-
 mentum gratiæ santificantis percipiendum in
 Communione sufficere tria illa, quæ supra re-
 feruntur.*

BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

Cer bear dan Comunioco Sacramentuaren ondasunac artzeco naroro edo ugari.

Eracusleac. Aditu degu, Comunio gaiztoa ez eguiteco bear dirala iru gauza, eta dira nolaco prestaerarequin artu bear dan jaquitea, barau naturalean eta Jaunaren gracion egotea. Aditu degu gañera, iru gauz oec aseco dirala, Comunioco Sacramentuaren ondasunetatic cerbait artzeco, guizon jaquintsuen iritzian, baña ez ugari artzeco. Esan guirazu orain:

G. Comunioco Sacramentuaren ondasunac ugari artzeco, cer gueiago bear da?

G. Bost gauza.

G. Cein dira?

E. *Lenengoa* da, garbitzea anima, becatu larrien loietatic ezecic, benialen gogoetatic ere bai, ta onetaraco lagunduco du ongui confesatzeco iru-

garren partean ipiñico dan prestaerae.

G. Cergatic garbitu bear da anima becatu benialen gogoetatic?

E. Ceren ala aditzera eman eigan Jesucristoc, Apostoluai oñac garbitzean; (a) eta gañera ceren becatu benialac ezagüera osoarequin eta arduragabe eguiten badira, galtzen diran Sacramentu onen ondasunetatic asco.

G. Cein da bigarrena?

E. Anima ederqui apaintzea, Fede, Esperanza, Caridade eta beste birtuteen afectoaquin, eta onetaraco lagundu dezaque irugarren partean dagoan Comunio aurreco prestaerae.

G. Cein da irugarrena?

E. Asmo edo intencio garbia.

G. Cer aditzen dezu asmo edo intencio garbiaren icenez?

E. Aditzen det, Comunioco Sacramentua artu bear degula, ez borchaz edo borondate gabe; ez besteac eguiten duena eguitegatic; ez oitura utsez, baieic bicitz onean eta Jesucristoren amorioan aurreratzeagatic, eta beste onen antzeco flñen bategatic.

(a) Joan. 13: Vile Tirinum.

G. Cein da laugarrena?

E. Jantzian modestia.

G. Eta onela dijoaz arrotasun andiarequin jantziric, eta bear bada bularrac estaligabe, Comunioco mayean jartzen diranac?

E. Ez Jauna: ta orregatic ueatu bearzate Sacramentua (a).

F. Cein da bostgarrena?

E. Beldur santu ta errespeto andi bat eracustea egoeran, beguiratzean eta modu gucietan, *Noren mayean jarri, eta Nor artu bear dan beguiraturic.*

AMARGARREN

ERACUSALDIA.

Comunioco demboran eta ondoren eguin bear dana.

G. Cer eguin bear da Comunioco demboran eta ondoren?

E. *Lenengo* gauza da umiltasun andi batequin, eta belaunico jartzea, ez Alda-

(a) *Vide Rituale Rom. S. Carolum in suis Institutionibus ad Confessarios, et Benedictum XIV. Lib. 11. Cap. 12. de Synodo Diocesana.*

re-aurreco lenengo mallan, (a) baicie Comunioco lecuan: eta guizonezcoac jarrri bear due alde batean, emacumezcoac bestean (b). *Bigarrena*, egon bear da zucen, baña beguiaec beronz macurtzen dirala. *Irugarrena*, artu bear da escuetan Comunioco zapia. *Laugarrena*, Jauna datorrenean, poli qui idi quico det aua, eta azpico ezpañaren gañean ipiñico det mia. *Bostgarrena*, cerbait ezatu dedin, idu quico det Ostia Santua dembora guchi batean miaren gañean, eta guero irintsico det fede bici eta beldur santu batequin. *Seigarrena*, auzapaiari itsas ten bazaió Ostia, artuco det miaren puntarequin, eta irintsico det, eta ala bear bada, artuco det ur pisca bat (c). *Zazpigarrena*, joango naiz lecu egoqui batera, Jaunarequin biotzez biotz, ordu laurden batean bederic (d) itzeguitera. *Zortzigarrena*, dembora onetan emango diozcat esquerrac, eta eguingo diozcat nere erre gu umillac, eta guero ere sarritan oroituco naiz eguin didan mesede andiaz.

(a) *Rituale Romanum*. (b) *Idem*.

(c) *Catechismus Benedicti XIII. de puerorum Communione* pag. 66. (d) *Vide Rituale Roman. Catechism. citat. Benedicti XIII, pag. 67. et Calatayudium.*

Bederatzigarrena, ordu laurden batean bederie ez det chisturie botaco; baña oarcabean botatzea ez da becatu; eta ez-tulae ematen badu estutasunen bat, artu diteque istua musu-zapian (a).

G. Eta nola emango diozcatzu Jaunari Comunio-ondoco esquerrac?

E. Al dedan onguiena, eta iracurtzen daquiana balia diteque irugarren partean eracusten danaz.

AMAICAGARREN

ERACUSALDIA.

Comunio gogozco edo espiritualaren gañean.

G. Cer Comunioren gañean itzeguin da aurreco eracusaldietan?

E. Aldareco Sacramentua eguiaz arturic eguiten dan Comunioaren gañean.

G. Omen da beste Comunio-mota bat, Sacramentua eguiaz artugabe eguin oi dana?

E. Bai, Jauna, eta da *Comunio gogozco*,

(a) Vide *Rituale Roman; citatum Catechismum Calatayud, etc.*

edo espiritualala deritzana.

- G. Cer ote da *gogozco* *Comunio* au?
- E. Guganaco onguinai, eta amorioz Sacramentuan dagoan Jesus maitagarria artzeco gogo, egarri ta deseo berro batzuec biotzean sortzea.
- G. Cer bear da *gogozco* *Comunio* ona eguiteco?
- E. Bi gauza: *lenengoa* da Jaunaren gracian egotea (a): *bigarrena* Fede, Esperanza ta Caridadezco afectoaquin biotza prestatzea eta apaintzea.
- G. Beraz prestaera onen ondoren eguin edo sortu bear dira Jesus ona biotzean artzeco, eta iduquitzeco gogo, egarri ta deseo beroac?
- E. Bai, Jauna.
- G. Non eta cembat aldiz eguin diteque *gogozco* *Comunioa*?
- E. Nonere nai: naiz echean, naiz Elizan; eta cembat aldiz nai dan, aimbeste bider.
- G. Noiz eguin diteque onguiena edo obeto?

(a) *Tridentinum* Ses. 13. Cap. 8. requirit fidem vivam, quae per dilectionem operatur. Vide Alphonsum Rodriguez tractatu 8. Cap. 15. Ludovicum à Ponte tom. 1. Part. 1. Meditatione 34.

- E. Meza enzuten eta Sacramentua bisitatzen danean.
- G. Eta gogozco Comuniona utsa eguiten duanac, artzen ote ditu Sacramentua-ren ondasunac? (a)
- E. Bai, Jauna; eta batzuetan Sacramentua eguiac artzen duenac baño gueiaco.
- G. Nola ori?
- E. Ceren gogozco Comuniona eguiten duana ascoz ederquiaco prestatzen dan cembait aldiz, Sacramentua eguiac artzen duana baño.

AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Comuniona Sacramentua artzeco
cristau guciac duen equinbide
edo obligacioaren gañean.*

- G. Cristau guciac beartuac ote daude artzera Comuniona Sacramentua?
- E. Sacramentu oni dagoquion ezagüeraran sartu ezquero bai, Jauna.
- G. Cembait bider urtean?
- E. Elizaren lenbico demboretan Sa-

(a) Tridentinum Ses. citata Cap. 8 de Eucharistia. Vide Alphousum Rodriguez loco citato.

eramentu au artu oi omen zuen cristauac Meza enzuten zuten aldi gucietan. Asi ciran zabartzen, eta aguin du zuan Elizac comulga citecela urtean iru bider bederic, edo Pazco loratuan, Mayatzecoan eta Egüerriz. Etziran centzatu, gucienac beintzat, aguinte onequin ere; eta azquenean aguin du zuan comulga citecela urtean bein guchienez (a).

G. Cer demboraz eguin bear da urtean beingo Comunio au?

E. Pazcoa loratuan; baña Pazcoaren icenez aditzen dira orain Erramutic urrengo amabost egunac, Erramu eguna ere amabost egun oetan sartzen dala (b).

G. Non eguin bear da Comunio au?

E. Bacoitzac eguin bear du bere Elizan, bere Arzaiaren baimenic ezpadu bestetan eguiteco.

G. Pazcoaco demboraz campora, ez ote dago beartua Cristaua cembait aldiz comulgatzera?

E. Bai, Jauna.

G. Noiz ote?

(a) Concilium Lateranense IV. Vide Benedictum XIV. de Sacrificio Missæ, et Institutione 45. (b) Ita declaravit Eugenius IV.

- E. *Lenbicia*, iltzeco perillean arquitzen danean. *Bigarrena*, Ceruco janari au gabe ecin garaitu baditu bere grina charrae, edo ecin iraun badezaque Jaunaren gracion.
- G. Urtean cembat aldiz artu bear luquee Cristau guciac janari miragarri au?
- E. Guchienez illean bein, guizon jaquintsuen iritzian (a).
- G. Nor dira Comunioco mayean jartzea eragotzi bear zaten becatariac?
- E. Errian guciac edo gueienac daquie-la gaizqui bici diranae, nola diran gorrotoan, ordiquerian, adisquideta-sun gaiztoetan, eta usuretan diraue-nae (b).

(a) *Vide Catalogus in Catechismo pag. 119* (b) *Vide Rituale Roman; et Benedictum XIV. Lib. 7. Cap. 11. Synodo Diocesana.*

AMAIRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Noiz eguin bear dan lenbico
Comunioa.*

G. Noiz eguin bear due aurrae lenbico Comunioa?

E. Comunioco Sacramentuaren ta Sacramentu berac dacartzian ondasunen ezagüera ta gustoa iguerritzen zateanean (a).

G. Noiz azaldu edo aguertu-oi da aurretan ezagüera ta gusto au?

E. Amar urtectatic amalauren bitartean, gueienean beintzat (b).

G. Cer bear da lenbico Comunio au aurrae ongui eguiteco?

E. Iru gauza, barauric eta Jaunaren gracion egoteaz gañera.

G. Cein dira?

E. *Lenengoa*, Dotrinaren lau parteac on-

(a) *Rituale Roman.* (b) *Manuale Salmanticae editum anno 1591- Vide Benedictum XIV. Lib. 7. Cap. 12. de Synod. Dioces.*

gui jaquitea (a). *Bigarrena*, confesio-
co ta Comunioco Sacramentuari da-
gozten gauzac ere jaquitea. *Irugarre-
na*, ongui confesatzeco eta comulga-
tzeco bear dan prestaera nola eguiñ
icastea.

G. Cergatic ori?

E. Ceren prestaera au icasten ez duan
aurra, confesio ta comunio gaiztoac
eguiteco perillean bicico dan (b).

G. Pazcoaz, edo ceñ egunez eguin bear
due aurrac lenbicico Comunioa?

E. Ori erabaqui bear du animen Ar-
zaiaac.

G. Lenbicico Comunioa eguiteco, berri-
tu bear ote dira arterañoco confesioac?

E. Ez, Jauna, ongui eguiñac badira;
baña nola aur demboraco Confesioac
eguin oi diran nolana eta ardura gu-

— (a) *Quatuor illoe portes, in quas dividitur Cate-
chismus noster, nihil aliud sunt, quam brevissima
summa eorum, quæ necessario scire debet Christianus,
ut saluus fiat, alia quidem necessitate mediæ,
alia vero necessitate præcepti; et communis senten-
tia tenet pueros scire debere hæc antequam ad pri-
mam Communionem admittantur. Quoad pueros,
qui fuerint in articulo vel periculo mortis aliter
sentiant T. T. Vide Benedictum XIV. Lib. 7. cap.
12. de Syn. Diœc. (b) Vide Catechism. Benedicti
XIII. pag. 58.*

chirequin, berritu oi ditue lecu batzuetan lenbiceico Comunionaco.

Eracustea. Ongui diozu; eta Confesioac ezecic, Bataioan emandaco itzac ere berritzen ditue.

AMALAU GARREN ERACUSALDIA.

Mezaren Sacrificio miragarriaren gañean.

G. Comunioco Sacramentua dembora berean omen da Jesu-Cristoren Legueco Sacrificio guciz arrigarria?

E. Bai, Jauna: ala eracusten digu gure fede santac, eta sinisten degu catolico gucioe (a).

G. Cergatic da Sacramentu?

E. Ceren oguiaren eta ardoaren anz, eta idurien azpian dagoan Jesu-Cristo, gure animen janari ta edari izateco.

G. Cergatic da Sacrificio?

E. Ceren dan Trinidad ehit Santari Aldarean esqueintzen zaion doai, eta

(a) *Trident. Ses. 22. Cap. 1. et 2. et Can. 1. de Sacrificio Missae.*

ofrenda guciz eder, eta onragarria.

G. Nola deritza Sacrificio oni?

E. Meza.

G. Nori esqueintzen zaio Meza?

E. Jaincoari bacarric.

G. Nola bada Meza batzuec dira Virgiña chit Santarenac, besteac Apostoluenac, besteac Aingueruenac, edo beste Santuren batzuenac?

E. Ez ceren Meza oec Santuai esqueintzen zaizten, baicic ceren oen oroipenac eguiten (*) eta gure bitarteco Jau-nari ipintzen zaizcan.

G. Cer esqueintzen zaio Jaungoicoari Mezaco Sacrificioan?

E. Jesu-Cristo, Jaungoico eta guizon eguiazcoa bera, oguiaren eta ardoaren idurien azpian.

G. Beraz bat dira Mezaco Sacrificioa, eta Jesu-Cristoc gurutzean esqueñi zuana? (a).

E. Bai, Jauna, bat dira esqueintzen dan gauzaren aldetic, baña ez esqueintzeco eran.

G. Nola ori?

E. Ceren gurutzecoa esqueñi zuan Jesu-Cristoc ishurias zuan odola, baña Me-

(*) *Tridentin. eadem Ses. Cap. 3. (a) Idem. Cap. 4*

zacoa esqueintzen da odolic ishurigabe.

G. Mezaco Sacrificioa ote da gurutzecoaren anza, eta oroipena?

E. Bai Jauna; eta ipiñi zuan Jesu-Cristoc, adirazteco guri, gure amorioz gurutzean esqueñi zuan Sacrificioa; eta onen oroipenac iraun cezan munduac dirauen artean (a).

G. Nori eman eion Jesu-Cristoc Sacrificio an eguiteco, ta esqueintzeco escua?

E. Apostoluai, eta oen ondorengo Apai-zai bacarric (a).

AMABOSTGARREN ERACUSALDIA.

Certaco esqueintzen zaion Jaungoicoari Mezaco Sacrificioa.

G. Certaco esqueintzen zaio Jaungoicoari Mezaco Sacrificioa?

E. Bost gauzataraco.

G. Cein dira?

E. *Lenbicia*, eman alditequean onrarie

(a) *Ibidem.* (b) *Idem* Cap. 2.

andien, eta garayena Jaungoicoari emateco. *Bigarrena*, beraren escu onguilleac eguin dizquigun ontarte edo mesede gucien esquerrac emateco. *Iru-garrena*, beraren aserrea palacatzeco, eta gurequin lagun urcoen becatuen barcacioa iristeco. *Laugarrena*, gure eta Purgatorioco animen becatu barcatuai dagozten penac pagatzeco. *Bost-garrena*, Ceruraco bidean bear degungucia, batez-ere becatutic aldeguiteco eta onean irauteco Ceruco laguntza ugariac, iristeco (a).

G. Cergatic Mezaco Sacrificioa esqueintzea da eman alditequean onrari andien eta garayena Jaungoicoari ematea?

E. Ceren esqueintzen zaion bere Seme bacar Jesus, Jainco ta guizon eguiazcoa, eta ofrenda au dan neurric, eta mugari gabe onragarria.

G. Nola Sacrificio onec barcatzen ditu becatuac?

E. Iristen dituala Jaunagandic, becatutic irteteco bear ditugun Ceruco laguntzac.

(a) *Sacrificium Missæ est Latreuticum, Eucharisticum, Propitiatorium, Satisfactorium, et impetratorium. Vide Tridentinum, et T. T.*

- G. Au onela izanic, nola gueratzan dira asco beren bicitza gaistoan?
- E. Ceren baliatzen ez diran, becatutic irteteco Jaunac bidaltzen diezten laguntzaz.

AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

Nola enzun beardan Meza, eta cein dan moduric errazena

- G. Nola enzun bear dezu Meza Santua?
- E. Ongui oartua, eta errespeto edo beguiramentu andiarequin nagoala.
- G. Cein ote da Meza enzuteco moduric errazena?
- E. Batzuei agradatzen zate modu bat, bestiai beste bat, baña gucien artean errazena dirudi, batezere ezjaquiñentzat, Jesusen neque-oñaceac ongui gogoan erabiltzea; eta au frutuarequin eguiteco lagun dezaque laugarren Partean ipintzen dan *Mezaren enzunbideac*.

IRUGARREN PARTEA

Lenengo bietan adiraci diran
gauzac obraz eguiteco
Eracusaldia.

LENENGO ERACUSALDIA.

Eracusleac: *Lenengo Partearen Irugarren Eracusaldian esan cinduan, Confesio on batec escatzen dituan gauzac. Laugarren Eracusaldian esan cenduan, cer dan examiña, eta azqueneco confesio-
tic oraindanooca nola eguin ditekuean. Contu daguigun illabete dala, azquena confesatu ciñala; egizu arreizqueroco examiña.*

*Azqueneco Confesiotic oraindañooco
examiña.*

Jarri zaite, nere anima, Jaunaren aurrean Elizan, echean, edo lecu egoquiren batean, au da, sinistu ezazu beguira dagoquizula, lecu gucietan arkitzen dan, eta gucia arguero ecusten duan Jauna. Adora ezazu umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jauna adoratzea.

Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera ganza gucien Asiera ta Iturburua, gucien Iraupena, eta Muga edo fiña; eta fiñnaiz nerez ezer-eza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala eza gutzen eta aitortzen det, eta adoratzen zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciacgatic, eta

batez ere, ceren ichedon didazun becatutic irteteco, eta zugana biurtzeco. Baña, ¿cer eguin al dezaquet nie zure gracia ta laguntzagabe?

*Esca zagozu Espiritu Santuari
bere laguntza.*

Atoz, ó Espiritu Santua! Atoz beartsuen gurasoia, atoz doaien Emallea: argui ezazu nere adimentua, nie nere uts-eguiteac ezagutzeco, mugui ezazu nere biotza oen gañean damutzeco, aurrera becatutic, eta becatuaren bideetatic aldeguiteco, ta Confesatzeco—(Cerbait laburrago era onetan: Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut; Milla esquer, Jauna, eguin dizquidatzun mesede guciacgatic. Betor zure gracia, equitera noan examiña, eta confesio au ongui, eta zure onran equiteco.)

Beguiria orain, nere anima, cembat dembora dan azquena confesatu ciñala. Beguiria becatu larriren bat aztu ote citzatzun, eta emandaco penitencia leyalqui eguin cenduan, edo ez.

1. Beguiria lenengo Mandamentuan,

Dotriña icasteco aleguiña eguin dezun; dala Elizara etorriaz eracusten dan orduetan, dala daquianen bategana joanaz; Jaincoaren itza contuz enzun dezun; Fede, Esperanza ta Caridadezco afectoac sarritan eguin dituzun — *Onetan zabartu etzailecen, oitu zaite goiz-arratsetaco jainerara Dotrinaco liburuchoan dagoan bezala.*

2. Beguira bigarren Mandamentuan, juramenturic eguin ote dezun guezurra-
ren, edo ongui ez daquizunn gauzaren gañean, eta cembat bider. Beguira, izan ote dezun juramentuac erraz eta sarritan eguiteco oitura, eguiazcoac dirala aitzakitatzat arturic.— *Au da oitura chil itsusia, becatu ascoren sustraia, eta cristauen echeetatic ayenatu bear dana. Juramentu sarritan eguilen duana beteco da becatuz, eta ez da aren ehetic irtengo neque eta naigabea, dio Espiritu Santuac.* Beguira, eguin dezun birauarequin nastutzen dan juramenturic, eguin dezagun contu: *Emendic mugui ez nacilla, Deabruac naramala, au onala ezpada; ¿cembat bider? Beguira esan ote dezun: Nere animan, au, edo ura onela da: ¿cembat bider? Oitura, edo usanza charra da au ere,*

eta guizon jaquintsu ascoren iritzian juramentu (a), eta beragatic erbestetu bear da Cristauen artetic. Beguira, lagun urcoari bota diozun birauric: ¿nolaco biraua? ¿cembat bider biotzetie eta cembat bider bestela? *Bistaua da esatea itzen balzuec, ceñaquin, lagun urcoari gaitzen bat opa diogula, ulitzera ematen degun. Oitura ichusi au duenac, balez ere gurasoac, becatuan bici oi dira, biotzez botatzen espaditue ere.* Beguira, idiai, beiai, edo guizonari ez, beste gauzai birauric bota diezun. *Ezla au becatu larria berez, jabeaganonz gorrotoa nastutzen espada, baña da izcunza charra, eta Cristauac icasi bear ez duana.* Beguira, csan dezun *Deabrua, Demonioa*, eta cembat bider. *Ez da berez becatu larria Deabrua, edo Demonioa esatea, soill soillie beguiratzen zaiola, baña ecarri lezaque onetaraco perilla, balez-ere gurasoetan; eta nola nai da oitura itsusia Cristauaren auan (b).* Beguira promesaric eguin, eta leyalqui eranzun diozun,

(a) *Salmanticensis Tom. 4 tractat. 17. Cap. 2. Puncto 3. n. 28 pro juratorijs habent cum Suarezio verba hæc: In anima mea: nisi proferens vellit significare: hoc, quod dico, est quod habeo in anima mea.*

(b) *Vile Catalunya d.*

edo promesarie eguin dezun gaitzen bat norbaiti etorri daquion.

3. Beguira *irugarren Mandamentuan*, jai egunetan Meza enzun centzaqueala enzungabe gueratu ceran, eta cembat bider. Beguira, utseguiteco perillean jarri ceran, dala mug-onean echetic abiatugabez, dala bidean erausian egonaz. Beguira, Meza modestia eta errespeto andiarequin enzun bearrean, ibilli ote ceran batera eta bestera beguiraca, edo aldame neco lagunaquin itzeguiten, edo oec oñaquin eta ucalondoquin joaz: ¿dembora lucean, edo laburrean? ¿Mezaren cer partean, eta cembat bider? Beguira, jai osoetan bear debecatuac eguin dituzun. Cembat demboran, cembat bider, bacarrie edo inoren aurrean. Beguira aste egunean eguin cintzaquean lanac, soñecoac, edo gurdia adabatzea, abarcac jostea, esiac ichitzea, jai osoraco utzi dituzun (*Badira cembait guraso, eta nagusi, edo echecoandre mairuac baño gogorra goac gai onetan*). Beguira, contuzcoa izan ceran, aleguñean *Meza Nagusi*ac, eta *Jaincoaren itza enzuteco, Errosarioa, eta Dotrinetara joateco. Gauz oelaco bacoitzac ez gaitu beartzen becatu larriaren azpian, gucioc beintzal; baña oelatic iguesi ibiltzea*

marca charra da. Beguira, araguirie jan dezun jatea debecatua dagoan egunetan: ¿bacarrie edo lagunaquin, eta cembat bider? Baraurie autsi dezun, barautzeco adiñean sartua bacera, eta artara bear-tua. Beguira amarrenac eta primiciac si-satu, edo charrenetic eguin dituzun.

4. Beguira *laugarren Mandamentuan*, gurasoai, edo zure buru diranai, gaitzie opa izan diezun: ¿cer gaitz eta cembat bider? Beguira, zor zaten errespetoa gal-du diezun, dala beguiratze gogorraquin, dala isecac eguiñaz edo lotsagabeque-riac eranzunaz: ¿cembat bider eta cem-bat lagunen aurrean? Beguira, ibilli ote ceran gurasoen aguinduae eguin naiga-be: ¿cembat bider eta nolaco gauzetan? Beguira, asi dezun bicimodua icastera ongui saiatu ceran, dala escolan, dala jostean, necazaritzan, arotzian edo beste lanquintzaren batean.—*Gazteac* chit ar-dura *andia bear du ordu onean echerà-tzeco, sarritan confesatzeco, dotrinetara joateco, lagun gaiztoen batzarreetatic al-dequiteco, eta ez du estadua artzeco as-moetan asi bear gurasoen baimengabe. Gurasoac, nagusi ta echechoandreac, ezcon-duac eta carguren bat duenac emen be-*

guiratu bear due, nola eta cembat bider utsequin duen beren eguinbide edo obligacionen contra.

5. *Beguir*a *bostgarren Mandamentuan*, eguiaz eta biotzetie amatu ote dituzun zure lagun urco guciac, eta oen artean zure etsaiac. ¿Eguiñ ote dituzu sarritan acto caridadezcoac?—*Au eracusten du Doctrinaco liburuchoac goiz-arralsetaco jaieran.* *Beguir*a, opa izan ote diozun etsaiari gaitzen bat: ¿cer gaitz eta cembat bider? *Beguir*a, aren gaitzaz poztu, eta onaz naigabetu ceran: ¿gaitz andian edo chiquian? ¿oarcabea edo oartu ezque-ro? ¿cembat bider? *Beguir*a, zure etsaiari diosala ucatu edo mushinea eguiñ diozun, edo gorrotoaren siñaleren batzuec aguertu diozcatzun: ¿cembat bider eta cembat lagun en aurrean? *Beguir*a, borroca, ucabilca, edo maquilca ibilli ceran eta cembat lagun en aurrean. *Beguir*a, edanean igaró ote ceran, ezagüera galtzeraño edo aldeshcoraño: ¿cembat bider? *Beguir*a, griña lotsagarri orretatie sortu edo etorri ote diran aserreac, itz desonestoac, quiñada itsusi ac, lagun urcoen contraco erausi ac, echean naigabeac, umeen arloteria, aciera gaiztoa

eta zorrac ez pagatzea.—*Becatari-mota au chit nequez sendatzen da, ceren biotzic ez duen beren grina cutuna utzilzeco.*

6. *Beguir* *seigarren* eta *bederatzigarren* *Mandamentuetan*, garbitasunaren edo castidadearen contraco gogoracioetan egon ote ceran, edo poztuaz edo goshatuaz, edo deseatuaz, edo ceregandic ayenatzeco aleguinariac eguingabe, eta lecu emateco perillean. Oarcabean, edo osotoro oartu ezquero au guertatu dan, eta cembat bider. *Beguir*, araguzco icenac esan, ipui ciquinac contatu, edo canta desonestoac cantatu dituzun: ¿cembat bider, cembat lagunen aurrean, eta orice aideac, eta cer estadutacoac ciran? —*Onelaco itz nazcagarrietaraco macurtuac eta oitura zarra duenac, chit nequez sendatzen dira.* *Beguir*, erabilli ote dituzun zure beguiac, becaturaco bidea dacarten gauzai beguiratuaz, edo celatan: ¿cembat bider? *Beguir*, ganaduac elcarganatuac dabilzanean, egon ote ceran *beguir* goshatuaz, edo onetaraco perillean.—*Begui arroac, celatariac, la gucia ecusi bear duenac nequez izango dira garbiac.* *Beguir*, egon ote ceran itz desonestoac aditzen, eragotzi centzaque-

ala onelaco itzqueta loia, edo aldeguin centzaqueala. Beguira ecin aldeguin centzaqueanean, copeta beltz eracutsi cenduan, edo, au eguin lecuan, eracutsi ote cenduan poza. Beguira, zure quidecoaren batequin eguñ dezun jolas edo ibillera itsusirie ¿cembat bider? ¿bacarrie edo inoren aurrean? Beguira, jai egunetan edo beste demboretan joan ote ceran lagun gaiztoetara, edo becaturaco perilla izan oi dan lecuetara. Beguira, zure escu oriee garbiac izan ote diran, garbitasun edo castidadeari dagozcan gaucetan.—*Ez da emen gueiago ipintzen iracurlearen gogoa ciquindu ez dedin: becatariac berac quertatu zaionaren conluac alera bear ditu, gauz andiagorie badu.*

7. Beguira, *zaspigarren eta amargarren Mandamentuelan* ecer ostu dezun: ¿cer eta cembat bider? Beguira, eheco gazteren baten estalqui izan ote ceran, artoa, garia, edo beste gauzaren bat ostutzeco, edo isilca saltzeco. Beguira, gauzaren bat saltzean edo erostean eguin dezun tramparie neurrian, pisuan, edo precioan. Beguira, epetan cerbait eman dezunean goyeneco precioa baño gueyago tiratu dezun.—*Au da usura de-*

ritzan becatu itsusia. Beguira, jocoan tramparic eguin dezun, eta cer guis-one-tan irabaci dezun, eta trampa ez eguitera galduco ote cenduan. Beguira, gurasoen mendean bici diran gazteaquin, oei dagotenaz campora, eta gurasoen borondatearen contra, jocatu dezun cerbait. Besteren gauzaren cuticiari lecuric eman diozun, bide oquerrez ura iristeco gogo edo asmoarequin. *Bide onaz gauza nai izatea ez da becatu.*

8. Beguira *zortzigarren Mandamentuan*, egotzi ote diozun norbaiti ez duan falta edo mancha, edo eguiñ ez duan oquerren bat: ¿cembat bider eta cer falta? Beguira, lagun urcoaren bati aurpeguira eman ote diozun, lotsatuco edo naigabetuco duan gauzaren bat, dala berea, dala aide edo aurrecoena: ¿bacarrie edo iñoren aurrean? Beguira, lagun ureoen falta isillac edo barreatugabeac agnertu ote diozcatzun etzequiquianen bati, edo gueiagori: ¿cer faltac, cembat bider ta cembat laguni? Beguira, echean igarotzen dana campoan contactatu dezun; cer contactatu dezun, eta gauz andiac edo paquea galeraztecoac ciran. Beguira egon ote ceran lagun urcoen fal-

tac edo gustoz aditzen, edo erausi oec eragotzi cintzaqueala, eragotzi gabe. Beguira, lagun urcoen falta barreatuac aditu, edo contatu dituzun, ceregan pozutzen cerala, ta esaten dezula: *Jaincoac barca deguidala, ongui equin zaio*. Beguira, norbaitec secretoaren azpian esan edo fiatu dizuna contatu dezun: ¿cembat bider eta cembati? Beguira, saria aguinuric, edo losenchaquin aguer-erazo ote diozcatzun norbaiti urliaren, sandiaren edo berendiaren faltac, edo isillie gorde bear cituan gauzac: ¿cembat bider? Beguira, izan dezun lagun urcoaz ariñ edo erraz, gaizqui juzgatzeco, edo aren taltac sinisteco oitura. Beguira, esan ote dezun inoren calteco guezurric— *Guezurra erraz esalen duana, erraz erorico da utsequile andietan ere*.

Ona nola eguiten dan azqueneco Confesiotic oraindañoco examiña, lenengo Parlearen, laugarren Eracusaldian esan cenduan bezala. Ez dira gauz asco uquitzen, ceren gucia esatea, eta beguien aurrean ipintzea on ezlan; eta becatariac gañeracoaren contua atera dezaque erraz. Aurrai gogoan arrerazo bear zate lenbicia examiñaren asieraco prestaera; guero mandamentu bacoitzari dagocan examiña liburu-

tic esanerazo diteque egun batean pisca bat, bestean beste pisca bat. Ondoren eracusleac aditzera emango die iracurri dana bera, eta onela neque andi gabe oitueco dira examiña eguiteco modura.

BIGARREN ERACUSALDIA

Eracusleac. *Lenengo Partearen bostgarren Eracusaldian esan cenduan, nota examiña eguin bear dan Confesio gaiztoac berritzeco. Contu daguigun, gaiztoac izan dirala, zuc aurtasunetic eguin dituzun confesioac, dala ceren bear dan damu, ta ontzeco asmoa gabe confesatu ceran, dala ceren becatu larriren batzuec lotsaz confesatugabe utzilzen cinduan. Orain guciac berritu nai, eta bear dituzu. Eguitu bada examiña bostgarren Eracusaldi artan esan cenduan bezala.*

Aurtasunetic oraindañoco confesioac berritzeco examiña.

Jarri zaite, nere anima, Jaunaren aurrean, Elizan, echean, edo lecu egoqui-

ren batean, au da, sinistu ezazu, beguira dagoquizula, lecu gucietan arkitzen dan, eta gucia arguiro ecusten duan Jauna. Adora ezazu umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jauna adoratzea.

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien asiera, eta iturburua eta muga edo fiña, eta ni naiz nerez ezer-eza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen eta aitortzen det, eta adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciac-gatic, eta batezere ceren ichedon didazun becatutic irteteco, eta zugana biurtzeco: ¿baña cer eguin al dezaquet nic zure gracia, ta laguntzagabe?.

*Esca zaiozu Espiritu Santuari
bere laguntza.*

¡Atoz, ó Espiritu Santua! atoz, bear-
tsuen gurasoa; atoz, doayen emallea: ar-
gui ezazu nere adimentua, nie nere utse-
guiteac ezagutzeco; mugui ezazu nere
biotza oen gañean damutzeco, aurrera
becatutic, eta becatuaren bideetatit alde-
guitico, ta confesatzeco. (Laburrago: *Nere Jaun eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut. Milla esquer eguin dizquidatzun mesede guciacgatic. Betor, Jauna, zure gracia eguitera noan examiña, eta ondorengo confesioa ongui, eta zure onran eguileco.*

Beguirra, nere anima, cembat urte dituzun, eta cembat cinduan lembicia confesatu ciñanean. Beguirra, urtean cembat bider confesatu ceran: (Aurtasunetic ez, baicic urteren batzuetaco Confesioac berritu bear dituanac, contu au bera atera bear du Confesio ta Comunio gaiztoen gañean). Beguirra, confesatzen ciñanean ezagutzen cenduan, gaizqui confesatzen ciñala? Beguirra, emandaco penitenciac eguin bague utzitzen cinduan. ¿Cer penitenciac ciran, eta cembat bider utzi cinduan era onetan?

Beguirá guero mandamentu bacoitzean, nola, eta cembat bider utseguin dezun, baliatzen cerala azqueneco Eracusaldian ipiñi dan examiñaz. Cembat bider utseguin dezun, ecin esan, edo ecin eontua atera badezaquezu, oroi zaite cer oitura, eta cembat demboran guchi gora bera izan dezun, eta astean, edo illean cembat bider utseguiten cenduan. Lotsaz becaturic confesatugabe utzi bacenduan, onena da aurrenetic confesoreari garbירו au esatea. Eguizu aleguiña berecitzeco pensamentuzco becatuac itzezcoetatice, eta oec obrazcoetatice. Seigarrengo becatuetan beguiratu bear da, aidearequin, eta cer estadutacoarequin eguin diran, eta cembat bider. Azquenean ona da aurrena confesorearequin egotea, eta eracutsico dizun eran examiña eguitea, bestela ecin moldatu bacera.

IRUGARREN

ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC *¿Eguin dezu examiña?
Oraiñ sortu bear dezu eguindaco utsegui-
teen damu eguiazcoa, eta ontzeco edo au-*

rrera becaturic ez eguiteco asmo osoa. Lenengo Partean esan cenduan, onetaraco ipiñi bear dirala animaren beguien aurrean damubide egoquiac, bein beldurrezco damu edo Atricioarenac, guero onezcoarenac; eta sasoi onean jartzen danean biotza, eguin ditezqueala Fede, Esperanza, Caridade eta Contriciozco afectoac. Dacuscun nola obraz eguilen dezun au gucia.

Beldurrezco damua edo Atricioa biotzean sortzeco bide egoquiac.

Nere anima (esango det neregan examiñaren ondoren) zecusten dezu, cembat becatu eta esquergabequeria eguin dituzun, zure Jaun eta Jaungoicoaren, eta zu Ceruraco eguin cinduan Aita onaren contra? Eta norc esan cembat izango diran ongui ezagutzen ez dituzunac? utzi dezu cere Jabe ona eta Salbatzallea; utzi dezu zuri betico bicitza eman naiez guizon eguin, eta bere odolaren costuz erosi cinduan Jauna; eta obraz esan dezu: *Ez det Jaun au serbituco*. Nere anima, zez da au esquergabequeria guciz itsusia?

¿Cer galdu ez dezu zure becatu eta esquergabequeria oriequin? ¡Ay! galdu dezu cere Jaincoa, eta Jaincoa galdu ezquero gucia galdua da. Galdu dezu beraren gracia, araco soñeco eder ura, ceñarequin apaindu zuan Espiritu Santuac bataioco egunean zure anima, eta eguin cinduan Aita beticoaren ume, Jesu-Cristoren senide eta Trinite guciz Santaren Jauregui edo Eliza becela, ta azquenean Ceruaren jabegai edo eredere. Galdu dezu ceruraco escu, zucen edo derecha gucia: galdu betico bicitza doatsua, betico atseguin-contentuac eta Jaiuac zuretzat prestaturic ceuzcan ondasun miragarriac. Gueratu cera Jaincoaren aserrearen azpian, eta etsai galgariaren mendean. ¡Ay nere anima! ta bacenecus cein itsusi-nazcagarria zauden Jaunaren beguietan!

Eta onembeste calteren ordain ¿cer frutu atera dezu? ¿cer irabaci dezu, orain lotsatzen zaituen becatu oriequin?, galdetzen dizu San Pabloc. ¿Cer, betico su eta garrac, betico pena eta oñaceac baicic? Jachi zaite orain biciric pensamentuz, oñace oen toqui izugarrira edo infernura, guero ill ondoan jachi etzaitcen betico. ¿Cer dala, uste dezu infer-

nua? Ura da etsai gaiztoaren eta bere serbitzarien lice izugarri bat, non beticotasun gucian egon bearrac diran oñacez lertzen. Ura da beti sutan dagoan labe icaragarri bat, beinere itzalico ez dana: Eta becatariac berac izango dira ango ilinchac eta illetiac. Ura da sufre eracequizeo aincira edo putzu bat, non Satanas bere languilleaquin batean egongo dan betiraunde gucian erretzen. Ura da, neque ta pena guciac arquitzen diran lecu. Nere anima, toqui au, eta emengo betico nequeac eta penac dira becatu eguin dezun bacoitzean zue irabaci dezun saria.

Ala ere zure Jaunaren urriquimentu edo misericordiac ichedon dizu irten zaitecen becatutic eta betico neque oñaceen perilletic. Deitzen dizu artzai onac ardi galduari deitu oi dion eran. Eta Jesusen eriotza, eta odol preciotsua bitarteco dirala, esqueintzen dizu zure becatu gucien barcacioa, baldin biotz osoz damuturic, eta confesaturic bicitz on bat eguin nai badezu: *Ez del nai, esaten dizu, becataria galtzea, baicie nigana biurtzea. Nigana biurtzen dan une edo puntuan azlucó naiz eguin dizquidan esqurerga-*

bequeria guciaz. Nere anima, aditzen dezu au, eta ¿etzero bertatic zure Jaincoagana biurtuco? ¿Etzero damuz deseguingo? ¿Noiz artean, gaisoa, egon nai dezu becatuen catez lotua, eta etsai galgarriaren mendean?

*Onezco damua edo contricioa
sortzeco bide zucena.*

Nere anima, beldurrezco damuaren bide egoquiac gogora dituzu: zoaz aurrerasheago, eta Fedearen arguiarequin billa ezazu Onezco damuaren bidea edo motiboa. Au da Jaunaren ontasun, edo maitagarritasun baztergabea, ez nolanai, baicie betico bicitza doatsuaren emalle, gure Animen erosle eta salbatzallea dan aldetic beguiratzen diozula. Zure siniste edo Fedeac eracusten dizu, Jaun au dala zu ecer-ezetic atera cinduana, eta atera bera ezagutzeco, amatzeco, ta beticotasun gucian berarequin batean Ceruan doatsu izateco. Zure siniste edo Fedeac eracusten dizu, Adan gure lenbico gurasoac galdu zuala, fruta debecatua janda eguin zuan becatuarequin, Jaunaren gracia ta adisquidetasuna, ta Ceruraco

escu eta derecha: eta galdu, ez beretzat bacarric, baita guretzat ere. Orregatic Adanen umeac sortzen diranetic arquitezen dira becatu jatorrizcoaren loyez ci-
 quinduac, eta Jaunaren aserrearen azpian. Zure siniste onac eracusten dizu, Adanen becatuac galerazo cigun ceruraco gracia, eta derecha guretzat irabaztoco cerutic jachi zala Trinidadeco bigarren persona, edo Seme Jaincoa, eta guizon eguin zala Espiritu Santuaren obraz eta graciaz Virginia chit Santuaren sabelean. Zure sinisteac eracusten dizu, guizon eguinda gurutzean eman zuala bere bicitza, eta bere eriotzarequin irabaci zuala guretzat Ceruraco escua, ta araco bear dan gracia. Zure sinisteac eracusten dizu, ipiñi cituala Ceruco gracia animetan isurtzeco zazpi iturri, edo Sacramentu, beidere agortzen ez diranac, oen artean Batayoco eta Confesioco Sacramentuac; Batayocoa, becatu etorquia edo jatorrizcoa barcatzeco, eta Confesio-
 coa, Batayoa ezquero eguindaco becatuac quentzeco. ¿Cer gueiago? Ipiñi zuan Aldareco Sacramentu guciz miragarria, eta Ceruan bici badaere, dembora berean Sacramentu onetan jartzen da, ango Jarlecuia utzigabe. ¿Certaco uste de-

zu? Gurequin eta gure artean bicitzeco; guri emateco bere gorputza, bere odola eta bera dan gucia. Misterio oec guciac Jaincoac berac aguertuac, eta Eliz Ama Santac eracusten dizquitzunac dira, eta Catolico guciac sinisten dituenac. Esanguidazu orain, nere anima, guri ongui naiez au gucia eguin duan Jaunaren ontasun edo maitagarritasuna, ¿noraño-coa izango da? Naitaez aitortuco dezu, dala Ontasun edo maitagarritasun neurriric, bazterric eta mugaric ez duana. ¿Eta, zue izan dezu Ontasun onen contra alchatzeco ausardia? *Arritu zaitezte Cerucoac, eta desequin Ceruco ateac!* (a) dio Jeremiasec. Eta alaere Aita onac bezala deitzen dizu, eta esqueintzen esquergabequeria gucien barcacioa! Zoaz bada, nere anima, zoaz lenbaitlen beragana, Seme ondatzallea joan zan eran; eta damuz eta ontzeco asmoz beteric, eguitzu Fede, Esperanza, Caridade eta Contriciozco afectoac.

(a) *Jerem.*, 2.

*Acto Fedezcoac goiceco jaieran
dauden bezala.*

Jaungoico jaquiunde ta eguia beticoa cerana! Sinisten ditut benaz eta biotz guetic, Eliz Ama Santae sinisten eta eracusten dituan gauza guciac, ceren zue Eliz Ama Santari aguertu diozcatzun, eta onec ala eracusten dizquidan. Sinisten det Jainco Aita guiez poderoso Ceruaren eta lurraren Criadoreagan. Eta aren Seme bacar Jesu-Cristo gure Jaunagan. Ceña sortu zan Espiritu Santuaren obraz eta graciaz: jaio zan Maria Virgiñagandic. Padeçitu zuan Poneio Pilatosen mendean: gurutzeficatua, illa ta obiratua izan zan. Infernuetara jachi zan, irugarren egunean illen artetic piztu zan. Ceruetara igo zan; an dago jarriric Aita Jainco guiez poderosoaren escuietic. Andic etorrico da biciaç eta illac juzgatzera. Sinisten det Espiritu Santuagan. Eliza Santa Catolica; Santuen Comunioa. Becatuen barcacioa. Ara-guiaren resurreccioa; bicitza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac

utzi ciozcala Eliz Ama santari zazpi Sacramentu, eta oen artean confesioeco Sacramentua, Bataioa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac ipiñi zuala Aldareco Saeramentu guciz miragarria, eta Sacramentu onetan dagoala gure animen janari eta edari izateco, gracia ugaritzeco, eta bere gozotasun miragarriac gure biotzetan isurtzeco. Siniste onetan bici, eta ill nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme Jesusen eriotza eta merecimentuac bitarteco dirala, eta beraren graciarequin aleguiña eguiten dedala, esperatzen det zure ontasun, eta misericordian nere becatuen barcacioa, eta betico bicitza doatsua; ceren Zuc ala aguindu didazun, eta cere itzetan aiñ leyala ceran. Zu cera on guciaren iturburua, eta emallea, eta Zugandie uste det, Jauna, Ceruraco bidcan bear dedan gucia.

Acto Caridarezco eta Contriciozcoa.

Nere Salbatzalle Jesus maitagarria!
 Zu cera ontasun baztergabea, eta neurri-
 ric ez dezuna, eta beragatic guciz maita-
 garria! Amaten zaitut biotz gucitic zure
 Ontasun orri beguiraturic: eta Zugatic,
 eta zure icenean amaten ditut nere la-
 gun urco guciac, eta oen artean nere
 etsayac. Opa diet Cerua, eta araco bi-
 dean conbeni zaten gucia. ¡O Ontasun
 miragarria! Damu det Zu ofendituaz, eta
 damu det gauza gucien gañetic. Artzen
 det asmo osoa ez gueiago becaturic
 eguiteco, becatuaren bideetatic aldegui-
 teco, eta confesatzeco. *Onen lecuan esan
 dezaque ala nai duenac: Nere Jesu-Cristo
 Jauna.*

LAUGARREN
 ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC. Prestatu cera azqueneco-
 tic oraindañoco confesioa eguiteco. Le-
 nengo Partearen amabostgarren Eracu-
 saldian esan cenduan, cer eguin bear de-
 zun acusatzen asi baño len: eta amasei-

garrenean esan conduan, acusatzen ceraan, nola au ongui eguin dezaquezun. Dacuscun bada, nola acusatzen ceraan, azqueneco confesiotie oraindaño eguiñ dituzun becatuen gañean.

*Azqueneco Confesiotie oraindaño-
co becatuen aitormena e lo
confesatzea.*

Ni becataria confesatzen naizaio Jainco guciz poderosoari, Santa Maria beti Virgiñari, San Miguel Ainguernari, San Juan Bautistari, San Pedro eta San Paulo Apostoluai, Santu guciai, eta zuri, nere Aita, becatu guciegui eguin dedala pensamentuz, itzez eta obraz; nere culpaz, nere culpaz, nere culpa chit andiaz. (*Au esaten da acusatzen asitzeco aurrean San Carlos Borromeoc eracusten digun erara.*)

Jauna, onembeste dembora da azquena confesatu ninzala. Eguin nuan edo eznuan confesoreac eman eidan penitencia. Aztu citzadan orduan confesatzea onelaco becatu. (Becatu benialen batzuec aztu arren, ez da oec esan bearric urrengo confesioan.) Eguin det ustez

ongui confesatzeco bear dan prestaera.

1. Lenengo Mandamentuan. Naguitasunez utzi det batzuetan goiz arratsetaco jayera Fede, Esperanza, Caridade. ta Contriciozco afectuaquin batean, deboziozco gauzac diralaco.

2. Bigarren Mandamentuan. Iru bider esan det: *Nere animan*, bein guezurraren, eta bi aldiz eguiaren gañean, baña ez det becatu anditzat iduqui, edo iduqui det. Esan det: *Nere conciencian* lau bider, baña ez det juramentutzat artu. (Juramenturic eguin bada, esan bear da *cer juramentu* eguin diran, cembat bider eta guezurraren gañean ciran, edo ez: eguin dezagun contu: *Ala Cerura noala, deabruac naramala, emendic mugui ez nadilla: oec dira juramentu birauarequin nastuac.*) Bi bider eguin diot birau lagun bati (edo senideari), esaten diodala: *Eztanda eguingo al den; edo deabruac eremango al au*, baña ez biotzetie (dan bezala esan ber da). Onembeste bider otseguin diot *deabruari, demonioari*, eta arrayoari, baña ez det pecatu mortaltzat iduqui.

3. Irugarren Mandamentuan. Iru Mezatan ibili naiz aldameneco lagunaquin izquetan, eta elcar ucalondoquin joaz,

eta batera, ta bestera beguiratuaz, baña ez dembora lucean, eta ez nuan gauza anditzat artu. Ostiral batean isilca jan nuan aragui pisca bat. Dotrina, Errosario, eta Bezperetara ez naiz onembeste bider etorri, baña ez det becatu mortaltzat iduqui. (*Gueyago duanac esan beardu beregan arquilzen duan bezala.*)

4. Langarren Mandamentuan. Onembeste bider aserrera diot gurasoari, aguinduae eguin naigabez; baña gauz andietan ez. Escolan, eta beste lanetan sayatu nindequean gueyago, baña zabartu naiz cerbait. (*Gueyago duanac beguira beza contuz, eta esan beza examiñan arquite duan bezala.*)

5. Bostgarren Mandamentuan. Nere zabarqueriaz utzi det batzuctan lagun ureoetaraco ongui nai ta caridadezco afectoac eguitea, goiz-arratsetaco jayeran eracusten dan bezala; baña ez det becatutzat artu, debociozco gauza dalaco. Bi bider atseguñ artu det lagun bati gaitz chiqui bat guertatu citzayola ecusirie. Aserratu ninzan lagun batequin, eta borrocatu guiñan beñ, baña gorroto andigabe. (*Gueyago duanac esan beza cer duan.*)

6. Seigarren Mandamentuan. Oartu-

ta pensamentu gaiztoai lecurie eman bazate, itz loi-desonestoric esan bada; beguiac eta escuac erabilli badira gaizqui, edo becuraco moduetan; belarriac zabaldu badira ipui ciquiñac eta araguizco itzac gustoz aditzeco: esan bear da cembat bider guertatu dan au, cembat lagun ciran, eta aidetasunic ocquin cenduan edo ez. (*Gueyago duanac esan beza cer duan.*)

7. Zazpigarren mandamentuan. Ostudiot amari onelaco gauza, ez gaiztaqueriraco, baicie nere burua apaintzeco, edo lagunaquin jocoan aritzeco. Ostuditut guereciac eta sagarrac auzotie, baña ez asco. Pillotan eguin det onelaco trampa onembeste bider. (*Gueyago duanac, esan beza duana.*)

8. Zortzigarren Mandamentuan. Nere falta bat egotzi diot senide bati, eta zan onelaco utseguite. Lagunen faltac contatu ditut onembeste bider, baña etziran andiac; eta aditzen egon naiz gustoz iru aldiz besteren utseguiteac. (*Andiac, edo onra biciro uquitzen zuenac ciran edo ez, beguira contuz.*) Esan ditut onembeste guezur chiqui, eta len ere esan oi ditut. (*Gauz andiagoc dituanac esan bear ditu examiñan arquitu dituan*

eran.) Jauna, oec dira azqueneco confesio-
 tic oraindañoco demboran guertatu
 zaizquidan utseguite edo faltarie andie-
 nac, eta ala bear bada, *acusatzen naiz
 lagun urcoaren contra bota izan ditudan
 birau guciatz eta azqueneoaz.* (*Bira-
 ric len beñere bota ez duanac, esan dezaque
 beste becatu confesatutaco bat, guchitan
 eguiten duana.*) Escatzen diot nere Jaun-
 goicoari guciaren barcaioa, eta berorri,
 nere Aita espiritualala, penitencia eta ab-
 solucioa. (Emen contuz aditu bear da
 Confesoreac ematen duan penitencia, ga-
 ñeraco itz onaquin batean, eta absolu-
 cioa ematera dijoanean esango det): *Ar-
 gatic erregutzen diot Santa Maria beti
 Virgiñari, San Miguel Aingueruari, San
 Juan Baulistari, San Pedro eta San Pablo
 Apostoluai, Santu guciari, eta zuri, nere
 Aita, erregu deguiozuen nigatic gure
 Jaungoicoari. Amen.*

ERACUSLEAC. *Onembesterequin oar di-
 leque cristaua, nola confesatu bear di-
 tutan becatuac, diranac dirala. Orain gogo-
 an iru gauza arritzazu. Lenengoa, orain-
 go confesaldian becatu larriren bat bade-
 zu, ez dezu lenecoac esan bearric, baña ala-
 ere esan ditzaquetzu. Bigarrena, Ni beca-
 tariaren azqueneco erdia, bucaerau esan*

dezun bezala, esan dezaguezula Nere Jesu-Cristo Jauna; gauz oec dira alabaña debo-ciozcoac, eta confesatzeco modu onari da-gozcanac. Irugarrena, absolucioa artu on-doan, beta badezu, zoaz lecu egoqui bate-ra, eta guero esango dan eran emanguioz-catzu Jaunari esquerrac, eta presta zaite Comunioraco.

BOSTGARREN

ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC. Bigarren Partearen amai-rugarren Eracusaldian esan cenduan, lenbico comunioa eguin bear duen au-rrac berritu oi dituela cembait lecutan arterañoco confesioac, ceren aur dembora-co confesioac eguiñ oi diran nolanaí edo ardura guchirequin. Au bera guertatuco zatzu zuri ere, eta eguin dezu examiña Parte onen bigarren Eracusaldian ecusi degun eran oraindañoco confesioac berri-tzeco asmoarequin. Dacuscun nola acusa-tzen ceran.

*Aurtasunetic oraindañoco becatuen
aitormena edo Confesioa,
lenecoac gaiztoac izan
diranean.*

Ni becataria confesatzen naitzaio, etc. *beste confesioan bezala.* Jauna, ditut onembeste urte, eta lenengo confesioa eguin nuanean, nituan aimbeste. Arreiz- quero confesatu naiz urtean onembeste bider. Aur demboran guertatu eitzatan onelaco gaiztaqueria, eta lenengo confesioan edo guerosheago utzi nuan lotsaz confesatugabe, (*edo ez nuan ecertan artu, baña ezagutzen nuan ona izango etzala eguin nuan gaiztaqueria ura.*) Guerozeo confesioetan oartzen nintzan (*edo ez nintzan*) becatu artzaz. Beste ascotan ere utzi ditut (*edo ez ditut*) becatuac lotsaz confesatugabe. Eguin nituan confesoreac ematen eizquidan penitenciac, (*edo eguin gabe*) utzi nituan onembeste bider, onelaco edo alaco penitencia.

1. Lenengo mandamentuan. Aurtasunetic izan naiz zabarra Dotriñara etor-

tzeco, Fede, Esperanza eta Caridadezco afectoac eguiteco, eta lenbicio Comunionoraco prestatzen asi nintzan artean, ecertan artzen ez nituan gauz oec (*besteac esango du besteric, eta bucoitzac esan bear du igaro zaiona igaro zaion bezala*).

2. Bigarren Mandamentuan, eta era berean besteetan esango ditut eguin ditudan becatuac, dala pensamentuz, dala itzez, dala obraz. Ecin gogora bazat cembat bider guchi gora bera utseguin dedan, contu ateraco det, cembat demboran izan dedan oitura edo erraztasuna, becatu onetan edo artan erortzeco, eta astean, edo illean cembat bider erortzen nintzan guchi gora bera.

Confesioa bucatzen dedanean, eguingo det beste confesioaren bucaeran esan dana bera.

ERACUSLEAC. *Ongui esan dezu; baña orain gogoan arrezazu gauza bat. Baldin leneco confesioac berritu nai badituzu, ez gaiztoac izan diralaco, baicic borondatez, orduan onguiena izango da, aurrena confesatzea azqueneco confesiotic oraindañoco becatuac, eta guero berritza berritu nai dituzunac.*

SEIGARREN

ERACUSALDIA.

*Confesioa eguin eta Jaunaren
maiean jartzeco prestaera
Cristau gucientzat.*

ERACUSLEAC. *Confesatu ondoan jarri
zaitte lecu egoqui batean, eta beta badezu,
presta zaitte Jaunaren maiera joateco.
Prestaera au eguin ditekue era ascotara,
baña oberen bat arquitu dezazun artean,
balia zaitzekue emen ipiñico danaz.*

Eman guiozeatzu Jaunari esquerrac,
ceren confesioco Sacramentuarequin be-
catuac barcatu dizquitzun.

¡Nere Jainco ta Aita guciz maitaga-
rria! Zure Seme Jesusec utzi zuan Con-
esioco Sacramentua gure anima sen-
datzeco. Sacramentu au ongui prestatu-
ric artzen duanari barcatzen diozcatzu
becatuac, Jesusen eriotza eta mereci-
mentuac bitarteco dirala, eta uste det
au bera eguin dezula nerequin ere,
Apaizac barcacioa edo absolucioa eman

didanean. ¡O ontasun eta urriquimentu paregabea! Milla esquer, Jauna, mesede berri onegatic.

Berritu itzatzu Bataioco egunean emandaco itzac.

Ez naiz, Jauna, esquerrac emanarequin contentatzen; berritu nai ditut Bataioco egunean eman nizquitzun itzac. Gaurdanic utzi nai det, eta uzten det Satanas betico. Eta Satanasequin batean uzten ditut beraren lagun eta languilleac, edo mundu galdua, eta araguiaren eta nere gura charren naicuntzac. Au da Ceruaren eta guizonen aurrean Bataioco egunean Zuri eman nizun itza, eta au bera ematen dizut gaur ere betico. *Abrenuntio.*

Gaurdanic betico utzi nai ditut eta uzten ditut Satanasen obrac, edo becatuac eta becaturaco bideac. Zoazte nigandic urrutira, adisquidetasun gaiztoac, eche anima galgarriac, eta lagun dongueen bildura. Au da Bataioco egunean eman nizun bigarren itza, eta

au bera berriro ematen dizut gaur ere.
Abrenuntio.

Gaurdanic betico utzi nai ditut, eta uzten ditut Satanasen arrotasun eta zorraqueric, dala jantzian, janean, edanean eta beste gastuetan, dala atseguin eta jolasetan. Au da Bataioco egunean nic eman nizun irugarren itza, eta au bera berriro ematen dizut benaz eta biotz gucitic, *Abrenuntio.*

Lagun zaizquizquit, arrea, eta indazu zure lagunz ugaria aguindu dizudana leialqui eguiteco.

*Arritu zaite, Jaungoico-guizon
Jesus maitagarria zugana
etortzeco dagoala
oroituric.*

Eta orain, nere anima, ¿Nor ote da gaur zugana etortzeco dagoana? ¿Gauz arrigarria! Erregue gucien Erreguea, Aita Santu gucien Aita Santua, Trinidateco bigarren Persona, gugatic guizon eguin zana; eta gurutzean bicitza eman zuana bera. Au gucia guchi bazan be-

zala, guri ongui naiez jarri nai izan zuan Aldareco Sacramentuan, eta jartzen da consagracioco itzac apaizac esaten dituanean: eta gaur Sacramentu miragarri onetan zure biotzera etorri naidu, zuri bere ondasunac, eta bera dan gucia emateco. Nere anima, ¿nondic zuri onembeste mesede eta ondasun? Arritzen eta izutzen naiz, nere Jesus ona, Zu nere biotzera etortzeco zaudela gogoratzean; ez da alabaña nere biotz esquergabe au zure diñaco toquia; baña izutzen ere naiz dembora berean zure itz oec aditzean: *Ezpadezue quizonaren Semeuren gorpulza jaten, eta odola edaten, ez dezue irichico belico bicilza doatsua.*

¿Cer eguiñ al dezaquet bada, onembeste beldurren artean, nere Jesus ona? Aitortzen det ez naizala ni Zu nere biotzera etortzeco diña. ¿Ta Zue alaere nigana etorri nai? Eguin bedi, nere animaren Jabe maitagarria, eguin bedi Zue nai dezuna; baña eguizu Zue lenago Erregueac echeren batera dijoaceanean, eguin oi duena. Aurretic bidaltzen ditue oec, echea apaintzeco bear diran gauzac. Bidal itzatzu bada, Zue ere Erregue gucien Erreguea, nere ani-

maco eche arlote onetara Zu ongui ar-
tzeco bear diran apaindurac, edo Ceru-
co gracia, doai eta birtuteac. Esazu itz
bat, eta eguiña gueratuco da gucia. Atoz,
nere Salbatzallea, eguin zaito nere ani-
maren Jabe. Atoz, Jaincoaren Bildots
becatuac quentzen dituzuna, senda eza-
zu nere anima, becatuen zauriz betea.
Atoz, Ceruco su animen Berotzallea,
zure amoriozco garrarequin ayena itza-
tzu nigandic becatuaren cutsuac, eta
oneraco epeltasunac.

*Comunio Santua artu baño lenshea-
go esan dezaquezu bioltez.*

Sinisten det, Jesus maitagarria, Sa-
cramentu orretan zaudela eguiatz. *Au da
nere gorputza*, esan cenduan Zue, Sacra-
mentu miragarri ori eguin cenduan ar-
ratsean. ¿Eta, norc ez du sinistuco Zue
esandaco gauza? Adoratzen zaitut, nere
Jaungoicoa, nere Erregue eta Salbatza-
llea.

ZAZPIGARREN
ERACUSALDIA.

*Lenbico Comunioa eguitera dijoan
aurrac, nola berritu ditzaquean
bere Arzaiarequin batean
Bataioan emandaco
itzac.*

Cembait lecutan eguiten da lenbico Comunioa fest-andi baten eran. Prestatzen dira aurrac bicitza gucico confesioarequin. Comunioco egunean, Jauna artzeco aurrean, joaten dira Apaizarequin batean pontera, candela iracequiac escuan dituela; berritzen ditue Bataioco egunean emandaco itzac, eta guero artzen due Comunio Santua. Ez da gure errietan oraindic usanz eder au artu, baña erraz eguin ditequean gauza da au. Ara nola. *Lenbicia*: prestatzen dira aurrac bicitza gucico confesioarequin. *Bigarrena*: adirazten du Arzaia Meza nagusien batean, cer egunez izango dan lenbico Comunioa. *Irugarrena*: era bada, ordu siñalatuan esango da

Meza comunio onetaraco. *Laugarrena:* Comunioa artu bear duen aurrac egongo dira candela eracequiaquin. *Bostgarrena:* aurrac era onetan daudela, Apaizac Aldaretic itzeguingo die lenbicieo Comunioaren gañean orain ipiñico dana, liburutic, edo bestela, ondoren berrituco dira Bataioco itzac, eta emango die Comunioa.

*Itzeguingo die Apaizac
era onetan.*

Aurrac, arquitzen cerate Jaun andia lenbicieo aldian artzeco puntuan. Bataioco eta lenbicieo Comunioaren egunac dira cristauarentzat egun chit andiac, siñalatuac eta beti gogoan iduqui bear liraqueanac. Bataiocoa, ceren egun artan irteten dan cristaua becatu jatorrizcoaren eta etsai galgarriaren mendetic, eta eguiten dan Jaincoaren ume, Jesu-Cristoren senide eta Ceruaren jabegai. Lenbicieo Comunioa, ceren egun onetan bere biotzera datorquion Erregue gucien Erreguea; aguintzen dion betico bicitza, eta itz onen prendatzat bera jartzen eta gueratzen dan Cristauaren biotzean.

Eguingo du Jesu-Cristoe guciz leyalqui aguindu duana, baldin gue ala gorde-tzen baditugu Bataioco egunetic eman guinduan itzac. Esan guidazue orain, aurrac:

Apaizac. ¿Prest arquitzen cerate Ba-taioco egunecan eman cinduen itzac berritzeco, eta gordetze-co?

Aurrac.. Bai, Jauna, Jesu-Cristoren graciarequin batean.

Apaizac. ¿Aurra, *Abrenuntias Satha-na*? Esan nai det; gaurdandic betico uzten dezu Satanas, eta Satanasequin batean beraren lagun, eta languilleae, ceñac diran mundu galdua, edo munduan bici diran gaiztoac, eta araguiaren gura charrac?

Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico uzten ditut. *Abrenuntio*.

Apaizac. ¿*Et omnibus operibus ejus*? Esan nai det: Gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen lan eta obra guciac, nola diran beca-tua ta becaturaco bideac?

Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico uzten ditut. *Abrenuntio*.

- Apaizac. *¿Et omnibus pompis ejus?*
Esan nai det: Gaurdanic betico
uzten dituzu Satanasen arrotasun,
eta zoraqueriac, dala jancian,
janean, edanean eta beste
gastuetan, dala atseguin ta
jolasetan?
- Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico
uzten ditut. *Abrenuntio.*
- Apaizac. Ar ezazue bada orain
Jaun andia fede bici, umiltasun
eta errespeto andi batequin.

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Comunio ondoan norc-erenai eguin
bear luqueana.*

ERACUSLEAC: Bigarren Partcaren,
amargarren Eracusaldian esan cenduan
Comunio ondoan cer eguin bear dan.
Artu dezu zue orain Jaun andia;
zoaz bada toqui egoqui batera, eta
eguitu obrax orduan itzez esana.

*Nor, nogana eta certaco etorri
zatzun Comuniono santuan.*

Nere anima, aritu dezu Comuniono Santua, Aingueruen oguia, ta ceruco maná. Esna zaite bada, eta fedearen beguia-quin beguira, Nor dan Comunionoan etorri zatzuna, Norgana, eta certaco etorri dan. ¿Nor ote da ogui pisca baten idurian etorri zatzun au? Au da zu ecerezetic eguin cinduan Jauna bera, eta eguin cindua bera ezagutzeco, amatzeco, eta beticotasun gucian berarequin batean Ceruan doatsu izateco. Au da zu Adanen becatuarequin galdua ecusirie, guizon eguin zana, eta gurutzeco eriotzarequin Ceruraco gracia ta derecha zuretzat irabaci zuana bera. Au zuri bere gracia eta laguntzac emateco Sacramentuac ipiñi cituana, oen artean Conuniono Sacramentua. ¿Nor gana etorri da? ¿Gauz arrigarris! Izan zu zeran becein esquergabea, eta ecereza, eta alarere zugana etorri da zuganaco onguinai, eta amorioz beterie. ¿Certaco etorri dala uste dezu? Etorri da zure janari, ta edari izateco, ta zuri bere ondasunac, eta bera dan gucia emateco.

*Miretsi zaite zugana era onetan
Jaun andia etortzeaz.*

¿Nondic, nere anima; nondic, zuri onembeste ondasun, eta mescede? Arriturie gueratu zan Salomon, ceren berac eguin zuan Eliz ederrean bicitzera Jauna etorri citzaion. Arriturie gueratu zan Santa Isabel, ceren ecustera, edo visitatzera joan citzaion Jangoicoaren Ama. Arritzen da Eliz Ama Santa, ceren Trinidadeco bigarren Persona guizon eguin eta bicitu zan Virgiña chit Santaren Sabelean. Nere Anima, eta Jaun Andi ura bera zugana etorri bada, eta cerequin badaucazu, ¿etzera miretsico? ¡Jesus ona! ¿Cer da guizona, eta cer naiz ni, Zu era onetan nizaz oroitzeco?

Eguitzu Fede, Esperanza ta Caridadezco afectoac, eta adora ezazu.

¡O Jesus ona, nere animaren Erosle, edo Redentore maitagarria! Sinisten det Zu eguiaz arkitzen cerala Aldareco Sacramentuan, eta Sacramentu onetan ni-

gana etorri cerala. Sinisten det Zu ongui artzen zaitunari ematen diozula Ceruco gracia, ta ongui bicitzeco laguntzac: ta gañera aguintzen diozula betico bicitza; eta beragatic Zugan ipintzen det nere uste gucia, ceren Zu ceran Jaungoico gucialdun, edo gucia dezaquezuna, eta cere itzetan guciz leyala. ¡O ontasun guciz miragarria! amatzen zaitut biotz gucitic, eta zure icenean amatzen ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere etsaiac. Adoratzen zaitut nere Jaungoicoa, nere Erreguea, nere Salbatzallea.

Emanguiozcatzu esquerrac.

Nai nuque nic, nere Jesus ona, eguin dizquidatzun mesede guciac, eta orain nigana etortzean eguin didazun oni alie onguiena erantzutea; baña aitortzen det ez naizala gauza, eta gai onetaraco eze-cic, milla bider guchiagoraco-ere. Gueyena nic eguin dezaquedana da, esquer umillac ematea. Milla esquer bada, nere Onguille andia. Alabatu eta bedeincatu zaitzeela Ceruan eta lurrean diran gauza guciac. Bedeica zaitzeela Ceruco eguz-

quiac, eta izarrac; lurreco loreac, bela
rrac, eta itsasoco arraiac. Bedeica zaitze-
ela lurrean bici diran anima on guciac.
Bedeica zaitzeela Ceruco Querubin ja-
quintsuac, Serafin Jaunaren amorez
eracequiac, eta Aingueru doatsu guciac.
Bedeica zaitzala zure Ama maitagarri,
Aingueruen eta Santu gucien Erregui-
ñac.

*Eguin guiozcatzu zure escari edo
erregu umillac.*

¿Cer uste ez dezaquet gaur Zugandic,
nere Salbatzallea? Eche batean sartzen
badira lurreco Erregueac, ez oi dira an-
dic irten ehecoai mesederen batzuec
eguingabe. Ta izanic Zu Erregue gucien
Erreguea, ¿cer ez du Zugandic uste izan
bear nere anima beartsu onec? Bera dan
gucia eman duanac, ¿cer ucatu al deza-
que? Indazu bada, nere Jesus ona, emen-
dic aurrera becatutic aldegniteco eta
gracian irauteco doaia. Indazu nere gri-
ña charrac, batez ere, araco gueiena ne-
catzen nanan ura ecitzeco eta garaitzeco
zure laguntza ugaria. Oroí zaite nere ai-
de eta onguilleaz, baita nere etsaiaz ere,

ala biciaz nola illaz. Gorde ezazu zure Eliza Santa bere etsai gucietatic, baita gure Jaun Erreguea ere bere echecho guciaquin.

Jesusen anima, birtutez bete nazazu. Jesusen biotza, amorez erre nazazu. Jesusen gorputza, salba nazazu. Jesusen odola, Ceruco amorioz zora nazazu. Jesusen biotzeco ura, garbi nazazu. Jesusen icerdia, graciaren bicitzaz bete nazazu. Jesusen Pasioa, indartsu eguin nazazu. O Jesus ona, adi nazazu. Zure lla-guen artean gorde nazazu. Zugandic aldeguiten ez arren utzi. Etsai galgarri-gandic gorde nazazu. Nere eriotzaco orduan dei nazazu. Ceregana eramán nazazu. Cere aldean ipiñi nazazu, Zure Santu ta Aingueruaquin alaba zaitzadan secula gucian. Amen.

LAUGARREN PARTEA

*Eracusten zayo, ala lenbico Comu-
nioa equin duan aurrai, nola
edocein Cristauri betico bi-
citz a doatsuaren bide
eder-garbia.*

LENENGO ERACUSALDIA.

Betico bicitza doatsua iristeco ez da asco lenbico Comunioarequin, edo beste edoceñequin ongui asitzea, baicic iraun bear da bicitz onean: eta cer onetaraco bear dan icasi dezagun.

¿Jarri cera, Cristauna, Jaunaren gra-

cian? *Poztu gaitecen egun onetan; au da Jaunaren ontasunac nerelzat arguitu duan eguna*, esan dezaquezu. Egun onetan urratu dituzu Egiptoco cateac; garaitu dezu etsai galgarria, eta igaro cera Jaunaren bendicioetaraco lurrera. Egun onetan ayenatuco dituzu becatua eta onec berequin dacartzian illuntasun edo tristurac. Egun onetan berritu cera zure Aita Cerucoagana, Ebangelioco seme ondatzallearen eran, eta zure Aita onac apaindu zaitu graciaren soñeco ederrarequin. Eman dizu *Caridadea* deritzan birtutearen eraztuna, eta gañera Ceruraco bidean ongui ibilltzeco oñetacoac, edo laguntzac. Azquenean eman dizu zure animaren janaritzat bere Seme bacarra, Bildots becatuac quentzen dituana. Asi cera ongui betico bicitza doatsua iristeco bidean. Baña beguira: ez da asco ongui asitzea, baicie iraun bear dezu bicitz onean. Ongui asi zan Saul, ongui asi zan Judas, eta ongui asi ciran infernuan daudenetatic asco; baña galdu ciran, ceren bicitz onean iraun etzuen. *Azqueneraño dirauena salbatuco da, dio Jesu-Cristoc. (a)*

(a) *Math. 10.*

¿Eta cer bear ote da onetaraco? Asco-
baña gucia biltzen du Davidec itz oetan:
Aldeguizu becatutic eta eguizu onguia (a).
Ez dio Jaunac iñori aguintzen bicitz
onean irauteco doaia, zabartu ez gaite-
cen; baña ez dio ucatzen beldur santu
batequin becatutic aldeguiten, eta obra
onetan diardunari (b).

¿Au onela izan, eta alaere ni bicitu
naiz ardura ain guchirequin? ¿Nere
Jaungoicoa! Zu cera nere uste gucia, eta
zure laguntza ugariaren ustean eraba-
qui det Zu serbitzea, becatutic aldegui-
tea eta obra onai jarraitzea. Virgiña chit
Santa, becatarien Ama gozoa, lagun zai-
quizquit arren, nere asmo oce leyalqui
gordetzen.

BIGARREN ERACUSALDIA.

*Cer becatutic gazte euscaldunac be-
rezquiro aldeguin bear duan.*

Aldeguizu becatutic, esaten digu Da-

(a) *Psalm. 36* (b) *Vide Concilium Trident. Ses. 6. Cap. 13 de Justificat.*

videc. Itz oec adirazten digüe, aldeguin bear degula edocein becatutic. *Ene seme*, esaten cion Tobias zarrac gazteari; *gogon iduqui ezazu beti Jaungoicoa, eta beguira, ez lecuric eman becatuari cere biotzean* (a). Alaere badira becatu batzuec besteac baño ondoren negargarriagoac dacartzienac, ala animaraco, nola erri eta echeetaraco, eta oetatic aldeguiten ezpadu gazteac, galduco du bere burua, eta eguingo ditu nortagui cembat calte. Enzun ezazu bada, gazte euscalduna, cer becatu diran arreta chit andia gazte demboran escatzen duenac, galdu etzaitecen.

Lenengoa da alferqueria. Ezpada gaztea oitutzen dagocan bicimoduan necatzera, dala escolan, dala necazaritzan, edo beste bicimodua icasteco lanetan, galdua da, ala Jaunaren, nola munduaren beguetan; ez du alabaña inorc-ere begui onez ecusten alferra. Onetan bear litaquean contua errietan artu gabez, ondatzen dira onrarequin dembora lucean iraun duen echeac, gaitzguillez betetzen dira erriac, eta becatariz infernua. *Lanean ari nai ez duanac, ez dezala jan, dio San Pauloc* (b).

(a) *Tobie Cap. 4. v. 6* (b) *2. ad Thesalon. Cap. 3.*
6

Bigarrena da, juramentu erraz eguitea, naiz eguiaren gañean izan. *Ez dedi-lla juramentuetara zure aua oitu, ceren oitura onec becatu asco dacartzian*, dio Espiritu Santuac (a). Ez dezazula bada icasi ascoren guisa esaten: *ara gurutzea: emendic mugui ez nadilla; ala Cerura noala; Deabruac naramala; nere animan*. Oitu zaite esatera bai edo ez, Cristoc eracusten digun bezala.

Irugarrena da, birauac eguitea lagun urcoaren contra. Au da oitura chit itsusia, eta gazteac icasten badu, nequez utzico du. Ala ecusten da egun oro, eta cembait echetan becatu jatorrizcoa edo originala bezala igarotzen da aurrecoetatic ondorengoetara. Ez dezazula aitzaquiatzat artu: *biotzetic ez dituzula botatzen*, ceren oitura duanac norbaitequin mintzen danean, erraz biotzetic botaco ditu. Gañera ematen du ejemplo charra, eta au irichi oi da, gurasoetan beintzat, becatu larrira, Idiai, beiai eta beste escu tarteco gauzai birauac botatzea ez da berez becatu larria, baña zuc ez dezazula izcunde onelacoric artu, ceren malla onetatic bestera erraz irristatu cindezquean.

(a) *Ecclesiastici* 23.

Laugarrena da *Deabruari, Demonioari, arrayoari deilzea*. Ez det esan nai, gaiztoari deitzea uts-utsic dala becatu larria edo mortala, baicic oitura itsusia cristauaren auan; oitura beiñ artu ezquero, utzi ez oi dana obiraño, eta gurasoetan ejemplo gaiztoa dacarrena. Oitu zaitte Jesusen eta Virgiña chit Santaren icena auan eta biotzean erabiltzera. Ayena bedi zure autic eta Cristauen echeetatic etsai galgarriaren icena.

Bostgarren becatua da edanean igarotzea. Gazteac, ederretsi ezquero edanari, nequez chit utzico du bere oitura lotsagarria, eta izango da bere, eta beste ascoren galgarria, eta desonra. Gaurdanic betico arrezazu griña char oni lecuric ez emateco asmoa.

Seigarren becatua da itz loi desonestoac, edo araguizcoac esatea. Beguira, oitura au artu duenac oitura berarequin joan oi dira obiraño. Au da miñ-ancebat nequez sendatzen dana, eta ecin conta al anima galtzen dituana. San Pauloc ez du nai araguizco becatuaren icenic aitatzea-ere. Aldeguizu becatu-mota onetatic, baita lagun mingaiñ enas-ciquiñac dituenetatic-ere.

Zazpigarren becatua da, Erligiosoen eta Jaunaren Ministroen contra nolana edo beguiramenturic bague itzeguitea. Au da Luciferrec, eregeac eta cristau gaiztoac eracutsi duen izeuntza. Zabalduda minance au izurriaren eran, eta andiac dira eguiten dituan calteac. Ez dezazula icasi zue era onetaco izquetaric: gorde guiezu zarrai, eta Jaunaren Ministroai errespeto andia. Azquenecan etzaitocela oitu, aditzen dituzun gauzac erraz contatzera, lagun urcoaren onra eta icen ona uquitzen bada, ez eta guezurra esatera ere.

IRUGARREN

ERACUSALDIA.

*Cer dan, eta nola aldeguin bear
duan gazteac escandaloa
deritzan becatutic.*

Azqueneco Eracusaldian uquitu diran becatuaz gañera, bada beste bat chit contu andia escatzen duana gure aldetic, eta icendatzen da *escandaloa*.

Escandaloaren icenez aditzen da lagun urcoari becaturaco *bidea*, *oña* edo *laguntza ematea* dala gaiztaqueria *eracutsiaz*, dala artan *lagunduaz* losenchaquin edo bestela, dala eragotzi litequeala, eragotzigabez. Ez due ecertan artzen asco gaztec becatu-mota au, eta ecertan artu ordean, cembat eta becatu gueiagotaraco *bidea* ematen duen, dala itzez, dala obraz eta ejemplo gaiztoz, ambat gueiago beregan poztutzen eta arrotzen dira, eta bear bada laudatzen-ere bai lagun artean. Ala guertatzen da itz araguzcoac esateco, ipui ciquiñac contatze-co, modu itsusietan ibiltze-co oitura duenaquin Baña zue, cristaua, gorroto andi batequin. beguira zayozu becatu mota oni, eta aldeguizu beragandie arreta andi batequin. Onetaraco lagundueo dizue asco pensamntu oec:

Lenengo pensamentua: Satanás munduaren asieratic ari da Jaungoicoari guerra eguiten, eta animac infernura amilderazten: ta zu Cristaua, jarrico cerra Satanasen morroi eta languille, lagun urcoari becaturaco *bidea* ematen diozula?

Bigarren pensamentua: lagun urcoaren anima Ceruraco bidean ipintzea cos-

ta eitzaiou Jesu-Cristori gurutzeco erio-
tza gogorra; eta erosi zuan bere odol
preciotsuaren contuz: ¿eta zue quenduco
diozu Jesu-Cristori aimeste costataco
anima, eta emango diozu etsai galgarri-
ari?

Irugaren pensamentua: zure lagun
urcoaren anima da Jaunac eguiña beti-
co bicitza doatsua iristeco: ¿eta zue amil-
derazo nai dezue betico su, eta garren ar-
tean?

Langarren pensamentua: escandaloa
ematen duana beartua dago calteac ale-
guiñean deseguitera: ¿eta nola au eguin-
go du, ezpadaqui norañoco calteac eguin
dituan? Bearbada anima batzuec infer-
nura dira argatic; besteac argandic ica-
si zuen becatua zabaltzen, edo batari
eta besteari eracusten ari dira. ¡Beca-
tuaren izugarria! ¡Ay! *Escandaloa ematen
duanaren zori gaiztocoa*, dio Jesu-Cris-
toc (a).

Nere anima, eguizu asmo osoa, lagun
urcoari beñere becatuaco bideric ez
emateco, ez itzez, ez ejemplo gaiztoz.
Oraindañoco calteac aleguiñean dese-
guiteco, bici zaitte Jesu-Cristoren legue

(a) *Math.* 18.

Santac escatzen duan eran, eta cere bi-
citz onarequin eracutsi guiczu zure la-
gun urcoai ceruraco bidea. Ala eguin
zuan Davidec, eta esaten cion Jaunari:
*Eracutsico diel becatariai ceruraco bidea,
eta zugana biurtuco dira gaiztoac (a).*

LAUGARREN
ERACUSALDIA.

Jocoaren gañean.

Jocoa, ezpada debecatuetacoa, eta
eguiten bada bere demboran eta neu-
rrian, ona da, dio San Francisco Sales-
ec (b). Baña ¿cer guertatzen da? Badabill
gazte ariña batetic bestera: biltzen da
bein ta berriz, ta ascotan jocalariaquin:
asitzen da jocoari ederretsitzen, eta az-
quenean gueratzen da jcoraco guciz
etziña, macurtua ta itsutua. Jocoaren,
eta jcoraco itsumenaren gañean itz bi
esan nai dizquitzut, nere gazte euscaldu-

(a) *Psalm. 50:*

(b) *S. Franciscus Salesius Part, 3. cap 31 In-
troductionis ad vitam devotam.*

na. ¡Ojala ipiñi albaneza itsumen au zure beguien aurrean, dan becelacoa ta dan bezaiñ animen, echeen eta errien galgarria! ¡Ojala euscaldunen erri gucietan arguiro adiraci albalitez jocoraco jayera eragabecoac dacartzian becatu ta ondoren izugarriac! Etsayaren sare ta bisca onetan erori etzaitecen, adiracico dizut, benic beñ, cer bear dan becurie gabe jocatzeo. Adiracico dizut urrena, ecin conta al becatu, ta ondoren negargarri dacartziala jocoraco itsumenac. Asi gaitecen bertatic.

Jocoaren icenez emen aditzen da jocatzea, ez nola nai, baicie ipintzen dala cerbait irabazlearentzat. ¿Cer ote da becurie gabe au eguiteco bear dana? Ara cer:

1. Lenengo lecuán bear dan gauza da, ez jocatzea joco debecatuan; badira alabaña jocoen artean batzuec debecatuac ez daudenac, eta oetatic dira pillota, saltoa, balencá, bolac, trucoac, baita cembait carta joco-ere. Badira beste joco batzuec, berenez gaiztoac ez izan arren, cearri oi dituen calteacgatic debecatu diranac, eta onelacoac dira suertezco edo fortunazco joco guciac. Anciñatic debecatu cituan Elizac onelaco jo-

coac (a), eta an bera eguin zuen España-
 co gure Jaun Erregueac (b); baña ez di-
 ra contentatu Erregue berac onembeste-
 requin, baicie debeatu ditue jocoaren
 bidez guertatzen ciran asco gauza. De-
 becatu ditue osotoro trabesac, dana dala
 ocoa (c). Debeatu due, legueac diona
 baño gueyago jocoan ipintzea (d). Debe-
 catu due gueroco jocatzea (e). Debeatu
 due dirna ez beste gauzarie jocatzea (f).
 Debeatu due languilleac, eta alogueran
 edo jornalean dabilzanac jocoan aritzea
 asteguntan, goiceco seietatic amabien,
 eta arratsaldeco ordubietatic arratseco
 zortzien bitartean (g). Debeatu due az-
 quenic, jocoan aritzea edaria saltzen dan
 lecuan, baita echetan jocalariai jocoraco
 toquia ematea ere (h). Ona cembat gau-
 za debeatu dituen gure Jaun Erregueac

(a) Tridentin. Ses. 22 Cap 1 de Reformatione.

(b) Leg. 18 tit. 7 lib. 8 Recompillationis. Verba
 hujus legis irritare videntur contractum; inhabi-
 les enim reddit ludentes ludo prohibito, ut suum
 faciant lucrum. Nihilominus nolui id significare
 sermone vulgari, quia Lex citata vix in praxi re-
 cepta est ut irritans, et in simili casu monet An-
 tonius, standum esse consuetudini receptæ, et non
 abrogatæ per legem. (c) Leg. 18 citata. (d) Ibi-
 dem. (e) Ibidem. (f) ibidem. (g) ibidem (h) Vide
 Antonium cum Notis R. P. Staidel.

jocoen gañean. Emendic atera ezazu-garbiro ta becaturio gabe jocatu nai duanac ez dituala ausi bear aguinte oec, beintzat gai andian. Diot au, ceren guizon jaquintsuen iritzian era onetaco legueac ez diezá gauza chiquiai beguiratzen (a). Orregatic ez da becatutzat ematen emacumeac bateco ezpatara, edo urrera arditá jocatzea, edo beste jocoren batean trabes chiqui bat eguitea.

2. Becaturic gabe jocatzeo bear dan bigarren gauza da, jocoan ez ipintzea nai dezuna eguiteco escua dezun gauza baicic. Emendic eciñ joca dezaque gurasoen mendean bici danac oen baimenaren neurrian baicic, eta alacoaquin jokatzen duenac ez due berendutzen irabacia, baldin galtzalleac igarotzen badira gurasoen baimenaren, edo beintzat, dagoen neurriaz campora (b). Era berean, ecin jocoan ipiñi diteque ostutaco gauzaric, ez eta limosnac edo beste obra onac eguiteco utzi dizuena ere.

3. Irugarrena, ez da iñor jocoraco borchatu, ez cuturtu bear guezurrez, itz

(a) Vide Antonium cum Notis R. P. Staidel.

(b) Vide salamanticenses tomo. 3 tractatu 24 de Contracti. C. 4. Puncto 3 n. 54 et Ligorium.

gaiztoz eta engañoiz, ascoc eguiñ oi duen bezala (a).

4. *Laugarren*, ez da tramparie eguin bear jococo legueen contra. Guisa onetaco trampa da tantoac ostutzea, cartac isillic marcatzea edo siñalatzea, gañetic beguira daudenaquiñ queñuz elcar aditza, eta besteac duan jocoa onela jaquitza. Era onetaco trampaquin irabazten duanac biurtu bear du irabacia, baita tramparie eguin ezpalitz besteac irabacico zuana ere (b).

(a) *Qui alterum induxit ad ludendum vi, dolo, minis, vel imperitiam simulando, eumque vicit, tenetur restituere lucrum secundum sententiam Lesij, Antoinij, Tournelij, quia est causa damni, cum ex sua injuria alter damnnum patitur. Ligorius distinguit: si collusor cogens alterum ad ludendum superet coactum in peritia ludendi, Sentio, ait, teneri ad restituendam saltem partem lucrati juxta mensuram peritiæ, qua præcelleret alteri. Si autem non superet in peritia ludendi, tenet posse retinere lucrum; quia tunc non coactio, sed potius casus erit causa damni, cum metum passus sicut perdidit, ita æque poterat lucrari. Illud certum videtur, quod si metum passus restitutionem petat pecuniæ amissæ, tenetur ad eam metum incutiens.*

(b) *Fraudibus vincens alterum, tenetur 1 restituere lucrum. 2 tenetur etiam restituere quod alter certo lucraturus erat fraude non interueniente. 3 si dubium sit, an alter lucraturus esset, si*

5. *Bostgarren*, ez da jocatu bear, baldin jocatzea becuraco bidea bada zurretat edo besterentzat; eguin dezagun contu, birauac botatzeco, juramentuac nola nai eguitemo, paquea galtzeco, echeeoac naigabez erquiturie ipintzeco, umeai aciera charra emateco, dagoten bezalaco dote eta irteera gabe utzitezco, zorrac beren oñean iduquitzeco, edo beste eguinbide edo obligacionen bati ez erantzuteco. Emendie ezagutu dezaquezu, nere euscaldun ona, guchi izango dirala jocalarien artean becuraco bide urco eta perill andian bici ez diranac.

6. *Seigarrena*, jocoan ez da ipiñi bear diru asco; jocoac alabaña asmatu zan atseguin artzeco ta barruna alaitzeco, utzirie beste quezcae alde bat; eta diru asco jocatzen bada, ez du alaitzen jocalaria, baicic alaitu ordean quezcaz betetzen du.

fraus abfuisse, salmanticenses dicunt, fraudatorem non teneri restituere, nisi quod certe alter lucraturus esset, cum in dubio melior sit conditio possidentis. Ligorius adheret huic sententiæ, si fraude victus, fraude non interveniente non habebat majorem spem lucrandi, quam periculum perdendi. Si vero maior esset spes victoriæ, teneri victorem, ait, ad dandum alteri quantum valet hæc spes, qua per fraudem privatus est.

7. *Zazpigarrena*, ez da igaro bear jo-
coan dembora luca; bestela ez da izan-
go atseguñ-artzea, baicie necatzea, dio
San Francisco Salesec.

8. *Zortzigarrena*, becatu-ric batere ga-
be jocatze-co, artu bear da asmo edo in-
tencio garbia. Onelaco asmoetatic bat
da jocatzea batec bere burua alaitze-
co, guero bere lan eta eguitecoai obeto
equin deguion.

9. *Azquenean*, contu, dio San Fran-
cisco Salesec, zure gogo ta biotza ez
ipintzeaz jocoan (a). Santuac diona zuc
ez eguitera, guchica eroriaz joango cera
jocoraco gura itsu batean, eta guero
nore daqui cembat utseguite ta becatu-
tan amildueo ceran. Baña goacen aurre-
ra, ta dacuscun, nola eciñ conta al diran
jocoraco itsumenac dacartzian becatu ta
ondoren negargarriac.

Ez da erraz adiraztea, ez eta ezagutzea
ere cembat becatu, eta ondoren negar-
garri dacartzian jocoraco macurtasun

(a) Nota: hæc requiruntur, ut omnino vitemus
peccatum in ludo tum mortale, tum etiam veniale,
at etsi non omnia observentur, non illico inferen-
dum, id esse mortale; sed fudicium ferendum se-
cundum eo, quæ requiruntur ad peccatum mor-
tale.

eta itsumenac; baña bai, ecin conta al dirala oec, eta zuc cerorrec ezagutu dezaquezu eguia au erri ascotan guertatzen danari beguiratze utsarequin; zoaz ezperen cerbait diran errietara, eta beguira ondo, cer guertatzen dan oraiñ uquitzen degun gaycan. ¿Cer ecusico dezu? Ecusico dezu, festen eta pillota jocoen aitzaquian biltzen dirala batetic eta bestetic jocalariac. Billatzen due neque andi gabe jcoraco toquia, eta ari dira legueac debecatzen duan jocoan, gau ta egun. Sarritan estaltzen da maya urrez eta cillarrez, eta bereala ecusten da ecergabe. Onela diardue jocoan batac bestea mutildu dezan artean. ¿Nor edo cein ote dira jocalari oec? Batzuec dira zorra zorraren gaiñ eguiñ, eta oei ecin eranzun diezanac; besteac bearbada, errietaco cargudunac; batzuec gazteac, besteac zarrac. Ecusico dezu pillota-jocoa edo idi-apustua danean ugari eguiten dirala trabesac, leguez debecatuae badaude ere. Ecusico dezu pillota-jocoetan, eta legueac debecatzen ez dituan beste edoceñetan ipintzen dirala ishillec, eta guciac daquiela dirua, legueac siñalatzen duanaz campora. Ecusico dituzu edaria saltzen dan lecuetan

jocoan diarduela ez guchic; eta era be-
 rean astegunetan languilleac, eta beren
 nequearequin bici bear duenac, legueac
 debeatzen duan demboran. Ecusico de-
 zu, nola gurasoen mendean bici dirane-
 tatic asco dabilizan erriz-erri, eta festaz
 festa jocoan eta eraquerietan. Alferric
 dira gurasoen onguiesan guciac, onela-
 co gazte jocalariai galerazteco ibillera
 char oec: aurrera dijoaz beren griña
 charrac daramatzian toquietara, eta bi-
 llatzen duena edo gurasoai ostutzen die-
 zena, ondatzen due edanean, jocoan eta
 gaiztaquerietan. Ecusico dezu, nola igue-
 si dabilizan jocalariac Meza nagusietat-
 ic, errosario eta dotrinetic. Ecusico
 dezu, jcoraco itsumen char onetic ja-
 yoitzen dirala lagun arteco paquearen
 galtzea, gorrotoa, iscanbilla, borroca,
 buruac autsitzea, eriotzac eta onraz
 aguertzen ciran echeac ecerezera biur-
 tzea. ¿Nai dezu oraindic gueyago ecusi?
 Zoaz bada carceletara eta gazteluetara,
 eta an ecusico dituzu asco burniz be-
 teac, ceren jocoari, eta guero lapurretari
 ederretsi cioen. Zoaz urcamendietara,
 galde ezazu, nor cincilica jarri oi diran
 an. Eranzungo dizue araatzen diran gue-
 yenac dirala jocalariac, beren griña cha-

rra ez uzteagatic, lapurreta ta eriotzac eguin cituenac. Esanguidazu orain, nere euscaldun ona, esanguidazu arren: au gucia onela bada, dan becela, ¿ez dira ecin conta al jocoenco itsumenac dacartzian becatu ta ondoren negargarriac? Bai eguiaz, bai.

¿Nai dezu zuc, gazte euscalduna, calte izugarri oetatic aldeguin? Eguizu bada contuz orain esango dizudana. *Lenbicia*, aldeguizu joco debeatuetatic, baita trabesac eguitetic ere. Ez dizut esan nai fortunazco jocoetan gauza pisca bat ipintzea; edo beste jocoetan trabes chiqui bat eguitea dala utseguite andi bat, baicic aditzera eman nai dizut, etzaitecela oitu gauz oetara, chiquitic andira igaro etzaitecen. *Bigarrena*: debeatuetic ez dauden jocoetan ere, eguin dezagun contu, pillota-jocoan, ez ipiñi diru asco, baicic atseguin artzeco diña bacarrie. *Irugarrena*: ez ipiñi zure biotza jocoan, baicic atseguin arrezazu, neurri ta modu onean, guero obeto eguiteco dagozquizun lanac. *Laugarrena*: ez jocatu jai egunetan Meza nagusi, errosario ta dotrinaco demboran. Azquenean aldeguizu jocalari gaiztoetic, nola diran birauuilleac eta paquea galtzeco bidea eman

oi duenac, eta oitu zaite ordu oncan echeratzera. Era onetan aldeguingo dezu jocoac dacartzian utseguite andietatic bederic. Gure errietan jocoric egoquienac mutillentzat dira pillota, balenca, bola edo birlac eta saltoa; baña onena pillota: ¡ojala utziaz ezpalijoaz mutillac joco au! Nescachac igaro dezaquee jai arratsaldeetaco dembora, Dotriña esaten, edo eusquerazco libururen bat iracurtzen, eta iracurtzen dana enzuten; eta ondoren joca dezaquee cartetan. Baña nescachac jocatu bear due nescachac quin, eta errespetoco andreren bat bérequin duela; bestela jocoric onenac ere erraz gaiztotuco dira.

BOSTGARREN
ERACUSALDIA.

*Miñantze ceñ izugarria dan beca-
turaco oitura, eta nola ardua
andia artu bear dan onetan
ez erortzeco.*

Edoceñ becatu larri da gauza chit gaiztoa, eta samiña, Jeremiasec adiraz-

ten digun bezala; ¿eta cer izango da becatua becatuaren gañean eguitea, eta artzea becatuaco oitura edo erraztasuna? Oitura au da miñance edo gaitz bat guchitan sendatzen dana. Ala ecusten da egun oro birauguilleaquin, edaleaquin, itz desonestoac esateco oitura duenaquin. Esana dago: *Anz azturac obiraño. Espiritu Santuac berac esaten digu: Gaiztaqueriara oitutzen baguera, onera jarrico guerala, Etiopiacoac bere larru bellza, eta catamotzac edo tigreac bere manchac utzitzen dituanean (a).*

Becaturaco oitura da miñance bat animaren beguiac illuntzen dituana. Alfer da guizon bat jaquintsua izatea, becatuari ederretsi ezquero, gau illun batean bezala gueratuco da animaco gauzetan. Ala ecusi zan Salomonequin.

Becaturaco oitura da gaitz bat, malluac ingudea bezala, guerotie guerora gueiago gogortzen duana becatariaren biotza, Esan diteque Job Santuac Luciferregatic diona: *Gogortuco da onelacoaren biotza arria bezala, eta mallucaria ari zation ingudearen eran (b).* eta onela gogortu ezquero becatariaren biotza ¿cer

(a) Jerem. 13. (b) Job. 41.

guerta diteque? ¿Cer, ezpada ecertan ez artzea Jaunaren itza, eta gatziguac? Jo cinduan, dio Jeremiasec onelaco becatariac, *cere cigorrarequin, eta ez due equindaco gaiztaquerien damuric artu; ceatu cinduan, eta ez due icasi nai izan zuc eracusten ceñiena (a).*

Becaturaco oitura da gaitz-mota bat aiñ izugarria, non bere ondoren ecarri oi duan becatuaren berrizeatura berrizaturaren gaiñ, egunoro dacuscun bezala. Eta becatuaren edoceiñ berrizeatura guciz izugaria bada, ¿cer izango da berriz, eta berriz gaitzaren mendera biurtzea? Onelaco becatariac dira, *Eseritura Santac dionez, gora bota duana berriz jatera biurtzen dan zacurra bezala (b).*

Azquenic becaturaco oitura da miñance bat becatari gaisoa amilca daramana becatuen neurria igarotzera. Gure Jaunac beregan erabaquia dauca, cembat becatu barcatuco diozcan bacoitzari. Neurri au ez da gucientzat berdiña. Aingueru gaiztoac pensamentuzco becatu batequin amildu ciran cerutic infernura; eta San Gregorioe dion bost urteco Aurrae juramenturen batzuec eguinda

(a) Jerem. 5 (b) Proverb. 26.

igarro zuan neurria, eta betico galdu zan. Neurria igarotzen duan becatu au da, betico eriotza berequin daraman becatua; eta au irintsi ezquero, beti-betico galdua da becataria. Ez da gueiago ongui sendatuco, eta gueratuco da, ceruce euri eta inz gozoac uquitzen ez duan lur elcorra bezala. Becatu onetan amilderazo oi du becatari itsua bere oitura gaiztoac.

¿Ecusten dezu nere anima, ceñ miñance izugarria dan becuraco oitura? Beguira bada gaitz onetan erori etzaitecen. Inoiz becaturen batean irristatzea guertatzen bazatzu, *ez erantsi becatua becatuari*, esaten dizu Espiritu Santuac (a) lembaitlen alcha zaitte damuz beteric.

(a) *Eclesiastici* 21.

SEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatuan erori nai ez duanac alde-
guin beardu becaturaco bide
eta perill, batez-ere
urcoetatic.*

Perilla maite duana, perillean bucatuco da, dio Espiritu Santuac. Ala guertatu da dembora gucietan. Perillean jarri zan Salomon, eta erori zan, eta au bera guertatu citzaion Davidi-ere. Beraz erori nai ezpadezu becatuan, aldeguin bear dezu becaturaco bide, eta perilletatic, batez ere urcoetatic.

Ez da ceruan, eta ez da lurrean, guretzat becaturaco bide, eta perilla ecarri ez lezaquean gauzaric, aimbesteraño gaude gaitzerontz macurtuac. Alaere ez dira berdiñac becaturaco bide eta perill guciac. Becaturaco bide, eta perill bata *da urruticoa*. Deitzen zaio onela, ceren beregandic urruti daucan becatua, eta guchitan amilderazo oi duan artan. Ba-

zoaz Elizara, eta ecusten dezu guizon edo emacume bat ongui jancia; ecuste au uts utsic becuraco bide eta perill *urruticoa* da, eta etzaude onelaco perill *urruticoetatic* igues eguitera beartua, bestela igues eguiñ bearrac guiñaque mundu onetatic.

Becaturaco beste bide eta perilla da *urcoa*. Deitzen zaio *urcoa*, ceren bide eta perill onetan jartzen dana edo dagoana, sarritan erortzen dan becatuan, edo beintzat erortzeco perill andia dan, sayets gucietara ongui beguiraturic. Contu daguigun, an edo emen biltzen dirala jaietan mutillac eta nescachac: aritzen dira dembora pusca batean cartajocoan, eta ondoren, edo bitartean guertatu oi dira itzqueta desonestoac, ipui ciquiñac, eta queñada lotsagarriac. Bazarre onetara joatea da becuraco *bide*, eta *perill urcoa*. Au bera guerta diteque festara edo danzara joatearequin, edo urliarequin, eta sandiarequin izquetan egonaz.

Becaturaco bide, eta perill *urcoa* batzuetan da *borondatearen contracoa*, eta naita ere eciñ batec utzi dezaqueana calte andigabe. Arquitzen da bat carcellan, guizon eta emacume limuri-errebe-

sen artean, eta becaturaco bidea sarritan ematen dioela; badijoa bestea itsasoan, eta au bera guertatzen zaio oncico lagunaquin. Becaturaco bide, eta perill oec urcoac dira, baña borondatearen contra-coac, ceren naita-ere eciñ utzi ditezquean. Beste batzuetan becaturaco bide, eta perill urcoa da *borondatezcoa*, ceren calte andigabe utzi ditequeana dan, eta onclacoac dira gucienac.

Guerta diteque, gauzaren bat berez gaiztoa ez izatea, eta gaiztoa izan lecuane do ordean ona izatea, eta alere ascorentzat becaturaco bide, eta perill urcoa ecartzea. Ala eguzquiaren, eta izarren edertasuna anciñaco demboran izan zangende ascorentzat idolatriaraco bidea. Era berean ezcontza, soldadu sartzea, errietaco carguac artzea, ez da batzuentzat becaturaco bidea, baña bai ascorentzat. Argatic, zuretzat becaturaco bidea, ta perill urcoa diran batzarre, lagun gaizto, izqueta eta naspilletatic aldeguin bear dezu, *besteac badijoacela* aitzakiatzat emangabe, Bear bada aentzat ez da aimbeste perill nola zuretzat, edo ezagutzen ez due; eta nolanai dijoacela besteac, zu beartua zaude becaturaco bide eta perill urcoac utzitzera, utzi albadi-

tezque. Ain gauza bearra da au, non onelaco perilletan jartze utsa ere becatu dan, guero perillari dagocan becatua eguitea cerbaitec eragotzi balu ere. Daguigun contu, urliarentzat jai arratsetan ostatura joatea dala moscortzeco bide eta perill urcoa; badijoa ala ere, baña biurtzen da echera ardoric uquitugabe, ceren aitu dan, Ez da aldi onetan orditzen, baña ordi balitz bezalaco becatua eguiten du, ceren bere naiez artaraco bide urcoan jartzen dan.

Becaturaco bide eta perill urcoa izateco ez da sarritan becatuan erori bearri, baldin era danean erortzen bada bat. Urtean beiñ da inuteria, urtean beiñ dira erri bacoitzeco festac, eta araco ormita aren inguruan eguiñ oi diran gazte ta zarren batzarreac; ala ere ascorentzat dira dembora oriec becaturaco bide eta perill urcoac. Gañera guerta diteque becaturaco bide eta perill bat *urcoa* izatea becatuan erori baño ere lenago, baldiñ sayels gucietara beguiraturic erortzeco perill andia bada. Jose, anciñaco Jacoben semea etzan bere ehcecoandrea-requin becatuan erori; baña cegoan echean, egon zan baño gueiago egotea, izango zan becaturaco bide eta perill

urcoa. ceren orpoz orpo cerraiquion emacume gaizto ura. Argatic, capa onen atzaparretan utziric, igues eguin zuan echetic.

Aditzen dezu, nere anima, cer eta nolacoac diran becaturaco bide eta perill urcoac. ¿Eta nai dezu benaz eta biotzetie becatuan ez erortea? Aldeguizu bada onetaraco bide eta perillelatic. *Lazoetic aldeguiten duana seguru arquitzen da*, dio Espiritu Santuac (a). Beguira, bazter gucietan zabalduac dauzea elsaia becaturaco sare eta lazoac.

ZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

*Becaturaco bideac ez utzilzeagatic,
becatariac eman oi dituen
aitzaquien gañean.*

Becaturaco bide eta perill urcoetan nasturic bici dan becataria, arquitzen da etsai galgarriaren catez lotua, eta be-

(a) *Prov. 11.*

tico su eta garren artera amiltzeco zorian. Ala ere, igauz arritzecoa! Oetaticasco daude becatuan lilluratuac, eta ez due eren cate gaiztoen mendetic irten nai: eta au eguiñ ordean, eman oi ditue, becatuaren bideac ez utzitzeco aitzaquiac. Zu ere, nere anima, engañatu etzaitzan etsaiac, adiraci nai dizquitzut aitzaquia oetatic batzuec.

Lenengo aitzaquia: *joango naiz, esango du becatariac, joango naiz araco eche artara, non neretzat arquitzen dan becaturaco bidea; joango naiz beste perill artara: baña ez del ecergatic ere becuric equin nai.* Engañatzen cera, becataria. Becaturaco bide, eta perill urcoan bere naiez sartzen danac nai du becatua, itzez ezpada, obraz. Argatic dio Espiritu Santuac: *Perilla nai duana, perillean bucatuco da.* Guertatzen zaio onelaco becatariari arguiaren inguruan jostatzen dabilen chimirrica edo ingumari guertatu oi zaiona. Badabill argui-inguruan chimirrica arin-arin: beguiratzen dio, eder deritza, eta cembat eta gueiago beguiratzen dion, ambat gueiago lilluratzen da. Alderatzen zaio arguiari bein ta berri, eta erretzen zaio orain egoa, guero zancoa. Ezta alaere centzatzen, eta atze-

nean gueratzen da gucia erreta, eta illa. Au bera guertatzen zaio becaturaco bide eta perillera joan nai duanari.

Bigarren aitzaquia: *Ecin egon naitaque urliarequin edo sandiarequin itz equingabe; baña uste det, emango didala Jaunac becatuan ez erortzeco gracia.* Engañatzen cera, ceren Jaunac emango dizu becatuaren bideetatic aldeguiteco gracia; baña aldeguin lecuan cere naiez sartzen bacera becaturaco bidean, utzico zaitu cere griña charren atzaparreran. Atozea: ¿cere naiez sartzen bacera carobi eracequi batean, nai dezu gorde zaitzan Jaunac erretzetic? ¿Ez dezu ecusten, au dala zoraqueria andibat?

Irugarren aitzaquia: *esango diot urlia-ri, utzi dezala bicitza gaiztoa, bucatu dirala gure contuac, equin dezala Confesion bat.* Atozea: ¿ta aitzaquia orrequin iraun nai dezu becaturaco bidean? ¿Uste dezu, esan orrequin centzatuco dala urlia? Daguigun contu, otsoac ardiren bat erabilli duala itotzeco zorian. Andic guerosheago badijoa ardia otsoa dagoan lecura, eta esaten dio: *Otso jauna, elzaitela izan oraindaño becein ardicoina, arrezazu bicimodu on bat.* Atozea: ¿uste dezu,

orrembesterequin onduco dala otsoa? Ondu ordean egotzico diozca atzaparrac ardi choroari, eta eguingo du artzaz gura duana. Au bera guertatuco zaio, esandan aitzaquiarequin becaturaco bidea utzi nai ez duanari.

Laugarren aitzaquia: *urliaren echera joaten naiz baña ez gauza gaiztoetara; sandiarequin egoten naiz, baña ez da azpaldian becaturic guertatu.* Izan bedi eguia oraiñ esan dan au gucia; baña baldin zure egoerac, ibillerac eta moduac ematen badue juicio gaiztoac eguiteco eta esamesa pisuetaraco bidea, ¿eztaquizu quendu bear dezula bide au? San Pauloc esaten digu, utzi bear ditugula gauza gaiztoac ezecic, gaiztoen antza dutenac ere (a).

Bostgarren aitzaquia: *¿Cer esango due, eche artatic irtelen banaiz edo ará joaten ezpanaiz? ¿Cer urliarequin itzegueten ezpalel? Atozea, ¿Badaquie edo ez zure bicitza gaiztoaren berri? Ezpadaquie, beragalic ez due ecer esateco bideric, ceren milla bider eta modu izan oi diran eche bat utzitzeco, eta bestera igarotzeco, onequin edo arequin guchi itzegui-*

(a) *1. ad Thesalon. C. 5.*

teco. Baña baldiñ badaquie errian balzuec, edo ascoc zure berri, poztuco dira oec, bide zucenean sartu cerala ecustean. Eta ez uste izan, ez daquizquiela zure contuac; galde ezperen iturriai, sucaldeai eta labeurreai.

Seigarren aitzquia: *Al banu utzico nuque becaturaco bide au: arc paquea emango balil, ez nioque nic gaitzeraco bideric emango; gbaña certan nago ni, eta cer izango da nizaz arequicoa galdu ezquero?* Atozea, zela eztaquizu, anima bat bacarra dezula, eta ori galtzen badezu, gucia galduco dezula belico? *Zure escuac edo oñac ematen badizu becaturaco bidea, ebaqui ezazu, eta bota ceregandic, esaten dizu Jesu-Cristoc (a).* An da, zure escu-oñac beciñ gauza bearra balitz ere zuri becaturaco bidea ematen dizun ori, quen ezazu ceregandic, aldegnizu.

Zazpigarren aitzquia: *Berorrec dion beceiñ gauza bearra bada becaturaco bide eta perillac ulzilzea, equingo det ori: botaco det urtia, edo irtengo naiz eche artatic; ez naiz gueiago ara joango, baña eman bear dit gaur absolucioa. ¡Ah guezurtia! Cembal bider orrelaco itzac eman ditu-*

(a) *Math. 18. et Marc. 9.*

zu, eta ala ere leneco bertan gueratu cerra? Milla juramentu requin aguintuco bacendu ere, etzatzu sinisteric eman bear, Santo Tomas Villanuebac dionez: eta San Francisco Javierrec dio; etzate la absolucioric eman bear ez gorrotoan bici diranai, ez besteren gauza biurtu cezaqueela, biurtugabe egon diranai, eta becatu loien bide eta perillac utzi ez dituenai. Utzi itzatzu bada, Cristaua, bide eta perill oriee benicbein; presta zaite confesio on bat eguiteco, eta orduan da absolucioa artzeco sasoya.

Zortzigarren aitzakia: *Utzi nuan becaturaco bidea; gueroztic ez da gure artean guertatu len bezalaco gauz andiric, Eman bear dit arren absolucioa.* Atozea, zeta ez dira izan edo erregalochoac edo elcarrequin itzeguiteco bidera irleteac, itz loyac, queñadac, eta oen aneeco gauzac? Bai, Jauna, diozu: zeta ori da becaturaco bideac benaz eta biotzetie utzitzea? Ez, baicic biotzez aetan egotea. Utzi itzatzu eguiaz eta biotzetie, eta bitartean etzaude absolucioa artzeco presatua.

Ona, nere anima, nolaco aitzakiac eta apucoac billatu oi dituen becaturaco bideetan nastuac bici diranac. Au guer-

ta ez daquizun, igues eguizu, eta salba
ezazu zure anima, Jeremiasce deadar
eguiten digun bezala (a).

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Errietan eguiñ oi diran fest-egune-
tan etsaiac prestaturic dauz-
can becaturaco bide eta
lazoan gañean.*

Eguiñ oi dira errietan festac, edo mis-
terio andiren baten bidez, edo bitarteco
edo onguilletzat onratzen duen Santu
edo Santaren eguna dalaco. Fest oec
lenbico Cristauen demboran ciran fes-
ta ederrac, garbiac, Jaunaren eta San-
tuen onragarriac. Barautzen ciran bez-
peratic; arratsa Elizan igarotzen zuen
oracioan, eta eguna cetorrenean comul-
gatzen ciran, eta ebra onetan igarotzen
zuen.

Baldin egungo eguneco festac anciña-

(a) *Jerem* 51.

co aen pare ipintzen badituzu, ecusico dezu ez duela elcarrequin antzie. Anciñaco festetan onratzen ciran Jauna eta santuac; oraingoetan desonratzen dira era ascolara. Anciñacoetan obra onac eguiñaz eracusten zan gure Erligio Santaren edertasuna eta birtutearen bidea; oraingoetan eracusten da becatua, ascotan beintzat, eta eguin dira idoloen festen anceco. Itz balean, egun oelaraco prestatzen ditu etsaiac becaturaco asco bide eta lazo. Entzun itzatzu, Cristana, oelatic batzuec.

Jarri zaite festegunetan ecusi oi diran gauzai beguiraldi bat ematen. Ecusico dezu egun orietan gauac eta egunac igarotzen dituela ascoc iscambillan, jocoan eta edanean, balezere araco ermit artan fista danean. Ecusico dezu, guizonezcoac eta emacumezcoac, zarrac eta gazteac eguna arguitu baño len dijoazela basoetan nola-nai eta lasaiqueria andian. Ecusico dezu, nola ermitaren inguruac betetzen diran gendez, eta nola iñoren beldurgabe igarotzen duen eguna zoraquerietan. Ecusico dezu, asco biurtzen dirala echera illundu ezquero. ¿Nore esan, cembat becaturaco bide eta perill prestatuco dituan etsaiac, onela

ermiten ingurura fest-aitzaquian gendea biltzen danean? Atoz erriaren barrumbean eguiten diran festai-ere beguiratzera. Ecusico dituzu placetan, batez-ere illuntzera dijoanean, fedegabeco gendeen artean ere itsusiac izango liraquean modu asco, ala itzetan nola queñadetan. Ecusico dituzu echeae, carrerac, zocoac, bideac nescachez eta mutillez beteac. Arriturie gueratuco cerra, adituco ta ecusico dituzun gauzaquin, eta esango dezu: *¿Oec dira Cris-tauen festac? ¿Au da Jaunaren eta Santuen onran eguiten dan festa? Ez*, baicie becatuen sutegua, etsaiaren sare, eta lazoz betericaco bidea, eta garbitasun, edo castidadearen eriotzaco dembora.

Nere anima, oroi zaite, Bataioco egunean beti-betico utzi cinduala mundua-ren zoraqueria oec. Aldeguizu becatu-raco bide eta perilletatic. Fest-egunetan jocatu nai badezu, edo beste jolas garbiren batean dembora igaro nai badezu, izan bedi au Jaunaren beldur santua duen lagunaquin; bestela guertatuco zatzu beste ascori guertatu zaiona, edo becatuan erortzea, eta galtzea Jauna-ren gracia ta adisquidetasuna.

BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Inūteria deritzan demboraco
perillen gañean.*

Jesu-Cristo gure Jauna mundura etorri zan artean, genderic gueienac, edo alde-aldean guciac biei ciran Jainco eguiazcoaren ezagüera gabe, eta Jaincoaren lecuan adoratzan eituen nortagui cer gauzac, eta oen artean asco guizon eta emacume gaiztoere bai. Jainco guezurrezco oetatic bi ciran Luperco eta Baco, eta oen onran eguiten eituen festac *inūterian*. Deitzen diogu onela urte berritic austerrerañoco demborari, eta beste lecu batzuetan deritza: *inoteriac*, *inūteriac*, *arratuzteac*, *zampanzar-lac*.

¿Cer festa ote ciran inūterian Luper-
cori eta Bacori eguiten eitzaitzen festac? Guciz lotsagarriac; fest oetan eguiten zan gucia alabaña etzan erguelqueria, lujuria, guizonac eta emacumeac nola nai ibiltzea, ordiqueria eta iscam-

hilla beneric. Jesu-Cristoren Legue Santae ayenatu cituan idoloac edo Jainco guezurrezcoac; baña ez dira ayenatu, oec onratzeco gende fedegabeac ipiñi cituen festa, eta usanza loi-lotsagarriac. ¿Cembat becatuaco bide eta perill ez dira arkitzen zorigaiztoco egun orietan? ¿Cembat anima ez dira amiltzen becatuaren osiñean? Eguia au ezagutze-co, beguira, egun orietan lotsarie bate-regabe eguin oi diran gauzai. Zoaz erriz erri, ecusico dituzu asco elcarren leyan edanean igarotzen. Ecusico dituzu nescachac mutillen, eta mutillac nescachen jancian, eta bazter gucietan erguelque-riaz gala eguiten duela. Ez due dembo-ra onetan inoren beldurric, ez beguiac ez mñiac, ez belarriac, ez escuac. ¿Cer esango det illuntzeco puntuan eguiñ oi diran danza lotsagarriaz? ¿Cer echeetan eta bideetan guertatuco diran lasaique-riaz? Cer?

Baña quen ditzagun beguiac idola-triaren entsu nazcagarri oetatic, eta zuc, nere anima, eguizu asmo osoa perill oetatic aldeguiteco. Au da Eliz Ama Santae gucioi escatzen diguna, eta au guri eraguiteco artu ditu neurri ederrac. Onetaraco ipiñi zuan Candelari eguneco

festa Virgiña chit Santaren onran, ceren
 egun onetan eguiñ oi ciran idoloen on-
 ran asco ibillera, eta jolas ciquiñ. One-
 taraco garizumaren aurreco iru igande-
 etan osca dagote bere ume guciai, utzi
 ditzeen munduco zoraquoriae, eta pres-
 ta ditezen Ceruco ondasun, eta atseguin
 contentuac irabazteco. Onetaraco erri an-
 dietan ipintzen da Jaun Andi-Sacramen-
 tatusa aguirian berroguei orduz inute-
 rico azqueneco iru egunetan. Ez da erri
 chiquietan onembeste era, baña ¿cerc
 eragotzico dizu aguertu batzuec Elizara
 eguitea, eta Jesus maitagarria, egun
 oetan ecusten dituan, charqueri ta bi-
 degabeen ordez fede bici batequin ado-
 ratzea, eta onratzea? Eta Elizara etortze-
 co erarie ezpadezu, ¿cerc eragotzico di-
 zu, cere echetic au bera eguitea? Ezpa-
 daquizu nola au eguiñ, guero ipiñico da
 liburucho onetan Eracusaldi laburcho
 bat onetaraco. Iracurtzen ezpadaquizu,
 ez orregatic naigabetu, eguizu biotz
 onarequin aleguiña Jesus onratzeco, da-
 la agur umillez, dala Fede, Esperanza,
 Caridade ta Contriciozco afectoz, dala
 erregu eta estacionen batzuec eguiñaz.

AMARGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldequiteco gauza bearra
da animaren lenengo
etsaia edo Demonioa
garaitzea.*

Aldeguizu becatutic: au da bicitz onean azqueneraño irauteco, eta betico bicitza doatsua iristeco bear dan lenengo gauza. Aurreco Eracusaldietan uqitu dira lan au ongui eguiteco cembait bide guciz egoquiac eta bearrac. Orain beguiratu bear dezu, nere anima; ceñ gauza bearra dan zure lenengo etsaia garaitzea.

Animaren etsaietatic lenengoa, eta gucien erreguca da demonioa. Au da bere antustez edo soberbiaz munduaren asieratic Jangoicoaren contra alcha zan Aingueru gaiztoa, eta Cerutic betico su, eta garren artera amildu zana. Deitzen zaio era ascotara; batzuetan *Demonioa*, besteetan *Deabrua*; batzuetan *Satanas*; besteetan *Lucifer*, batzuetan *anciñaco*

Suguea; ceren sugucaren aotic itzeguin, eta bere losenchaquin engañatu zuan Eva; besteetan *Guezurraren Aita* edo *Gurazoa*, ceren guezurrez becatuan amilderazo eituan lembicico gurasoac. Etsai galgarri onec bere mendeen ditu beste ecin conta al adiña Ainguern gaizto, antustean jarraitu cioenac, eta oez baliatzen da animai bazter gucietan guerra eguiteco. Jesu-Cristoc bere eriotza-requin garaitu zuan artean, andia izan zan etsai galgarri onen escua eta aguintea; bada munduaren bazter gucietan, edo beintzat gueienetan, ayenatu zuan Jainco eguiazcoaren ezagüera, eta Jaincoaren leeuari bera adoratu zuen genderic gueienac (a) Baña Jesu Cristoc garaitu zuan gurutzean, eta gueratu zan catean dagoan zacurra bezala. Ari diteque zauncaz onelaco zacurra, baña ez dio utsiquiric eguingo beraren ortzetara dijoanai baicic. Au bera guertatzen da etsai izugarri onequin; eguin dezaque zaunca, edo bere losenchaquin, eta gogoracio charraquin eman dezaque becaturaco bidea, baña ez dio inñori utsiquiric eguingo, bere naiez aren lazoetan

(a) *Psalm. 95*:

nastutzen danari baicic. Alaere animac engañatzeco baditu milla trampa eta lazo, eta oetan ez erortzeco ernai bici bear dezu. Zure inguruan dabil beti gauta egun; zaitzen zaitu lagun artean, eta bacarric zaudenean; jaiean eta astean, jutean eta edatean, lotaracoan eta esnatzean ezagutzen du ceññ dan zure sayets argalena, eta ceññ zure grina nagusia, edo zugaran gueyena aguintzen duana, eta andie asico zatzu guchica, eta urrutie lazora deitzen. Ernai bazaude ezcutatueo da, eta zabartua bazaude, erasoco dizu alde gucietatic. Au da, nere anima, zue garaitu bear dezun lenengo etsaia. Garaitzen da au oracioz, eta umiltasunez. Oracioz, Jaunari deitzen diozula estutasun gucietan, aurrac bere amari deitzen dion eran. Umiltasunez ezagutzen dezula, etzerala cerez gai etsai au garaitzeco, eta zure uste gucia ipintzen dezula Jaunagan. *¿Jangoicua gure alde bada, nor da gure contra?* Ez deguiozula deitu etsaiari, ascoc eguiten duan bezala: Sarritan esan ezazu biotzetie *Jesus, Maria, ta Jose*, batez ere estutzen bazaitu tentacioac, eta igues eguingo du etsaiac.

AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da animaren bigarren etsaia,
edo mundua garaitzea.*

Animaren bigarren etsaia da mundua; baña munduaren icenez ez dezu aditu bear munduco eche eder galant au, ceren eche au da Jaunaren escuetaco obra miragarria, guizonaren bicilecua, eta berac bear dituan gauzaz ederqui ornitua dagoan Jauregnia ¿Cer ote da bada mundua deritzan bigarren etsaia? Munduco eche onetan bici diran gaiztoac, dio San Agustiñec, dirala zarrac edo gazteac, ezconduae edo ezcongaiaac, guizonac edo emacumeac.

Gaiztoen talde au da animai guerra eguiten ari dan ejercitu au, eta bere aguintari-nagusia du Satanas. Iru guisatara eguiten du mundu gaiztoac guerra. Eguiten du benic-bein becatua, eta becatuan amiltzeco bideac eracutsiaz dala ejemplo gaiztoz, dala losenchaz.

¿Eta nore eztaqui cembat anima achi-
tzen dituan munduac era onetan? Egui-
tendu gañera munduac guerra onren,
doaien eta ondasunen ustearen biscare-
quin. Desleiala da bere itzetan, eta
gucienean onraren lecuan ematen ditu
desonrrac, penac, eta naigabeac; eta
ondasunen ordez utzi oi ditu bere serbi-
tzariac calean edo ospitaletan. Alaere
ecin conta-al adiña anima engañatzen
ditu. Atzenean guerra eguiten du mun-
duac berarequicoa galtzeco beldurrez.
Beldur au zabaldua dago bazter gucie-
tan, echeetan, errietaco batzarreetan, eta
estadu gucietan, eta onequin, edo are-
quin utseguin dedin beldurrez, eguiten
dira eguin bear ez liraquean gauzac,
edo eguingabe uzten dira eguin bear
liraqueanae.

¿Nere anima, aldeguin nai dezu beca-
tutic? Utzi bada mundua, edo gaiztoen
taldea beti-betico, Bataioan agundu
cenduan bezala: *Munduaren adisquide
izan nai duana eguiten da Jaincoaren
elsai, dio Santiagoc (a)*. Utzi betico la-
gun gaiztoac; eta ceregan erabaqui eza-
zu ecergatic ez eguitea becatu dan gau-

(a) *Jacobi, 4.*

zarié ez munduaren usteán, ez mundua-
requicoa galtzeco beldurrez.

AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da animaren irugarren
etsaia, edo araguaia
garaitzea.*

Animaren irugarren etsaia da ar-
guia. Araguiaren icenez emen aditzen
da gaitzeraco guran arkitzen dan gu-
ra eta macurtasuna, dala borondatean
eta adimentuan, dala sentiduetan; baña
nola sentiduen gura charrac saloagoac
eta nabarbenagoac diran, guciai ema-
ten zate *araguiaren icena*. (a) Gaitze-
raco gura char oec gurequin jaiotzen,

(a) *Caro in Scriptura sumitur aliquando pro
natura hominis corrupta peccato, aliquando vero
pro ipsa concupiscentia ad malum, ut in Epistola
ad Roman. Cap. 8. v. 9. Concupiscentia autem
sedem habet non solum in sensualitate, sed etiam
in mente. Vide Berlaminum, tom. 4. Controvers.
Lib. 5. de Amissione gratiæ, et Statu peccati Cap.
15.*

gurequin acitzen, eta gurequin bicico dira lurraren gañean gauden artean; eta dira gure etsairic andienae, eeren guerengandic ecin osotoro quendu ditzaquegun.

Araguiac, edo gaitzeraco gura charrac guerra izugarria eguiten dioe animari; asaldatzen due alabaña, batzuetan antuste edo soberbiaren aldetic; emendic dator bacoitzac bere burua laudatzeco, inoren mendean ez egoteco, guraso ta buru diranen aguinduae ez eguiteco gura; emendic besteac baño gueiago izan-nai bat, dala onran, dala edertasunean edo jancian. Beste batzuetan asaldatzen du lurreco izanen edo ondasunen egarriac; emendic ditugun gauzaquin ez contentatzea, bear adiña izan arren; degunari biotza itsastea, eta besterenari-cre atzaparra egotzi nai izatea. Batzuetan equiten dioe animari gorputzaren atseguin lizunen gogoetac; emendic ecusi bear ez liraquean gauzac ecusteco, eta debecaturic daudenae aditzeco, itzeguiteco, contentatzeo, uquitzeo naicundeac. Besteetan equiten dioe bere etsaiaren contra asperizeo, apendutzeco, edo benganza artzeo zaleac. Batzuetan estutzen du jateco, ta edateco gogoac, ongui dan neurriaz

campora; besteetan, illuntasunez, eta tristuraz betetzen due lagun urcoaren onrac, eta aren berri-onac. Atzenean anima gaisoac iguerritzen eta ezagutzen du beregan oneraco atzerapen eta naguitasun andi bat. ¿Eta nore esan, gaitzeraco gura oetatic beste cembat jaiotzen diran sustrai gaiztoen alsuma edo musquillac bezala?

¿Ecusten dezu, nere anima, cer eta nolacoa dan zure irugarren etsaia? ¿Ecusten dezu, cer bieilagunac dituzun zure echapean bertan? Garaitu bear dituzu bada gaitzeraco gura char oec, baldin becatutic aldeguin nai badezu: *Jesu-Cristorenac diranac ucatu eta gurutzescatu due aragua bere gura guciaquin*, dio San Pabloc (a). Au aguindu cenduan Bataioco egunean, eta au eguizu, ucatuaz zure gura charrai, berac escatzen duena, eta zure sentiduac, beguiac, belarriac, mingaña, eta escuac gordetzen dituzula gauza debeatuetatic. Esca zaiozu Jaunari umilqui, eta sarritan bere gracia ta laguntza, ceron au gabe gai etzeran lan onetaraco.

(a) *Ad Galatas Cap. 8.*

AMAIRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da gaitzeraco gura, griña
edo pasio nagusia
guraitzea.*

Gaitzeraco guban arkitzen diran gura, griña, edo pasioac ez dira guciao berdiñac; izango da oen artean bat besteac baño gueyago tontorra alchatzen duana, eta animari becaturaco guerra gueyago ematen diona. Aur demboran griña bat izango da nagusi, gazte demboran beste bat, eta zartzean beste bat. Batzuen griña nagusia izango da antustea edo soberbia, arrotasuna, eta gucian aguintari izan-naia. Besteena izango da edanera-coa. Batzuen gorputzaren atseguin lotsagarrietaracoa, dala itzez, dala escuz, dala beguiz, dala bestela. Besteena ondasunari erantsitzecoa, naiz bide zucenez, naiz bide oquerrez; besteena lagun urcoaz nola nai itzeguitecoa. Batzuen borrocan, iscambillan ibiltzeco, bes-

teena alferqueriaco. Griña eta pasio nagusi oec ecitzen eta escuratzen ezpada, gaztechoac diran bitartean, eta au eguin lecuan oitutzen badira, gura duenarequin irtetera, chit nequez escuraco dira. ¡Alaere gauza negargarria! Gaitzeraco gura eta griña gucien artean gueiena barcatzen zaiona, izan oi da griña nagusia, ceren maiteena dan. Eguiten du becatariac griña nagusiarequin Saulec Amalecitaquin eguin zuana. Aguin du cion Jaunac deseguin eta urratu citzala Amalecitac, barcatugabe, ez andial, ez chiquiai; ez eta ganaduai-ere. Il cituan Saulec Amalecitac, baña barcatu cion Erregueri, baita onen artalde ederrai-ere, eta aserrerazo cion Jaunari (a). Au bera eguin oi du becatariac bere griña charraquin; garaituco eta ilduratuco ditu bear bada oetatic cembait, baña griña gucien nagusi eta erregueari barcatzen dio. Ala gueratzen da gueie-nean edaneraco, itz desonestoac esateco, lagun urcoaz nolanai miztoa erabil-tzeco griña nagusia duenaquin; ez due biotzie oni bicia quentzeco, eta erequin daramee obiraño.

(a) 1. Regum Cap. 15.

Nere anima, ¿nai dezu becatuan ez erortzea? Beguira bada, cein dan zure griña ta pasio nagusia, eta oni besteen Erregueari bezala bicia quendu bear diozu. Eci edo garaitu dezula, uste izan arren, ez zabartu, ceren San Bernardoc dionez, lepoa ebaquita ere berriro aguertu oi dan. Griña nagusia garaituric, oquin guiezu besteai-ere banaca, eta beti asi zaite burua gueiena alchatzen duanagandic. Onela aldeguingo dezu becatutic *Nere ondoren etorri nai duanac uca beza bere burua, edo bere griña charrac, esaten dizu Jesu-Cristoc (a).*

AMALAU GARREN
ERACUSALDIA.

Becatutic aldeguiteco gauza bearra da, berenez becatu ez diran gaucen gurac-ere dagoten neurri eta muga-barrumban loturic iduquitzea.

Gaitzeraco gura, eta griñaz gañera

(a) *Math. Cap. 16.*

badira, nere anima, beste gura eta de-
 seo batzuec, berenez becatu ez diran
 gaucen gose eta egarri gueiegui bat
 ecarri oi duenac. Eztaquit oec, edo gai-
 tzeraco griñac becuraco perill gueiago
 dacarten. Becatura arguiro zaramatzian
 gura eta naicuntza, erraz ezagutzen dezu
 eta ala nai izatera, garaitzeco neurriac
 artzen dituzu; baña, berez becatu ez dan
 gauzaren gurari erraz barcatzen zaio;
 badijoa aciaz, eta mallaz-malla eramán-
 go zaitu becatu ascotan erortzeco perill
 ureora. Asico da zure gogo eta biotza
 gura ari itsasten; oarcabean bezala oso-
 toro itsatsia gueratuco da; eta sasoi one-
 tara iristen danean, perill urcoan zaude
 era eta trancea datorrenean, Jaunaren
 Leguea ausitzeco. Beguira ezperen egun-
 oro guertatzen danari. Urlia onra-zalea
 dá, eta onra nai izatea, bacoitzac bere
 mallan eta dagocan eran, ezta becatu;
 alacre ascorentzat da becatu ascotan
 erortzeco perill urcoa gura au, ceren oni
 itsatsia dauqueen biotza; eta norbaitec
 uquitzen baditu alde onetatic, erori oi
 dira gorrotoaren, eta erausi pisuen be-
 catuctan. Sandia da ondasunzalea; onda-
 sunac nai izatea bide onez, eta bere ma-
 llan ongui igarotzeco, ez da becatu. Ala-

ere, grina cnetan ascoc ipintzen due biotza, eta nastutzen dira ecin conta al adina becatutan. Berendia arquitzen da ezcontzeco asmoquin, era onie aguertzen bada; eta ezcondu nai izatea, Jaincoac eta Eliz Ama Santac nai duen bezala, ez da becatu. Alaere aimesterañocoa da ascoren ezcondu-nai au, non amilderazten dituan asco becatutan. Au bera guertatzen da, apainduretan eta beste munduco gaucetan biotza ipintzen bada.

Nere anima, zure Jaun eta Jabea bat bacarra da; au da zure Jaungoicoa. Berac eguin cinduan ecerezetic, eta berac erosi cinduan, guizon eguin eta gurutzean bicitza emanic. Ez du nai beregan baicic zue zure biotza ipintzea. *Amatuco dezu, dio, zure Jaun eta Jaungoicoa zure biotz gucias; beraz ez dezu emengo onra, ondasun eta atseguin-contentuetan ipini bear, eta au guerta ez daquizun, zure gura eta deseoac escura bear dituzu, edo lotu dagoten neurri eta muga-barrumbean. Itz batean, becatu ez diran gauzaz beraz-ere baliatu bear dezu, Jaungoicoa biotz osoz amatzeco laguntza diran bezambat. Argatic dio San Pauloc: *Emasteac dituenac, bici bitez, ezpali-**

*tue bezala: negar equiten duenac equiten
ezpalue bezala: atsequin-contentuz bici di-
ranac, atseguiniac ezpalue bezala: erosturac
equiten dituenac, erositaco gaucen jabe ez-
palira bezala (a). Esan nai du, Jaincoaz
osteronceco gaucetan ez dala biotza
ipiñi bear, eta oen gura eta deseoa
ucatu, eta eci bear dituzula. An ez egui-
tera amilderazoco zaitue becatu ascotan.*

AMABOSTGARREN ERACUSALDIA

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da tentacioac garaitzea: eta cer
onetaraco equin bear dan
tentacioaren aurretic,
tentacioaren dembo-
ran eta ondoren.*

Lurraren gañean bici ceran artean,
tentacioen bagac equingo dizue, nere ani-
ma. Au da gure lenbico gurasoen beca-
tuac berequin dacarren ondoren negar-
garria Argatic cion Job Santuac: *Guerra*

(a) *Ad Corint. Cap. 7.*

da guizonaren lurreco bicitza gucia (a). Zoaz noranai; zoaz, naiz lagun artera, naiz bacardadera, eta toqui gucietan arquiteco cera tentacioen guerrarequin, dala etsai galgarriaren, dala munduaren aldetie; baña guerrarie andiena izango da zure gura, eta griña charrae emango dizuena. Escritura Santan iracurtzen da cembait aldiz, Jaincoac tentatu duala nor bait; baña aditzen da, *probatu duala nequeren balequin oneraco*. Ala eguin zuan Tobiasequin, Abrahamequin, Job Santuarequin. Etsai galgarria bacarric da munduarequin eta araguiarequin gaitzeraco tentatzallea. Argatic Jauna serbitzeco asmoa artzen duanac *presta beza bere anima tentacioa datorreneco (b)*, eta polea bedi garaitzeco. Eztago beste bideric becatutic aldeguiteco. Enzun ezazu orain, cer eguin bear dezun tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran, eta ondoren.

Tentacioaren aurretic eguin bear dana.

Lenbicia: Etzaitecela cere naiez sartu

(a) *Job. Cap. 7.* (b) *Eclesiastici 2.*

tentacioan, San Gregorioroc esaten digun bezala; bestela erraz igaroco cera becatuaren perillera, eta emendie becatura, egun oro guertatzen dan bezala. Sarean sartzen bada bat, erraz guertatuco da trabaturic, Eseritura Santan adirazten zacunez (a). Ez dizut esan nai, utzi ditatzuzla zure eguin bideac, pensamentu gaizto edo beste tentacioaren bat etorri dedin beldurrez; baicie etzabiltzala tentacioen billa bezala (*).

Bigarrena: Contuz beguiratu bear dezuz, cein dan zure animac duan sayatsic argalena, edo cein aldetie gueiena utseguin oi dezun, ceren andie guerra-ric andiena etsaiac emango dizun. Alde argal au gordetzeco etsaiaren equin-al-dietatic, ipini bear diozeatzu sendogarri onac, dala Jaunari, eta Virginia chit Santari laguntza escatuaz, dala Sacramentuae artuaz, eta asmo sendoac eguinaz tentacioari lecuric ez emateco. Guerraco demboran gatzelu bat gorde nai duanac alde argalenari contu eguin oi dio arre-ta andienarequin.

(a) *Job. C. 18.* (*) *Non est idem periculum tentationis, ac periculum peccati; alias enim vix quidquam effici posset, quin periculum peccandi proximum incurreremus. Vide Calatayud.*

Irugarrena: Etsaia garaitu nai badezu, ez flatu ceregan, baicic zure uste gucia ipintzu Jaunaren laguntzan: eta uste onequin zaude alai eta biotz andiarequin etsaiaren tentacioac garaitzeco. Era onetan prestatua dagoanagandic lasiter aldeguiten du etsaiac. *¡Cein argaladan gure etsaia!* dio San Bernardoc; bada ez du inhor garaitzen, garaitua izan nai duana baicic, San Pauloc biotz presatu batequin esaten zuan: *Jaungoicoa gure alde bada, inhor da gure contra?* (a). Jauna, esaten cion Job Santuac: *jarri zaitte nere alde, eta betor nornei nere contra.* (b).

Tentacioaren demboran eguin bear dana.

Aditu dezu, nere anima, cer eguin bear dezun tentacioaren aurretic. Ezta asco au, etsaia garaitzeco. Badira guerrarie ez dan demboran guerrari trebe en eran itzeguiten duenac, baña datorrenean guerra eta peleatu-bearra, biotz gabe, eta cer eguin eztaquiela gucratzen diranac. Au bera guerta eztaquizun zuri-ere, sinistu ezazu, etsaya, eta onec

(a) *Ad Roman. C. 8.* (b) *Job. C. 17.*

prestatzen dituan tentacioac garaitzeco, peleatu bear dala; orregatic icasi bear dezu ongui peleatzeco modua. Adi ezazu orain modu au, beste oberen bat ezpadaquizu.

Lenbicia: Tentacioa datorrenean, etzaitccela asi mushinca, edo buruarequin ibillera farragarriac eguiñaz, ceren bestela, are gueiago etsayac estutuco zaituan.

Bigarrena: Ez dezu pelean sartu bear beldur gueiequirequin, ceren onelaco beldurrac berac ugaritzen dituan tentacioac. Ipintzu zure ustea Jaunagan; eta Jaunarequin batean peleatzeco, gnoren beldur izan bear dezu?

Iruugarrena: Iguerritzen dezunean tentacioren bat datorquizula, dala garbitasunaren, dala lagun urcoaren contra, zoaz lenbaitlen beguira dagoquizun Jaunagana, eta tentacioa oles eguiten asitzen bada-ere biotzaren atetan, ez eranzun; onela aldeguingo du etsaiac, lotsaturic bezala, ceren ateric idiqui ez diozun. Au da tentacioa garaitzeco bideric onena, eta errazena. Ezpazaio lapurrari utzitzen echean sartzen, calte guchi eguin dezaque echecho gaucetan.

Laugarrena: Ascotan edo gucienetan

guertatzen dana da anima oartu baño len tentacioa ishillec pensamenturaño igotzea, eta gaitzeraco mandatuac eguiten asitzea. Oraindic-ere erraz garaitu diteque, baldin bereala anima alchatzen bada Jaunaganonz, eta tentacioari eranzun gabe equiten badie gogoracio onai. Mandatari batec laister aldeguingo du eche batetic, ehecoandreae edo nagusiac ecertan artzen ezpadio mandatua, eta erantzun-ere gabe equiten badie beste lanai.

Bostgarrena: Baña zabartzen da ascotan anima, ongui oartu gabez, nola pensamentu edo gogoracio charra datorquion. Asitzen da beguiratzen, nolacoa, churia edo belcha, polita edo itsusia dan, eta emendic dator esnatzea echapeco gende gaizqui ecia, edo gaitzeraco gura eta griña charrac. Eta anima orduan arkitzen da perill andian, con-tuan erortzen danean armac artu, eta gogotic saiitzen ezpada etsaiaren contra peleatzeco. Orduan lenengo arma da esatea: *Bici bedi Jesus, il bedi becatua.* San Miguelec, Luciferren contra peleatu zanean, otseguin zuan: *¿Nor Jaincoa bezalacoric?* Bigarren arma, deitzea biotz osoz Jaunari eta Virgiña chit Santari:

Jauna, gorde nazazu, galdua naiz bestela.
Ala deitu eion San Pedroe Jesu-Cristori,
itsasoan itotzeco perillean ecusirie bere
burua: *Virgiña guciz Santa, zure sortze*
garbiaren icenean gorde nazazu becatulic.

Seigarrena: Beñ baño guciagotan
guertatzen da, tentacioac ez aldeguitea,
deitu arren, esan dan bezala, Jaunari
eta Virgiña chit Santari; eta aldeguin
lecuan erasotzea animari, eracequitzen
diola eche guciari. ¿Cer eguingo du ani-
mac estutasun onetan, etsaiaren mende-
an edo becatuan ez erortzeco? Eguin
bear duana da, erri batean etsaia sartu
ondoan, an ceuden guerrariac eguin oi
duena. Utziric erria, igarotzen dira gaz-
telura: equiten die etsaiac bombaquin,
baña ezcutatzen dira, onetaraco berariac
eguiñac dauden lurpeco echeetan. Au
bera eguin bear dezu zuc-ere tentacioa-
ren suac echeari eracequitzen dioenean:
joan bear dezu pensamentuz edo gogoz,
eta biotzez lecu egoqui batera, eta egon
zaite an ezcaturic, tentacioac dirauen
dembora gucian. Batzuec pensamentuz
jachitzen dira infernura, eta ecusten di-
tue ango suac eta garrac, ango neque
ta oñace izugarriac; besteac gogora
ecartzen ditue Jesusen neque oñaceac,

eta era badue, belaunico jartzen dira Jesusen oñetan: an daude berari deiez, eta ez dira alchatzen tentacioa itzali dedin artean. Batzuee gogoz edo pensamentuz joaten dira Jesusen saietsera, eta sarturic barrena, egon oi dira an, Jesusi bere laguntza escatzen; beste batzuec, laister eguiten due, lecu guciac betetzen dituan, eta beti beguira dagoquigun Jaunagana: deitzen dioe umilqui, datorquiela laister laguntzera, gorde ditzala etsaiagandic Ona nere amima, nola peleatu zaitezquean tentacioac garaitzeco; baña onetaraco icasi bear da peleatzeco modua.

Tentacioaren ondoren eguin bear dana.

Lenbician: Tentacioaren ondoren etzaitzela jarri berriro ari beguiratzen, jaquin naiez *cer izan dan*, eta nola peleatu *ceran*, balez ere garbitasunaren contraco gaucetan. Lecuric biotzean eman ezpadiozu contuan erori ezquero, ez guero beguiratu-ere. Beñ baño gueiagotan guertatzen da tentacioco demboran ongui irten zana, ondoren garaitua guera-

tzea, ceren jarri zan tentacioari beguira, Lot-en emaztea Sodomari beguira jarri zan bezala. Atera zuan au Jaunac Sodomaco su eta garren artetic, eta aguinducion Aingueruac, etzezala Sodomaronz beguiratu. Laister aztu zan Lot-en emaztea Aingueruaren esanaz; jarri zan Sodomari beguira, eta gueratu zan gatzarri biurtua, eta illa. Au bera edo onen aneeco gauza bat guertatzen zate bada cembaiti animaren aldetic, ceren tentaciotic ongui irten ondoan jartzen dira igaro dana ecusten eta miratzen.

Bigarrena, Jaunari esquerrac ematea ceren tentacioan erortzetic gorde zaituan. *Indartsuen armac desequin dira*, Jauna, esan dezaquezu Escritura Santarequin, *eta argalac indartsu equin dituzu (a)*, Zuri esquerrac, Jauna.

Irugarrena: Beguira, cein birtuteren contra izan dan tentacioa, eta birtute ari dagozcan pensamentu eta obra onac eguitzu: equin dezagun contu, soberbiaren aldetic equin badizu etsaiac, ezagutu ezazu cein gauza charra eta ecerezu ceran, eta eguitzu gauzaric umillenac gogoz. Au bera equin dezaquezu beste birtuteetan.

(a) *I. Reg. C. 3.*

Laugarrena: Beguira, zure tentacio orieci zure aldetie ote duen quendu dezaquezun sustrairen bat; au quen-ezazu, bestela zurequin izango dira tentacioac tentacioen gain.

Bostgarrena: etsaiac cembait unetan paquea eman arren, ez fiatu, zai dago, eta celatan dabill, noiz zu zabarturie arquiteco zaituan, erasotzeco bere indar guciarequin. Argatic ernai egon bear dezu beraren contra peleatzeco. Oitu zaitte sarritan, beguira dagoquizun Jaunagana biotza jasotzera; oitu zaitte Virginia chit Santari eta Aingueru guardacoari deitzera, eta Sacramentuac maiz artzera. Onela tentacioetatie beretatie ateraco dituzu frutu andiac.

AMASEIGARREN ERACUSALDIA.

Molen zoraquerien gainean.

Aditzera eman dizquizut zu engañatzeco etsayac prestaturie dauzean ascosare. Igaro gaitecen orain soñecoen mo-

detan ezcutatutric dauzcan becaturaco perillac ecustera.

Orain laroguci ta bost urteraño lecu guchi izan zuen Españan soñecoen modac. Aguertzen ciran noizean bein combait janciera arro eta itsusi, baña bereala debecatzen eta ayenatzen ciran legue indartsuaquin. Asi zan guero (a) eguzqui aldeco gure auzoa janciera berriac Erreñu onetan zabaltzen, eta aimbesteraño lilluratu eta choratu gaitu, non guizonac biurtuaz dijoacen guizanch, eta emacumeac anyere, inguma, edo chimirrica, lecu batzuetan beintzat. Aitortzen da, ondatu bearrac dirala echeac, guisa onetan dijoacela gauzac, eta alaere egunetic egunera gueituaz eta ugarituaz dijoa zoraqueria au. Beste toqui batzuetan au guertatuco balitz ez lizaque izango añ gauz arrigarria: baña emen Euscaldunen errietan, non eche edo acien dac laburrac diran; emen non campotic ecartzen dan jantziraco bear degun gucia; emen, diot, au guertatzea, da ecusten ezpaliz nequez sinistu litequean gauza. Eta gaitzerdi lizaque lurreco ondasu-

(a) Vide Laurentium Herbas Historia de la Vida del Hombre t. 6. pag. 337. et Feijoum Teatro Critico Tom. 2. Discursu 6.

netan gueratuco balira datocen calteac; baña igarotzen dira animacoetara ere, ceren moden biscarequin oarcabean bezala etsayac daramazquian asco becutuaren perilletara, eta eraguiten dieztenortaquei cembat utseguite.

¿Nola onembesteraño itsutzen eta choratzen ditu etsayac aimbeste anima? Ara nola. Badacus etsaiac, nola cristauac eman zuan Batayoco egunean itza aldeguiteco munduaren arrotasun eta zoraquerietatic; baña alaere gazte dan bitartean aguertu nai duala bere burua ederqui apaíndua. Eracusten diozca bada bere quideacoac modara apaindurie dabiltzanac, eta esaten dio: *Zu etzera oriec baño guchiago. ¿Cergatic etzera oriec bezala jancico?* Zaltetzen da gaztea jantziera berri ta modacoaquin ibiltzeco. Ona munduco arrotasun eta zoraquerietan irristatzeco gazteari etsayac prestatu oi dion lenengo malla. Badabill gaztea, ecusten dituan modai jarraituaz: guerotic guerora gueyago itsutzen da modetara, eta azquenean ez du onic aguertzen diran janciera berriac eguin ditzan artean. Ainbesterañocoa da batzuetan itsumen au, non gazte moda-zalea prest arquitzen dan jancie-

ra berriac eguiteco, naiz zorrac zorren gain eguin ditecela, naiz ez; naiz echeco paquea galdu dedilla, naiz ez. Sasoi onetara etortzen danean anima, etsayaren sarean achitua edo becatuan amildua arquitzen da. Atozea; zeta cembat izango dira gaureo egunean, onela bici diranae?

Zuc, nere cristaua, ez ipiñi zure gogo eta biotza modetan. Aldeguizu lagun ero ta munduaren arrotasunen ondoren dabilzanetatie; eta iñoiz cere burua apaindu bear badezu, izan bedi au modestia eta onestidade andiarequin.

AMAZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

Janciera arroa, ta gueyeguien gañean.

Moden zoraqueriac uquitu ditugu azqueneco Eracusaldian. Itz bi orain esan nai dizquitzut janciera arro ta gueyeguien gañean. Enzun contuz.

Ezagutzeco, noiz eta nola izan ditequean janciera bat arroa ta gueyeguia, ez da asco soñecoaren gayari beguiratzea; guerta diteque alabaña urliarentzat gueyeguia ez izatea duan cargu ta mallagatic, eta sandiarentzat gueyeguia izatea. Au ongui ezagutzeco bada, bideric errazena ta egoquiena da beguiratzea, cer mallan, eta nolaco eraquin arkitzen dan apaintzen dana: cer adiñ duan, eta cer usanzac diran ura bici dan toquian. Azquenean, cer demboraz ipintzen dan janciera. Beguira benic-bein, cer mallan arkitzen dan apaintzen dana: baldin serbitzaria jantzitzen bada nagusia edo ehecoandrea bezala; bere icerdiarequin bici dana Zaldun edo Marques baten eran, janciera au izango da arroa, gueyeguia, mallaz camporacoa. Beguira urrena, nolaco érac dituan apaintzen danac, ceren ascotan guerta diteque Urlia eta Sandia mallaz berdiñac izatea, eta ala ere bata zorren azpian, bestea eraz bicitzea. Baldin zorrez beteric dagoana lilluraturic badabill apainduren ondoren, erraz bici dana bezala, esaten duala antustez puzturic: *ori adiña banaiz*: onelaco janciera izango da arroa ta gueyeguia, ceren Jaunac

eman diozcan modu eta eraz campora igarotzen dan, bear bada bere ta beste ascoren caltean. Beguira zayozu gañera apaintzen danaren adiñari, ceren batzuetan gazteagan ongui dirudian janciera, zarragan izan diteque arroa, gueyeguia, farragarria. Illea urdin, ortzac coloca ta aurpeguia cimurturaz betea dauzcan andre bat, ocusico bacendu emezortzi urteco nescacha baten eran apaindua, ¿cer ezango cenduque? Beguiratu ezazu guero cer usanza diran apaintzen danaren errian, ceren toqui batzuetan gueyeguia ez dan apaindura, besteetan izan liteque. Azquenean beguira, cér demboraz ipintzen dan janciera, ceren egun batean ongui dirudian soñecoa, izan diteque bestean arroa, gueyeguia eta chit gaizqui dirudiana: eguin dezagun contu, eztai batean ongui dirudian janciera, izango da arroa illeta batean edo confesatzera zoazenean. Ona nola ezagutu dezaquezun, noiz ta nola izango dan janciera bat arroa ta gueyeguia.

Janciera arro ta gueyeguia beti da becatu, ceren Batayoan aguindu guenduan modestiaren muguetatic igarotzen-dan. Batzuetan izan oi da becatu

veniala (a), eta ascotan mortala dacar-
tziari ondoren gaiztoac gaitie, edo apain-
tzen danaren sasoi eta asmo charra ga-
tie. ¿Noiz guertatzen ote da guisa onetan
janciera bat becatu larri edo mortalera
iristea? Ara noiz.

Janciera bat izan diteque aĩn arroa,
gueyegua eta mallaz goiticoa, non
erraz eman dezaquean errian ejemplo
gaiztoa beste calte ascotekin batean,
eta ¿norc eztaeus orduan izango dala be-
catu larria? Badaquizu, urliaren onda-
sun guciac dirala echeren batean ser-
bitzea, edo gurasoac bere neque ta icer-
diarequin irabazten duana, ta alaere
ecusten dezu, goimallaco andrea eta
dama baño ere gueyago apaintzen dala.
¿Cer esango dezu, onembeste arrotasun
dacutsunean? Eta, ¿cer ez da erausico
errian eta inguruetan? (b). *Bigarrena*,
janciera arro eta gueyegua izango da

(a) *Disputant Theologi, an excessus notabilis
in ornatu corporis, non ex pravo fine, sed ex levi-
tate, aut mera jactantia sit peccatum mortale.
Aliqui sentiunt esse mortale, sed communiter
asseritur per se esse veniale; per accidens autem
fieri mortale ratione alicujus pravitatis connexæ.
Videsis Lesium, Antoine, et alios, et hæc esse vi-
detur sententia S. Thomæ 2. 2. q. 169 art. 1. et 2*

(b) *Vide Antonium, Cuniliati, Calatayud. et.*

becatu larria, emendic badator echecco paquearen galtzea, zorrai ez erantzutea, umeac gaizqui acitzea, dembora egoquian estaduric ez ematea (a). *Irugarrena*, janciera arro, ta costu andicoac errietara dacartzianac eguiten du becatu larria, San Bernardino Senacoarequin cembait guizon adituc eracusten digñenez, ceren bide andia emanten duan beste asco tentacio onetan erortzeco, eta zorrac zorren gain eguiteco. Eta znon dira echeccaco errietac, aurpegui illun eta muquerrac? (b). *Laugarrena*, janciera arro, ta gueyeguia izango da becatu mortala, ipintzen bada ejemplo guciz gaiztoa, edo escandaloa emango duan demboran edo toquian; eguin dezagun contu; badijoa bat Ostiral Santu egunen an Elizara, edo beste egunen batean confesatzera soñeco arroaquin, eta goibeac ongui estaligabe, znorc eztacus escandalo andia emango luqueala orduan onelaco jancierac? Doña Sancha Carrillo janciera arroaquin joan citzayon beñ confesatzera Juan de Avila animen maisu andiari: esan cion onec: *Infernū usaya dacar, berorrec*. Esan

(a) *Vide eosdem*. (b) *Sunt, qui contrarium tueri volunt, sed vide Galatayudium*.

onec arpoi baten eran uqutu zuan dama bere biotzean: biurtu zan eche-
ra, eta guero izan zan modestiaren eta
onestidadearen ispillua. *Bostgarrena:*
janciera arro, ta gueyeguia izango da
becatu mortala, onelaco apainduretan
ipintzen bada biotza, alaco eran, non
oec ez uzteagatic prest arqutzen dan
zorrai ez erantzuteco, echeaz, umeaz, gu-
rasoaz, quezcaric eta conturic ez iduqui-
tzeco. Azquenean, janciera arro ta gue-
yeguia izango da becatu mortala, ipin-
tzen bada norbaiti becuraco bisca
prestatzeco asmoarequin.

¿Ecusten dezu, noiz ta nola becatu la-
rri edo mortalera iritsi ditezquean jan-
ciera arro, ta gueyeguiac? ¡Eta ala ere
ceñ ardura guchirequin oen ondoren
dabiltza gaurco eganean cristauac! Zoaz
ezperen erri andietara; aimbesteraño za-
baldu da oetan zoraqueria au, non igue-
rrico ez dezun, nor diran bemallacoac,
nor bitartecoac eta nor goiagocoac: ba-
dirudi, bazter gucietan aditzen dala ots
bat, diona: *emen gucioc guera berdiñac.*
Zoaz erri chiquietara, eta oetan ere ar-
quituco dituzu janciera arro ta gueye-
guien eutsu piscac, eta iguerrico dezu,
ascoc dioela, obraz bederic: *Guc ere nai*

guenduque. Arquiteco dituzu ez guchi gaur eguindaco soñecoac bigar salduco dituenac, eta bigarcoac etzi, ceren urliac edo sandiac aguertu duan janciera berriren bat. Arquiteco dituzu beste batzuec janciera arrotz eta costu andicoac errietara daceztenac: emendic echeetan zabaltzea ecin irozo ditezquean apaindurac, eta ecin esan litezquean adiña calte. Arquiteco dituzu asco janciera berrietara añ itsutuac, non prest arkitzen diran edoceñ gauzataraco, oec eguitea-gatic.

Nere Euscalduna, aldeguizu janciera arro ta gueyeguietatic. Zure modestia izan bedi ezagutua, esaten digu San Pauloc (a).

EMEZORTZIGARREN ERACUSALDIA.

*Onestidadearen contra etsayac
asmatzen dituan jancieren
gañean.*

Ez da etsaya contentatzen janciera
arro ta gueyeguiac zabaltzearequin

(a) *Ad Phillip. C. 4.*

munduan; baicic egun oro asmatzen ditu onestidadeari guerra emateco egoquiac diran asco janciera lotsagarri. Jaunari esquerrac, ez da gure errietara oraindano zabaldu izurri au, baña erraz zabaldu liteque gende gaztea contuan mugonez ipintzen ezpada. Eta ona cerçatic orain itzeguin nai dizudan onestidadearen contraco janciera lotsagarrien gañean. Asi gaitecen bertatic.

Onestidadea, orain uquitzen degun gayari dagocan eran itzeguiten degula da birtute chit eder bat, ayenatzen dituana castidadearen contraco modu itsusi guciac, dala itzeguitean, beguiratzean, ibilleran, dala gorputza apaintzean: Birtute bat, gure itz eta obrai ematen diena apaindura ta edertasun bat, nori nai agradatzen zayona. Birtute onec escatzen du lenengo lecuan estaltzea bacoitzac bere gorputza, gauza itsusietaraco bideric ez emateco, ez bere buruari, ez besteri. Etzan onelaco bearric, Adanec Paradisuco arbolaren fruta debeatua jan zuan artean, ceren zuentasun edo justicia originalaren doayez apaindua cegotan. Autsi zuan Adanec Jaunaren aguintea, eta bereala oartu zan, nola arquitzen zan soñecoricgabe, eta orobat guertatu

citrayon Evari ere: lotsatu eta lenbait-
 len estali ciran. Gueroztic Adanen umeai
 escatzen die onestidadeac, estaltzea gor-
 putza ongui, eta eguia au ezagutu izan
 due gende guciac, ez errietan bici dira-
 nac bacarrie, baita basaliac ere. Alaere
 etsayac asmatu izan ditu modu guciz
 itsusiac gai onetan. Izan ciran noiz bait
 Baco, Jainco guezurrezcoa adoratu zue-
 nac. Onen onran eguin oi cituen inute-
 rian festac; ¿baña cer festac? guciz ci-
 quiñ eta lotsagarriac. Izan dira eregeen
 artean ere Bacoren festen anceco ibille-
 rac eguiten cituenac. ¿Eta cer? ¿ez ote di-
 ra cristau catolicoen artean ere ecusten
 onestidadeac debecatzen dituan modu
 lasaiac? ¿Ez dira ecusten cembait lecutan
 mutillac igueri, norenai ecusi ditzaque-
 an toquietan? ¿emacumeac gobada edo
 lishiba jotzen, gorputzac ongui estaliga-
 be, eta bearbada lotsa guchirequin ino-
 ren aurrean erantzitzen dirala? Ez dira
 añ lotsagarriac; baña lasayeguiac bai,
 araco sorocetan atorra, edo alcandora
 utsean lanean aritzen diran emacume ta
 guizatzar aec. Eguia da beterrico toqui-
 etan onelaco oiturarie ez dala.

Onestidadeac escatzen du bigarren le-
 cuan, guizona guizonaren, eta emacumea

emacumearen jancian ibiltzea. Ala aguintzen zuan Jaunac Legue zarrean (a). Guerta diteque premia esturen batean, edo etsaiaetatic igueseguiteagatic, guizonac emacumearen, eta emacumeac guizonaren soñecoac ipintzea, eta au ez da becatu, Santo Tomasec eracusten digun bezala (b). Ala eguin izan due cembait doncella birtutetsue becuraco perilletic igueseguiteco: oen artean Teodora Antioquiarrac, eta beste Corintoco batec (c). Baña gaizqui dirudian gauza da premiariac gabe au eguitea, ta aintzacotzat iduqui da fedegabeen artean ere. Alare sarritan ecusten omen dira gaurco egunean bideetan emacumeac guizonen eran janciac: eta edoceñec dacus, ceñ ondoren charrac ecarri litzaquean erguelqueria onec, gure errietan zabalduco baliz.

Onestidadeac escatzen du irugarren lecuac, emacumezcoac erabiltzea beac era onean estaliac. Au da gauza bat edoceñec ezagutzen duana; baña alare noicean bein etsayac aguertzen ditu janciera batzuec chit egoquiac, emacume er-

(a) Deuterom. C. 22. (b) Vide Tirin. ad Caput 22 Deuter. (c) Vide eundem.

guelac ibilli ditecen beetaco apaindurac eta astala eracutsiaz. Cembait lecutan asi omen dira emacumeac galtza luceac gonapean erabiltzen. Ez da an gauza guciz arrigarria; baña bai tela ederrezco abarcac ipintzea, aztala aguertzea, trabaquin bezala zancoac lotutzea, Elizan ere ecin belaunico jarri dirala. Au gucia, ta gueyago ecusi omen da dembora oetan cembait erritan.

Onestidadeac escatzen du laugarren lecuán, colcoa ta bularrac ongui estaliac erabiltzea. Au da euscaldunen artean beti ongui gorde dan oitura ederra. Alaere ecusiaz, cembait emacume arrotzec sorbaldaren erdia ta besoac aguirian darabilztela, ta colco gucia eracusten duela salgai, itsasten da cembait la-saiqueria, eta ascoc aditzera ematen due, era baliz guisa onetan ibiltzeco, ez lira-quecala azquenecoetatic izango. Esanguidazu ezperen, ¿ez dira gure errietan ere batzuec, goyac ongui estaligabe dabilzanac? ¿besteac zatarrezco bulto andiac ipintzen dituenac? ¿besteac gorontza estu eta laburraquin bularrac aleguiñeac larritzen, anditzen, eta estaliac, baña cincilica eracusten dituenac? ¿Cer aditzera ematen due onelacoac? ¿Cer, era

izatera, gueyago ere eguingo luqueela
baicic? Zuc, nere euscalduna, etsayac
engañatu etzaitzan alde onetatic, gogo-
an arrezazu orain esatera noana. *Lenbi-
cia*: colcoa ta bularrac estaligabe, ta in-
guruetan apaingarriaquin erabiltzea, da
gaitzeraco gura erraz esnatu dezaquean
gauza bat, eta beragatic guizon jaquin-
tsu ascoren iritzian becatu larria, (a).
Bigarrena: onelaco lasaiqueria itsusia-
ren oitura edo usanza ez dan errietan
au sartzea, gucien iritzian da becatu la-
rria edo mortala. (b). *Irugarrena*: oitura
nazcagarri au debecatu zuan Inocencio
;cen onetaco Aita Santu amaicagarre-

(a) *Natalis Alexander, Antoinius, cunitiati, Ca-
latayudius existimant, mulieres quæ ad sui orna-
tum ubera ostendunt, graviter atlicere ad luccu-
riam, et hinc peccare graviter Salmanticenses cum
alijs dicunt, collum, et ubera nuda ostendere or-
natus causa justa morem patriæ nequaquam in-
citare graviter ad libidinem. Ligorius fatetur,
denudationem pectoris posse esse adeo immodera-
tam, ut non possit excusari à scandalo gravi;
quod si denudatio non sit taliter immoderata, et
alicubi adesset consuetudo, ut mulieres sic incede-
rent, asserit, exprobandam quidem esse, sed non
omnino damnandam de peccato mortali.*

(b) *Vide Ligorium ita dicentem: Non nego quod
illæ feminae, quæ hunc morem alicubi introdu-
cerent, sane graviter peccarent.*

nac, eta excomiecu nagusiaren azpian aguindu zuan, emacumeac, colcoa ta bularrac leporaño estali citzeela estalqui tapitu batequin (a). Españaco legueac ez daude biguñagoac gai onetan; bada emacume gaizto becatuaren sariarequin bici diranai bacarric uzten dieza bularra aguirian duela ibiltzeo janciera, bear bada nor diran ezagutuac izan ditecen. Gañera onelaco janciera, edo ebaquitzen, edo josten, edo jostea aguintzen duanaren contra ipintzen due berrogei milla marabidiren eta urte bico erbestearen pena: au lenengo aldian, eta urrengoan lau urteco gaztelua (b).

Onestidadeac escatzen du bos'garren lecuac emacumeac Elizara joatea, ez gorputz utsean indi olloac bezala, baicic era onean estaliac, batezere usanza on au dan lecuetan, Españan dan bezala. San Pauloc nai du, emacumeac Elizan egotea, estaliac, eta au, gaitzeraco bideric eman ez dedin, Clemente Alejandriacoac dionez (c); eta ala eguiten

(a) Vide *Canilliati, et Lucium Ferraris v. Femina*.

(b) Vide *Novissimam Compilationem: Autos acordados: Auto 1 tit. 12 lib. 7.*

(c) *S. Paul. Ad Corint. G. 11. v. 13 vide Tiri num.*

due euscaldunac. Orregatic izango litzaque ejemplo chit itsusia, gure errietaco emacumeac joango balira meza nagusi, bezpera ta dotrinac, edo sermoiac enzutera ederqui apainduac, eta gorputz utsean. Onela joan bide zan norbait erri batean orain dembora guchi danean; baña mezemalleac quenerazo zuan Elizatic. Ez dezazula esan, cembait lecutan emacumeac gorputz utsean egoten dirala Elizan, ceren ez dira emengo usanza onac trucatu bear beste erreñuetaco usanza charragatic. Emen, eta lecuric gueyenetan ez da gaizqui dirudian gauza, emacumeac aurpeguia aguirian erabiltzea; baña Arabian izango litzaque escandalo andia: an alabaña estaltzen ditue burua ta aurpeguia capurucharequin: onec beguien parean du zurdazeco sare bat, ta emendic ecusten du emacumeac nondic ibilli ditequean eta norequin itzeguiten duan. Emen, eta Europa gucian emacumeac irteten dira echetic, eta badabiltza batzuetan beintzat, dagozten eguitecoetan, eta etzaio iñori gogortzen usanza gaiztoa dala au; baña Chinan izango litzaque gauz itsusia, ceren an emacumeen usanza dan beti echean egotea, eta au galdu ez dedin, jayotzen

diranetic, alaco eran lotzen eta estutzen diezteza oñac, non guerutzen diran oñic ezpalue bezala, edo beintzat, ecin erraz oñez ibilli ditezquean eran. Emendic atera ezazu gure Elizetan emacumeac apainduric gorputz utsean egotea izango litzaqueala gauza chit itsusia, beste cembait erreñutan ala egoten badira ere. Baña ¿cer asmatu du etsai madaricatuac emengo oitura ederra galerazteco? Asi da modaren icenarequin zabalzen manteliña farragarri batzuec, egoquiac gorputz guztia aguirian erabiltezco: batzuec alabaña doi doia iristen dira lepoa estaltzeraño; besteac dira añ lasai eta sareac, non gorputz gucia ecusten dan manteliñaric ez balitz bezala. Onelacoac atera bear liraque Elizetatic.

Onestidadeac escatzen du atzenean, janciera ez ipintzea urliagan edo sandiagan gaitzeraco gura eracequitzeaco asmo lizunarequin. Ez det uste, cristau aciera onecoetatic asco izango dirala asmo añ lotsagarriarequin apaintzen diranac, baña ez dira nosqui guchi cembait becatu eguiteaz eta eraguíteaz quezcaric ez duenac; eta onelacoac nequez izango due asmo garbia eren jancieretan. Eta nolacoanai izan dedilla oen asmoa bal-

din jancierá bada becaturaco bide andia ematen duana, ez da gueyagoren bearric apaindura onelacoa becatu izateco.

Ona, nere cristaua, cer jancierac azmatu dituan etsayac onestidadearen contra. Eta au ezaguturic, ¿ez dituzu utzico zoraqueria oec beti betico? Eitzaitzela engañatu munduaren iduripen eta losenchaquin, baicie jarrai guiozu onestidadearen birtute ederrari.

EMERETZIGARREN
ERACUSALDIA.

Apaindura guzeyegui ta lotsagarriac jantzitzeco asmatzen diran aitzakiac, deseguiten dira oec, eta aguer-tzen da, nola becaturicgabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean.

Azqueneco bi Eracusaldietan itzeguin dizut jancierá gueyegui ta lotsagarrien gañean. Aditu bear dituzu orain, jancie-

ra oec ez uzteco asmatzen diran aitzaquiac. Uquituco ditut aurrena aitzaquia oetatic politenac, eta aguertuco det, ichura eta iduripen utsa baicic ez dirala. Eracutsico dizut guero, nola becurie gabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean. Enzum contuz.

Eguindue, ta eguiten due asco aleguina Aita Santuac, Obispo Jaunac, ta gñeraco animen Arzayac ayenatzeco cristauen errietatic apaindura gueyegui, ta lotsagarriac. Ala ore oec beren oñean daude; edo obeto esateco ugarituaz dijoaz egunetic egunera. ¿Certan ote dago au? Etsayac, gazteac engañatzeco, eracusten dituan aitzaquietan. Aitzaquí oec aditu bear dituzu modazaleen autic eta adituaz goacen eran deseguingo ditut. Onetaraco goacen modazaleac alie onguiena apainduric arquitzen diran eche, edo toquiren batera. Ozta ecusico gaitue, asico dira beren jancieren alde itzeguiten, ceren aurreco Eracusaldiac adituric, miñduac dauden. Batac esango du: *Jauna, eztaquil cer gogoac eman dion, gure jancieren contra ain samiñ, ain gogor eta garratz itzeguin duanean.* Gu apaintzen guera usatzen dan eran: ¿eta

nai du berorrec, guc gueren buruac ez apaintzea besteac bezala? Urtia, zaude azaldatugabe eta soseguz. Itzeguin det nie cerbait janciaren gañean, baña ez samiñ eta garratz, baicic Jesu-Cristoren Legue garbian bici dan edoceñec ontzat eman bear duan eran. Itzeguin det janciera arro eta gueyeguien contra, ceren zue ongui ezagutu dezaquezun bezala, oetatic dator aimbeste eche galduac ego- tea, aimbeste gazte, dagoten aciera ta es- tadua artugabe gueratzea, eta zorrac ce- ruetaraño deadar eguitea. Itzeguin det gañera, onestidadeari guerra eguiteco, etsayac asmatzen dituan jancieren con- tra; baña ez gai onec escatzen duan be- ceñ garratz. Onelaco jancieren ondoren bazabiltza, ez dezu cere burua garbituco, *ala usatzen da* esanarequin. Atozea, ¿ez da usatzen munduan lagun urcoari char- queri ta bidegabeac eguitea? ¿Ez da usatzen munduan lagun urcoari becatu- raco bisca ipintzea? Eta azquenean ¿ez da usatzen munduan betico su ta garren artera joatea? Beraz aitzquia chit arga- la eta cristauaren auan gaizqui dirudia- na da esatea, *gu apaintzen guera usatzen dan eran*. Au esan dezaquezu bidez eta ongui modestia ta onestidadearequin jan-

citizen diranai jarraitzen badiezu, baña ez bestela.

Bigarren aitzaquia: Jauna, dio beste batec: *ni ezcondua naiz, eta apaintzen naiz senarrari atseguin eguiteagatic.* ¿Senarrari atseguin eguiteagatic? Ongui eguiten dezu, modestia eta onestidadearen muguetic irtengabe apaintzen bacerá. Ala dio Santo Tomasec (a). ¿Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera? ¿Eta zure senarra añ ona ote da, non agradatzen zayon zu batetic bestera ibiltzea nescach erguel baten eran, eta anyere bat eguiña? ¿Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera? ¿Eta nolacoa ibilli oi cera echean? Bearbada guciz chaldana eta enasa, alaco eran, non ecin guizonac gustoz beguira deguiquezun. Bazoaz guero campora, ta orduan agueretzen cera arrotasun andiarequin, eta modestiaren cutsuricgabe apaindua ¿Cer uste dezu esango duela ecusten zaituenac? Guchienez San Francisco Salesec diona, au da: *¿Noren beguiái atseguin eman nai ote die urlia onec onembeste apaindurarequin?*

Irugarren aitzaquia: Jauna, dio beste

(a) S. Thom. 2.2. q. 196 art. 2.

urliac: *apaintzen naiz ni alic ederguena, baña ez lagun urcoari becuraco bide eman naiez*: Izan bedi ordu onean eguia zuc diozuna; baña ez da ori ascó zuc becurie ez eguiteco. Atozea: Baldin zure janciera gueyeguia bada, eta emendie badator, ecin irozo ditzaquezun zorrac eguitea, lenecoai ez eranzutea, echeco paquea galtzea eta ascori ejemplo gaiztoa ematea, ¿nore eztacus zure apañdurac izango dirala becuru Jaunaren beguietan, asmo gaiztorie ez dezula zuc esan arren? Gañera, baldin zure janciera bada becuraco bide andia ascorentzat, ¿cer esan nai du zuc onelaco asmorie ez izateac? Zuc, zugandanez gaitzeraco lazoa prestatzen dezu, ¿eta ez da au Jesu-Cristoren Legue garbiac debecatzen dizun janciera? Cristaua, ez dezazula arren orrelaco zorraqueriaquin cere anima betico galdu. Enzun ezazu Atenasco erri andian guertatu zan gauza bat. Phryne, Atenasco dama acusatu zuen Areopago ceritzan tribunalaren aurrean, gaiztaqueria itsusiren bat guertatu citzayolaco. Tribunal au zan anciñaco demboretan izan ciran gucien artean zucenena, eta guchienean bacituan oguei ta amaica Juez.

Sentencia eman bear zan egunean joan zan dama Tribunalaren aurrera: itzeguin zan onen gaiztaqueriaren contra; eta bere alde zuan Letradutzat guizon jaquintsu bat. Eguin zuan onec asco aleguiña ateratzeco Phryne eriotzaren penagabe; bafia Juezac etziran erraz biguntzen edo beratzen ciranac, eta, eriotzaren pena damari bota nai cioela cirudian. Orduan joan zan Letradua Phryne cegoan toquira, quenerazo cion estalquia, eta ipiñi zuan orain cembait lecutan damac dabilizan eran, edo bular gucia aguiari zuala. Ecusi zuen Juezac, eta ¡gauz arritzecoa! len ain zueena zan Tribunal ura bigundu zan, eta Juez aec etzuen biotzie izan eman bear zuen sententia emateco (a). Beguira orain, cristana, cer calteac etorri ditezquean janciera lotsagarrietatic, nolacoanai izan dedilla ipintzen dituanaren asmoa. Cergaiticbait onelaco apaindurai deitzen die San Geronimoc: *gura gaizto eta loyen berogarriac*: eta San Ambrosioc emacume apainduari deitzen dio: *Demonio gucien echea*. Eta Espiritu Santuac berac ¿cer esaten digu? *Quen, dio; quen zure be-*

(a) Vide Feijoun: *Teat. Crit. tom. 2 discurs. 6.*

guiac emacume apainduagandic. (a).

Langarren aitzakia: *Jauna, ez del nic erligioco ordenetan bezala, beti paret artean bicitzeco gogoric, edo itz batean gucia esaleco, ez del monja izateco ametsic equin: nic nai nuque.....* Asco da, aditzen det orrembesterequin ceren billa zabil-tzan. Atozea; ¿ta uste dezu, janciera arrota gueyeguiac, ta janciera onestidadeari guerra eguiten dioenac, laguntzen duela zuc billatzen dezuna arquizeco? Engañatzen cera, eta eztaquizu zurequin itzequin oi duen ezcutarien gogoco berri. Nic esango dizut oec gogoan darabiltena, baña ishilie eta iñorc aditzen ez gaituala: ezcutari oetaco bat jartzen da itzeguiten janciera gueyeguietan gogoa ipiñi duan batequin, eta dio beregan, *Ur-lia au*, dio, ichura onecoa ta egoquia da dembora pisca batean umore onean egoteco; baña betico? Nic dedana guchi da onen jancia eta modac irozotzeco. Ezcutari bera jartzen da beste batequin izquetan, ecusten du burua mozturic, goi guciac aguirian dauzcala: ¿cer uste dezu diola beregan? Sandia onec, eztaquit cer burua daucan: Emacumearen apain-

(a) *Eccli. 9.*

dura da ille ederra, eta au burua mozturic jarri da, ceren illegabeco atsoren batzuec moda au aguertu duen. Aita Santuac, Obispo Jaunac eta gañeraco animen arzayac deadar eguiten due colcoa aguerturic dabiltzan emacumeen contra. Españaco legueac uzten diez guisa onetan ibiltzen; ¿baña nori? Emacume gaizto, becatuaren sariarequin biceci diranai bacarric; ta onec ez dio eceri beguiratzen, modari baicic. Ecin bere aurpeguira esango zayo, baña mingaiñ gaiztoac darauste, ezti pisca batequin igortzi bear lizaqueala. ¿Ta au nie artu betico? Ez, ez. Orra cer contuac ateratzen dituen zurequin ascotan itzeguin duen ezcutariac. Orra nola, bear bada modestia ta onestidadearequin iritsico liraquean erac, galtzen diran jancieragueyegui ta lotsagarriaquin Ala guertatu zate ascori eta ez dira centzatu eren buruac cimurturic ecusi dituen artean.

Bostgarren aitzakia: *Jauna*, dio berrendiac: *gu apaintzen guera ongui idurinaiez; eta ala ere ez due guciac billatzen duena arquitzen*. Ongui irudinai izatea ez da becatu gazte ezcongayetán, ez eta onetaraco eren buruac mo-

destia ta onestidadearequin apaintzea ere. Ala dio San Fransisco Salesec. Baña, ¿ongui irudin uste dezu aguertzen diran janciera nazcagarriai jarraitzen diezula? ¿Ongui irudin uste dezu ez dagoquizun eran apaintzen cerala? Engañaizen cera: eta jaquizu, ascoren farragarri izan oi cerala zure jancieracgatic. Nie esango dizut nola becaturigabe, eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean.

Jesu Cristoren Legue ederrac ez-dizu debeatzen apaintzea cere burua, Jaunaren beldur Santuarequin, modestia ta onestidadearequin. Jaunaren beldur Santuac ayenatzen du becatua; modestiac quentzen ditu jancieren arrotasunac eta onestidadeac ematen dio janciarri gracia, edo edertasun andia. Onela zue cere burua apaintzeco, jantzi zaitte zure estadu ta mallari dagocan eran. Ala esaten dizu Santo Tomasequin San Francisco Salesec (a). Ez asi besteac aguertzen dituen janciera guciac eguin nayez; ceren bestela erraz igaroco cera gueyeguirra eta mallaz campora. Etza-

(a) *S. Thom. 2.2. q. 196. art 2. ad 3. S. Franciscus Salesius Introductione ad vitam devotam.*

biltzala beste errietan darabiltzquien costu andico soñecoac zu bieci ceran toquirá eracartzen, ta ez esan, badezula cerequin: asco izango dira alabaña zure errian, janciera orrelacoetaraco era guchirequin arquitzen diranac, eta zure janciera modacoac nolerebait beartuco lituque beste orrembeste eguitera. Izan zaite jancian garbia, chucuna; ez arroa, San Francisco Salesec esaten dizun bezala (a). Ezta ongui guizona emacumearen, eta emacumea guizonen eran apaintzea, ta are guchiago guizonaren jancian ibiltzea; debeatu zuan au Jaunac Legue zarrean, eta an esaten da *nazcagarria dala Jaunaren aurrean onela jancitzen dana* (b). Zoaz Elizara Jaunaren echeari dagocan garbitasun eta modestiarequin. Guizon batzuec dira ain zacarrac, baldanac, enasac, non meza enzutera joan oi diran belaunetan galtzac estugabe, ta chuparen edo almillaren besoac cincilica dituela. Emacumeac ez due joan bear Elizara gorputz utsean, bidez dijoacean eta ecin bestean baicic. Etzaitecela oitu manteliñaren lecuan tela sareac ipintzera, batezere Elizara, confesatzera

(a) *Salesius Ibidem.* (b) *Deuteron. C. 22.*

edo Comunio Santura zoacenean. Aita Santu Inocencio eta Clemente amaicagarrrenac agundu zuen, ez daquiela confesatzeco ta comulgatzeco lecuric eman modestiagabe, bular eta sorbaldac ezta ligabe dijoacenai (a). Aguintzen ere due izan bear duala estalquiac, ez lasai edo sarea; baicic tapitua.

Orra, nere Cristaua, nola apaindu zaitzquean becuric gabe, eta munduac eracusten dizun baño ederquiago. Cerez ederra bacera, are ederrago emango dezu; eta ezpacera, modestia ta onestidadeac edertuco zaitue; oec dira jancieraric ederrenac, eta dembora berean gaitzeraco bideric ematen ez duenac; janciera au da bide zuena emengo erac ez galtzeco, eta iristeco betico bicitza doatsua. Au opa det zurequin neretzat Amen.

(a) *Vide Benedictum XIV lib. 11 Cap 12 n. 6 de Synod. Diæcesan.*

OGUEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Jancian edo soñecoetan modestia
ta onestidadea gordetzeco iru
pensamentu egoqui.*

Jancieren gañean aditu dezunarequin uste det, artu dezula asmo osoa modestia ta onestidadearequin baicic ez apaintzeco cere burua. Asmo onetan zu sendoago eguiteco, iru pensamentu beguien aurrean ipiñi nai dizquitzut. Enzun contuz.

Lenengo pensamentua: Izan bedi zure janciera nolacoa nai; izan bedi asma ditequean ederrena; ¿cer adierazten ote dizu ipintzen dezun bacoitzean? Adirazten dizu lenengo lecuan, galdu cenduala Adanegan, edo bera becatuan erori zañean Jaunaren gracia, eta Ceruraco escu gucia: galdu cenduala *zucentasun*, edo *Justicia originalaren* doai miragarria; ta au galduric, zure gura ta griña guciac gueratu cirala gaitzeronz guciz macurtuac, eta ceran gucia era lotsaga-

rrian: emendie cere burua alie onguie-
na estali bearra. Adirazten dizu urre-
na, zu cerala bere Jaun, Jaungoico, ta
Eguillearen contra alcha zan jatorri
desleyal ta esquergabea, eta eriotzaco
sentencia cere contra daramazuna. Au
gucia ezagutzeco, ecartzu gogora gure
lenbicio gurasoai guertatua. Eguin
cituan Jaunac Adan eta Eva ceruraco,
eta apaindu cituan bere graciaz eta
doayez. Doai oen artean bat zan *Zucen-
tasun edo justicia originala* deritzana:
doai bat, Adanen eta Evaren gura ta
grüña guciac ceuzcana ezagüera zucena-
ren eta borondatearen azpian, eta bo-
rondatea Jaunaren nayaren mendean.
Adanen eta Evaren gura edo grüñac
orduan etziran batere asaldatzen, lotsa-
gabetzen eta alchatzen echecho nagusia-
ren edo borondatearen contra, ta beti
ceuden prest, morroi leyal batzuec be-
zala, borondateac aguintzen cien egui-
teco. Adan eta Eva, sasoi eta paquea
gozo onetan bici ciran Jaunaren aguin-
tea autsi zuen artean. Soñecoricgabe
ceuden, eta alaere etziran lotsatzen, ez
eta oartzen ere, nola ceuden, ceren jus-
ticia originalarequin apainduac ar-
quitzen ciran. Gañera, doai onec gorde-

co cituan Adan eta Eva, berac nor izate-
 ra, eriotzatic: eta emengo dembora be-
 tetzean, joango ciran cerura bicirie.
 Au bera guertatuco zan ondorengo-
 quin ere. Baña autsi zuen Adanec eta
 Evac Jaunaren aguintea, jaten zuela
 Paradisuco arbola baten fruta, eta gal-
 du zuen Jaunaren gracia eta ceruraco
 escubide gucia, ez berentzat bacarric,
 baita guretzat ere: galdu zuen zucenta-
 sun edo justicia originalaren doaya;
 eta une artatic bertatic asi ciran Ada-
 nen eta Evaren gura ta griñac asalda-
 tzen, bacoitza bere bidez, presa bat urra-
 tzen danean urac eren bidean abiatzen
 diran bezala, eta gueroztic ez due pa-
 quearic ematen. Oartu ciran Adan eta
 Eva, nola arquitzen ciran soñecoric ga-
 be: lotsatu, ta lembaitlen estali ciran al
 zuen cran. Gañera gueratu ciran erio-
 tzaren azpian, edo illbearrac. Argatic
 dio San Pauloc: *becatuaren saria dala*
eriotza (a). Beraz cristaua, zuc cere bu-
 rua apaintzeco ipintzen dezun jancierac
 adirazten dizu, galdu cenduala Adane-
 gan Jaunaren gracia, eta ceruraco escu-
 gucia, ta gueratu ciñala era lotsagarrian

(a) 1. ad Corint. Cap. 11.

edo cere burua estali bearroan. Beraz zure soñeco bacoitzac beguien aurrean ipintzen dizu, zu cerala Jaunaren edo Erregue gucien Erregueren contra alcha zan jatorricoa, eta eriotzaco sententia beti cerequin daramazuna. Ongui, eta au onela izanic, janciera arro ta lotsagarrien billa ibillico cera? Onestidadea gordetzeco bacarric munduan aguertu ciran soñecoac, eta zue onestidadearen contra biurtuco dituzu?

Bigarren pensamentua; nolaco janciarequin apaindu ciran Adan eta Eva, mundu guciaren jabeac baciran ere? Adan zan mundu gucico Jaun eta jabea; Eva zan beraren emaztea, eta biac ciran mundu gucian izan diran eta izango diran Erregue gucien sustraya. Alaere, nolaco jancierarequin apaindu ote ciran? Escritura Santac, Adan eta Evarequin guertatua aditzera ematen digunean, bi jancieraren berriac ematen dizquigu: janciera bata izan zan berac eguiña ¿Badaquizu nolacoa? picodedo beste arbolaren baten ostoz eta adarrez moldatu zuena. Bigarren janciera izan zan, Jaincoac berac eman cien, eta au larruzcoa. Atozea orain: ¿cer aditzera ematen digu Jaunac, Adani eta

Evari emanciezten soñecoquin? ¿cer jancian gorde bear degun modestia, ta onestidadea baicic?

Irugarren pensamentua: ¿cer itz eman cinduan batayoco egunean? Egun andi artan etzinduan Eliz Ama Santae artu nai izan bere umeen artean, ceruaren, Aingueru eta guizonen aurrean, orain esango ditudan itzac emangabe. *Urtia*, esan eizun batayatzalleac Elizaren iconean: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanases, eta beraren languilleac, eñac diran mundu galdua, edo munduan biei diran gaiztoac, eta araguiaren gura charrac? Bai, uzten ditul betico*, eranzun cenduan. *Abrenuntio*. Galdetu eizun berriz: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanasesen lan eta obra guciac, nota diran becatua, eta becaturaco bideac? Bai, eranzun cenduan; uzten ditul beti betico*. *Abrenuntio*. Galdetu eizun irugarren aldian: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanasesen arrotasun, eta zoraqueric, dala jancian janean, edanean, dala gastuetan eta jolasetan? Bai, eranzun cenduan. uzten ditul beti betico*. *Abrenuntio*. Ona zuc batayoco egunean eman cinduan itzac ¿Cer gueyago bear da bada, zuc osotoro, ta sendoro erabaqui dezun bezala, modestia

ta onestidadeari jarraitzeko jancian? Ala esaten dizu San Pauloc (a), ala aguintu eaduan cristautu ciñanean, eta ala uste det eguingo ere dezula.

OGUEI TA BATGARREN
ERACUSALDIA.

*Betico bicitza doatsua iristeco ez da
asco becatutic aldeguitea; gauza
bearra da gañera bacoitzac
bere estadu eta bici-
moduan obra onac
edo ceruraco ira-
baciac eguitea.*

Betico bicitza doatsua iristeco lenengo lecuan bear dan gauza da, becatutic aldeguitea, *Aldeguizu gaitzetic*, esaten digu Davidec, eta onen gañean izan dira aurreco Eracusaldiac. Baña ez da asco gaitzie ez eguitea, ezpaditu obra onac eguiten bacoitzac bere bicimodu eta es-

(a) 1. ad Timot. Cap. 2.

taduan. Argatic ez da contentatzen David esatearequin: *Aldeguizu becatutic, edo gaitzetit*, baicie ondoren dio: *Eguizu onguia*, edo obra onac. Au aditzera eman cigun Jesu Cristoc, pico alferra madaricatu eta igarturic utzi zuanean (a). Au bera adiraci cigun Eliz Ama Santac, argui eracequia escuetan ipiñi cigunean batayoco egunean. Beraz zu cristaua, ni eta gucioc beartuac gaude obra onac eguitera, bacoitza bere estadu eta bicimoduan, baldin betico bicitza iritsi nai badegu.

¿Cer aditzen ote da obra onen icenez? Ez gauz andi ta miragarriac eguitea, illac piztutzea, eriac sendatzea, mendiac batetic bestera aldatzea, baicie edoccin obra on, dala andia, dala chiquia, ongui eguiña bada. ¿Cer doai edo condicio bear ote ditu obra batec ona eta ongui eguiña izateco? Lau doai. *Lenengoa, sobrenaturala*, edo *Ceruticcoa* izatea. *Ceruticcoa* ceren Espiritu Santuaren gracia ta laguntzagabe ecin Jesus bat ere bear bezala esan dezaquegun, San Pauloc dion bezala (b). *Ceruticcoa*, gañera, ceren eguin bear dan, ez lurreco fiñen

(a) *Matth.* 21. (b) 1. *ad Corint.* c. 12.

bategatic, baicie fedeac eracusten duan motiboren bategatic. *Bigarrena* eguiten dan gauza berez ez ona, ez gaiztoa bada, nola dan: *jatea, edatea, lo eguitea, paseatzea, itzeguitea*. Ceruraco irabacia izateco, eguin bear da Jaunari agradatuco zayon eran eta demboran. *Irugarren* doaia da, obra ona eguiten duana Jaunaren graci-an egotea. Matsadarrac ecin eman dezaque fruturic cepari ez dausquiola; eta eraberean ecin zuc ere eman dezaquezu obra onen edo ceruraco irabacien fruturic, Jaunaren gracion czpazaude, ceren Jesu Cristo ceruco ceparequin bat eguina etzanden (a) Alaere becatariac ez ditu utzi bear obra onac, ceren becatutic irteteco laguntzen duen.

Laugarren doai edo condicioa da obra ona eguitea Jaunaren onra eta gloriaraco (b). Era onetan eta doai oequin eguindaco obra guciac, andiac

(a) *Joan. Cap. 15.*

(b) *Quidquid sit, an opus meritorium requirat, ut sit elicatum, vel saltem imperatum á virtute Charitatis ut affirmat Bellarminus, an vero sufficiat, ut sit opus supernaturale, et amici Dei, ut asserrit Suarezius: Certum videtur, opera, quæ diriguntur ad gloriam, et honorem Dei meritoria esse. Vide Galatayud.*

eta chiquiac, añ ederrac eta balio andico-
ac dira Jaunaren beguetan, non bacoit-
zarequin irabazten dan ceruco erreñua
eta betico bicitza doatsua. Necazariac,
arotzac, arguiñac, ardatzleac, oquiñac,
itz batean, bacoitzac bere bici moduan
eguiten dituan lanetan irabaci dezaque
ceruco erreñua. ¡Ceñ on gure Jaun-
goicoa! Bada betico bicitza irabazteco
bide añ erraza prestatu digu!

Nere anima, cer animaco ondasunac,
eta obra onen gordairuac etzinduan
gaur iduquico, aditu dezun eran cere
neque eta lanac eguin bacindu? Baña,
¿nola arkitzen ote cera? Lotsa zaitte Jau-
naren aurrean zure naguitasunaz, eta
aurrera bici zaitte obra onac ongui eta
arreta andiarequin eguiten dituzula.

OGUEI TA BIGARREN
ERACUSALDIA.

*Obra on edo Ceruraco irabaciac es-
catzen duen, asmo edo intencio
garbiaren gañean.*

Zu nor izatera, ngari eguin ditzaque-
zu: nere anima, zure estadu ta bici mo-
duan bertan obra on eta ceruraco ira-
baciac, ecusi dezun bezala. Baña ez da
asco onetaraco obra onac eguitea nola
nai, baicic eguin bear dira asmo edo in-
tencio garbiarequin. *Zure beguia, au-
da, zure asmo edo intencioa oquerra ba-
da, zure lanac, zure neque eta obrac,
oquerrac, illunac eta ceruraco irabaciric
ez dacartenac izango dira, Jesu-Cristoc
berac aditzera eman cigunez (a). Asmo
edo intencio garbia da gure lan eta
obrac eguitea Jaunaren onra eta gloria-
raco, azqueneco eracusaldian esan dan
bezala. Au eracusten digu San Pauloc,
dionean; *Eguiten dezuen gucia, dala**

(a) *Math. 6.*

itzez, dala obrac, eguizue gure Jaun Jesu-Cristoren icenean (a). Naiz jan, naiz edan, naiz beste gauzaren bat eguin dezazuela, eguizue gucia Jaincoaren onra ta gloriaraco (b).

Asmo edo intencio garbi onequin gure lan eta obrac eguiteco, bear dira bi gauza. Lenengoa da, Jaunari esqueintzea bere onra eta gloriaraco, eta esqueintzea guciac. Atozea ezperen, ¿norenena cera? *Etzerate cerenac*, esaten digu San Pauloc, baicic Jesu Cristorenac (c). Jesu-Cristorenac, ceren ecer-ezetic eguin guinduan. Jesu-Cristorenac ceren bere odol preciotsuaren costuz erosi guinduan. ¿Norentzat bada, izan bear due gure itzac, gure pensamentu eta obrac, Jesu-Cristorentzat baicic? ¿Nori esqueñi bear diozcagu Jabeari baicic? Norena dan arbola, arentzat izan bear due frutuac. Atozea gañera, ¿etzaude beartua amatzera zure Jaun eta Jaungoicoa zure biotz guciac, zure indar eta aleguin guciac? ¿Eta nola era onetan amatuco dezue, ezpadiozcatzu esqueintzen bere onra ta gloriaraco zure itz, pensamentu eta

(a) *Ad Colosens. Cap. 3.* (b) *1. ad Corint. c. 10.* (c) *1. ad Corint. cap. 3. etc. 6.*

obra guciac? Argatic oitu zaite, nere anima, goicetic Jaunari esqueintzera zure biotza, zure lan eta neque guciac.

Gure lan eta obrac ceruraco irabaciac izateco, ez da asco goicetic Jaunaren onra eta gloriaraco esqueintzea, bear da gañera asmo eder onec eraguitea guri obra onac. Argatic goicean esqueñi arren Jaunari egun gucico itz, pensamentu eta lanac, baldin guero eguiten badiugu beste asmo lurrezcoeren bategatic, eguin dezagun contu, munduaren alabanzac iristeco, galduco degu ceruraco irabacia, eta gure obra onac izango dira ustelac, edo azal-prinz ederra bai, baña mamiric ez duenac. Eta ona cergatic bein baño gueyagotan guertatzen dan, cembaitec obra on ascoquin ceruraco irabaci guchi eguitea ceren goicetic artu zan asmo edo intencio garbia, erraz aldatzen eta lur biuritzen dan, ernai bici ezpada bat. Esan ditque gure asmo, edo intencioa batzuetan dala goicean urrea, guerosheago cillarra, eta azquenean lur utsa. Au guerta ez dediñ, eguartean berritu bear da noicean bein goiceco asmo ona. Ez da onetaraco neque andiren bearric; asco da Jaincoaganonz biotza jasotzea, eta

esatea naiz itzez, naiz gogoz: *Jauna goiceco asmoan bertan arquitzen naiz: zure icenean eta onran izan bites nere lan guciac, eta orain eguitera noan au-ere bai.*

¡Nere anima, cein gauza negargarria zuri guertatu zatzuna! Necatu cera asteetan, illetan eta urteetan, obra onac eguiten, eta alaere arquitzen cera ceruraco irabaci guchirequin, ceren zure asmo edo intencioa erraz aldatzen zan munduaganonz. Centza zaite bada, eta emendic aurrera eguitzu gauza guciac asmo garbiarequin, eta Jaunaren onra eta gloriaraco.

OGUEI TA IRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Ceiñ frutu ederrac, eta santutasun
ceiñ miragarria dacartzian, bacoitzac bere bici moduco lanac, asmo
eta intencio garbiarequin eguiteac.
Contatzen da Florenciaco penitente andi
bati guertatua.*

Aditu dezu, nere anima, cer asmo edo

intencio escatzen duan obra onac, eta ceruraco irabaciac, eta nola au eguin eta berritu dezaquezun erraz. Ezta au eguiaz neque andia, ezeta jaquiunde andiren bat escatzen duana-ere. Edoceñ necazaric, eta languillec, arreta, eta ar dura pisca bat artzcarequin, eguin dezaquean gauza da, iracurtzen jaquin ez arren. ¿Eta norc esan, ceñ frutu ederrac eta santutasun ceñ miragarria iritzi dezaquezun cere bicimodu ta estaduan? Au nol-ere bait ezagutu dezazun, enzun itzatu, asmo, edo intencio garbiac dartzian frutu ederretatic batzuec. Lenengoa da: etsai galgarriari goicetic biotzeco ateac ichitzea. Ernai dabill au, zure biotzaren jabe gueratzeco esnatzen ceranean. Zaitzen zaitu lotan zaudenean, eta ozta iguerritzen dizu esnatzera zuacela, eguiten du aleguiña zure biotzera sartzeco, eta onetaraco bidalduco dizquitzu zure arazo, edo eguitecoen quezeac, eta cembait aldiz gogoracio itsusiac. Eta ¿cembait bider lenagotic prestatzen ditu ames loyac? Baña oituzten bacera goicetic, edo esnatzen ceranetic, Jaunari zure biotza, pensamentu eta lan guciac esqueintzera, ichitzen dizozcatzu ateac etsayari, eta aldeguiten

du. Bigarren frutua da biotza zabaltzea betico bicitzaren ustearequin. Asmo garbiarequin bere obrac eguiten dituan animac, badacus serbitzen duala Erregue gucien Erreguea, Jaun bat guciz altsua, eta eciñ gueyagoraño bere itzetan leyala: Badacus Jaun oncé bere adisquide ta serbitzariai aguintzen diela betico bicitza, eta onen usteac zabaltzen dio biotza, arintzen diozta neque guciac, eta gozaten emengo gurutze ta samintasunac. Irugarren frutua da animaco paquea gozo bat. Jaincoa da paquea eguiazcoaren iturburua; eta nola asmo edo intencio garbiarequin bere lan gucietan diardunac Jaun paqueatsu oni beguiratzen dion gucian, gneratzen da soseguz eta paquea ederrean, naiz emengo gauzac ongui eta gustora, naiz oquer irten ditecela. Laugarren frutua da, eguiten diran lan andi eta chiquiaquin, eta ecer ez dirudien gauzaquin ere betico bicitza eta ceruco erreñua irabaztea. Añ miragarria da, asmo edo intencio garbiaren indarra, non lanic eta obrarie chiquiena-ere alchatzen duan ceruco erreñuaren irabaci izateraño. Eguizu contu, zure echean arquitu dezula aitzur bat indar aiñ arrigarria dua-

na, non uquitzen dituan gauza guciac, eta lurreco socorrac berac-ere, urre eta cillar biurtzen dituan. Atozea, aitzur au utziric zocoan, ¿arico ciñaque besteren batequin? Ezetz esango didazu. Aitzur onen ancecoa dezu bada, asmo edo intencio garbia. Onec uquitzen duan gucia biurtzen du batzuetan cillar, bestetan urre, bestetan diamante, edo biurtzen du ceruco erreñua balio duan irabaci. Bostgarren frutua da, eguiten dan lan eta neque bacoitzarequin animaco gracia, eta santutasuna ugaritzea edo gueitutzea. ¿Nore esan, eta nore ezagutu ere, norañoco gracia eta santutasuna bildu dezaquean bacoitzac bere estadu eta bici moduan, baldin asmo edo intencio garbiarequin jarraitzen badie bere lanai? Au ederqui adierazten digu Florencian penitente andi bati guertatu citzaionac. Bici zan au Florenciaco eremu batean, oracio, barau eta penitencia asco eguiten cituala. Gogora citzayon beñ, munduan zan animaric birtutetsuena edo santuena zala. Aditu zuan Jaunaren ots bat, esaten ciona, jachi cedilla Florenciara; billa cezala Pedro zurradorea, eta onen birtute eta santutasuna andiagoc cirala. Jachi zan bada gure eremu-

tarra Florenciara; topatu zuan noizbait Pedroren echea, eta bien artean igarozan, orain esango dedan izqueta.

G. Atozea, Pedro, ¿cer barau atertzzen dituzu? galdetu cion eremutarrac.

E. Barau guchi, edo batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Cer cilicio darabiltzu gorputzean? galdetu cion eremutarrac.

E. Batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Egunean cembat ordu oracioan igarotzen dituzu? galdetu cion berriz.

E. Batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Cer eguiten dezu bada? galdetu cion azquenean.

E. Orduan esan cion Pedroc: Nie eguiten dedana da au. Goicean, jaiquita bereala, jartzen naiz belaunico: Ematen diozcat Jaunari biotz osoz esquerrac, ceren arguitu dan eguna bera serbitze-co eman didan. Guero esqueintzen diozcat nere biotza eta egun gucico itz, pensamentu eta obrac, guciaquin eta bacoitzarequin berari agradatu naiez. Au eguin ondoan equiten diot lanari. Au da nie eguiten dedan gucia. Eremutarrac, adituric Pedroc ciona, ezagutu zuan bere pensamentuaren zoraqueria, eta Pedroren birtute eta santutasunaren andi-

tasuna. Icasi ezazu bada zue ere, nere
anima, zure lan eta obrac asmo garbia-
requin eguiten, eta zue ateraco dituzu
emendie frutu asco, oen artean, birtute
eta santutasun andi bat.

OGUEI TA LAUGARREN
ERACUSALDIA.

*Obra on, eta Ceruraco irabaciac
eguin nai baditugu, prest egon
bear degu Jaunaren bo-
rondatea eguiteco, eta
borondate onequin
gurea bat eguin
bear degu.*

Eguin guinduan Jaunac emen bera-
ren borondate Santua eguiteco, eta gue-
ro beticotasun gucian berarequin ba-
tean ceruan doatsu izateco. Jaincoaren
Semea bera cerutic jachi zan, berac
esaten digun bezala (a), Jaunaren bo-
rondatea eguiten guri eracusteco, eta
eracutsi cigun chit ederqui, ala itzez,
nola obraz. Aita, esaten cion Getsemani-

(a) Joann. C. 17. v. 4.

co baratzan: *Aita, albaditeque igaro bedi nic edangabe pasioco neque oñaceen Caliz au; baña, eguin bedi zuc nai dezuna, eta nai dezun eran.* Ona nola prest ce-goan Jesus bere aitaren naia eguiteco.

Etzan prest egotearequin contentatu, baicic beraren borondatea eguiteagatic igaro cituan pasioco neque oñaceac, eta eman zuan gurutzean bicitza; Au bera eguin bear du bada obra on, edo ceruraco irabaciac eguin nai dituanac: prest egon bear du beñic-beiñ Jaunaren borondatea eguiteco, eta borondate au aguertzen dioe amar Aguinte edo Mandamentuac, Eliz Ama Santaren bostac, eta bacoitzac bere estaduan dituan eguin bideac. Aguertzen dioe gañera Jaunaren borondatea gurasoen, eta buru diranen aguinduae, eta berez edo bestez gure oneraco Jaunac prestatzen dituan neque, gurutze eta samintasunac. Emendic atera ezazu, nere anima, ez dezula obra on eta ceruraco irabaciric batiere eguingo prest ezpazaude Jaunaren borondatea eguiteco, gauza larri edo pisuetan bederic, ceren sasoi gaizto onetan zauden bitartean, Jaunaren gracian etzauden. Atera ezazu bigarrena, obra onac, edo ceruraco irabaciac ugari

eguin nai badituzu, Jaunaren borondatea eguin bear dezula, gauz andietan ezecic chiquietan ere ez becatu larria dalaco gauza chiquietan utseguitea, baicic ceren onela ezagüera ta borondate osoz sarritan utseguiteac galerazten dituan, asco obra on, eta amilderazo oi duan guchica becatu larrian. Atera ezazu azquenean, prest bici bear dezula Jaunaren borondatea eguiteco, emengo neque, gurutze eta samiñtasunac eguiten dizuenean-ere.

Era onetan prest egoteaz gañera, obra on edo ceruraco irabaciac eguin nai dituanac, equin bear die lan onai Jaunaren naya eguiteagatic, edo berbera dana, bere borondatea bat eguin bear du Jaunaren naiarequin. Emendie dator ascoren lan, neque eta obra onac iduri utsac izatea, eta esan oi dan bezala *ichura bai, ta quemenic ez*, ¿Cergatic ote? Ceren eguiten ez dituen Jaunaren borondateari beguiraturic, baicic beren griña, edo genioa serbitzeagatic, edo munduaren beguictan argui emateagatic.

Nere anima, zaude prest gauza gucietan Jaunaren borondatea eguiteco, eta borondate au izan bedi zure guiyari. Zure lan, eta obretan zure borondatea uni

ezazu, edo bat eguin Jaunarenarequin, dala gurasoen aguinduae eguitean, dala beste gaucetan. Au eracutsi cigun Jesu-Cristoe. Au bera eguizu Jaunagandie, edo lagun urcoetatic datozquitzun neque eta naigabeetan: esan guiozu sarritan Jaunari: *Eguin bedi, Jauna, zuc nai dezuna, eta zuc nai dezun eran. Indazu zure lagunza, neque au zure icenean igarotzeo.*

OGUEÍ TA BOSTGARREN ERACUSALDIA.

*Obra onen, edo ceruraco irabacien gordairu ugari aberatsac daude emengo neque, eta gurutzeac pacien-
ciaz, eta Jaunaren icenean erama-
tean. Uquitzen da birtute au, eta
ipintzen dira bera iristeco
cembait pensamentu.*

Azqueneco Eracusaldian ecusi dezu, nola prest egon bear dezun Jaunaren borondatea gauza gucietan eguiteco. Ecusi dezu gañera, era berean prest

egon bear dezula emengo neque, eta gurutzeac pacienciaz eramateco. Orain beguiratu bear dezu, nola neque, ta gurutzeac era onetan eramatean dauden obra onen, eta ceruraco irabacien gordairu ugari eta aberatsac.

Ozta aguertzen da guizona lurraren gañean, inguratzen due alde gucietatic nequeac, penac eta gurutzeac, eta jarraitzen dioe beti, nora nai dijoala. Neque eta gurutzeac arkitzen ditu echean, campoan, bacardadean eta lagua artean: neque eta gurutzeac etsaietatic, adisquideetatic, aideetatic eta arrotzetatic; eta azquenean erortzen da eriotzaren atzaparretan. *Guerra utsa da, cion Job Santuac, guizonaren lurreco bicitza (a).* An gucia dator gure lenbico gurasoen becatutic. Baña aín miragarria eta ona da Jauna gauza gucietan, non neque eta pena oetan beretan prestatu dituan guretzat ondasun chit andiac, edo obra on, eta ceruraco irabacien gordairu ugari aberatsac. ¿Nola ote? Eramaten dirala pacienciaz eta Jaunaren icenean. Arma au gabe galdua cera, nere anima, emengo nequeen, ecaitzen eta baguen ar-

(a) *Job. c. 7.*

tean; onequin, aingura batequin bezala gorde dezaquezu zure animaren oncia, eta gorde ez nola nai, baicie ugaritzen dituzula animaco gracia eta Santutasuna, eta ceruraco irabaciae. Argatic esaten digu San Pauloc: gauza bearra dala guretzat paciencia, Jaunae aguinduric dauzcan ondasunac iristeco (a). Paciencia da virtute bat laguntzen diona animari neque, naigabe eta gurutzeac eramaten ongui, eta Jaunaren iconean, eta ditu iru malla. Lenengoa da, aleguñean igues eguin nai izatea neque ta gurutzeatic, baña al-ere datocenean, iruzotzea gorrotoari, edo beste becatuiri lecuric emangabe, ceren ala aguintzen duan Jaunac. Au da pacienciaren beneo malla. Bigarren malla da, neque eta gurutzeen iguesi ibilli gabe, datocenean borondate prest batequin artzea ceren au dan Jaunaren borondatea. Irugarren malla da, atseguin eta contentuarquin artzea, eta igarotzea gurutze, neque eta bido gabeac, ceren au dan Jaunaren gogoco gauza, edo Jaunari agradatzen zaiona. Ala poz andia artu zuen apostoluac, San Lucasec dionez, Juduen

(a) *Ad Hebr. C. 10 v. 36.*

batzarreac azotatu cituanean Jesu-Cristogatic (a) San Pauloc bere neque andien artean cion: *gañez equiten dil pozac*, (b). San Andres ecusirie beretzat prestatu-rie cegoan gurutzea, asi zan osca esaten: *¡O gurutze santa! aspaldi deseatua, ansias amatua, ta billalua: ar nazazu guizonen artelic, eta eraman nazazu nere Maisuagana*. ¿Ecusten dezu cer dan paciencia? ¿Ecusten dituzu birtute onen mallac? ¿Nore esan norañoco irabaciac eguingo dituzun ceruraco bidean arma onez baliatzen bacera, egun oro etorrico zaizquitzun neque eta gurutzeetan? Entzun itzatzu orain, birtute au iristen lagunduco dizuen cembait pensamentu.

Lenengo pensamentua: edo ongui edo gaizqui neque, naigabe, eta gurutzeac igaro bearra cera lurraren gañean bici ceran artean. Gaizqui igarotzen badituzu, ugaritzen dira nequeac, galtzen dezu bear bada becaturen batequin cere burua, eta betico bicitza. ¿Cergatic bada pacienciara etzera sayatuco?

Bigarren pensamentua: ongui badaramazquizu emengo nequeac, beguira dagoquizun Aita Cerueoac emango diz-

[a] Actor. 5, (b) 2, Ad Corint. Cap. 7.

quitzu bere lagunza eta gracia ugariac, eta oequin arinduco, eta gozatuco dira: eta eguingo dituzu ceruraco irabaci andiac. Esan guidazu bada, nequea arindu badezaquezu, ez nola nai, baicie irabaci andiaquin, ¿cergatic ugaritu nai dezu cere nequea, eta barrengo samintasuna?

Irugarrena: Nondic nai datocela zure neque, eta gurutzcac, beti eguia izango dá, zure Jaun eta Aita onac zure oneraco bidaltzen dizquitzula. Gaizqui eguingo du bear bada zu naigabetzen zaituan lagun urcoac, baña Jaunac utzitzen dio gaitz ori eguiten, zue zure ecer eza ezagutu dezazun, eta leyalquiago Jaun bera serbi dezazun. ¿Eta zure onagatic Jaunac bidaltzen dizun nequea, ez dezu ontzat artu bear?

Laugarren pensamentua: Jaunaren adisquide guciac, Virgiña chit Santa, eta Jesu-Cristo bera, neque, eta gurutzeen bidetic igaro dira: ¿Eta zue ez diezu jarraituco onelaco guiariai?

Nere anima, arrezazu asmo osoa gaurdanic ontzat artzeco datozquitzun neque, naigabe, eta gurutzeac, Jaunaren naia eta borondatea eguiteagatic. Etzaitccela oitu neque eta estutasunen bat etortzean, etsayari otseguitera, bi-

rauae botatzera, eta lagun urcoaren
contra edoccin gauza esatera, baicie es-
queñi guiozu Jaunari gucia beraren
icenean: esan zaiozu: *Eguin bedi, eguin
bedi zure borondatea nola ceruan ala lu-
rrean.*

OGUEI TA SEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Birtute, eta santutasun andira igo-
tzeco bidea da, neque eta gurutzee-
tan eta gauza gucietan, Jaunaren
borondateari beguiratuta, Jaunac
nai duana bera nai izatea.*

*Au eracusten digu Erro-
maco Teologo andi bati
guertatuac.*

Obra on, eta Ceruraco irabacien ma-
mia bezala da Jaunaren borondatea
eguitea, eta Jaun berac nai duana gue-
ere nai izatea, batecere nequeac eta gu-
rutzeac datozquigunean. Emendic, cen-
bat eta obeto gure borondatea bat egui-
ña dagoan Jaunaren naiarequin, ambat
gueiago acitzen eta ugaritzen dá birtu-

te eta santutasuna. Au ongui eracusten dizu, Juan Taulero ceritzan, Erromaco Teologo andiari guertatuac. Guizon andi eta birtutetsu au zortzi urtez egon zan Jaunari escatzen, aguer ceguiola berari agradatzeco bidea. Aditu zuan bein Jaunaren ots bat esaten ciona: *Zo az San Pedroren Elizara, eta an arquituco dezu, zuc nai dezuna eracutsico dizun guizon bat.* Joan zan Eliz artara: arquitu zuan ateetan escale bat oñetatic elbarritua, eta soñeco zar batequin erdi ezta-lia. Asi zan Teologoa escale onequin itzeguiten; eta ara bien artean igaroa.

Teologoac. Jaincoac dizula egun on, adisquidea, esan cion Teologoac.

Escaleac. Ez det gogoan, egun gaistoric oraindaño izan dedala: erantzun cion Escaleac.

Teol. Jaincoac eguiñ zaitzala zori one-co.

Escal. Esquer milla, Jauna, zure borondate onagatic, baña egundaño ez det jaquin, cer dan zori gaistoa, eta doacabetasuna.

Teol. Adisquidea, Jaincoac dizula de-seo dezun gucia.

Escal. Jauna, ez det esparic izateco ez gairic, ez bideric, ceren gauza guciac

datozquidan nere gogoaren eta borondatearen neurrian.

Teol. Adisquidea, ¿Zu zauden bezala egon, eta nola izan zaitezque diozun bezeñ doatsu? Itzeguin guidazu arren garbiago, edo arguiroago.

Escal. Atseguin andiz eguingo det, Jauna, zue diozun ori. Zue eman dizquidatzu *egun onac*. Nic erantzun dizut, *ez dedala gogoan egun gaistoric orain daino izan dedala*; ceren otz edo bero, euri edo ateri, argui edo illun eguin dezala, alabatzen det nere Jaungoicoa, eta egun guciac dira neretzat berdiñac, beti dá alabaña bat oen emallea. Esan didazu urrena: *Jaincoac eguin nazala zori oneco*. Nic erantzun dizut, *egundaino ez dedala jaquin, cer dan zori gaistoa, eta doacabetasuna*; ceren naiz gose izan, naiz egarri, naiz oñaceaquin, eta gaitzen azpian egon, naiz limosnariac ez deguideela eman, naiz bai, ezagutzen det, gucia datorquidala Jaunagandic: eta nola nic nai ez dedan Jaunac nai duana baicic, dala au gozoa, dala samiña, arquitzen naiz soseguz, eta nere biotza dago atseguin contentuz betea. Ona, cer gatic egundaino jaquin ez dedan cer dan zori gaistoa.

Teol. Nere adisquidea, onac dira esan dituzun gauz oriec, baña esan guidazu: ¿eer eguingo cenduque, botaco bacindu Jaunac infernura?

Escal. Jaquizu, badituala bi beso chit sendoac eta indartsuac: bata da nere ecerezaren ezagüera eta umiltasuna, eta onequin adoratuco nuque Jaunaren berondatea, eta berari eutsico nioque. Beste besoa da Jaunaren amorioa. Amätzen det nere aleguiñ guciaz eta gauza gucien gañetic, eta amorio onequin eutsico nioque beti eta toqui gucietan. Onela, edo bioc gueratuco guiñaque infernutic campora, edo bioc jachico guiñaque ara: eta Jaincoarequin amorioz bat eguiña egotea, infernuan bertan ere, izango litzaque doatasun andiagoa, Jaincoaren amoriogabe ceruan bicitzea baño.

Teol. Arrituric gueratu zan Teologoa escalearen eranzute miragarriarequin, eta sinistu zuan urashe zala billatzen zuan guizona. Alaerc Jaunari onguiena agradatzeco bidea obeto ezagutu naiez, eguin ciozcan beste galde batzuec era onetan.

Teol. ¿Nondic etori cera, adisquidea, toqui onetara?

Escal. Jaincoagandic.

Teol. ¿Non arquite dezu Jaincoa?

Escal. Munduco gauzac maitatzea utzi nuan toquian.

Teol. ¿Eta nora zoaz?

Escal. Jaungoicoagana.

Teol. ¿Non bici da Jaungoicoa?

Escal. Borondate ona, eta biotz garbia duen guizonetan: au da Jaincoac nayan duen bicilecua.

Teol. Eta nor cera zu, adisquidea?

Escal. Jauna, ni naiz Erregue.

Teol. ¿Zu Erregue? ¿Non da zure erreñua?

Escal. Emengo nere erreñua dago nere animan: nere gorputza, nere griña eta sentidnac daude ezagüera zucenaren eta borondatearen mendean: eta ezagüera eta borondatea daucat Jaunac nai duaneraco prest. Orra, nola naizan eguiaz erregue, eta non dan nere erreñua; ez da, ez, munduco erreñu gucien artean bat-ere nere becein paqueatsuric.

Teol. ¿Nore, edo cerc aicha zaitu, adisquidea, birtutearen malla ain goi orretaraño?

Escal. Guizonaquin guchitan, eta Jaincoarequin sarritan itzeguiteac, beraren nai edo borondatearequin nere bat eguiten dedala. Onela arquite det Jaun-

goicoa, eta lurrean guizonac iritsi dezaquean, doatasun eta zori on gucia.

¿Ecusten dezu, nola escale bategandic icasi zuan Teologo batec Jaincoari onguiena agradatzeco bidea? Ecusten dezu, nola birtute, eta santutasun andi batera igo zaitezquean, baldin zure neque, eta gurutzeen artean zure nai eta borondatea Jaunarenarequin bat eguiten badezu. Saya zaite bada emendic aurre-ra onetara.

OCUEI TA ZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

*Jaunaren aurrean edo beguietan
jartze eta ibilzearen gañean. Adi-
razten da, cer dan ibillera au, eta
ceiñ bide ederra dan, ala beca-
tutic aldeguiteco nola
obra onac ongui
eguiteco.*

*Zabiltza nere aurrean, eta zu izango
cera birtutetsua eta santua, esan cion Jau-*

nac Abrahami (a). Itz oetan Jaunac adirazten dizu, nere anima, Jaun beraren aurrean, edo beguietan jartzea eta ibiltzea dala bide chit ederra, ala becatutic aldeguiteco, nola obra onac ongui eguiteco. Jaunaren aurrean, eta beguietan jartzea eta ibiltzea, ez da nola nai beraren aurrean egotea eta ibiltzea; Jauna alabaña toqui gucietan dago, eta arguiro ecusten gaitu gu, naiz gauaz, naiz egunaz, eta era berean ecusten ditu gure itz, pensamentu, eta obra guciac, ala andiac, nola chiquiac, ala onac, nola gaistoac. Ala ere gueyenean ez gaude, ez gabiltza gu Jaunaren aurrean, ceren erraz aztutzen gueran Jaungoicoaz, eta bera utziric igarotzen gueran mundo gaucetara. ¿Cer ote da bada Jaunaren aurrean, eta beguietan jartzea, eta ibiltzea? Bi gauzatara biurtzen da au. Bata da fedearen arguiarequin gogora ecartzea, eta sinistea, lecu gucietan eta gu gauden toquian bertan arkitzen dala Jaungoicoa, eta arguiro ecusten dituala gauza guciac, igaroac igarotzen, eta igaroco diranac: *Andia da Jaunaren iza-*

(a) Genes. 17. Vide Alphonsum Rodriguez de Presentia Dei.

tea eta ez du bucaerarie, dio Baruc Profetac (a), *Ceruaren erpiña baño goragocoda: infernuaren ondoa baño ondoragocoda: igarotzen ditu lurraren bazter, eta magu guciac, eta itsasoa baño zabalagoa da*, dio Job Santuac (b). Izate guciz andionen barrumbean *bici guera, muguitzen guera, eta gaude*, esaten cien San Pauloc Atenascoai (c). Bere jaquiundearequin arguiro ecusten ditu gauza guciac, eta ecusten ditu, ez nolana, baicie diran bezala. Berdin da Jaunarentzat gaua, nola eguna, illumbea, nola egunaren erdia: orregatic dio Escriptura Santac, *eguzquia bera baño-ere arguiagoac dirala Jaunaren beguiac* (d) Eguia oec gogora ecarri eta sinisten badezu, non ere nai, eta zauden toquian Jaunaren aurrean, eta beguietan zaudela, eta ecusten dituala gauza guciac, au izango da Jaunaren aurrean jartzea, eta beraren aurrean ibiltzeco bear dan lenbico gauza. Bigarrena da, siniste onezaz baliatzea gauden, eta gabiltzan lecuetan Jaunaganonz biotza jasotzeco, bear degun laguntza ta gracia escatzeco, umilqui bera adora-

(a) Baruc C. 3. (b) Job c. 11. (c) Act. Apost. Cap. 17. (d) Ecclesiastici Cap. 23.

tzeco, Fede, Esperanza eta Caridadezco afectoac eguitemó. ¿Ecusten' dezu, cer dan Jaunaren aurrean eta beguietan jartzea, eta ibiltzea?

Bide au chit ederra da, ala becatutic aldeguiteco nola obra onac ongui eguitemo. Becatutic aldeguiteco, ¿nola alabaña izango dezu becaturaco ausardia, oartzen bacera Jaunaren aurrean zaudela eta beguira dagoquizula? Pensamentu onec gorde cituan becatuan erortzetic, perill guciz andian Susana eta José anciñacoa, eta beste eciñ conta al. Era berean da bide chit ederra obra onac ongui eguitemo. Languille edo serbitzari bat, nagusia beguira dagoquionean, contuz ari da bere lanean: ta are contu ta arreta andiangoarequin Erregueren beguietan eta Erreguec naiduan lanean ari bada. ¿Nolaco arretarequin bada ez dituzu eguingo obra onac, baldin oartua bazaude, Erregue gucien Erreguea eta zure Jaungoicoa beguira dagoquizula? Era onetan Legue naturalco Patriarca Santuac igo ciran birtutearen erpiñera, artean libururic, sermoi eta confesioco eta comunioco Sacramenturic ezpazan ere. Argatic Jaunaren aurrean ibiltzeco jaiera au guciz asco

laudatzen, eta chit goyen ipintzen due San Ambrosioc, San Agustinec, San Basilioc eta beste Santu ascoc.

Nere anima, lotsa zaitte, oraindaño bide añ ederra icasi gabe bicituaz. Oitu zaitte sarritan Jaunaren aurrean eta beguetan jartzera, eta ibiltzera. Beguira dagoquizun Jaunari eguin guiozcatzu noicean bein agur umillac: esca zayozu bere gracia eta laguntza premia gucietan; sarritan alcha ezazu beregana biotza, eta zuc ceregan ecusico dezu, cein bide ederra dan bide au, becatutic aldeguiteco eta obra onac ongui eguiteco. Ez da onetaraco jaquiunde andirie bear, naiz iracurtzen ez jaquin, naiz bearrean edo norbaitequin izquetan ari, eguin dezaquezun gauza da, Jaunaren aurrean espirituz jartzea eta ibiltzea.

OGUEI TA ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Goiceco jaiera, Dotriñaco liburu-
choan ipiñi zan eran.*

Ecusi dezu, nere anima, nola aldeguin bear dezun becatutic, eta eguin bear di-

tuzun zure estadu eta bici moduan obra onac, betico bicitza doatsua iritsi nai badezu. Ecusi edo aditu dituzu leneco eracusaldietan asco neurri edo bide eder, zure eguiteco andi eta bacar onetan lagunduco dizuenac. Orain aditzera eman nai dizquitzut, euscaldun onac eguin oi dituen cembait obra on. Batzuec dira egun orocoac, besteac aste oro, ill oro, urte oro, eta urteco dembora batzuetan eguiten diranac. Asi gaitecen goiceco jayeratie.

Janci zaite goicean modestia eta onestidadearequin, Aita gurea, Ave Maria, Credo edo beste oracioren batzuec esanaz. Jarri zaite Jaunaren aurrean, oroitzen cerala nola beguira dagoquizun. Adoru ezazu umillasun eta errespeto guciarequin. Eman guiozcatzu esquerrac, eta esqueñi guiozcatzu zure pensamentu, itz eta lan guciac era onetan.

Jauna adoratzea.

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien asiera eta iturburua, eta gucien iraupena, eta muga edo fiña; eta ni naiz nerez ecereza, eta dedan izate au

zure escu onguilleac emana da. Ala eza-
gutzen eta aitortzen det, eta adoratzan
zaitut umiltasun eta errespeto guciare-
quin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin
dizquidatzun mesede guciac gatic. Milla
esquer, ceren ecer-ezetic eguin nindu-
zun, eta eguin zu emen ezagutzeco, ama-
tzeco, serbitzeco eta guero beticotasun
gucian zurequin batean ceruan doatsu
izateco. Milla esquer, ceren zure Seme
Jesusen odol preciotsusrequin Adanen
becatuaren mendetic atera, eta zure Eli-
zaren ume bataioan eguin ninduzun.
Milla esquer atzenean, ceren igaro dan
gau onetan bicitza gorde didazun.

*Jaunari pensamentu, itz eta obrac
esqueintzea.*

Esqueintzen dizquizut. Jauna, gaur-
co nere pensamentu, itz eta obrac. Betor,
Jauna, zure lagunza eta gracia, eguin
ditzadan nic gaurco nere lanac zue nai
dezun eran, eta zure onra ta gloriaraco:

Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu eta obra onac Aita Santuac onetaraco adiraciric daucan fiñeraco.

Betarie ez danean, au gucia laburtu diteque era onetan.

¡Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin. Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciacgatie, eta ceren igaro dan gau onetan bicitza gorde didazun. Esqueintzen dizquitzut nere pensamentu, itz eta obrac. Betor Jauna zure lagunza eta gracia, eguin ditzadan nie gaurco nere lanac zue nai dezun eran, eta zure onra ta gloriaraco. Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu eta obra onac Aita Santuac onetaraco adiraciric daucan fiñeraco=*Purgatorioco animentzat irabaci nai badituzu barcacioac, arrezazu asmoa, norentzat nai dezun, arentzat izan ditecen indulgenciac.*

*Examiña, eta egun guciraco asmo
onac.*

*Oroi zaite emen dembora pisca batean
lombicia, cer utsequite eguin dezun bart-
danic onera. Bigarrena, cer Mandamentu
gueiena autsi oi dezun. Irugarrena, zure
grina charren artean, cein dan nagusi edo
indartsuena. Esca guiozu Espiritu San-
tuari bere lagunza eta gracia, esaten dio-
zula quis onetan.*

Atoz, ó Espiritu Santua, atoz beartsu-
en gurasoa: atoz doaien emallea: argui
ezazu nere adimentua, nie nere utsegui-
teac ezagutzeco. Mugui ezazu nere bio-
tza oen gañean damutzeco.

Zaude orain guchi batean zure utse-
quiteac, eta oen sustraiac gogora ecar-
tzen ishillic.... Eguizu asmo osoa alde-
quiteco becatutic, eta becatuaren bidec-
tatic, batez-ere araco gueiena eguiñ oi
dezun becatu artatic. Arrezazu asmo
sendo bat escuratzeco eta ecitzeco orra-
co zure grina eta genio char ori. Arre-
zazu zure bitartecotzat Virgina gueiz
Santa, zure Aingueru guardacoa, San
José, eta zure iceneco Santua.... Eguizu

orain Fede, Esperanza, Caridade, eta Contriciozco afectoac irugarren partean ipiñi diran eran (Arratzeco jayeran-ere ipiñico dira bereala).

OGUEI TA BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Nola, goicetic asmoa artu dezun
eran, eguardean equin ditzaque-
zun zure lan eta nequeac
Jaunaren onra eta
gloriaraco.*

Nere anima, goicetic esqueñi diozcatzu Jaunari zure pensamentu, itz, eta obrac beraren onra eta gloriaraco. Bana au onela eguiñ-arren ez dezu, guero eguiten dituzun lan eta nequeaquin cezuraco irabaciric eguingo, goiceco esqueñi eta asmo ederraz azturic, necatzen bacera munduaren losenchac, eta alabanzac irabazteco, edo zure genio eta seta serbitzeagatic, edo beste oen anceco fiñen bategatic. Au guerta ez daquizun, oitu zaitte sarritan gogora ecartzera, nola lecu gucietan zauden Jaunaren au-

rrean, eta beguietan, eta nola beguira dagoquizun. Gañera oitu zaito noicean beñ beragana biotza jasotzera, goiceco asmo onac berritzera, eta bear dezun lagunza escatzera; baña aldi bacoitzean ez dembora luceric igaro. Ara nola eguin ditequean au.

Lanean asilzean

¡Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Goicecoan bertan arkitzen naiz: izan bedi nere lan au zure onra eta gloriaraco.

Lana bucatzean.

Esquerrac Jauna, ceren lan au eguiten lagundu didazun. Ez nazazula utzi aurrera ere.

Orduac aditzean.

Ave Maria eta Gloria esan oi dira, eta guero esaten da: *Virgiña chit Santa, alaba ezazu beti-beti Jaungoicoa, eta ez arren guri utzi beraren contra becatu eguiten.*

*Utsequiteren bat guertatzen
zatzunean.*

¡Orra, nere Jaun ona, cein charra eta ecer-eza naizan! Goicean eman dizquitzut aimbeste itz becaturie ez eguiteco, eta esqueñi dizquitzut nere itz, pensamiento eta obrac zure onra eta gloriaraco: eta zue ecusten dezu cein laster zuzaz eta emandaco itzaz aztu naizan. Damu det, Jauna, nere esquergabequeria onezaz eta guciaz! ¡O ontasun guciz maitagarria! Gorde nazazu becatutic.

Noicean bein.

Oroi zaite, beguira beguira dagoqui-zula Jauna, eta prest dagoala zuri betico bicitza eta ondasunac, eta emen-ere on izango cenduquean gucia emateco. Esan zaiozu: ¡O Ontasun neurric, mugaric eta bazterric ez dezuna! ¡O edertasun beti anciñacoa, eta beti berria! Amatzen zaitut biotz gucitic.

Tentacioren bat datorrenean.

¡O nere Aita ona! Gorde nazazu etsayaren lazoetatic; gorde nazazu, galdua naiz bestela. Bici bedi Jesus, ill bedi becatua.

Neque edo calteren bat guertatzen danean.

Jauna, zue daquizu cer ongui dago-can nere animari: eguin bedi, eguin bedi, Jauna, zure borondatea. Adoratzen eta bedecitzen det zure icen Santua.

Lagun urcoagandic neque edo gurutzeren bat datorrenean.

Jauna, zure icenean izan bedi neque eta gurutze au, barcatzen diot urliari eman didan naigabe, eta opa diot cerua, eta araco bidean bear duan gucia.

*Etsaiari berri gaizto edo calleren
bat datorquionean.*

Jauna, opa diot urliari on gueia, eta eman zaiozu arren oraingo bere nequea ongui igarotzeco, edo zure icenean ontzat artzeco laguntza.

Etsaiaren onac embiliaren gura cimurra esnatzen duanean.

Jauna zugatic eta zure icenean amaten det nere lagun urco au, opa diot Cerna, eta araco bidean on izango duan gucia, baita oraingo on au-ere zu serbitzeco, eta Cerua irabazteco.

Jateracoan edo afarilaracoan.

Jauna, gauza gucien, eta nere contua daucazunac bezala prestatu dezu nerezat bicitzeco bear dedan gucia, eta janari ta edari au. Zure icenean eta zu serbitzeco artuco ditut. *Aita gurea, Ave Maria eta Gloria.*

*Gosaria, bazcaria edo afaria
bucatzean.*

¡Gure Jaun eta Aita maitagarria, on
guciaren emallea eta iturburua! Milla
esquer oraindano eguin dizquidatzun
mesede guciacgatic, eta ceren artu ditu-
dan janari eta edari au neretzat presta-
tu dezun. *Aita gurea, Abe Maria, Gloria
eta Salvea.* Atzenezan Purgateguian edo
Purgatorioan dauden animen alde *Aita
gure bat.*

*Eguancean, eguardian eta illuncean
Ave Mariac esateco ezquilla
aditzean.*

Latiñez.

Angelus Domini nuntiavit Mariæ

*Eranzuera: Et concepit de Spiritu
Sancto. Ave Maria graziaz betea, etc.
Eranzutena da: Santa Maria, etc.*

Ecce ancilla Domini.

Erantzueraz: Fiat mihi secundum Verbum tuum. *Ave Maria etc.* *Erantzuten da:* *Santa Maria, etc.*

Et Verbum Caro factum est.

Erantzueraz: Et habitabit in nobis. *Ave Maria, etc.* *Erantzuten da:* *Santa Maria, etc.* *Gloria Patri, etc.*

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus Domine mentibus nostris infunde ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus, et Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Eusqueraz

Jaunaren Aingueruac ecarri eion Virgiña Mariari Ceruco mandatua.

Erantzuten da: Eta Espiritu Santuaren obraz eta graciaz gueratu zan aurdun.

Ave Maria, etc. Erantzuten da: *Santa Maria, etc.*

Ona ni, Jaunaren Serbitzaria

Erantzuten da: Eguin bedi nigan zue diozuna eta diozun eran, *Ave Maria, etc.*
Erantzuten da: *Santa Maria, etc.*

Eta Jaincoaren Itz Andia, edo Trinidateco bigarren Persona araguz janci zan

Erantzuten da: Eta bicitu zan guizonen artean. *Ave Maria, etc.* Erantzuten da: *Santa Maria, etc. Gloria, etc.*

OREMUS

Erregutzen dizugu, Jaina, ishuri dezazula gure animetan zure gracia, Aingueruac adiraciric zure Seme Jesusen guizon eguitea ezagutu degunac beraren Pasio eta gurutzeco eriotzagatic betico piztutze doatsuaren glorian sargaitan: Jesu-Cristogatic beragatic. Alabiz.

Erregu oec eguiten dira belaunico; baña larumbat arratsetic igande arratseraño; eta Pazcoa-larumbat eguneco bezperetatic Trinite eguneraño zutic. Baicoitzean irabazten dira eun egunetaco

barcacioac, eta illean bein barcacio edo indulgencia osoa, confesatzen eta comulgatzen danac, baña erregutu bear da Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia deseguin, eta Eliz Ama Santaren onra eta gloria ugaritu dedin (a).

Sagaraco ezquilla aditzean.

¡O nere Salbatzalle maitagarria! Apai-
zac consagracioco itzac esan dituan une-
an bertan jarri era zu Aldareco Sacra-
mentuan gurequin, eta gure artean bici-
tzeco. Ala sinisten det, eta adoratzen zai-
tut nere Jaungoicoa, nere Erreguea eta
Salbatzallea bezala. Bedeica zaitzeela
ceruco Aingueru eta doatsu guciae. Be-
deica zaitzeela lurreco anima onae eta
gauza guciae.

*Jesusen agoniaco ezquilla arratzal-
deco iruretan jotzen danean.*

¡O Jesus ona! Ordu onetan zu egon
ciñan gurutzean iltzeco zorian, eta ill ci-
ñan nigatic. ¿Cer eguin, eta cer igaro

(a) *Benedictus XIII. et XIV.*

bear ez nuque nic zure icenean? Izan bitez zure onran nere neque eta gurutze guciac. *Aita gure bat, eta Ave Maria*. Ostiraletan esaten dira belaunico, bost *Aita gure eta bost Ave Maria*, eta irabazten dira bareacio edo indulgenciac (a).

Arratsean animen ezquilla jotzen danean.

Badaquizu, esazu *De Profundis* asitzen dan Salmoa: ezpadaquizu au, esazu Aita gurea, Ave Maria eta azquenean: *Requiem æternam dona eis, Domine. Et lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. Amen*. Erregu au beti eguiten da belaunico: bacoitzean irabazten dira eun egunetaco bareacioac, eta urtean bein bareacio osoa; baña onetaraco confesatu eta comulgatu bear da, eta erregutu ere bai Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia bucatu, eta Eliza Ama Santaren onra eta gloria ugaritu dedin (b).

(a) *Benedictus XIV. dia 13 Decemb. an. 1740.*

(b) *Clemens. XII. die 14. Aug. an. 1736.*

OGUEI TA AMARGARREN
ERACUSALDIA.

*Arrats oro eguin ditzaquezun obra
onac.*

Arratsetan esan oi da Virgiña chit Santaren Errosarioa, eta ascoc ondoren eguiten due Dotriñaco liburukoan dagoan arratseco jaiera. Zue-ere gauz oec ongui eguin ditzatzun, aditzera eman-go dizut, *lenbicia* nola esan dezaquezun ongui Errosarioa. *Bigurrena*, latinez eta eusqueraz ipiñico dizut Ama Virgiñaren letania. *Irugarrena*, ipiñico det arratseco jaiera Dotriñaco liburuan dagoan eran.

*Nola esan dezaquezun ongui Erro-
sario Santua.*

Errosarioa esateco jayera da Virgiña chit Santaren gogocoa, eta Aita Santo Domingori berac eracutsia. Onequin eun milla ereje baño gueyago eracarri cituan Santuac Elizaren barrutietara. Eta

gnore esan cembat becatari jayera onen bidez atera cituan becatuen osinetic? Etzaitecela contentatu Errosarioa nola nai esatearequin, baicic ezazu ongui, eta Eliz Ama Santac nai duan eran, auda, gogora ecarriaz Jesu-Cristoren bici-tzari, eriotzari eta piztutzeari dagozcan Misterioac. Onela errezatzen duenentzat barcacio asco eta andiac, elcarren leyan bezala, eman ditue Aita Santuac; baña Misterio oec nola gogoan erabilli ezta-quianac esan beza Errosarioa alic on-guiena, eta Jesus bere Ama maitaga-rriarequin onratzeco eta alabatzeco go-goarequin, eta irabacico ditu besteac be-zala iudulgenciac. Ala erabaqui zuan Aita Santu Benedicto XIII. (a). Astelen, eta ostegunetan gogoan crabilli oi dira Jaincoaren guizon eguitea, eta ondoren-go bicitza eta Misterio oei deriste: *Atse-guiñezcoac*: astearte eta ostiraletan Jesu-sen neque oñace eta eriotza: eta Misterio oei derizte: *Dolorescoac*: Igandean aste az-quenean eta larumbatean Jesusen piz-tutzea, eta ondorngo Misterioac, eta icendatzen dira: *Gloriosoac*. Ara nola eguiten dan an gucia:

(a) *Benedictus XIII. Constit. quæ incipit pretiosus*

*Astelen eta ostegunelan ciña, zaitte,
eta esazu.*

Lenengo Misterioa.

Adanen becatuarequin galdua guera-
tu zan, guizonarentzat Ceruco gracia,
eta araco escua irabazteco eguin zan
guizon Trinidadeco bigarren persona
Virgiña chit Santaren Sabelean Espiritu
Santuaren obraz eta graciaz. *Aita gurea;*
amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria
Patri*.

Bigarren Misterioa.

Virgiña Amaren bisitacioa, edo Santa
Isabel ecustea. *Aita gurea*, amar *Ave
Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa.

Jesusen jaiotza. *Aita gurea*, amar *Ave
Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa

Ama Virgiñaren Purificacioa, eta Je-

susec Aita Eternoari eguin cion Presenta edo ofrenda. *Aita gurea*, amar *Ave Maria* eta azquenean *Gloria Patri*.

Bostgarren Misterioa

Jesusi, artean gaztechoa zala, Jerusalemgo Elizan guertatua, eta nola an bere Amac arquite zuan. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.
Oec esan ondoan Letania.

*Astearte eta ostiraletan, ciña zaite,
eta esazu.*

Lenengo Misterioa

Jesusen Getsemanico illuntasun, tristura eta odolezco icerdiac. Aita gurea, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa

Jesusec gure amorez artu cituan azoleac. Aita gurea, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa

Jesus Erregue gucien Erregue aranzaz corotua. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri.

Laugarren Misterioa

Jesus Calvarioco mendira gurutzea soñean daramala. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri.

Bostgarren Misterioa

Jesus gure amorioz, eta gure becatuac-galic gurutzean iltzez josia, eta illa. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri. Oec esan ondoan Letania, guero ipiñico dan bezala.

Igande, Asteazquen, eta Larumbatetan. Ciña zaitte eta esazu.

Lenengo Misterioa

Jesusen piztutzea, eta Virgiña chit

Santaren orduco atseguin-contentua, *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa

Jesusen Cerura igotzea, eta Jesusen Amaren orduco atseguin andia. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa

Espiritu Santuaren etorrera, eta Jesusen Amac orduan artu zuan atseguin andia. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa

Ama Virginiaren Ceruratzea. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta guero *Gloria Patri*.

Bostgarren Misterioa

Ama Virginiaren Coroacioa. *Aita gu-*

rea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri. Oec esan ondoan Letania, oraiñ ipiñico dan bezala. Misterio oec luceago dacartzie Aita Mendiburuc, eta Cardaberazec.

AMA VIRGIÑAREN LETANIA

Latinez.

Kyrie eleyson.

R. Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

R. Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

R. Kyrie eleyson.

Christe audi nos.

R. Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

R. Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis Deus.

R. Miserere nobis.

Filii Redemptor mundi Deus.

R. Miserere nobis.

Spiritus Sancte Deus.

R. Miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus.

R. Miserere nobis.

Sancta Maria. *Ora pro nobis.*
Sancta Dei genitrix.
Sancta Virgo Virginum.
Mater Christi.
Mater Divinae gratiae.
Mater Purissima.
Mater Castissima.
Mater Inviolata.
Mater Intemerata.
Mater Immaculata.
Mater Amabilis.
Mater Admirabilis.
Mater Creatoris.
Mater Salvatoris.
Virgo Prudentissima.
Virgo Veneranda.
Virgo Predicanda.
Virgo Potens.
Virgo Clemens.
Virgo fidelis.
Speculum Justitiæ.
Sedes Sapientiæ.
Causa nostræ lætitiæ.
Vas Spirituale.
Vas honorabile.
Vas insigne devotionis.
Rosa Mystica.
Turris Davidica.
Turris Eburnea.

Ora pro nobis.

Domus Aurea.
Fœderis Arca.
Janua Cœli.
Stella Matutina.
Salus Infirmorum.
Refugium Peccatorum.
Consolatrix Afflictorum.
Auxilium Christianorum.
Regina Angelorum.
Regina Patriarcarum.
Regina Prophetarum.
Regina Apostolorum.
Regina Martirum.
Regina Confesorum.
Regina Virginum.
Regina Sanctorum omnium.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Parce nobis, Domine.*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Exaudi nos, Domine.*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Miserere nobis.*

Ora pro nobis.

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui incarnationem congnovimus, per passionem ejus et Cru-

cem ad Resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

EUSQUERAZ.

Jauna, urriquitu zaito guzaz.

E. *Jauna, urriquitu zaito guzaz.*

Jesu Cristo, urricaldu zaito guzaz.

E. *Jesu Cristo, urricaldu zaito guzaz.*

Jauna, urriquitu zaito guzaz.

E. *Jauna, urriquitu zaito guzaz.*

Jesu Cristo, adi gaitzatzu

E. *Jesu Cristo, adi gaitzatzu.*

Jesu Cristo, enzun gaitzatzu.

E. *Jesu Cristo, enzun gaitzatzu.*

Ceruetaco Aita Jaincoa.

E. *Urriquitu zaito guzaz.*

Seme Jainco munduaren eroste edo Redentorea.

E. *Urriquitu zaito guzaz.*

Espiritu Santu Jaincoa.

E. *Urriquitu zaito guzaz.*

Trinidado guez Santa, Jainco bat baccarra.

E. *Urriquitu zaito guzaz.*

Santa Maria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jaincoaren Ama Santa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiñen Virgiña Santa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jesu Cristoren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ceruraco graciaren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama guciz garbia.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama guciz Casta.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Becaturic beñere izan etzenduan Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama tacharic gabea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama mancharic gabea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama maitagarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama miragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ecer ezetic gucia eguin zuanaren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Salbatzallearen Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiña guciz zogui eta cintzoa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiña Onragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic,*
Virgiña laudagarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña al edo escu andia dezuna.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña biotz-beraa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña leyala.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Birtute gucien ispillua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Jaquiundearen jarlecua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Gure atseguin eta pozaren bidea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Onci Espirituala.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Onci Onragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Jayera edo debociozco onci bicañ-mira-
garria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Arrosa misteriozcoa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Daviden Torrea. (*)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

(*) *Daviden Torrea.* ¿Cer esan nai ote da itz octan? Ara cer: Jerusalengo Erria etsayetatic

Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua. (**)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Urrezco Jauregui ederra.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Paquearen Arca.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

gordetzeco, eguin zuan David Erregueac Torre sendo bat, eta an, premia zaneco, cincilica ceuden arma mota-guciac. Argatic Letania onetan Virgíña chit Santa Daviden torreaten pare ipintzen dá, eta deitzen ere zaio *Daviden Torrea*, ceren dan Elz Ama Santa gordetzen duan Torre sendo, eta etsayac garaitzeco Ceruco armaz guciz ornitua.

(*) Torre sendoa ezecic dá Virgíña chit Santa Torre guciz ederra, Ceruco doayez, birtutez, eta Santutasunez chit apaindua. Argatic deitzen zaio Letanian: *Marfillezco Torrea*; baina itz oen lecuán ipiñi dá itzac adirazten duena, gende jaquin ezac uste izan ez deceen Virgíña chit Santa dala *Marfillezco* ganzaren bat. Ancíñaco demboran Erregue, eta guizon andiac, batez-ere Orientean, edo eguzquia irteten dan aldeco bazterretan, oazurac, guelac, eta echeac apaintzen cituen, marfillezco chapac an-emen ederqui eranciaz. Emendic deitzen dio Letaniac Virgíña chit Santari *Marfillezco Torrea*, ceren era miragarrian apaindua dagoan, ez lurreco apaindurakin, baicic Cerucoaquin: Eta ona cergatic Letanian Eusqueraz ipiñi diran itz oec: *Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua.*

Ceruco atea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Goiceco izarra.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Erien osasuna.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Becatarien gorde-lecua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Nequetan daudenen Consolatzallea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Cristauen laguntza.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Aingeruen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Patriarquen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Profeten Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Apostoluen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Martirien Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Confesoreen Erreguiña. (***)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

(***) *Confesoreen Erreguiña.* Itz oequin ez diru adirazten Confesioac entzuten dituen Apaizac, baizic Martirioa igaro gabe birtute, eta Santutasun andian beren egunac bucatzen dituen guizon guciac, Oec beren bicitza ederrarequin ai-

Virginiën Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Santu guciën Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Barca guizentzu, Jauna, gure becatuac.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Enzun gaitzatzu Jauna.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Urriquitu zaitte guzaz.*

ORACIOA.

Erregutzen dizugu, Jauna, ishuri dezazula gure animetan zure gracia, Aingueruac adiracirie zure Seme Jesu-Cristoren guizon eguitea ezagutu degunac, beraren Pasio eta gurutzeco eriotzagatic betico piztutze doatsuaren glorian sar gaitean: Jesu-Cristoren beraren bidez. Alabiz.

tortzen, eta confesatzen due Jesu-Cristo, eta adiraxten due, prest arquitzen dirala, bera ez uzteagatic igarotzeco edoecin neque eta gurutzec, eta orregatic ematen zate *Confesoreen* icena. Vide Benedictum XIV. de Canonizatione Sanctorum.

Letanien ondorengo jayera.

Jarri gaitecen Jaunaren aurtean, oroitzen guerala nola beguira dagoquigun. Adora dezagun umiltasun eta errespeto guciarequin. Eman deguioczagun esquerrac, eta esqueñi deguioczagun gure pensamentu, itz, obrac eta loa. (*Au esango du Errosarioa bere echecoquin, edo lagunaquin esaten duanac*).

Jauna adoratzean.

¡Nere Jaun Jaincoa! Zu cera gauza gucien asiera eta iturburua, gucien iraupena eta muga edo fiña; eta ni naiz nerez ecereza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen eta aitortzen det, eta adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguiñ dizquidatzun mesede guciacgatic. Milla esquer, ceren ecerezetic eguin ninduzun eta eguin Zu emen ezagutzeco, amatzeco, serbitzeco, eta guero beticotasun gu-

cian zurequin batean doatsu izateco. Milla esquer, ceren zure Seme Jesusen odol preciotsuarequin Adanen becatuaren mendetic atera, eta zure Elizaren ume batayoan eguin nazun. Milla esquer atze-nean, ceren igaro dan egun onetan bici-tza gorde didazun.

*Jaunari pensamentu, itz, obrac
eta loa esqueintzea.*

Esqueintzen dizquitzut, Jauna, gau onetaco nere pensamentu, itz, obrac eta loa. Atoz, Jesus ona, bici zaite nere biotzean, eta gorde nazazu etsayaren sare, eta amets gaistoetatic.

Examiña

Oroi gaitecen emen pisca batean. Ienbi-cia: Cer ulsequite eguin degun goicetic oraindaño. Bigarrena: queyegui autsi oi degun, mandamentu ura gorde ole degun goicetic asmaoa artu guenduan bezala. Iru-garrena: leyalqui eta arretarequin saiatu ole guerán araco gure griña char nagusi eta genio gaisto ura escuratzera, ecitzera, ilduratzerá. Esca deguiogun Espiritu Santuari bere lagunza eta gracia.

Atoz, ¡ó Espiritu Santua, atoz beartsu-
en gurasoa, atz doayen emallea! Argui
ezazu nere adimentua, nie nere utseguí-
teac ezagutzeco: mugui ezazu nere bio-
tza oen gañean damutzeco.

*Gauden oraiñ guchi batean gure gaur-
co utseguíteac eta oen sustrua gogora
ccartzen ishíllie... Eguin dezagun asmo
osoa aldeguíteco becatutic, eta becatuaren
bideetatíc, balez-ere araco gueiena eguiñ
oi degun becatu arlatíc. Ar dezagun asmo
sendo bat escuratzeco, ta ecitzeco araco gu-
re gríña eta genio char ura. Ar ditzacun
gure Bitartecolzal Virgíña guciz Santa,
gure Aingueru Guardacoa, San José, eta
gure iceneco Santua... Eguiñ ditzacun
orain Fede, Esperanza, Carítade, eta
Contriciozco afectoac.*

Acto Fedezcoac.

Jaungoicoa, Jaquiunde ta eguia beti-
coa cerana! Sinisten ditut benaz, eta
biotz gucític, Eliz Ama Santac sinisten
eta eracusten dituan gauza gucía, ce-
ren Zue Eliz Ama Santari aguertu dioz-
catzun, eta onec ala eracusten dizqui-
dan.

Sinisten det Jainco Aita guciz poderoso Ceruaren eta lurraren Criadoreagan. Eta aren Seme bacar Jesu Cristo gure Jaunagan, Ceña sortu zan Espiritu Santuaren Obraz, eta graziaz: jayo zan Maria Virginiagandic. Padecitu zuan Poncio Pilatosen mendean, gurutzeficatu, illa eta obiratu izan zan. Infernuetara jachi zan, irugarren egunian illen artetic piztu zan. Ceruetara igo zan, an dago jarriric Aita Jainco guciz poderosoren escuyetic. Andic etorrico da bicia eta illac juzgatzera. Sinisten det Espiritu Santuagan. Eliza Santa, Católica, Santuen Comunioa. Becatuen barca-cioa. Araguiaren resurreccioa. Bietza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac utzi ciozeala Eliz Ama Santari zazpi Sacramentu, ta oen artean Confesioco Sacramentua bataioa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac ipiñi zuala aldareco Sacramentu guciz miragarria, ta Sacramentu onetan dagoala gure animen janari eta edari izateco, gracia ugaritzeco eta bere gozotasun miragarriac gure biotzetan isurtzeco. Siniste onetan bici eta ill nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme Jesusen eriotza, eta merecimentuac bi-tarteco dirala, eta beraren graciarequin aleguiña eguiten dedala, esperatzen det zure Ontasun, eta Misericordian nere becatuen barcacioa, ta betico bicitza doatsua, ceren Zuc ala agundu didazun, eta cere itzetan añ leiala ecran. Zu cera on guciaren Iturburua, eta emallea, eta Zugandic uste det, Jauna, ceruraco bidean bear dedan gucia.

Acto Caridarezco ta Contriciozcoa.

¡Nere Salbatzalle Jesus maitagarria! Zu cera ontasun bastergabea eta neurric ez dezuna, eta beragaitic guciz Maitagarria. Amatzen zaitut biotz gucitic zure ontasun orri beguiraturic. Ta Zugatic, eta zure icenean amatzen ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere etsayac. Opa diet cerna, eta araco bidean conbeni zaten gucia. ¡O Ontasun miragarria! Damu det Zu ofendituaz, eta damu det gauza gucien gañetic. Ar-

tzen det asmo osoa ez gueiago becatu-
ric eguiteco, becatuaren bideetatic aldegui-
teco, eta confesatzeco.

OGUEI TA AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

*Igande eta beste jai egunac Santifi-
calzearen gañean.*

Ecusi dezu, nere anima, nola egun oro
goicean, eguartean eta arratsean, ugari
eguin ditzaquezun obra on, eta Cerura-
co irabaciac. Orain beguiratu bear dezu
Lenengo lecuan, certaco ipiñi dituan Eliz
Ama Santac igande, eta beste jaiac. *Bi-
garrena* cein lotsagarria dan Cristau as-
corene gun oetaco bicitza. *Irugarrena* no-
la zuc igaro bear dituzun egun oec obra
onetan, eta ceruraco irabacien gordai-
rua gueitutzen, eta asitzen dezula.

Guizona, bere Jaunac ezerezetic atera,
eta lurraren gañean ipiñi zuanetic, be-
artua dago bere Equille ona ezagutzera,
amatzera eta onratzera, ez biotzez baca-
rric, bai ta gorputzez edo agui-ri diran
obra onaquin-ere. Edoceñec dacus, lan

au ongui eguiteco, alde bat utzi bear dirala munduco eguiteco, eta arazoac. Argatic Jaunac beretzat bereci eta autu cituan cembait egun israeltarrai eman cien leguean, oen artean *Larumbata*. Eta egun au, Leguea eman cienean eze-cic, lenago ere beretzat marcatu zuan Jaunac Israeldarrac Egiptotic irten ciranean (a). Larumbateco jaya ipiñi zanic laster arquite zuen Israeldarrac guizon bat basoan egurretan, eta Jau-naren aguintez quendu cioen bicia arri-ca (b).

Etorri zán Jesu-Cristo, eta aitu ciran Legue zarreco 'aguinteac eta ceremoniac; baño etzan aitu, eta ecin aitu cite-quean Jauna amatzeco eta onratzeco degun eguin bide eta zor andia. Argatic Apostolu Santuac larumbataren lecuan autu zuen *Igandea*, edo Jesus illen artetic piztu zan eguna, eta esan nai du *igandea* limbotic eta eriotzaren atzaparretatic Jesusec eguin zuan igoera, piz-tutzen zala beñ ere ez iltzeco. Igandea z gañera badira Jesu-Cristoren Elizan beste jai eta festa asco; batzuec ipiñi cituen Apostoluac berac, besteac Eliz

(a) *exodi 16.* (b) *Numer. 15.*

Ama Santac, besteac Obispo Jaunac Jesu-Cristoc emandaco escuarequin. Emendie atera ezazu, Eliz Ama Santac ipiñi dituala igande, ta beste jayac Jauna amatzen, adoratzen eta onratzen igarro ditecen, eta dembora berean guc obra on eta ceruraco irabaciac errazago, eta ugariago eguiteco. Onetaraco aguintzen du, enzun dezagula contuz eta errespeto andiarequin Meza Santua eta ez dezagula eguin lanic premiagabe. Onetaraco ipiñiac dauzea usanza on asco, nola diran Errosario, Vezpera, eta beste onelaco gauzac. Onetaraco atzenezan dira Platicac, Dotrinac eta Sacramentuac.

Alaere ¿norc eztaqui, cein lotsagarria dan ascoren jai egunetaco bicitza? ¿Combat izango dira Meza nagusiric enzuten ez duenac, Jaincoaren itzac uquitu ditzan beldurrez? ¿Combat mezaurrean erausian daudenac Eliz inguruan? ¿Combat Elizan bertan, edo lo, eta errespetoric-gabe? ¿Combat urte gucian Dotriñatic iguesi dabilzanac? ¿Combat jai egunetan lan debeatuac eguiten dituenac? Jai egunetan abarcac jostea, esiac eta soñeco zarrac adabatzea; jai egunetan gurdia prestatzea, trallu-cigorrac, eta

cildai-gaiac billatzea, eta ecartzea: ¿Cer esango det, obra onen lecuan becatua becatuaren gañera eguiteaz? ¿Noiz jaie-tan baño gueyago guertatzen dira ordi-queriac, borrocac, eta iscambillac? ¿Noiz guertatzen dira berandu echeratzeac, gurasoen, eta echeetaco naigabeac? ¿Noiz nescachen eta mutillen bildurac, izqueta loyac, jolas, eta ibillera lotzaga-rriac? ¿Cer esango du Jannac onelaco jai egunaz? ¿Cer, Isaiasen autic len esa-na daucana baicic? *Gorrotos beguiratzen diet zuen jai egunai (a)*. ¡Nere jaungoi-coa! Au dá Cristau ascoren jai egune-taco bicitza, eta onen anecoa izan da ne-rea-ere.

Zuc, nere anima, beguira ondo certa-co ipiñiac dauden igande, eta jaiac. Ez dezazula esan, ascoc darauzten bezala, festac santificatzen dituala Mez osoa en-zun, eta lanic premiagabe eguiten ez duanac (b). Ez du Elizac becatu larriaren azpian aguintzen bi gauz oec baicic,

(a) *Isai. 14.*

(b) *De obligatione audiendi Verrum Dei in Pa-rochia disputare solent T. T. Vide Benedictum XIV. in sinod. Dioces. Lib. 11 Cap. 14. Vide etiam Constitutiones Synodales hujus diocesis ubi de 1. Ecclesia præcepto: Caniliati, etc.*

beintzat Obispadu onetan, eta gueyene-
tan ere; baña ez ditu onetaraco bacarric
ipiñi festac, len aditu dezun bezala, eta
bi gauz ocquin bacarric contentatzen
bacera, erraz becatutic becatura amildu-
co cera. Argatic eguizu zuc aleguiña be-
catutic, eta lagun gaistoetatic aldeguite-
co; Meza nagusiac, Vezperac eta Dotriñac
entzuteco; eta etorri ecin bazaitezque,
igaro ezazu echean Dotriñaren parte,
edo pusca bat, bacarric edo lagunaquin.
Oitu zaite ordu onean echeratzera, eta
lagun onaquin baicic ez jolastera; eta
atzenean oitu zaite maiz eta ongui pres-
taturic Sacramentuac artzera, eta aurre-
co Eraeusaldian esan dan eran, Errosa-
rio Santua esatera.

OGUEI TA AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Illaren lendabico igande, ta Vir-
giña chit Santaren festetan Jesus
maitagarriari Aldareco Sacramen-
tuan eta beraren Ama guciz Santa-
ri Errosarioco Aldarean agur
umillac, eta ongui naiezco
bisitac equiteco bide
erraza.*

Aditu dezu, nola igande eta jayac
igaro bear dituzun: orain aditu bear
dezu illaren lenbico igandeetan cer
eguin bear dezun. Gure errietan Ama
Virgiñari jayera dioenac sartzen dira
Errosarioco Cofradian, eta confesatzen
dira illaren lenbico igandeetan. Egun
oetan eta Virgiña chit Santaren festetan
bisitatzen due Sacramentua, eta guero
Errosarioco aldarea, eta onela irabaci
ditzaquee asco barcacio edo indulgen-
cia. Uste det, naico dezula zuc-ere eguin
au bera, eta onetaraco emen ipiñico za-

tzu modu erraza. (*Elizara ecin bazalozque, gauz ona izango da echean debocio au eguitea, Elizaronz jartzen cerala*)

Jarri zaite Jesus Sacramentuaren aurrean, eta esqueñi guiozcatzu eguitera zoacen bisitac.

Adoratzen zaitut, Jesus maitagarria; esqueintzen dizquizut orain eguin uste ditudan bisitac eta erreguac zure onran. Izan bitez oec zure fede, eta Eliza santa zabaldu eta ngaritu dedin: Principe Catolicoac paquean bici, eta eregia guciac deseguin ditecen. Eta irabaci nai nituque, Jauna, gaurco bisita oequin irabaci ditzaquedan bareacio guciac, Aita Santuac nai duan eran, eta finera-co eguiten ditudala. Alabiz, edo ala guerta dedilla.

Asi ezazu Jesusen bisitza.

Nere anima, ¿nor ote da oguiaren idurien azpian Aldareco Sacramentuan ezcaturic dagona? Ori da Trinidadeco bigarren Persona, Ait Eternoaren Semea

eta Aitarequin Jaincotasuncan, eta per-
 feccio gucietan berdiña, Ori da, Adanec
 beretzat, eta guretzat galdu zuan Ceru-
 raco gracia, eta escu edo derecha guri
 biurtzeco gnizon eguin zana, eta guru-
 tzean bicitza eman zuana. Ori da guga-
 naco onguinai eta amorioac gañez egui-
 ñic, gurequin eta gure artean gueratu
 nai izan zuana, eta guerutzen dana Sa-
 cramentu guciz miragarri orretan. *Etzai-
 luet utzico umezurtzac bezala, esan cien
 Apostoluai: orra, zuequin nago, eta egon-
 go ere naiz mundua mundu dan artean.*
 (a). *Emen guchi batean gogora ecartzu Je-
 susen guganaco ontasun baztergubea, eta
 gure esquergabequeria.....*

¡Au gucia eguin nigatic gure salba-
 tzalleac! ¡Eta ni ala ere beragandic igue-
 si! ¡Ainbeste bider beraren contra becatu
 eguin! ¡Noiz artean, nere anima; noiz ar-
 tean izan nai dezu ain esquergabea?
 ¡O nere Jesus ona! Sinisten det, Sacra-
 mentu orretan arkitzen cerala gan ta
 egun gure zai bezala, eta guri zure on-
 dasunac eman naiez. Adoratzen zaitut,
 eta damu det oraindañoco nere esquer-
 gabequeria guciaz. Gaurdanic artzen det

(a) Joan 14: Math. 28.

asmo osoa zu sarritan bisitatzeco, adoratzeco eta nere agur umillac eguiteco. *Emen iru Aila gure, Ave Maria eta Gloria.*

Eguizu orain Errosarioco Aldarearen bisita.

¡O Birgiña guciz santa, becatarien bi-tarteco eta Ama gozoa! Lotsaz (edo al-quez) beterie aguertzen naiz gaur zure aurrean eta zu bisitatzera; aimbeste dira alabaña, zure contra eguin ditudan charqueri ta bidegabeac. Baña dembora berean zure urriquimentuac, eta ondu nai duen becatarientzat aguertzen de-zun biotz bigüiñ orrec nacar zu onratze-ra. ¡Nore eman leguiquedan niri zu ala-batzeco diña lizaquian mii garbi eder bat! Ez naiz, Ama mailagarria; ez naiz ni onetaraco ezecic, guchiagoraco-ere gai; eta nie eguin dezaquedana da ba-liatzea Aingueruaren eta Eliz Ama San-taren itzaz, zu onratzeco, eta nere erre-gu umillac eguiteco.

Agur Maria esan eizun San Gabriel Aingueruac ceruco mandatuarequin eto-rrri citzazuncan, eta au bera diot nie ere

berarequin. Zure icenean izutzen ditu etsai guciac, ayenatzen ditu tentacioen bagac, arintzen eta gozatzen ditu nequeac, eta alaitzen ditu justuac eta becatariac.

Graciaz betea. Au da San Gabriele eman eizun alabanza. Graciaz betea zure sortzean: graciaz betea, Aingueruac agur eguin eizuncan, eta graciaz betea bicitzan eta eriotzan. Zure animaco guciac, zure birtute eta edertasunac garaitzen ditu ceruco doatsu guciac.

Janna da zurequin. ¡O Trinite guciz Santaren jarlecu ederra! Zure biotzean egon da eta dago Aita Eternoa bere alabagan bezala; Semea bere amagan eta Espiritu Santua bere esposagan bezala.

Bedeicatua cera andre gucien artean. Bedeicatua, esleitua eta autua Virgíña gucien artean. Bedeicatua Ama gucien artean, Bedeicatua, ceren becatuaren mancharic eta cuntsuric ecusi etzenduan. Bedeicatua, ceren garbitasunaren caltegabe sortu cenduan Jesus Espiritu Santuaren obraz eta graciaz. Bedeicatua ceren zure bularretan acicenduan gauz gucien Eguille eta Jabea bera.

Ela bedeicatua da zure sabeleco frutua Jesus. Au da, bedeicatua ezecic, bedeica-

cio gucien iturburua: au bicitza eguiaz-coaren arbola, eta dembora berean betico bicitza doatsua guretzat prestatu zuan zure frutu miragarria. Eta zu cera beraren Ama Santa, gure bitarteco eta laguntzalle andia. ¿Norgana bide eguingo degu, zugana baicic?

Santa Maria, Jaincoaren Ama. Bai, Virgiña chit Santa: Jaincoaren Ama cerra. Eta au onela izanic, ¿cer iritsi ez dezaket zu bitarteco zaituala?

Erregu ezazu gu beatorioc gatic. Zuc cerorrec onguiena dacutsu, nolaco perillen artean arquitzen gueran. ¿Cer izango lizaque guzaz, zuc ez laguncera? Erregu ezazu bada arren gugatic orain, baña batez ere eriotzaco orduan: bai arren Maria Virgiña gozoa.—*Emen iru Ave Maria.*

OCUEI TA AMAIRUGARREN ERACUSALDIA.

*Illaren irugarren igandeetan Aldareco Sacramentua bisitatze
modu erraza.*

Virgiña chit Santaren jaieran bici di-

ran Euscaldunac egnin oi ditue illaren lenbicio igandeetan, aditu dituzun obra onac. Era berean Jesus Sacramentuari, edo gure amorioz Sacramentuan dagoanari cerbait debocio dioenac, eguiten ditue illaren irugarren igandeetan Jesus onratzeco cembait gauz on. Irugarren igandeetan eguiten da gure errietan Jesusen Biotzaren debocioa, edo Minerva. Confesatzen dira asco; aguer-turic ipintzen da Sacramentua; erregu-tzen zayo dembora onetan, eta escatzen zayo gure premia estaltzeco bear dana; eguiten da Sacramentuarquin proces-sioa, eta atzenean beste egunetan baño bisita gueiago eguiñ oi zaizca Sacramen-tuari; eta gauz oequin irabaci ditezque asco barcacio edo indulgencia. Bisit oec ongui eguitea da jaiera chit andi ta ederra, ta zue icasi bear cenduqueana. Ara onetaraco modu erraza.

*Jarri zaite Aldareco Sacramentuz-
ren aurrean; a lora ezazu eta
esquiñi zaizcu, eguitera
zoacen, bisita.*

Sacramentu orretan gure amorioz

zauden Jesus maitagarria: adoratzen zaitut nere Jaungoicoa bezala, ta nere animaren Erregue ta Salbatzallea bezala. Esqueintzen dizut Bisitau zure onran eta zure guganaco amorioari nolerebait erantzuteko; eta dembora berean Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia guciac deseguin, eta zure Elizarren onra eta gloria ugaritu ditecen. Irabaci nai nituque, bisita onequin irabaci ditzaquedan barcacio guciac, eta onetaraco eguin nai det au, Aita Santuac sinalaturic daucan fineraco.

*Ecartzu gogora norañoco ongui nai
eta amorioa aguertu digun Je-
susec Aldareco Sacramen-
tua ipintzean, eta Sa-
cramentuan ber-
tan.*

Nere anima, ¿nai dezu ezagutu norañoco ongui nai eta amorioa aguertu digun Jesusec Aldareco Sacramentua ipintzean, eta Sacramentuan bertan? Beguirra bada lenengo lecuan, cer eguin zuan ostegun Santu arratsean. Arquitzen zan

Jesus gugatic bere bicitza emateco besperan eta mundu onetatic bere Aitagana laster joan bearrean. Ecusten zuan etsai ascoren artean gueratu bear guenduala. Gañez eguin cion guganaco onguinai, eta amorioac, eta asmatu zuan gure artean beti bicitzeco bide gucziz miragarribat, edo aldareco Sacramentuan jartzea eta egotea, eta dembora berean Ceruan. Beguira gañera ceñ gauza miragarriac eguiten dituan Sacramentu orretan. Ozta Apaizac esaten ditu Consagracioco itzac, une, eta puntu artan bertan jartzen da Jesus Sacramentuan, izan dedilla Apai-za naiz ona, naiz gaistoa; eta jartzen da Apaizac nai duan lecuan, eta nai duan demboran. ¿Certaco ote? Gurequin bicitzeco, gure biotzetara etortzeco, eta guri emateco bere gorputza, bere odola, eta bera dan gucia; eta bere atseguin-contentuac ditu gurequin egotean. Esadazu orain, nere anima; au gucia eguiñ badu gure amorioz Jesusec, ¿norañocoa izango da beraren guganaco onguinai eta amorioa? *Emen guchi batean gogoan erabiltzu onguinai eta amorio au.*

¡Jesus maitagarria! ¿Au onela eta ni alaere zuretzat izan naiz aiñ esquergabea? ¿Cer eguin al dezaquet nic zure

onguinai, eta amorio baztergabe orri eranzuteco? ¿Cer ezpada oraındañoco utseguiteaz, negar eguitea eta aurrera zu amatzea, ta serbitzea? ¿Cer ezpada zugana sarritan etortzea, eta adoratzea? ¡O ontasun parcgabea! Zugan sinisten eta esperatzen det, eta amatzen zaitut biotz guetic. Lagun zaizquit, Jauna, Zu amatzen eta serbitzen. Oroi zaite, Jauna, Eliz Ama Santaz, gure Aita Santuaz, eta Obispoaz: Oroi zaite gure Jaun Erregueaz, nere aide, onguille eta lagun urco auciaz.

Jesusen anima, birtutez bete nazazu. Jesusen biotza, zure amorioz erre nazazu. Jesusen gorputza, salba nazazu. Jesusen odola, Ceruco amorioz zora nazazu. Jesusen biotzeco ura, garbi nazazu. Jesusen icerdia, graciaren bicitzaz bete nazazu. Jesusen Pasioa, indartsu eguin nazazu. O Jesus ona, adi nazazu. Zure llaguen eta biotzaren erdian gorde nazazu. Zugandic aldeguiten ez arren utzi. Etsai galgarriagandic gorde nazazu. Nere eriotzaco orduan dei nazazu. Ceregana eraman nazazu. Cere aldean ipiñi nazazu: Zure Santu, ta Aingueruaquin alaba zaitzadan secula gucietan. Amen.—*Emen iru Aita gure, iru Abe Maria eta Gloria.*

OGUEI TA AMALUGARREN
ERACUSALDIA.

*Noiznai, baña batez ere inuterico az-
queneco iru egunetan eta ostiraletan,
Jesus Sacramentatua bisitatze-
co modu erraza.*

Jarri zaitte Jesusen aurrean (Elizara
ecin datorqueana jarri diteque bere
echean Eliza dagoan aldera): adora eza-
zu, eta esqueñi guiozcatzu zure egun
octaco bisitac, dembora onetan mundu-
ac eguiten diozcan esquergabequeria
eta bidegabe itsusiac nol-erebait ordain-
tzeco. Guero beguira, nolaco esquerga-
bequeriac ecusten dituan Aldareco Sa-
cramentuan. Azquenean eguizu Contri-
ciozco afectoac, bera sarritan ecusteco,
edo bisitatzeco asmoarequin.

Jesus adoratzea.

Sacramentu orretan gure amorioz ez-
cutaturic zauden Jesus maitagarria!
Adoratzen zaitut, Jaungoico, ta guizon
eguiazcoa. Erregue gucien Erreguea,

eta munduaren Salbatzallea. Esqueintzen dizut oraingo bisit au egun oetan munduac eguiten dizquitzum charqueri eta bidegabean ordaña bezala, eta guisa berean esqueintzen dizquitzut egun oetaco nere obra on guciac: eta oequin irabaci ditezquean barcacio edo indulgenciac irabaci nai ditut, Aita Santuac adirazten dnan, fineraeo nere erregulanac eguiñaz.

*Nolaco esquergabequeria, ta bidegabeac ecusten dituan egun oetan
Jesus onac Aldareco
Sacramentuan.*

¡Jesus ona! Etziñan contentatu gugatic gurutzean bicitza ematearequin; baicic gurequin, edo gure artean bicitzeco gueratu nai izan cenduan Aldareco Sacramentu Santuan; ta or zaude gau ta egun, guraso gucien artean onena bezala. *Zuequin nago, diozu, ta egongo-ere naiz mundua mundu dan artean (a) au dá nere atsequin-contentua (b)*. Baña ¿nola eranzun diogu zure onguinai, ta

(a) *Math.* 28. (b) *Proverb.* 8.

amorio bazter gabe oni? ¿Nola erantzuten dioe Cristau ascoc egun oetan? Esquergabequeria eta bidegabe itsusiaquin. Atozea ezperen, nere anima. ¿Cembat eta cembat dira, Jaun au artzera dijoacenac Judasen eran, edo biotz loiarequin? ¿Cembat berandutic berandura baicic Jaun au artu nai ez duenac, eta orduan-ere eciñ gueyagoan? ¿Cembat, Jaun au artu ondoan Elizatic iguesi dijoacenac? ¿Cembat, Elizan bertan, eta Jaunaren beguietan, federic, beguiramentu edo errespetoric gabe daudenac? Eta au gucia guchi balitz bezala, egun oetan utzitzen due Jesus beraren ume edo adisquideen eran bicitu diranac ere, ascoc beintzat. Elcarren leyan eta eyaca dijoaz munduco zoraquerietara, eta becatuaren bide eta perilletara. Itz batean, egun oetan ura bezala edaten da becatua, eta quezcaric gabe berriro gurutzeficatzten da Jesus. ¿Cer gueiago? Lotsatzten dirala dirudi, cristanac Jesus egun oetan bisitatzecaz eta adoratzecaz. *Emen zaude dembora pisca balean gauz oec gogooan erabilliaz.*

Nere anima, ¿ecusten dezu, nolaco esquergabequeria ta bide-gabeac ecusten dituan Jesusec Aldareco Sacramentuan,

batezere egun octan? Eta au ezaguturic-
ere, ¿utzico dezu Jesus bacar-bacarric,
eta joango cera munduaren zoraquerie-
tara? Au jaquin, eta ¿ez diozcatzu zure
agur umillac eguingo? ¿Ez diozcatzu
eguingo cere aguertuchoac edo bisitac?
Eta au ecin badezu, ¿echetic bederic ez
dezu adoratuco? Asco dira oraindañoco
esquergabequeric. *Atozte*, dio Jesusec,
atozte nigana nequetan zautenac (a). ¡O
Jesus onguinai, ta amorio neurric eta
mugaricgabea! Damu det, Jesus, zure
contra eguin ditudan esquergabeque-
ria guciac. Artzen det asmo osoa Zu
emendic aurrera sarritan adoratzeco eta
bisitatzeco, echetic bederic, batez ere
iñuterico zoraquerien demboran. *Iru Ai-
ta gure, iru Ave Maria eta iru Gloria.*

OGUEI TA AMABOSTGARREN
ERACUSALDIA.

*Urteco dembora jaquiñetan eta pre-
mia danean eguiñ oi diran er-
regu eta letanien gañean.*

Gure Jaungoicoa guciz on eta ongui

(a) Math. 11.

Ilea da: baña nai du guc ezagutzea, bera dala on guciaren iturburua eta emallea, eta berari escatzea ceruraco bidean bear degun gucia, animacoac oso ta oro, ta gorputzari dagozcanac, ceruraco bidean on izango diran neurrian. Au ederqui eracutsi cigun Jesu-Cristoc *Aita gurearen* oracio miragarrian, baita beste aldi ascotan ere. Bidez dijoan adisquide bat sartzen bazaio zuetaco bati, eta ezpadu cer eman, ¿cer eguingo du? Joango da auzora edo beste adisquideren baten echera, eta ateaac joco ditu. Guerta diteque, auzoac edo adisquideac oitic jaiquitzeo gogo charra iduquitzea, baña bein ta berriz, eta ascotan jotzen badezu atea, onez eta adisquidetasunez ezpada-ere, aserrez eta zu at-ondotie bidaltzeagatic bederie, jaiquico da, eta emango dizu cere adisquideari ipintzeo bear dezuna. Gañera, zuc cere Aitari escatzen badiozu oguia, Aitac oguiaren lecuan emango dizu arri coscorra? ¿Escatzen badiozu arraia, emango ote dizu suguea; eta escatzen badiozu arraultza, emango ote dizu arrabioa? Ez eguiaz. Eta izanic, zuec ceraten bezala, charrac eta gaistoac, gauz onse umeai ematen badaquizue, ¿cembatez obeto emango

dizquitzue zuen Aita Cerucoac bear dituzuen ondasunac, batez-ere animacoac? Au gucia eta gueiago gai onetan eracusten digu Jesu-Cristoc, eta esaten digu: *Esca ezazue, eta emango zatzue: Oles eguizue Aita Cerucoaren ateetan, eta idi-quico zaizquitzue (a).*

Au ongui ciauianac bezala, San Marcos egunean, eta Ascencioaren aurreco egunetan eguiten diozca Eliz Ama Santac Jaunari bere erreguac era eta modu ancianatic ipiñi zan batean, eta erregu oei esaten diegu: *Letaniac*. San Marcos egunecoac ipiñi, edo beintzat zabaldu bide cituan San Gregorioc eta Ascencioaren aurrecoac San Mamertoc (b). Erregu oec ipiñiac daude Jaunaren aserrea bigüñtzeco eta artzen ditugu bitartecotzat Virgíña chit Santa, Ceruco Aingueru, ta doatsu guciac. Escatzen degu gure becatuen barcacioa, eta gañera escatzen ditugu, animaraco eta gorputzeraco bear ditugun gauza guciac. Erregutzen da Eliza guciagatic, Aita Santuagatic, baita gure lagun urco bici ta illagatic-ere. *Letaniac*, esan dan egunetan

(a) *Luc. Cap. 11.*

(b) *Vide Benedictum XIV in suis Institution. Pastoral. institutione 3. tom. 1*

ezecic, beste ascotan-ere eguiñ oi dira, batzuetan paquea, besteetan etsayac garaitzea; batzuetan euria, besteetan aterria; batzuetan gaitz andiren baten aye-
natzea escatzen dala. Anciñaco dembo-
retan cristauac modestia andiarequin
bildu oi ciran Elizan Letaniac eguiteco;
prestatzen ciran Jaunaren aserrea goza-
tzeco, ta bigüiñtzeco eta austerrez beza-
la autsa artzen zuen buruan. ¿Eta cer
eguiten due Letanien egunetan oraingo
cristauac? Ez ditue ecertan artzen Eliza-
ren usanza eder oec, eta banacaren ba-
tzuec ez, beste guciac ez dira aguertzen
Elizara. ¿Eta datocenetic batzuec cer
eguiñ oi due egun orietan? Batzuec de-
bocioric batere gabe ibillico dira Leta-
niaco demboran, besteac sartuco dira
an edo emen, eta bear bada eguna iga-
roco due edanean eta iscambillan. ¿Au-
da Jaunaren aserrea itzaltzeco modua?
Eta miretsico guera, baldin uzta-aboztu
charrac ecusten baditugu? Miretsico
guera gure gañera etortzeaz guerra,
gaitz, edo eritasun izugarriac, gosea, eta
beste neque-mota guciac? Miretsi gaite-
cen Jaunaren ontasan, eta pacienciaz:
miretsi gaitecen gure contra ez etortzeaz
errietara artzac, otsoac, catamotz, edo

tigreac, leoyac eta beste pistia guciac.

Nere anima, zu izan zaite contuzcoa. Letanietara etortzeco, eta guertatzen bazatzu, etortzea eragozten dizun, gauzaren bat, echetic erregu guiozu Jaunari enzun ditzala Eliz Ama Santaren escariac. Onetaraco gauza ona izango da lenengo lecuac goiceco jaiera eguitea, laugarren parte onetan, oguei ta bigarren Eracusaldian ipiñi dan bezala. Guero esan dezaquezu, orain ipiñico dan ofrecimentu, edo esqueña.

Nere Jaun, eta Aita maitagarria, esqueñtzen dizquizut Eliz Ama Santarequin batean gaurco letaniac. Aitortzen det, ez naizala oec zuc aditzeco diña, baña alaere uste det enzungo dezula zure Elizaren erregüa, eta emango diguzula oraingo premia onetan bear degun laguntza, Zu obeto onratzeco ta serbitzeco. Jauna isuri ezazu zure bendicioa erri onetan, eta Elizaren ume gucietan; gorde gaitzatzu becatutic, eta eriotza gaistotic. Amen.

OGUEI TA AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

Euscaldun onac bere batayoco egunaren urte-betean eguin bear luqueana.

Anima on ascoc urte oro eguiñ oi due beren batayoco egunaren oroï-pena, eta oni deitzen diogu *urtebetea* edo *urte urrena*. Egun onetan confesatzan dira. Guero beguiratzen due contz, nore, ta nola alcha dituan cristauaren izate, eta onra andira. Ceñ miragarriac diran onra onequin batean artu cituen ondasunac. Azquenean ematen diozquee Jaunari esquerrac, eta berritzen dituc batayoco egunean emandaco itzac. Au bera eguin dezaquezu zuc-ere, nere anima, urte oro zure batayoco eguncan, edo aurreco igandean. Onetaraco emen ipiñico zatzu modu erraz bat, confesatu ondoan batayoco egunaren oroipena ongui eguiteco.

LENENGO PENSAMENTUA.

Nore alcha zaituan cristauaren izate,

eta onra andira? Cristaua cera, nere anima. ¿Nondic dezu izate eta onra au? ¿Nore alcha zaitu onra ain andira? ¿Alcha ote zaitue zure obra onac? Baña ¿cer obra on izan cintzaquean, Adanen becatuarequin loitua baceuden cere sortze-tic? ¿Cer obra on eguingo cenduan, onaren, eta gaitzaren ezagüerarie ezpacenduan artean? ¿Alcha ote zaitue zure gurasoac. edo aurrccoac? Ez; orietatic alabaña ez dezu becatuan sortua izatea besterie. *Orra, cion Davidec, gaislaque-rian sortua naiz: becatuan sortu ninduan nere amac.* ¿Ote datorquizu cristauaren izate, eta onra, ceren cristau-errian sortu cihan? Ez; ecin conta al iltzen dira alabaña cristau errietan batayoric gabe. Etzaitezela alferrie necatu; Jaunaren ontasun, eta urriquimentuac bacarric alcha zaitu cristauaren izate eta onra andira. Argatic Dotrinac esaten dizu, *cristaua cerala Jaincoaren graziaz,* edo mesedez, ¡Nere Jaungoicoa! Ecin conta al anima utzi dituzu batayo gabe, ¿eta niri eguin didazu mesede eta onra au? ¡O ontasun, eta urriquimentu miragarria!

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Nola alcha zaituan Jaunac
onra onetara.*

Beguirra, nere anima, bigarren lecuan, nola alcha zaituan Jaunac cristauaren izate eta onra orretara. ¡Gauz arrigarria! Ecusi zuan Jaunac, Adanen becatuarequin galdu eenduala Ceruco gracia, eta araco escu gucia: eta zuri au biurtzeco, jachi zan cerutic, edo guizon eguin zan Trinidadeco bigarren Persona. Eman zuan zugatic gurutzean bere bietza, ipiñi cituan zazpi Sacramentu, ta oen artean bat Adanen becatua edo jatorrizcoa zuri baretzeco. ¡Ecusten dezu, nola eta cembat nequeren costuz alcha zaituan Jaunac cristauaren izate eta onrara?

IRUGARREN PENSAMENTUA.

*Cein miragarriac diran, onra
onequin batean artu dituzun
ondasunac.*

Beguirra irugarren lecuan, cein andiac eta miragarriac diran cristauaren izate eta onrarequin batean artu cinduan ondasunac. Ozta batayatzalleac esan cituan Sacramentu oni dagozcan itzac, ishurtzen zuala zure gañera bear zan ura, une edo puntu artan bertan Espiritu Santuac janci cinduan graciaren soñeco ederrarequin, eta ayenatu zuan becatu jatorrizcoa edo originala; apaindu cinduan Fede, Esperanza eta Caridadearen birtuteaquin, eta oequin batean isurí cituan zukan bere doayac: eguin cinduan Jaincoaren beraren ume eta adisquide, Jesucristoren senide eta Espiritu Santuaren jauregui edo Eliza bera. Eman cizun azquenic Ceruraco escu edo derecha, eguiten cinduala ango jabegai. ¿Aditzen dezu, cer ondasunac artu cinduan cristauaren izate ta onrarequin batean?

¿*Cer ordaiñ*, arrituric esan dezaquezu, nere anima, *cer ordaiñ emango diot Jaunari eman dizquidan ondasun oec gatic?* Garbi gorde bear nuan nic batayoco egunean eman cidan graciaren soñeco ederra, eta au adirazten zuan escuetan ipiñi cideen zapi zuriac. Baña ¡ai! aimbeste bider loitu det eta galdu soñeco eder ura!

¿*Cer ordaiñ emango diot Jaunari* eguin dizquidan mesede oecgatic guciac gatic? Adi ezazu cer esaten dizun berac: *oroi zaite cein onra anditic amildu ceran, becatu eguin dezunean*, eta biur zaite zure Jaunagana: ez eransi, edo ez egotzi becatua becatuari.

¿*Cer ordaiñ emango diot* gañera nere Jaun eta onguille cein andiagoari? Egnizu batayoco egunean aguindu cenduana, esaten dizu.

¡O ontasun bazter gabea! Milla esquer, Jauna, gaurdaño eguin dizquidatzun ontarte eta mesede guciac gatic; baña batez-ere, ceren batayoco egunean eman ceñidan cristauaren izatea eta onra. Au da onra gucien artean andiena, eta gucien cimendua. Bedeica zaitzeela Ceruac, lurrac eta gauza guciac. Aitortzen det cein gaizqui eranzun diedan zure mese-

de oei, eta ¿cer eguin dezaquet, Jauna, ezpada damuz eta negarrez nere esquer-gabequeria itsusia aleguñean deseguitea? ¿Cer eguin al dezaquet, ezpada urte oro eta sarritan batayoco nere itzac berritzea? Egun artan eman nizun, Satanas eta Satanasen lagunac betico utzitezco itza. Itz au bera ematen dizut berriro: *Abrenuntio*. Egun artan eman nizun, Satanasen lan gucietatic, edo becatutic eta becatuaren bidecetic aldeguiteco itza. Itz au bera ematen dizut gaur betico. *Abrenuntio*. Egun artan eman nizun Satanasen arrotasun, pompa eta zorakerietatic aldeguiteco itza; eta gaur au bera ematen dizut. *Abrenuntio*. Era-baqui det, Jauna, Zu amatzea ta serbitzea benaz eta biotz guciarequin. Lagun zaizquizquit arren, asi dedan eguiteco andi oni jarraitzen, eta onetan irauten. Amen.

OGUEI TA AMAZAZPIGARREN
ERACUSALDIA.

*Euscaldun onac urtearen bucaeran
eguin bear duana.*

Asco lecutan urtearen bucaeran eguin oi omen da fest andi bat, confesatzen dira cristau onac; eguiten da sermoia, eta guero Jaunari esquerrac emateco cantatzen da *Te Deum*. Ezta gure errietan onembesteraño aci, ez zabaldu jaiera eder au. Baña zue, nere anima, urtearen bucaeran eguizu confesio on bat, guero beguira ezazu, lenengo lecuan; certaco eman dizun Jaunac igaro dan urtea beste gauz ascorequin. Bigarren lecuan, cein gauza bearra dan, Jaunac ematen digun dembora ez galtzea. Iru-garrena, nola igaro dezun joan dan urtea beste oraındañooco guciaquin batean. Eman guiozcatzu Jaunari esquerrac, ceren bicitza gorde dizun oraındaño, eta aibeste mesede eguin dizquitzun. Esca zaiozu zure esquergabequeria gucien barcacioa; berritu itzatzu batayoco egu-nean eman cinduan itzac, aurreco Era-

eusaldian bezala. Ara nola eguiñ deza-
quezun au.

LENENGO PENSAMENTUA.

*Certaco eman dizquitzun Jaunac
igaro dan urtea eta beste
ondasunac.*

¡Nere anima! Zure Jaun onac eman
dizu igaro dan urtea, baita zure bicitza-
co guciac ere. Eguin dizquitzu bitarte
orretan nortagui cembat ontarte ta me-
sede. Ascó eta ascó il dira dembora or-
retan, eta batzuec zu baño gazteagoac,
sendoagoac, eta gure ustean zu baño
bearragoac: eta zuri gorde dizu bicitza,
eman dizquitzu bicitzeco bear cinduan
gauzac. Gañera, ¿nolaco erac, eta cein
ederrac ez dizquitzu prestatu animara-
co? ¿Certaco eman ote dizquitzu bada
Jaunac igaro dan urte au eta gañeraco
gauzac? ¿Certaco, zure fiñ goi miraga-
rria billatzeco baicic? Au da zure Jauna
ezagutzea, amatzea eta beticotasun gu-
cian berarequin batean Ceruan doatsu
izatea. Au da, ez besteric, zure fiña, ta
au billatzeco eman dizu igaro dan urtea,

eta beste ascori ucatu die. ¿Nondie, nere anima, nondie onembeste mesede?

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Ceiñ gauza bearra dan Jaunac
emalen digun dembora
ez galtzea.*

Gauza guciac eguin ditu, eta eguingo ditu Jaunac, bacoitza bere neurri ta pisuarequin (a). Neurtuac, contatuac eta pisatuac daude beraz bacoitzaren urteac, illac, asteac eta egunac, eta ez da inor-ere neurri onetatic igaroco. *Laburrac dira*, Jauna, cion Job Santuac, *guizonaren egunac, eta zugan gordea dago, cembat diran beraren bicitzaco illac (b). Ipiñi diozcatzu guizonaren bicitzari cerrorrec daquizquitzun mugac, eta ecin oclatic igaro ditekue.* Emendie atera ezazu, lenengo lecuan, *ceiñ centzugabequeria andia dan esatea: Jaunac emango dit bicitza ontzeco dembora: guero onduco naiz.* Ez da gure Jaungoicoa guizona bezala aldacorra, eta beragatic zuretzat neurtu

(a) Sap. 11. (b) Job. C. 14.

eta marcatu duan demboraren mugac ez ditu aldatuco. Oec gaizqui igarotzen baidituzu, galduco cera betico. Atera ezazu, bigarren lecuan, guciz bearra dala, Jaunac ematen digun dembora ez galtzea. Argatic dio San Pauloc: *Dembora degun bitartean daguigun onguia (a).*

IRUGARREN PENSAMENTUA.

*Nola igaro dezun, joan dan urtea,
beste oraindanocho guciaquin
batean.*

Au gucia, zure siniste edo fedcac eracusten dizun eguia da, nere anima. Eta ala-ere ¿nola igaro ote dezu joan dan urte au? ¿Nola gañeracoac-ere? ¿Igaro ote dituzu Jauna amatzen eta serbitzen? ¿Igaro ote dituzu Jaunaren Itza eta Doctrina entzuten? ¿Sacramentuac ongui, eta sarritan artzen? ¿Zure griña charrac ecitzen, ilduratzen eta escuratzen? Igaro ote dituzu zure estadu, eta carguaren eguin bidcai erantzuten, eta bicitz onarequin echechoai, eta beste lagun urecai Ce-

(a) Galat. C. 6.

ruraco bidea eracusten? ¡Ay nere anima!
 Au eguin lecuan igaro dituzu joan dan
 urtea ta beste guciac becatua becatuaren
 gadean eguiten. Ezta zure urte gucien
 artean arquitzen bat bacarra-ere obra
 onetan, eta Jaincoa serbitzen igaro de-
 zunic. Baña cer diot nie urte bat, ezpa-
 da arquitzen ill bat, aste bat, ez eta
 egun bat ere, Jaunaren serbitzen osoto-
 ro igaro dezunic? Iguesi ibilli cera Jain-
 coaren itzagandic, eta dotriñatic, edo
 entzun dituzu, frutuaren gose ta egarri
 gabe eta besterentzat bacarric balira be-
 zala. Iguesi ibilli cera Sacramentuetatic,
 eta zure bicitza izan da ascorentzat be-
 caturaco bide ta sarea. ¡O itsumen izu-
 garria! ¡Ta alaere zure Jaun onac iche-
 don dizu!

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Milla es-
 quer, ceren igaro dan urte au, eta orain-
 dañoco guciac eman dizquidatzun. Milla
 esquer orietan eguin dizquidatzun on-
 tarte, eta mesede guciac-gatic. Lotsatzen
 naiz, Jauna, Zu serbitzen eta amatzen
 igaro bear nituan egunac, aiñ gaizqui
 igaroaz. Damuturic arquitzen naiz zure
 contra eguin ditudan becatuaz, eta asmo
 osoarequin aurrera ematen dizquida-
 tzun egunac, Zu serbitzen igarotzeco.

Zoaz nigandic etsai galgarria: utzitzen zaitut gaurdanic betico. *Abrenuntio.* Zoazte nigandic mundu gaistoa, eta becaturaco sare, eta lazoac zabaltzen dituzuen guciac. Zoazte nigandic becatua ta becatuaren bideac; gaurdanic betico utzitzen zaituet. *Abrenuntio.* Zoazte nigandic Munduaren zoraqueriac eta arrotasunac, ala jancian, nola beste gauza gucietan. *Abrenuntio.* Ala aguindu nizin, Jauna batayoco egunean eta ala orain ere aguintzen dizut: Zu cera nere Jaun eta Jaungoicoa, nere Aita ta laguntzallea; indazu bada zure gracia, ta lagunza ugaria, eta eguingo det leyalqui gaur aguindu dizudan gucia. Amen.

Iracurleari.

Mezaren enzun bidca da urrengo Eracusaldian ipiñi uste dedan gauza. Batzuei agradatzen zate modu bat, besteai beste bat; baña gucien artean erracena eta fruturic gueiena ecarri oi duena da noasqui Jesusen neque oñace, eta gurutzeo erlotza gogoan erabiltzea, ta emendic biotza muguitzea becatuen damura Jaunaren onguinai ta amiora; eta go-

gozco Comunioa eguitea, bigarren partean esan dan bezala.

OGUEI TA EMEZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Meza enzuteco bide, edo modu
erraza.*

Zoaz Elizara mugonean ta certara zozzen gogora ecartzen dezula. Jarri zaite belaunico eta Evangelioico demboran ez, beste gucian zaude onela, aldezunean, Meza errezatuetan bederic. Evangelioico demboran zaude chutic, adirazten dezula prest arquitzen cerala, Jannac Evangelioan aguintzen dizquigun gauzac eguileco (a). Adora ezazu, Jauna, ta esqueñi guiozu, enzutera zoacen, Meza, era onetan.

Trinidad e guciz Santa, Aita ta Semea ta Espiritu Santua Jainco bat bacarra eta iru Persona cerana, Adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin Esqueintzen dizut enzutera noan meza

(a) *Vide Rubricas Missalis Romani, et Gavantum ad eas. Vide etiam Benedictum XIV Lib. 2. Cap. 7. n. 14 de Sacrificio Misæ.*

au lenengo lecuan: Zuri gauza gucien asiera eta iturburuari bezala, onrari andiena emateco. *Bigarrena*, eguin dizquidatzun, ontarte eta mesede gucien esquer zure diñacoac emateco. *Irugarrena*, nere eta lagun urco bicien becatuen barcacioa iristeco. *Laugarrena*, Purgatorioco animen alde. Azquenean esqueintzen dizut zure Seme guciz maitearen ofrenda au, emandeguidazun, Ceruraco bidean bear eta on izango dedan gucia, batez-ere becatutic aldegui teco, eta bicitz onean irauteco doaia.

*Mezaren asieratic Sagaraño oroi
zaitte ondo, ostegun Santu arratsetic
Jesusec igaro cituan neque-oña-
ceaz eta nola bigaramone-
an eman zuan guru-
tzean bere bicitza.*

Irteten da Apaiza Mezaren Sacrificio izugarria esqueintzera. Irten zan Jesus Jerusalendic Getsemanico baratzara gugatic Aita Eternoari Pasioco neque oña-ceac, eta bicitza esqueintzera. Asitzen da

bere Aitari erregutzen; ecusten ditu animaco beguien surrean munduaren becatu guciac, eta oecgatic igaro bear dituan nequeac. Ecusten du, gueyenac ala ere utzi naico ez duela becatua, eta galduco dirala; eta oetatic bat izango dala Judas. Illuntzen eta tristuraz betetzen zaio barren gucia: izutzen due pasioco neque oñaceac, ta escatzen dio Aitari, *igaro dedilla Pasioco Caliza berac edangabe*. Ala-ere *eguin bedi*, esaten dio, *Zuc nai dezuna eta zuc nai dezun eran*. Jartzen da odolezco icerditan, eta iltze-co zorian.

Nere anima: Zure esquergabequeriac, eta becatuac onembesteraño necatzen due Jesus, ¿eta zu etzera muguituco oen gañean negar eguitera eta bicitz on bat artzera?

Getsemanico neque oen ondoren berea-la asi ciran neque oñaco eta naigabeen ujola berriac. Badator Judas Saltzallea, eta adisquidearen idurian ipintzen du Jesus bere etsaien atzaparretan. Igues eguiten due Apostoloac, Badarabilte Jesus Jerusalenen echez eche, calez cale, emenzorotzat. an munduan zan guizonic errebesena ta gaistoena bezala. Ceatzen eta urratzen due azotez. Beguira, nere

anima, nola utzi duen zure becatuac Jesus! Burutic asi ta, oñetaraño zauri bat eguiña dago gucia: eta alaere zuri ongui naiez ontzat artzen ditu aibeste neque ta oñace. ¿Eta Jaun au ez dezu amatuco ta servituco?

Jesusen borrero ta etsaiac etziran alaere aspertu eta ase beraren odolez. Aditu zuen, Juduen eta Israeltarren Erregue eguin nai izan zuala bere burua, eta aitzaquia onequin equin cioen bidegabequerie andienac berriro asma tzeari. Quentzen diozquee bere soñecoac oñace andiaquin eta utsitzen due lotsa andian. Jancitzen dioe soñeco gorri bat Erregueren idurian ipintzeco. Sartzen dioe buruan aranzazco Coroa bat, nortaqi cembat oñacerequin. Ipintzen dioe Erregueren cetro edo bastoitzat cañabera bat; eta asitzen zaizca isecaz, Erregueri bezala agurrac eguiten. ¿Cer gue yago? Loitu cioen aurpegui eder ura beren carcaisa eta chistu ciquiñaquin. Beguira Erregue gucien Erregue, eta gucien eguilleari pauso onetan! ¡Ay! ¿Eta au nigatic? Adora ezazu, nere anima, adora ezazu zure Jaungoicoa, zure Erreguea, eta Salbatzallea.

Etziran oraindic Juduac Jesus neca-

tzez aspertu. Cuturtu zuen Pilatos, Jesu-
si gurutzean bicitza quentzeco senten-
cia ematera. Ipintzen dioe soñean bere
gurutzea. Asitzen da Calbarioraco bide-
an; baña igaro cituan arratsa ta goiza
igaro ondoan, ¿nola joan al citequean
Jesus Calbarioco mendira? Erorca noas-
qui eta borrheroac eztenca ta osticoca
eraiquitzen zuela! Eta bidean gueldi ce-
quien beldurrez, gurutzea eramateco
eman cioen laguntzat Simon deritzan
Cireneco guizon bat. Onembesteraño ne-
catu eta aunatu zuan Jesus nere beca-
tuen cargac!

Noiz bait iritsi zan Jesus Calbarioco
mendira. Josten due gurutzean iltze sen-
doaquin. Aguertzen da munduaren Sal-
batzallea gurutzean josia, ta lapur biren
erdian. Miragarriac dira dembora one-
tan guertatu ciran gauzac. Janci zan Ce-
rua beltzez, ucatzen ciozcala eguzguiac
bere argui ederrac lurrari. Erregutu
cion Jesusec *Ait Eternoari bere etsayen
alde. Lapur onduari aguindu cion Para-
disua. Itzeguin cion bere Ama maite
penaz eta naigabez beteari. Aditzera
eman cion Aita Eternoari len, ta guero
ceraman neque izugarria. Aguertu zu-
an egarri andi bat, eta eman cioen ozpi-

ña. Esan zuan orduan: *Bucatu da*; bucatu dira, Escritura Santac eta Profetac nere pasioaren gañean ancinatic adiraci cituen gauzac, eta eguin det nie nere gain artu nuan eguiteco andia. Eguin zuan ots andi bat esaten zuala: *Aita, zure escuetan uslen det nere espiritua*. Ill zan Jesus munduaren Salbatzallea.

Ecusten dezu, nere anima, ¿eer neque oñaceac gure amorioz igaro cituan Jesussec? ¿Ecusten dezu nola gurutzean eman zuan bere bicitza? ¡Eta eztaquizu Meza Santuan dala Jesusen neque oñaceen eta gurutzeco eriotzaren anza, iduria, ta oroipena! Ala aditzera eman cigun San Paulo Apostoluac (a). *Emen gogoan ongui erabilli ezazu nolaco ongui nai eta amorioa zor diozun Jesus onari.*

Sagaraco demboran.

Dembora onetan zaude ishillo, Consagratioco ilzaquin equiten diran gauza miragarriac gogora ecarriaz (b). Jauna al-

(a) *1 ad Corint. C. 11.*

(b) *Vide Benedictum XIV. in opere citat. Lib. 2. cap. 15. num- 34; Alii sunt hac in re Gallo- rum mores,*

chatzen duanean Apaizac, eguin guiozcatzu Jesusi zure agurrac eta ongui etorriac
Esayozu:

¡Nere Salbatzalle guciz maitagarria!
Ongui etorria izan zaitecela. Adoratzen
zaitut nere Jaungoicoa, Erregue gucien
Erreguea eta munduaren Salbatzallea.
Bedeica zaitezeela Ceruco Aingueruac,
eta doatsu guciac; bedeica zaitzeela ani-
ma on guciac, eta Canta decel Eliza gu-
ciarequin: *Bedeicatua Jaunaren icenean*
etorri zacuna.

Eguizu Fede, Esperanza, Caridade,
ta Contriciozco afectoac.

¡O Jesus ona! ¡Nere animaren bicitza
eta doatasuna! Zu cera Trinidadeco bi-
garren Persona. Zu, guretzat Ceruraco
gracia, eta escu edo derecha irabazteco
guizon eguiñ ciñana, ta aimbeste neque-
oñace, ta azquenic gurutzeco eriotza iga-
ro cinduana; irugarren egunian piztu,
eta guero cerura igo ciñana. Zu, ceruan
dezun Jarlecua utzigabe, Meza Santuan
gugana etorri carana. ¿Certara oie? Gu-

gatic igaro cenduan gurutzeco eriotza-
 ren oroipena guri berritzera. ¿Certara
 gueiago? Gurequin eta gure artean bici-
 tzera, guri ematera zure gorputza, ani-
 ma, odola eta ceran gucia. ¡O Ontasun
 miragarria! Sinisten ditut misterio oec
 guciac, ceren zue agueru diozcatzun
 Eliz Ama Santari eta onec ala eracusten
 dizquidan. Esperatzen det, Jauna zuga-
 nere becatuen barcacioa eta betico bici-
 tza, zure lagunzarequin becatutic alde-
 guiten eta bicitz onean irauten dedala,
 ¡O Edertasun paregabea! ¡Cein berandu
 ezagutu zaitudan! ¡Cein berandu amatu!
 Amutzen zaitut biotz gucitic; eta zure
 icenean amutzen ditut nere lagun urco
 guciac. ¡Ay! ¡Eta utzi nie Zu aimbete
 bider! ¡Izan ni noizbait zure etsai andie-
 tatic bat! ¡O pena! ¡Ojala lenago milla
 bider il baniz! Damudet Jauna, eta da-
 mu det zure ontasun baztergabeari be-
 guiraturic: artzen det asmo osoa ez gue-
 yago becatuic eguiteco.

*Aguertu guiozu Jesusi bera zure
biotzean artzeco gose ta egarri
andi bat, eta au da gogozco
Comunioa.*

Cein-andiac eta ugariac diran, Jesus maitagarria, zure serbitzariantzat Sacramentu orretan gorde dituzun ondasunac! ;Zorionecoac Sacramentu ori ongui artzeco eran prestatuac dauden animac! ;Zori onecoac, ceren zurequin bat eguingo diran! ;Zorionecoac, ceren betico bicitzaren emallea bera, eta doatasun guciaren iturburua berengan iduquico duen! ;Zorionecoac, ceren zure gozotasun miragarriac progatuco dituen! ;Zori onecoac atzenean, ceren etsai guciac garaitzeco indarrez beteco dituzun! Nai nuque, Jauna, nic-ere Zu nere onguille audia nere biotzean iduquitzea, baña aitortzen det; *ez naiz ni zure echean sar-
tzezo diña.* Alaere fedcac eracusten dit, Zuc eguin ditzaquezula Sacramentua artugabe ere, Sacramentuarquin eguiten dituzun mesedeac. Asco da Zuc nai iza-

tea: asco da Zuc itz bat esatea, gucia eguiña gueratzeco. Esazu bada, nere Jesus ona, itz bat, eta nere anima sendatuko da, eta artuco ditu, guretzat ecarri dituzun ondasunetatic Zuc nai dituzunac eta nai dezun neurrian. Amen.

Au eguiten da Apaiza comulgatu arteco demboran, ez lasterca, baicic soseguz.

Jaunari esquerrac, Comunio ondoco oracioac Apaizac esaten dituan bitartean.

Esquer milla, Jauna, ceren gugana etorri nai izan dezun, eta gure oneraco esquoñi diozun Ait Eternoari, gurutzean esqueñi cenion Sacrificioa bera.

Apaizac bendicioa ematean.

Trinidadc guciz Santa, Aita, ta Semea, ta Espiritu Santua! Meza eman duan Apaizac orain dion eran, indazu Zure bendicioa, egun au eta beste guciac igarotzeko Zu adoratzan, serbitzan eta amantzen.

Mezaren bucaeran.

Jauna, Zure baimenarequin banoa orain nere lan eta eguin-bideai eranzu-tera. Lagun zaiquizquit oec zure onran eta gloriaraco eguiten. Alabiz.

OGUEI TA EMERETZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Aurrac meza laguntzen ongui
icasteco, escola-maisuetatic
aditu bear lituqueen
cembait gauza.*

Nai dezu icasi Meza ongui laguntzen? Aditu bada arretarequin esatera noan gauz oec: 1.ª Garbitu bear dituzu es-cuac. 2.ª Asitzen danean Apaiza meza-raco soñecoac ipintzen, eman zayozu guerricoa, edo *Cingulua* albaren gañetic, eseu batarequin ertz bata, ta bestea-requin bestea. Au eguiten da Mezema-llaren atzetic. 3.ª Albaren beco ertzac

ipiñico diozcatzu berdiñ eta aldaroric gabe, lurra baño beatz betez gorago. 4.ª Prestatua ezpadago Aldarea, eramaitzu misala ta arguiac: ipintzu misala bere lecuan, ez idiquia batzuec eguiten duen bezala, baicic ichia. 5.ª Ez dira candelac eracequi bear, Meza esaten Apaiza dagoan aldarean, baicic lamparan. 6.ª Mezemallea dijoanean aldare aurrera, arguiozu escuyeco aldetic bonetea (boneteduna bada); ipintzu aldare ondoco edo alboco maichoan. An egon bear due ardoaren eta uraren onciacere. Aldarearen aldean mairic ez danean ipintzu bonetea al dezun lecuan. 7.^a Mezaren asieran jarri zaitte Apaizaren ezquerretic belaunico, ez Apaizaren parean, baicic atzerasheago: eta beti egon zaitte misala ez dagoan aldetic: misala badago Epistolaren aldetic, zue egon bear dezu Ebangelioarenetic; eta misala dagoanean Ebangelioaren aldetic, zu egongo cera bcstetic. 8.ª Ebangelioa esaten dan bitartean, eta Apaizari cerbait ematen diozun demboran, zaude zutic, baña gañeracoan belaunico. 9.ª *Confiteor Deo* esaten ari ceranean, itz oetan: *Et tibi Pater, Et te Pater* itzuli eza zu guchi bat burua Apaizaganonz. Ez

esan, batzuec bezala, *Et vobis fratres, et vos fratres*, ceren Mezemalleac bacarric onela esan bear duan. 10.ª *Kirie eleysonac* esan oi ditu Mez-emalleac berac, ceren laguntzalle guchi diran daquienac nola eranzun, baña obeto izango lizaque biac chandaca esatea, guero ipiñico diran eran. 11.ª Aldarearen alde batetic bestera igarotzen ceranean, belaunica-zaito erdian belaun batarequin. 12.º Garizuman Profecien ondoren Mezemalleac esaten du: *Flectamus genua*; eta eranzuten zayo: *Levate*; eta Profecia bacoitzaren bucaeran eranzuten da: *Deo gratias*. 13.ª Garta-temporetan au bera eguiten da, ez crdean larumbatean, azqueneco Profeciaren ondoren. Era berean ez da erantzuten *Deo gratias* Ostiral Santuz ta larumbat Santuz, Profecien ondoren, ez eta ascoren iritzian Espiritu Santuaren Pazco-aurreco larumbatean-ere. 14.ª Ogui-ardoac esqueintzera dijoanean Apaiza, ez dezazula quendu Calizaren estalquia, eta are guchiago patenarena, ceren Mez-emallearen eguitetecoa dan au; baña ongui dirudian gauza da Calizaren estalquia dolestatzea. 15.ª Apaizac Calizara ardoa bota nai duanean, arrezazu ard-oncia, muñeguin,

eta eman-guiozu Apaizari berari quirtenez arganonz. Etzaio onciari baicie muñ eguiten. 16.ª Gueró arrezazu uraren oncia; ipiñi guiozu aurrean prest Mez-emalleari, artu dezan bear dan ura: eta au eguiñ ondoan, eramango dituzu onciac beren toquira. 17.ª Prestatuco dezu aldarearen ertzean Epistolaren aldetie dagoan escu-zapichoa: artuco dezu escu ezquerrean platera, escuiean uraren oncia, eta botaco diozu Apaizari ura beztetara, oec garbitzera datorrenean. 18.ª Mez-emalleac dionean *Orate fratres*, zaudes isillie *Ave Maria* bat esateco demboran, eta guero esazu: *Suscipiat Dominus, etc.* 19.ª Mezemalleac dionean *Sanctus*, jo ezazu chincherria iru bider, aldi bacoitzean bi golperequin. (Dembora onetan Eliza batzuetan ipintzen due Corporalaren aldamenean Epistolaren aldetie candela eracequi bat, len ceudenaz gañera, eta itzaltzen due Comunioa bucatzean). 20.ª Ostia consagratua alchatzeco demboran, jo ezazu chincherria iru bider, aldi bacoitzean bi golperequin, lenbicia consagracioco itzac esanie belauñicatzen danean Apaiza; bigarrena goratzen duanean Ostia consagratua, irugarrena beeronz dacarrenean. Au be-

ra eguizu Caliza consagratzen duanean. 21.ª Chincherria ez da jotzen Sanctus-eco eta consagracioco demboran baicic, eta beste demboraren batean jotzen badue cembait lecutan, ori ez da Elizaren ceremoniac ala aguintzen duelaco, baicic ceren sacristauren batzuei ala gogoac eman dien. 22.^a Apaizac goratzen duanean Ostia consagratua, jasotzen da cullaren beco ertza pisca bat, eta au bera eguiten da Caliza alchatzen duan demboran ere. 23.ª Apaiza Jauna artzera edo comulgatzera dijoanean, arritzatzu uraren ta ardoaren onciac, jarri zaitte belaunico beraren aldean; alcha zaitte guero, eta bota guiozu lenbicioan ardoa bacarric Calizara, eta bigarren-goan ardoa, eta ura beatzen gañera (*atzen* esaten due beste lecu ascotan). Ez dezu onciarequin uqitu bear, ez Caliza, ez Apaizaren beatzie. 24.ª Ipiñi itzatzu ardoaren ta uraren onciac eren lecuac: arritzatzu Calizaren eta patenaren estalquiac, eta eramaitzu beste aldera, eta andic alda ezazu misala Epistolaren toquirá. 25.ª Ez dezazula estali cerorre, ez patena, ez Caliza: eman zayozu escuetara Apaizari, bein patenaren estalquia (baldin badu), eta guero Caliza-

rena. 26.ª Apaizac, Comunioaren ondo-
 rengo oracioa edo oracioac esan ezque-
 ro, utzitzen badu misala zabalie, igaro
 ezazu au Evangelioaren aldera. 27.^a Az-
 queneco Evangelioa bucaturie, beera
 datorrenean Apaiza, eman guiozu bone-
 tea escura. 28.^a On lizaque Eliza bacoit-
 zean meza laguntzen duen mulillentzat
 ipintzea janci egoquiac. 29.^a Meza-bi-
 tartean Comunioa eman bear bada, pres-
 ta itzatzu Sagraioco guiltza eta Comu-
 nioraco zapia, eman guiezu au comul-
 gatzeco daudenai, eta esazu *Confiteor*
Deo, etc. 30.^a Apaizac Comunioa emate-
 co demboran, comulgatzen dan bacoitza-
 ri esaten dio: *Corpus Domini nostri Jesu*
Christi custodiat animam tuam in vitam
aeternam; eta berac esaten du: *Amen.* Ar-
 gatic ez dezazula eranzun zue, ascoren
 guizara, *Amen.* 31.^a Mez-ondoan Comu-
 nioa ematen bada, eguizu orain esan da-
 na bera. 32.ª Mezaz campora ematen da-
 nean, prest ipintzu guiltza, beatzac gar-
 bitzeco Apaizac bearco duan ura eta es-
 cu-zapia; guero Comunioa emateco dem-
 boran esazu *Confiteor Deo.* Au esaten da,
 copoia ateratzen duanean apaizac Sagra-
 riotic Corporalen gañera. 33.ª Apaizac
 batzuetan, Comunioa ematen duanean

mezaz campora, eguiñ oi du orain esango dedana: badijoa aldare aurrera, eta asitzen da esaten: *In nomine Patris, etc. Adjutorium nostrum etc. Confiteor Deo etc.* Eta laguntzalleac crantzuten dio: *Ad Deum, qui lætificat etc. Quid fecit Cælum etc. Confiteor etc.* (a). Gañeracoa da len esan dan bezala.

Mezaren mamia edo sustancia, munguco lecu gucietan bat da; baña ezta gucietan esaten ceremonia berdiñaquin. Erromaco misalac dacartzian ceremoniaquin esaten due Apaiz secularrac, baita Erligioco ordenetaco batzuec ere. Baña Santo Domingoren Ordenacoac, Carmengoac, San Bernardorenac, Cartujarrac esaten due beren modura. Toledon bada Capilla bat non esaten dan meza, Españan anciña esaten zan guisara, eta deitzen zayo: *Mozarabeen meza*. Emen

(a) *Sunt aliqui, qui, dum Communionem ministrant extra Missam, utantur hoc modo, quia ita nos docet; ut ajunt, Manuale Toletanum. Ad Manuale Toletanum, loquitur, secundum mores antiquos Hispaniæ, de Communionem ministranda infirmis, non vero sanis; et quoad hos alius erat mos antiquus Hispaniæ, ut videri potest in Manuali Salamanticæ edito anno 1591. Unde securius est sequi Rituale Romanum: De ordine ministrandi Communionem.*

ipiñico da meza laguntzeco modua: *len-
bicia* Apaiz Secularrai eta Erromaco
misalac dacarren eran esaten duenai. *Bi-
garrena* Santo Domingoren Ordenacoa-
ri. *Irugarrena* Carmengoai.

BERROGUEI GARREN
ERACUSALDIA.

*Erromaco Misalac dacarren eran
Meza esaten duan Apaizari
laguntzeco modua.*

Apaizac dio: In nomine Patris, et Filii,
et Spiritus Sancti. Amen. Introibo
ad Altare Dei.

Laguntzalleac erantzuten du: Ad Deum,
qui lætificat juventutem meam.

Ap. Judica me, Deus, et discerne Cau-
sam meam de gente non sancta: ab ho-
mine iniquo, et doloso erue me.

Lag. Quia tu es Deus fortitudo mea,
quare me repulisti, et quare tristis
incedo, dum affligit me inimicus.

Ap. Emitte lucem tuam, et veritatem
tuam, ipsa me deduxerunt, et addu-

xerunt in montem Sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Lag. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

Lag. Spera in Deo, quoniam adhuc Confitebor illi, salutare vultus mei, et Deus meus.

Ap. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Lag. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum Amen.

Ap. Introibo ad Altare Dei.

Lag. Ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Lag. Qui fecit Cælum, et terram.

Ap. Confiteor Deo... Et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ

Mariæ semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro, et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi, Pater; quia peccavi nimis cogitatione, verbo, et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum, et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Ap. Misereatur vestri Omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam æternam.

Lag. Amen.

Ap. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis Omnipotens, et misericors Dominus.

Lag. Amen.

Ap. Deus tu conversus vivificabis nos.

Lag. Et plebs tua lætabitur in te.

Ap. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Lag. Et salutare tuum da nobis.

Ap. Domine exaudi orationem meam.

Lag. Et clamor meus ad te veniat.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Illen, edo *Requiem-go* Mezan Apaizac sarreran dio: *In nomine Patris... Introibo ad Allare dei: guero Adjutorium nostrum in nomine Domini. Urrena: Confiteor Deo etc.* gañeracoa emen ipiñi dan eran.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Kyrie eleyson.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Christe eleyson.

Ap. Christe eleyson

Lag. Christe eleyson

Ap. Kyrie eleison.

Lag. Kyrie eleyson

Ap. Kyrie eleyson.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo. *Eta oracioen bucaeran erantzuten dá: Amen. Epistolaren bucaeran: Deo gratias.*

Ap. *Evangelioren asieran* dio:

Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. *Sequentia, edo initium Sancti etc.*

Lag. *Gloria tibi Domine. Lenengo Evangelioaren bucaeran erantzuten dá: Laus tibi, Christe.*

Ap. Orate, fratres.

Lag. Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ Santæ.

Ap. Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Sursum corda.

Lag. Habemus ad Dominum.

Ap. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Lag. Dignum, et justum est.

Ap. *Patèr noster* asitzeco dio: Per omnia sæcula sæculorum

Lag. Amén.

Ap. *Aita gurea bucalzean dio:* Et ne nos inducas in tentationem.

Lag. Sed libera nos á malo.

Ap. *Ostia puscatzen duanean:* Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pax Domini sit semper vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo = *Comunio ondo-co oracioaren bucaeran erantzuten dá:*

Amen.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Ite Missa est.

Lag. Deo gratias. *Baldin Apaizac Ite Missa est ez, baicic esaten budu* Benedicamus Domino, *erantzuten zaió: Deo gratias. Pazcoaco astean esaten du Apaizac: Ite Missa est alleluya, alleluya, eta erantzuten da: Deo gratias alleluya, alleluya, Ilen Mezan esaten du Apaizac: Requiescant in pace: erantzuten da; Amen. Bendicioa ematen duanean ere bai.*

Ap. *Azquenengo Evangelioa asiltzean: Initium, edo Sequentia Sancti Evangelii, etc.*

Lag. Gloria tibi Domine.

Lenago dio Apaizac: Dominus vobiscum, eta jaquiña da cer erantzun bear dan. Azqueneco Evangelioa bucatzean erantzuten da: Deo gratias.

BERROGUEI TA BATGARREN
ERACUSALDIA.

*Santo Domingoren Ordenaco Erli-
giosoai Meza laguntzeco
modua.*

Meza asi baño len eman guiozcatzu

ardoaren eta uraren onciac, len esana dagoan eran, ceren lenagotie prestatzen duen Caliza ordena onetaco erligiosoac; ura ematean esan guiozu: *Benedicite*, baña ez *Requiem-go* mezan. Au eguiñ ondoan ipiñi itzatzu onciac beren lecuau: jarri zaite guero meza laguntzeco toqui-an belauñico, eta erantzun ezazu orain ecusico dezun bezala.

Ap. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Confitemini Domino, quoniam bonus.

Lag. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

Ap. Confiteor Deo, etc.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimittat tibi omnia peccata tua, liberet te ab omni malo, salvet, et confirmet in omni opere bone, et perducat te ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Dominico Patri nostro, et omnibus Sancti, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, locutione, opere, et omissione, mea culpa: precor te orare pro me.

Ap. Misereatur, etc.

Lag. Amen.

Ap. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Lag. Qui fecit Cœlum, et terram.

Mezaco sarreraren gañeraco gauzac beste mezan beza la. Epistola eta Evangelioa bucatzean ez da erantzuten ecer, ezeta dionean-cre: Orate fratres. Emendic Pater noster, edo Aita gurea esan bear dan demboraraño gucia da aurreco Mezan bezala.

Ap. Pater noster esateco aurrean dio:
Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pater noster.... Et ne nos inducas in tentationem.

Lag. Sed libera nos á malo.

Ostia puscutzen danean

Ap. Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pax Domini sit semper vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo. *Au esan ondo-rean, alcha zaite: arrezazu Calizaren eztaquiarequin patena, eta eman guiozu Apaizari muñeguiteco. Emendic Ite Missa est arteco gucia da beste Mezan bezala.*

Ap. Ite Missa est, edo Benedicamus Domino.

Lag. Deo gratias. *Illeñ Mezan* esaten du
Apaizac: *Requiescant in pace, eta eran-*
tzuten zaió Amen.

Ap. *Bendicioa ematean dio:* Benedicat
Vos Omnipotens Deus, Pater, et Filius,
et Spiritus Sanctus.

Lag. Amen.

Ap. *Azqueneco Evangelioaren asieran,*
Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. *Initium edo* *Sequentia Sancti, etc.*

Lag. Gloria tibi Domine.

Azqueneco Evangelioa bucatzen da-
nean: Deo gratias.

BERROGUEI TA BIGARREN
ERACUSALDIA.

Carmengo Erligiosoai Meza
laguntzeco modua.

Meza asi baño len prestatzen due Cali-
za ardoarequin eta urarequin, eta eman-
go diozcatzu oec azqueneco Eracusaldian
esan dan bezala. Ura emateco demboran
ezazu: Benedicite, baño ez Requiem-go
Mezan. Au eguiñ, ta ipiñi itzatzu onciac

*beren toquian; jarri zaitte guero Meza la-
guntzeco lecuan belaunico, eta erantzun
ezazu orain ecusico dezun eran.*

Ap. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Confitemini Domino, quoniam bonus.

Lag. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

Ap. Confiteor Deo Omnipotenti, etc. . . . orare pro me ad Dominum Jesum Christum.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimittat tibi omnia peccata, liberet te ab omni malo, conservet, et confirmet in omni opere bono, et perducatur ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Patri nostro Eliæ, Omnibus Sanctis, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, locutione, opere, et omissione, mea culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Patrem nostrum Eliam, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Jesum Christum.

Ap. Misereatur vestri, etc. . . . perducatur vos ad vitam æternam.

Lag. Amen.

Ap. Indulgentiam, etc.

Lag. Amen.

Ap. Adjutorium nostrum, etc.

Lag. Qui fecit Cælum, et terram.

Emendic Orate fratres *artecoa beste*
Mezan bezala. (*)

Ap. Orate fratres.

Lag. Memor sit Dominus omnis Sacrificii tui, et holocaustum tuum pingue fiat, tribuat tibi secundum cor tuum, et omne consilium tuum confirmet.

Emendic bucaeraraño beste Mezetan bezala.

Ap. Ite Missa est, *edo* Benedicamus Domino.

Lag. Deo gratias. *Requiemgo* Mezan Apaizac dio: *Requiescant in pace*, eta erantzuten da: Amen.

Ap. Apaizac esaten du *Saltea*, ta bucaeran dio: *O dulcis Virgo Maria.*

Lag. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix,

Ap. *Pazcoaco demboran dio:* Ora pro nobis Deum Alleluia.

Lag. Gaude, et lætare Virgo Maria.

(*) Epistolaren bucaeran laguntzulleac erantzuten da: *Deo gratias.* Evangelioaren asieran: *Gloria tibi Domine;* eta bucaeran: *Læus tibi, Christe.*

*Azqueneco Evangelioa bucatzen da-
nean ez da erantzuten Deo gratias,
baicic Laus tibi Christe.*

Iracurlari.

Bucatzen ditut Eracusaldi oec. Gauz
onic arkitzen badezu, ori da on gu-
ciaren emalleagandie datorrena; baña
utseguiteac izango dira nereac bacarric,
eta guciac, diranac dirala, ipintzen di-
tut Eliz Ama Santaren, eta Iruñeco gure
Apaiz nagusiaren mendean. Uqitu di-
ran gaiac dira ederrac, eta doai obeeta-
co besteren batec edertu eta apaindu li-
tzaque erraz.

LIBURU ONEC DACARTZIAN
ERACUSALDIEN ARQUIBIDEA.

LENENGO PARTEA.

*Confesioco Sacramentuari dagozcan,
Eracusaldiac.*

Lenengo Eracusaldia: Cer dan, eta nore Eliz Ama Santari utzi cion Penitenciaco, edo Confesioco Sa- cramentua.	1
Bigarren Eracusaldia: Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc Confesioco Sa- cramentua, eta cer ondasunac da- cartzian.	3
Irugarren Eracusaldia: Confesio on batec escatzen dituan gauzac. .	5
Laugarren Eracusaldia: Cer dan, eta nola eguin ditequean examiña. .	6
Bostgarren Eracusaldia: Confesio gaistoac berritzeco nola eguin ditequean examiña.	8
Seigarren Eracusaldia: Cer dan Con- fesio onac escatzen duan bigarren	

gauza, eta onec escatzen dituan doaiac	9
Zazpigarren Eracusaldia: Cembat guisatara dan damu <i>Ceruticacoa</i> , edo Sobrenaturala; cer dan Atri- cioa.	11
Zortzigarren Eracusaldia: Onezco damu edo Contricioaren gañean.	13
Bederatzigarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan irugarren gauza.	15
Amargarren Eracusaldia: Asmo era- guilleac escatzen dituan neurri egoqulen gañean.	17
Amaicagarren Eracusaldia: Ontzeco asmo iduri utsarequin confesatu oi diran becatarien gañean. . . .	19
Amabigarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan, lau- garren gauza.	20
Amairugarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan bost- garren gauza.	22
Amalaugarren Eracusaldia: Cristau gucioe Confesatzeco degun eguin- bidearen gañean	24
Amabostgarren Eracusaldia: Confe- satzeco prestatzen ceranean, acu- satzen asi baño len eguin bear de-	

zuna.	25
Amaseigarren Eracusaldia: Acusatzzen, edo cere burua salatzen asitzzen ceranean, nola au ongui eguingo dezun	27

BIGARREN PARTEA.

Comunioco Sacramentuari dagozcan Eracusaldia.

Lenengo Eracusaldia: Cer dan Comunioco, edo Aldareco Sacramentua.	30
Bigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuari eman oi zaizcan, beste cembait icenen gañean. . .	32
Irugarren Eracusaldia: Nore, eta noiz utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentua.	34
Laugarren Eracusaldia: Cer dagoan Ostian Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero	36
Bostgarren Eracusaldia: Cer dagoan Calizan, Consagracioco itzac apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero	37

Seigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero Jesu Cristoc eguiten dituan, gauza miragarriac.	39
Zazpigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuac dacartzian ondasunac	41
Zortzigarren Eracusaldia: Cein becatu izugarria dan Comunio gaitoa, eta cer bear dan becatu onetan ez erortzeco	43
Bederatzigarren Eracusaldia: Cer bear dan, Comunioco Sacramentuaren ondasunac artzeco naroro, edo ugari	45
Amargarren Eracusaldia: Comunioco demboran, eta ondoren eguin bear dana	47
Amaicagarren Eracusaldia: Comunio gogozco, edo Espiritualaren gañean	49
Amabigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentua artzeco Cristau guciac duen, eguin-bide, edo obligacioaren gañean.	51
Amairugarren Eracusaldia: Noiz eguin bear dan lenbico Comunia	54
Amalaugarren Eracusaldia: Mezaren	

Sacrificio miragarriaren gañean.	56
Amabostgarren Eracusaldia: Certo- co esqueintzen zaion Jaungoicoa- ri Mezaco Sacrificioa	58
Amaseigarren Eracusaldia: Nola en- zun bear dan Meza, eta ceññ dan moduric errazena	60

IRUGARREN PARTEA.

Lenengo bietan adiraci diran gauzac obras eguiteco Eracusaldia.

Lenengo Eracusaldia: Nola eguin ditequean azqueneco Confesiotie oraındañoeco examiña.	62
Bigarren Eracusaldia: Aurtasunetic oraındañoeco Confesioac berritze- co examiña	73
Irugarren Eracusaldia: Beldurrez- co ta onezco damua, edo Atricioa biotzean sortzeco bide egoquiac .	77
Laugarren Eracusaldia: Azqueneco Confesiotie oraındañoeco becatuen aitormena edo Confesatzea . . .	86
Bostgarren Eracusaldia: Aurtasune- tie oraındañoeco becatuen aitor-	

- mena edo Confesioa, lenecoac
gaiztoac izan diranean 92
- Seigarren Eracusaldia: Confesioa
eguin eta Jaunaren maiean jar-
tzeo prestaera Cristau gucien-
tzat 94
- Zazpigarren Eracusaldia: Lenbico
Comunioa eguitera dijoan aurrac
nola berritu ditzaquean bere ar-
zaiarequin batean Bataioan eman-
daco itzac 99
- Zortzigarren Eracusaldia: Comunio
ondoan nore-ere nai eguin bear
luqueana 102

LAUGARREN PARTEA.

*Eracusten zayo, ala lenbico Co-
munioa eguin duan aurrari, nola
edoceiñ cristauri, betico bicitza
doatsuaren bide eder-
garbia.*

Lenengo Eracusaldia: Betico bicitza
doatsua iristeco, ez da asco lenbi-
cico Comunioarequin edo beste
edoceñequin ongui asitzea, baicie

- iraun bear da bicitz onean: eta
cer onetaraco bear dan. 108
- Bigarren Eracusaldia: Cer becatutic
gazte euscaldunac berezquiro al-
deguin bear duan. 110
- Irugarren Eracusaldia: Cer dan eta
nola aldeguin bear duan gazteac
escandaloa deritzan becatutic. . . 114
- Laugarren Eracusaldia: Jocoaren
gañean. 117
- Bostgarren Eracusaldia: Miñantze
cein izugarria dan becuraco oi-
tura, eta nola ardura andia artu
beardan onetan ez erortzeco. . . 127
- Seigarren Eracusaldia: Becatuan
erori nai ez duanac aldeguin be-
ar du becuraco bide eta perill,
batez-ere urcoetatic. 131
- Zazpigarren Eracusaldia: Becatura-
co bideac ez utzitzeagatic beca-
tariae eman oi dituen aitzaquien
gañean. 135
- Zortzigarren Eracusaldia: Errietan
eguin oi diran fest-egunetan etsa-
yac prestaturic dauzcan becatu-
raco bide eta lazoen gañean. . . 141
- Bederatzigarren Eracusaldia: Inute-
ria deritzan demboraco perillen
gañean. 144

- Amargarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco, gauza bearra dá animaren lenengo etsaia edo Demonia garaitzea 147
- Amaicagarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco, gauza bearra da animaren bigarren etsaia edo mundua garaitzea 150
- Amabigarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da animaren irugarren etsaia edo araguaia garaitzea 152
- Amairugarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da gaitzeraco gura, grina edo pasio nagusia garaitzea 155
- Amalaugarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da berenez becatu ez diran gaucen gurac-ere dagoten neurri eta muga barrumbean loturiciduquitzea. 157
- Amabostgarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da tentacioac garaitzea: eta cer onetaraco eguin bear dan tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran eta ondoren 160
- Amaseigarren Eracusaldia: Moden zoraquerien gañean 169

- Amazazpigarren Eracusaldia: Janciera arroa, ta gueyeguien gañean. 172
- Emezortzigarren Eracusaldia: Onestidadearen contra etzayac asmatzen dituan jancieren gañean . . . 178
- Emeretzigarren Eracusaldia: Apaindura gueyegui ta lotsagarriac jancitzeco asmatzen diran aitzaguiac; deseguiten dira oee, eta aguertzen da, nola becaturie gabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean 187
- Ogueigarren Eracusaldia: Jancian edo soñccoetan modestia ta onestidadea gordetzeco iru pensamentu egoqui 198
- Oguei ta batgarren Eracusaldia: Beticico bicitza doatsua iristeco ez da asco becatutic aldeguitea; ganza bearra da gañera bacoitzac bere estadu eta bicimoduan obra onac edo Ceruraco irabaciac eguitea. . . 203
- Oguei ta bigarren Eracusaldia: Obra on edo Ceruraco irabaciac escatzen duen asmo edo intencio garbiaren gañean 207
- Oguei ta irugarren Eracusaldia:

- Ceiñ frutu ederrac, eta Santutasun
ceiñ miragarria dacartzian,
bacoitzac bere bicimoduco lanac
asmo eta intencio garbiarequin
eguiteac 210
- Oguei ta laugarren Eracusaldia:
Obra on, eta Ceruraco irabaciac
eguin nai baditugu, prest egon
bear degu Jaunaren borondatea
eguiteco, eta borondate onequin
gurea bat eguin bear degu 215
- Oguei ta bostgarren Eracusaldia:
Obra onen, edo Ceruraco iraba-
cien gordairu ugari-aberatsac
daude emengo neque eta guru-
tzeac pacienciaz, eta Jaunaren
icenean eramatean. Uquitzen da
birtute au, eta ipintzen dira bera
iristeco cembait pensamentu . . . 218
- Oguei ta seigarren Eracusaldia: Bir-
tute eta santutasun andira igotze-
co bear da neque eta gurutzee-
tan eta gauza gucietan, Jaunaren
borondateari beguiratuta Jaunac
nai duana bera nai izatea 223
- Oguei ta zazpigarren Eracusaldia:
Jaunaren aurrean edo beguietan
jartze eta ibiltzearen gañean. Adi-
razten da, cer dan ibillera au, eta

- ceñ bide ederra dan, ala becatu-
tic aldeguiteco nola obra onac
ongui eguiteco 228
- Oguei ta zortzigarren Eracusaldia:
Goiceco jayera, Dotriñaco liburu-
choan ipiñi zan eran 232
- Oguei ta bederatzigarren Eracusal-
dia: Nola, goicetic asmoa artu de-
zun eran, eguartean eguin ditza-
quezun zure lan eta nequeac Jau-
naren onra eta gloriaraco . . . 237
- Oguei ta amargarren Eracusaldia:
Arrats oro eguin ditzaquezun
obra onac. Emen ipintzen dira Le-
taniac latiñez, eta Eusqueraz . . . 247
- Oguei ta amaicagarren Eracusaldia:
Igande eta beste jai egunac san-
tificatzearen gañean 267
- Oguei ta amabigarren Eracusaldia:
Illaren lendabico igande, eta
Virginia chit Santaren festetan
Jesus maitagarriari Aldareco Sa-
cramentuan eta beraren Ama gu-
ciz santari Errosarioco Aldarean
agur umillac, ta ongui naiezco
bisitac eguiteco bide erraza. . . 272
- Oguei ta amairugarren Eracusaldia
Illaren irugarren igandectan Al-
dareco Sacramentua bisitatzeco

- modu erraza 277
- Oguei ta amalaugarren Eracusaldia: Noiz nai, baña batez-ere inu-
terico azqueneco iru egunetan,
eta ostiraletan Jesus Sacramenta-
tua bisitatzeco modu erraza. . . . 282
- Oguei ta amabostgarren Eracusal-
dia: Urteco dembora jaquiñetan,
eta premia danean eguiñ oi di-
ran erregu eta Letanien gañean. 285
- Oguei ta amaseigarren Eracusaldia:
Euscaldun onac bere batayoco
egunaren urte-betean eguin bear
luqueana 290
- Oguei ta amazpigarren Eracusal-
dia: Euscaldun onac urtearen bu-
caeran eguiñ bear duana 296
- Oguei ta emezortzigarren Eracus-
aldia: Meza entzuteco bide edo
modu erraza 302
- Oguei ta emeretzigarren Eracusal-
dia: Aurrac Meza laguntzen on-
gui icasteco, Escola-Maisuetatic
aditu bear lituqueen cembait
gauza 312
- Berrogueigarren Eracusaldia, Erro-
maco Misalac dacarren eran Me-
za esaten duan Apaizari laguntze-
co modua 319

Berroguei ta batgarren Erausal- dia: Santo Domingoren ordenaco Erligiosoai Meza laguntzeco mo- dua	324
Berroguei ta bigarren Erausal- dia: Carmengo Erligiosoai Meza la- guntzeco modua.	327
Arqui bidea	331

A. M. D. G.

